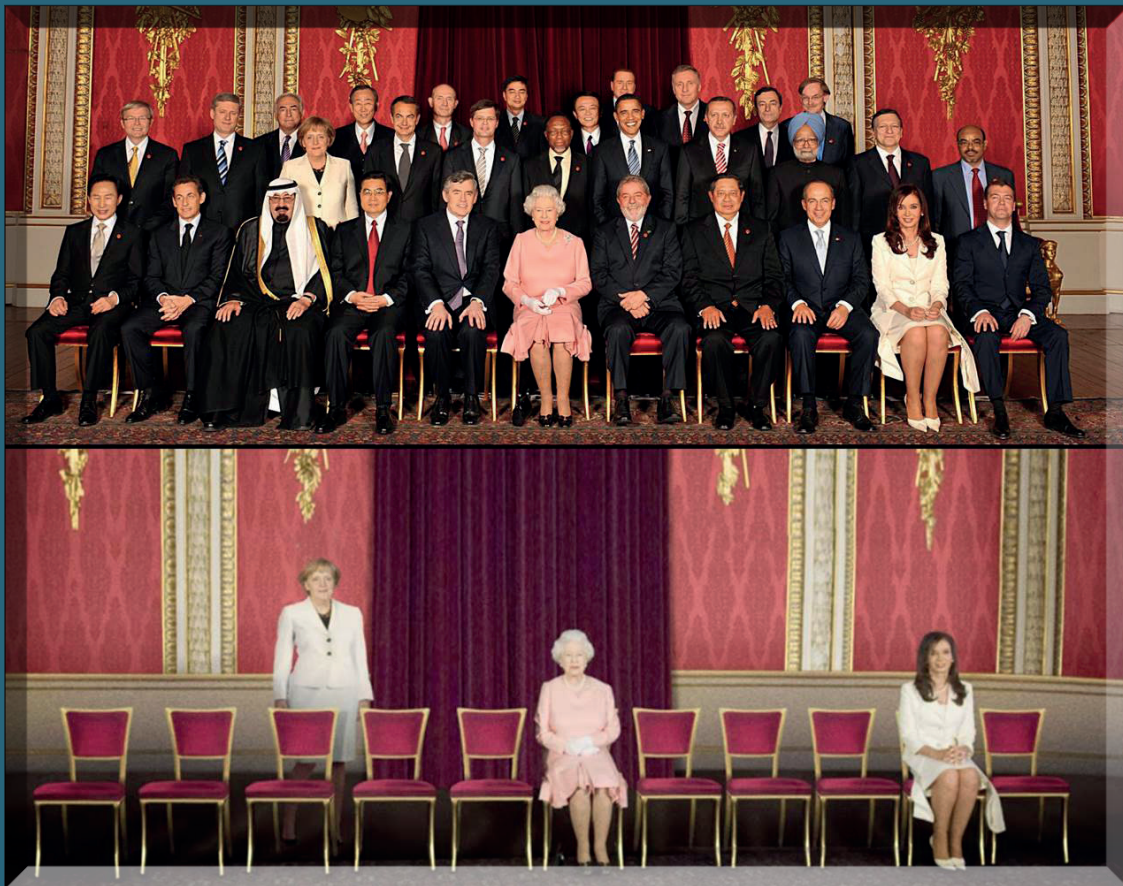

Masterproef voorgelegd tot het behalen van
de graad van Master in Gender en Diversiteit

Over strategische managers en harde tantes.

De voorstelling van vrouwen in topfuncties in (inter)nationale krantenkoppen van kalenderjaar 2015

Een comparatieve verkenning

Promotor prof. dr. Els De Paermentier
Copromotor prof. dr. Sofie Van Bauwel
Leescommissaris prof. dr. Patrizia Zanoni

Lara Van der Sypt
Dinsdag 24 mei 2016

VERKLARING IN VERBAND MET DE CONSULTEERBAARHEID

De auteur en de promotor geven de toelating deze studie als geheel voor consultatie beschikbaar te stellen voor persoonlijk gebruik. Elk ander gebruik valt onder de beperkingen van het auteursrecht, in het bijzonder met betrekking tot de verplichting de bron uitdrukkelijk te vermelden bij het aanhalen van gegevens uit deze studie. Het auteursrecht betreffende de gegevens vermeld in deze studie berust bij de promotor. Het auteursrecht beperkt zich tot de wijze waarop de auteur de problematiek van het onderwerp heeft benaderd en neergeschreven. De auteur respecteert daarbij het oorspronkelijke auteursrecht van de individueel geciteerde studies en eventueel bijhorende documentatie, zoals tabellen en figuren. De auteur en de promotor zijn niet verantwoordelijk voor de behandelingen en eventuele doseringen die in deze studie geciteerd en beschreven zijn.

VERKLARING VAN DE ILLUSTRATIE

Hoe zou de wereldtop er uit zien zonder mannen? Dat was de vraag waar modemagazine Elle in het magazine van november 2015 een antwoord op zocht. Hiervoor zocht Elle een reeks foto's van wereldleiders en wiste de mannen weg. Zoals duidelijk op de afbeelding op de cover van deze thesis blijven dan niet veel personen over. Op de 31 wereldleiders die aanwezig waren op de G20 in Londen (Buckingham Palace, 1 april 2009) waren slechts 3 vrouwen aanwezig: Queen Elizabeth II, Duits bondskanselier Angela Merkel en Argentijns president Cristina Fernandez de Kirchner. Onder de hashtag *more women* vraagt Elle aandacht voor de ondervertegenwoordiging van topvrouwen, door een foto te plaatsen van jezelf met een groep vrouwen (op je werk, sportgroep, toneelvereniging etc.) om het individualistische beeld van eenzame vrouwen aan de top kracht bij te zetten. Dezelfde oefening voor deze afbeelding kan gedaan worden wat betreft intersecties met huidskleur en leeftijd bijvoorbeeld.

Cfr. "Join the ELLE #MoreWomen feminism campaign," laatst geraadpleegd 06/05/2016, <http://www.elleuk.com/now-trending/join-the-elle-morewomen-feminism-campaign> en BCL, "Zo eenzaam zijn vrouwen aan de top," *De Morgen*, donderdag 22 oktober 2015, p. 13.

Over strategische managers en harde tantes.

DE VOORSTELLING VAN VROUWEN
IN TOPFUNCTIES
IN (INTER)NATIONALE KRANTENKOPPEN
VAN KALENDERJAAR 2015

Een comparatieve verkenning

Lara Van der Sypt
01107386

Promotor prof. dr. Els De Paermentier
Copromotor prof. dr. Sofie Van Bauwel
Leescommissaris prof. dr. Patrizia Zaroni

Klassieke masterproef voorgelegd tot het behalen van
de graad van Master in Gender en Diversiteit

Academiejaar 2015-2016

Woord aantal: 23.791 woorden (exclusief bijlagen en uitgeschreven woordelijke analyse
van de algemene categorie *vrouwen topfuncties bedrijven*)

Een welgemeende dankuwel aan Pixiesworld.be voor de opmaak van deze scriptie. Bedankt tanti om naast mijn bachelorpaper, masterthesis geschiedenis en stageverslag ook voor deze scriptie een ontwerp te maken dat volledig bij mijn idee over de inhoud past.
Je bent de beste!

WOORD VOORAF

"It always seems impossible, until it's done"
Nelson Mandela (1918-2013)

Voor u ligt een masterproef om de graad van master in Gender en Diversiteit te behalen. *Gender?* Een vraag die me het afgelopen jaar verschillende keren is gesteld. Ook tijdens mijn opleiding Geschiedenis kreeg ik vragen van die aard. Nochtans: Gender en Geschiedenis. Beide woorden beginnen met een G, en toeval of niet, ik heb beide masters *Graag Gedaan*.

Afgelopen jaar was een bijzonder jaar. Intensief, maar zeer leerrijk. Zo volgde ik niet enkel 7 inhoudelijk-verrijkende vakken die handelden rond gendermaterie, maar ging er ook tijd naar vergaderingen van de opleidingscommissie en werkgroep visitatiecommissie in de hoedanigheid van studentenvertegenwoordigster van de master. Ik volgde ook voor het eerst een stage. Ik solliciteerde vrijwillig bij nina.be, het *vrouwenkanaal* van Het Laatste Nieuws, en werd aangenomen om 6 weken stage te lopen bij De Persgroep Publishing. Een eerste praktijkgebonden ervaring die me in staat stelde competenties te verwerven op de werkvloer. Competenties die ik in juli zal verder zetten tijdens vakantiewerk bij nina.be.

Voorts zal ik dit academiejaar herinneren aan de hand van 1 kernwoord: *deadlines*. Ik heb vaak achter data gehold, maar ze telkens gehaald. Een jaar trouwens die ook zal doen terugdenken aan het geleidelijk uitdoven van de levenskaars van mijn grootvader, of Donald Trump, Hillary Clinton en Bernie Sanders die een strijd voerden voor het Amerikaanse presidentschap. Maar ook de verschrikkelijke aanslagen, en het verdriet dat daarmee gepaard ging en gaat.

Deze thesis is er gekomen omwille van een onaflatende interesse in mens en samenleving. Ik vond het dan ook uitdagend om me een weg te banen door de meer dan 10.000 krantenkoppen die het RoSa documentatiecentrum voor het jaar 2015 heeft opgelijst in haar mailings. Ik haalde er vrouwen in topfuncties uit, en analyseerde de berichtgeving rond hen in krantenkoppen. De (maatschappelijke) materie van vrouwen in hoge functies ligt me na aan het hart: er is ontzettend veel over te bespreken, en te onderzoeken.

Tijdens het afgelopen jaar werd ik (opnieuw) bijgestaan. In eerste instantie door prof. dr. Els De Paermentier. Na een bachelorproef en master in de geschiedenis trad prof. De Paermentier ook nu op als mijn promotor. Ik ben haar dankbaar voor de vele feedbackmomenten, aanmoedigende mails en kritische verbeteringen. Prof. De Paermentier heeft me de afgelopen 3 jaar veel geleerd, en gaf me tijd en ruimte om te groeien. Ook prof. dr. Sofie Van Bauwel wil ik bedanken voor het opnemen van het copromotorschap voor deze thesis, om zo officieel te beantwoorden aan de vooropgestelde regels rond begeleiding. Ik volgde bij prof. Van Bauwel het vak Media en Gender, en ben haar erkentelijk voor de begeleiding van mijn eerste stappen binnen de communicatiewetenschappen. En *last but not least* wil ik mijn familie en vrienden bedanken, en voornamelijk mijn ouders, samen met mijn broer en (schoon)zussen. Ze doen me glimlachen, ze laten me voelen wat echt belangrijk is, maar vooral: ze steunen me altijd onvoorwaardelijk. Bedankt aan allen!

Lara Van der Sypt
Dinsdag 24 mei 2016 - Lovendegem

INHOUDSOPGAVE

DEEL I . INLEIDING	11
1. Probleemstelling	13
1.1 Centrale onderzoeksvragen	20
2. Methodologische benadering	22
3. Heuristiek	28
DEEL II . BESCHOUWINGEN VOOR ANALYSE	33
1. Sociale verwachtingspatronen van man- en vrouwelijkheid anno 2015	35
2. Beeldvorming rond vrouwen in topfuncties	36
3. Vrouwen in topfuncties: een definitie	38
4. De macht en kracht van taal en tekst	39
5. De functie van een krantenkop	40
6. Ideologie van de kranten	42
DEEL III . ANALYSE VAN DE CASUSSEN	47
1. Lijst van heldere onderzoekscriteria	50
2. Analyse	51
3. Vaststellingen	113
DEEL IV . CONCLUSIE	119
DEEL V . OPGAVE VAN BRONNEN EN LITERATUUR	125

BIJLAGEN

Er werd geopteerd om de bijlagen tussen de tekst en analyse te plaatsen, om zo de geselecteerde krantenkoppen dicht bij de hand te hebben. Aangezien bijlage 3 een overzicht geeft van 910 krantenkoppen die handelen over vrouwen in topfuncties, staan die achteraan de thesis. Bijlage 1 met een overzicht van die casussen waarvan de krantenkoppen woordelijk ontleed werden is geplaatst na het luik methodologische benadering. Bijlage 2 met een voorbeeld van een RoSa mailing is geplaatst na het luik heuristiek. Bijlage 4 en bijlage 5 zijn opgebouwd per maand van het kalenderjaar 2015, met casussen die betrekking hebben tot vrouwen in hoge functies (namen en begrippen, thema's). Elke maand van zowel bijlage 4 als 5 is telkens achter elkaar geplaatst na de uitgeschreven analyse van de maand bij deel 3 van deze thesis. Bijlage 6 tot slot werd geplaatst op het einde van de thesis na bijlage 3 en geeft een overzicht van enerzijds de 12 maanden van kalenderjaar 2015 en anderzijds 6 categorieën: het totale aantal krantenkoppen per maand in de RoSa mailinglijst (samen vormt dit 10901 koppen), het aantal krantenkoppen op basis van de 1ste selectie rond vrouwen in hoge functies (910 in totaal), het aantal casussen over topfuncties geselecteerd per maand, het aantal krantenkoppen onder die casussen, het aantal casussen die woordelijk ontleed zijn, en het aantal krantenkoppen van die uitgewerkte casussen.

De krantenkoppen van de casussen *vrouwen topfuncties bedrijven* en *vrouwen topfuncties overheid* zijn woordelijk ontleed in de tabellen na bijlage 3 en voor bijlage 6.

ABSTRACT

Een nieuwsgierige, kritische blik tijdens het doorbladeren van actuele kranten doet de vraag rijzen of er een probleem is met de voorstelling van hoogopgeleide vrouwen die een topfunctie bekleden. Als Sonja De Becker bij haar aanstelling tot nieuwe CEO van de Boerenbond wordt gekopt als *harde tante* in een De Standaard krantenartikel (30/09/2015), wordt deze kop dan met een bepaalde strategie gelanceerd door de journaliste en de verantwoordelijke eind- en hoofdredacteurs?¹ Ombudsman Tom Naegels van De Standaard vindt alvast van niet. Daarmee reageert hij op reacties van lezeressen die het jammer vonden dat Sonja De Becker, als vrouw met een leidinggevende functie, negatief en clichématig wordt gekopt.

Naegels geeft aan dat zulke klachten moeilijk zijn, omdat het onevenwicht vaak niet bewezen kan worden. Daarom trok Naegels op onderzoek, om te kijken of De Standaard er een patroon op nahoudt wat betreft het systematisch negatief afschilderen van vrouwen in leidinggevende posities. Hij vergeleek of vrouwen vaker *hard* worden genoemd dan *doortastend*. Na een steekproef in de berichtgeving rond 4 Belgische topvrouwen vindt Naegels geen enkel bewijs om de hypothese te bevestigen dat vrouwen in hoge posities harder worden gekopt, of met meer stigmatiserende woorden dan hun mannelijke collega's. Hij concludeert dus dat er geen systemisch verband kan worden aangetoond tussen vrouwen in topfuncties en het benadrukken van hardheid in krantenkoppen.

De kleine steekproef die Naegels heeft verricht voor zijn artikel in De Standaard als ombudsman wil ik als neutraal geïnteresseerde onderzoeken voor berichtgeving rond vrouwen in topfuncties in krantenkoppen van (inter)nationale recente kranten. Draagt de voorstelling van vrouwen in hoge functies in krantenkoppen van kalenderjaar 2015 bij tot een positief beeld van deze vrouwen, of worden clichés rond hen eerder versterkt? Dat is de centrale onderzoeksvraag waar deze thesis een antwoord op zal proberen bieden.

DEEL I.
INLEIDING

1. Probleemstelling

“18 jaar geleden waren het allemaal mannelijke dokters en vrouwelijke verpleegsters. Dat was zo, ik stelde mij daar geen vragen bij. Nu is dat anders. Er zijn nog steeds meer mannelijke dokters, maar er zijn ook heel wat vrouwelijke artsen. En ik vind dat goed zo.”

Mijn grootmoeder vertelt me dat spontaan als ik aan haar keukentafel zit te *thesissen*. Haar opmerking doet me nadenken: op 50 jaar tijd lijkt er voor vrouwen inderdaad in België heel wat veranderd te zijn.¹ Waar oma in de jaren 1950 tot haar 14 jaar naar school is geweest, heeft mijn moeder vroedkunde gestudeerd in de jaren 1980 aan de hogeschool in Gent en ben ik afgestudeerd in 2015 aan de universiteit Gent als historica. Meer nog, voor u ligt een scriptie die geschreven werd in het kader van een *extra* master in Gender en Diversiteit.

Historische feiten tonen aan dat zich de laatste 150 jaar enkele grote en snelle veranderingen hebben voorgedaan, wat betreft rechten voor vrouwen in België, onder meer onder invloed van de stichting van moderne democratieën in West-Europa.² Het zou echter wel een misvatting zijn te denken dat de geschiedenis van de rechten van vrouwen een puur Belgisch fenomeen is. Veeleer moet die geschiedenis binnen een transnationale context (België, Nederland, Groot-Brittannië en de VSA) gezien worden, met interferenties naar de abolitionistische beweging en aandacht voor de linkse en katholieke groeperingen.³

Wat onderwijsrechten betreft, speelden moeder en dochter Zoë en Isabelle de Gamond in de 2de helft van de 19de eeuw een centrale functie in de oprichting van de eerste lagere- en middelbare scholen voor meisjes in Brussel. In het elan van hun inspanningen openden de universiteiten van Brussel, Luik en Gent de deuren voor vrouwelijke studenten rond 1880. Hierdoor kon Isala Van Diest geneeskunde studeren en Marie Popelin advocatuur.⁴ Deze historische figuren worden ook wel tot het Belgische *eerste golf feminisme* gerekend, net omdat ze via het onderwijs als sleuteldomein ijverden voor gelijke rechten voor man én vrouw. Velen onder hen waren vrouwen, maar ook mannen ijverden voor deze vrouwenrechten.⁵

- 1 Deze opmerking werd ook gemaakt door prof. dr. Karen Phalet in de gastles van het seminarie diversiteits- en gendertheorieën (docente: prof. dr. Veerle Draulans) in het 1ste semester van de masteropleiding gender en diversiteit (dinsdag 6 oktober 2015, Paleis der Academiën Brussel).
- 2 De Amerikaanse (1776) en Franse Revolutie (1789) brachten belangrijke democratische documenten naar voor die ijverden voor mensen- en vrouwenrechten. Verlichtingswaarden spraken van gelijkheid en vrijheid, die respectievelijk in de *Declaration of Independence* en de *Déclaration des droits de l'homme et du citoyen* genoteerd stonden. Over dit laatste document bestaat wel discussie, aangezien *l'homme* voor de Franse revolutionairen voornamelijk een *mannelijke mens* inhield, en geen vrouwelijke (de nadruk lag immers op *fraternité*). Olympe de Gouges kaartte deze *leugen van de Franse Revolutie* al aan in 1791 met haar *Déclaration de la femme et de la citoyenne*. Ook op de *Declaration of Independence* kwam kritiek van Elisabeth Cady Stanton en Fredrick Douglass. In 1848 lanceerden zij op de Seneca Falls Women's Rights Convention de *Declaration of rights and sentiments*, cfr. J. Scott, *Only paradoxes to offer: French feminists and the rights of man* (Cambridge: Harvard University Press, 1996), pp. 1-18.
- 3 Zoals gezien in het eerste semestervak *Feminisme en diversiteit* in transnationaal historisch perspectief gedoceerd door post dr. Julie Carlier in de master opleiding gender en diversiteit in semester 1, cfr. J. Carlier, “Entangled feminisms: rethinking the history of the Belgian movement for women's rights through transnational intersections,” *Revue belge de philologie et d'histoire* 90 (2012): pp. 1339-1351.
- 4 Het is belangrijk op te merken dat historische figuren als Marie Popelin en Isala van Diest hoogopgeleide vrouwen waren die behoorden tot de goeode burgerij en intellectuele middenklasse (onderwijzend milieu, ambtenarenmilieu en zelfstandige ambachtsliedenmilieu). Niet elke vrouw kon dus aan de universiteit studeren. Die expansie van het onderwijs (voor zowel vrouwen als kinderen van arbeiders- en plattelandsgezinnen) is er dan ook pas rond de jaren 1960 gekomen, door de oprichting van het Nationaal Studiefonds in 1954: men spreekt ook wel van de *democratisering van het onderwijs*. Deze studiebeurzen gaven jongeren de kans om te studeren, cfr. S. Veramme, “En de juffrouwen vooraan! Vrouwelijke studenten tijdens de lange jaren vijftig aan de Rijksuniversiteit Gent” (Thesis, Gent, 2010). Daarnaast heeft de toegang van Popelin tot de balie wel wat voeten in de aarde gehad. In theorie was er geen enkele wet die vrouwen de toegang tot de balie verbood, maar in werkelijkheid was het onmogelijk dat een vrouw de functie van advocate bekleedde. In 1890 formuleert de wet van 10 april de toelating van vrouwen tot alle academische graden en de beroepen van arts en apotheker. Het is echter pas in 1922 dat vrouwen het beroep van advocaat mochten uitoefenen, mede door de onophoudelijke en doorgedreven inspanningen van Marie Popelin, cfr. M-J. Mossman, *The first women lawyers: a comparative study of gender, law and the legal professions* (Oxford: Hart, 2006), p. 17.
- 5 Louis Frank was bijvoorbeeld als man ook een spilfiguur in het Belgisch eerste golf feminisme. Hij richtte met Marie Popelin en Isala Van Diest in 1892 de *Ligue belge du droit des femmes* op. Met deze *vrouwenvereniging* wilden ze de juridische gelijkheid van vrouwen mét mannen bestendigen. Later werd Frank wel buiten gekeken, omdat de *ligue* uitsluitend vrouwelijk werd, cfr. J. Carlier, “De verzuiling voorbij. Een transnationale ‘verweven’ geschiedenis van de eerste feministische golf in België,” *Uitgelezen* 16 (2010): pp. 2-7.

Daarnaast werd er ook meer economische onafhankelijkheid voor de vrouw verkregen: de wet erkende in 1900 het spaarrecht van de gehuwde vrouw. Diezelfde vrouw kreeg nu ook de mogelijkheid om zelf een arbeidscontract af te sluiten en haar salaris met een bepaald maximum te innen. In 1921 werden vrouwelijke onderwijzers dan hetzelfde loon toebedeeld als mannelijke onderwijzers, wat gezien werd als een officiële stap richting gelijk loon voor gelijk werk.⁶ Ze verwierven in datzelfde jaar ook het recht om de functies van burgermeester, schepen, gemeentesecretaris of schepen uit te oefenen, hoewel getrouwde vrouwen wel de toestemming van hun echtgenoot nodig hadden. Als kers op de taart werd in 1921 Marie-Spaak-Janson als eerste Belgische vrouwelijke senator benoemd via coöptatie, en werd Lucie Dejardin in 1929 de eerste vrouwelijke rechtstreeks verkozen volksvertegenwoordiger. In 1965 werd Marguerite de Riemaecker-Legot dan de eerste vrouwelijke minister met de bevoegdheid gezin en huisvesting.⁷

De 2 Wereldoorlogen betekenden in zekere mate een sprong vooruit voor de politieke rechten van vrouwen in België. Omwille van hun inspanningen tijdens de oorlog kregen in 1919 moeders en weduwen van overleden militairen en burgers stemrecht, en in 1920 mochten vrouwen (met uitzonderingen van prostituees en overspelige vrouwen) gemeentelijk gaan stemmen en zich verkiesbaar stellen. Het is echter pas sinds 1948 dat vrouwen in België wettelijk in staat zijn te stemmen.⁸

Na Wereldoorlog 2 hadden vrouwen in België dus toegang tot onderwijs, verwierven ze politieke rechten (gemeentelijk- en parlementair stemrecht), en werd er geijverd voor gelijk loon voor gelijk werk. Omwille van de traumatische gebeurtenissen tijdens WOII speelde het idee van een mannelijke kostwinner echter snel op, zodanig dat een groot aandeel vrouwen de zorgende- en huishoudelijke taken op zich nam en niet buitenshuis ging studeren of werken. De idee dat een vrouw *een engel aan de haard* diende te zijn kende dan ook zijn hoogtepunt in de jaren 1950. Op die manier werd de dichotomie van actieve, rationele man ten aanzien van passieve, emotionele vrouw in stand gehouden.⁹ De overheid ondersteunde dit mannelijk kostwinnersmodel via haar wetgeving rond belastingen en sociale zekerheid. Alleenstaanden werden het hoogst belast, getrouwde vrouwen konden geen aanspraak maken op uitkeringen bij ziekte of werkloosheid.¹⁰

Tegen dit idee zal er geleidelijk protest komen in het *tweede golf feminisme*.¹¹ Vrouwen en mannen hadden zich namelijk al succesvol georganiseerd in het *eerste golf feminisme*.

- 6 In 1951 zal België conventie nummer 100 van de Internationale Arbeidsorganisatie ondertekenen. Dat nummer stelt dat voor gelijkwaardig werk een gelijk loon (aan zowel mannen én vrouwen dus) moet worden bezoldigd. In 1957 zal in het verdrag van Rome artikel 119 opgenomen worden dat handelt over gelijk loon voor gelijk werk, en in 1997 zal gewijzigd worden naar het verdrag van Amsterdam over de gelijke beloning voor gelijke arbeid zonder onderscheid van geslacht. In de praktijk is deze regel van gelijk loon voor gelijk werk nog niet ingevoerd. Daarom staakten in 1966 3000 arbeiders van de wapenfabriek FN in Herstal omwille van het ongelijke loon ten aanzien van mannen voor hetzelfde werk. De staking duurde bijna 3 maanden. Ook Gabrielle Defrenne kaartte dit probleem van ongelijk loon voor gelijk werk aan als stewardess van Sabena. Zij werd verplicht op de leeftijd van 40 jaar met pensioen te gaan, terwijl mannelijke collega's tot de pensioenleeftijd mochten blijven doorwerken. In 1975 werd er dan binnen sociaal overleg een cao (= collectieve arbeidsovereenkomst) gesloten. In 2012 ging de wet ter bestrijding van de loonkloof tussen mannen en vrouwen van kracht cfr. "Gelijk loon in wetgeving," laatst geraadpleegd 05/05/2016, <http://www.rosadoc.be/joomla/index.php/kwesties>
- 7 R. Christens en L. Van Molle, *Vrouw en politiek in België* (Tielt: Lannoo, 1998), p. 20.
- 8 Daarmee was België erg laat wat het stemrecht voor vrouwen inhield. Niet zo laat als Zwitserland (1971) of zelfs Kuweit (2005), maar wel veel later dan Nieuw-Zeeland (1893) of Finland (1906), cfr. K. Celis en P. Meier, *De macht van het geslacht: gender, politiek en beleid in België* (Leuven: Acco, 2006), p. 24.
- 9 Vrouwen die bij de overheid werkten dienden na het huwelijk ontslag te nemen, cfr. B. Balfourt, *Zij heeft stijl: een klasse dame wordt alleen maar beter met de leeftijd* (Antwerpen: Houtekiet, 2015), p. 100. Dit traditionele rolpatroon is trouwens niet zo traditioneel. Vroeger wisselden mannen en vrouwen voordurend van rol, uit noodzaak. Genderdifferentiatie was gewoonweg niet aan de orde. Deze patriarchale cultuur die ontstaan is na WOII is ook niet zo natuurlijk, getuige de matriachale samenlevingen in India (de Khasi), de Machinguenga in Peru en de vrouwen van Togo die handel drijven en religieuze leiders zijn, cfr. M. Hofkes, *Wisseling van de macht. Oplossingen voor de nieuwe bestuurlijke elite*, pp. 80-81.
- 10 "Arbeidsparticipatie," laatst geraadpleegd 05/05/2016, <http://www.rosadoc.be/joomla/index.php/kwesties/arbeidsparticipatie/>
- 11 In de literatuur wordt voor deze tweede golf telkens verwezen naar *Le deuxième sexe* van Simone De Beauvoir (1949) met een van de belangrijkste citaten: *On ne naît pas femme, on le devient*. Daarmee werd bedoeld dat vrouwen moesten stoppen zich inferieur te gedragen aan mannen, alsof ze een minderheid zijn: ze moeten volgens De Beauvoir uit die slachtofferrol kruipen. Anderzijds wordt Betty Friedan ook telkens vermeld met haar *Feminine Mystique* (1963). Zij klaagt het huisvrouwenbestaan aan, via het citaat *the problem that has no name*. Joke Kool Smit zal hier in 1967 een Nederlandstalig pamflet aan wijden. Op dit idee van een ongelijke huisvrouw kwam wel kritiek van black feminists, die aankaarten dat zij zich niet aangesproken voelden als het over het huisvrouwenbestaan ging, cfr. C. Gardner, *Women philosophers* (New York: Perseus books group, 2003), p. 180 of L.L. McAlister, *Hypatia's daughters: fifteen years of women philosophers* (Indiana: Indiana university press, 1996), p. 300. Zie ook K. Warren, *An unconventional history of western philosophy* (Lanham: Rowman & Littlefield publishers, 2009), p. 254 en M. Warnock, *Women philosophers* (Londen: J.M. dent & Sons, 1996), p. 188. Het gebruik van golven om de geschiedenis van de rechten van vrouwen te illustreren is trouwens een hulpmiddel om overzicht in deze materie te behouden. Veeleer moeten die golven dus als een vulkanische metafoor gezien worden, die trage lavastromen inhouden, met plots erupties, zoals de eerste feministische golf rond 1900 en de tweede rond 1970, cfr. K. Offen, *European feminism, 1700-1950: a political history* (Stanford: Stanford university, 2000), p. 50.

Hoewel in die eerste golf voornamelijk de nadruk lag op het verwerven van politieke rechten, waren ook zij al bezig met persoonlijke zaken. *Het persoonlijke wordt politiek* wordt dan ook dé slagzin van het tweede golf feminisme.¹² Vrouwen willen niet langer thuis werken en eisen het recht op om de persoonlijke (het baren van kinderen) en zorgende (het opvoeden van de kinderen) taken politiek bespreekbaar te maken.¹³ In België mondt dat uit in de wet van het arbeidscontract in 1969 die verbiedt dat vrouwen na het huwelijk of bij een zwangerschap kunnen ontslaan worden. In 1973 verschijnt er dan een wettelijk verbod op de verspreiding en de reclame van voorbehoedsmiddelen, gevolgd het jaar erna met de wet op gelijkheid bij het ouderschap en in 1976 met een wet die gelijkheid van huwelijkse goederen vastlegt.¹⁴ Hoewel de Dolle Mina's vrouwenrechten gedemocratiseerd hebben, vielen ze omwille van financiële redenen en geen organisatiestructuur uit elkaar. Hun eisen daarentegen spoorden wel anderen aan om te blijven ijveren voor rechten van vrouwen. Zo werd in 1985 op federaal niveau een staatssecretariaat voor Leefmilieu en Maatschappelijke Emancipatie opgericht, en in 1993 de raad voor Gelijke kansen. Miet Smet werd dan aangesteld als de eerste federale minister bevoegd voor gelijke kansen van mannen en vrouwen, naast arbeid en tewerkstelling.¹⁵ Aan de hand van gender mainstreaming (gelanceerd op de Wereldvrouwenconferentie van Peking in 1995) wil de Belgische overheid gelijkheid tussen man en vrouw tot stand brengen door bij elke beleidsontwikkeling rekening te houden met gender.¹⁶

De tijd heeft dus niet stil gestaan, wat de rechten van de vrouw betreft. Toch zijn er vandaag de dag nog steeds problemen. De eisen van de voorvechtsters uit beide golven zijn vaak nog niet volledig ingewilligd, en staan soms zelfs nog ver van de werkelijkheid. Er is immers vaak sprake van (onzichtbare) machtsdynamieken die gelijkheid tussen man en vrouw verhindert, in de vorm van uitsluiting of structuren van ongelijkheid. Ook de multiculturele samenleving houdt uitdagingen in om de rechten van elke vrouw, ongeacht haar huidskleur, leeftijd of religieuze- en seksuele voorkeur, te bestendigen.¹⁷

Zo ook met vrouwen op de werkvloer. Na Wereldoorlog 2 en de *tweede feministische golf*, gingen vrouwen buitenshuis werken. Echter, ze belandden toen voornamelijk in posities als administratief medewerksters of zorgende functies.

Vandaag hebben vrouwen wel degelijk een plek verworven in topfuncties die voorheen uitsluitend door mannen werden beoefend. RoSa's jaaroverzicht laat verstaan dat het aantal vrouwelijke professoren aan de Belgische universiteiten in opmars is (1 op 4 professoren is nu een vrouw). Ook in het Belgische leger stijgt het aantal vrouwen geleidelijk, net als de functie van gerechtsdeurwaarder. Ook artsen-specialisten zijn steeds vaker vrouwen (4 op 10). Bij de parketten en rechtbanken zijn de vrouwen voor het eerst in de meerderheid met 56% bij de parketmagistraten en 57% bij de rechters in eerste aanleg.¹⁸

12 De slogan *Baas in eigen buik* van de Amsterdamse Dolle Mina's staat symbool voor het tweede golf feminisme. Deze Mina's, bestaande uit Nederlandse studenten, protesteerden in Amsterdam in 1969 tegen vrouwendiscriminatie. Deze studenten hadden WOII niet meegemaakt, en waren pacifistisch en voor een seksuele revolutie. Al snel groeiden ze echter uit tot een beweging met een eigen visie. Ze noemden zich Mina's naar Wilhelmina Drucker (1847-1925), die in de 19de eeuw opkwam voor de rechten van arbeidsters. Drucker stelde vrouwenemancipatie gelijk aan sociale emancipatie en wordt daarom een socialistisch feministe *avant la lettre* genoemd. In navolging van de Amsterdamse Dolle Mina's protesteerden vrouwen en mannen ook in Antwerpen, en later in Gent, Brussel, Oostende en Leuven. Ze ijverden voor gelijk loon voor gelijk werk, protesteerden tegen de hoge prijs van kinderopvang, en eisten onder meer de legalisering van abortus en informatie rond anticonceptie, cfr. K. De Smit, *Hoe was Dolle mina? Een geschiedenis van de Dolle mina's in Vlaanderen* (Gent: Academia Press, 2006), p. 25.

13 Omwille van de transitie van een landbouweconomie naar dienstensector nam de vraag naar (deeltijdse) arbeidskrachten toe, een job vaak ingevuld door vrouwen, cfr. "Arbeidsparticipatie." Zie ook M. Van Haegendoren, *Van huisvrouwen tot uitzendkrachten: arbeid in België sinds 1945* (Leuven: Davidsfonds, 1998) of M. Van Haegendoren, *Meewerkende echtgenote: doe je het of doe je het niet?* (Brussel: Nederlandstalige vrouwenraad, 1997).

14 Tussen 1958 en 1976 waren vrouwen in het huwelijk immers juridisch handelingsonbekwaam. Het is ook pas sinds 1989 dat verkrachting binnen het huwelijk strafbaar werd gesteld, cfr. J. Leplae, "Enkele mijlpalen in de geschiedenis van de vrouw in België" (Factsheet RoSa, 2000).

15 *Ibidem*: J. Leplae, "Enkele mijlpalen in de geschiedenis van de vrouw in België."

16 "Arbeidsparticipatie"

17 Dit betekent uiteraard niet dat België minder rechten voor vrouwen heeft dan pakweg Saoedi-Arabië, waar vrouwen in 2016 voor het eerst mochten stemmen, maar nog steeds geen rijbewijs mogen aanvragen en dus officieel niet met de wagen mogen rijden. Ook moeten ze zich op straat altijd voortbewegen onder begeleiding van een mannelijk familielid, en in grote steden mogen ze geen openbaar vervoer nemen. Ze hebben geen eigen identiteitskaart, maar staan geregistreerd onder hun vader of echtgenoot. Het lijstje van vrouwonvriendelijke en niet-emancipatorische kenmerken kan zo wel doorgaan. Hoewel vrouwen in België nog rechten te verwerven hebben, moeten ze in restaurants niet apart gaan zitten, of zijn ze geen eigendom van een mannelijke autoriteit. Ze worden ook niet geslagen omwille van een homoseksuele relatie, cfr. J. Sasson, *Princess: a true story of life behind the veil in Saudi Arab* (Londen: Transworld, 2011), p. 100.

18 "RoSa's jaaroverzicht 2015," laatst geraadpleegd 05/05/2016, http://www.rosadoc.be/mailings/jaaroverzicht_2015.htm

Toch zijn deze topvrouwen nog steeds in de minderheid, vandaar dat ze ook *witte raven* worden genoemd. Dit fenomeen, dat in vergelijking met mannelijke collega's vrouwen minder vaak hoge functies bekleden, wordt verticale segregatie genoemd.¹⁹ Toch zijn er nog altijd meer mannen buitenshuis aan het werk dan vrouwen. In België werkt 65.8% van de mannen tegenover 57.9% van de vrouwen. Er is wel een stijging sinds de jaren 1970 van de vrouwen die gaan uitwerken.²⁰

De internationale arbeidsorganisatie liet in januari 2015 weten dat in België slechts 5 à 10% vrouwen in raden van bestuur zetelen. Voor de grootste beursgenoteerde bedrijven doet België met 16.6% vrouwen in de raden van bestuur het slechter dan het Europees gemiddelde van 22.7%.²¹ In Europees beursgenoteerde bedrijven steeg het percentage vrouwelijke bestuursleden echter van 11.9% in 2010 naar 22.7% in 2015, een teken dat politieke druk en debatten hun werk doen.²² Bij de Belgische federale overheid zijn ze met 24% vrouwelijke mandaathouders in topfuncties wel goed op weg om het streefcijfer van 1/3 vrouwen in topfuncties te behalen.²³ Bij de Vlaamse ambtenarij gaat het dan weer minder goed. Daar is er een groeiend onevenwicht tussen mannen en vrouwen aan de top.²⁴ Hoewel het aantal vrouwen in topfuncties de voorbije 20 jaren gestaag is toegenomen, zal het volgens RoSa nog 10 jaar duren vooraleer minstens een derde van de leidinggevenden vrouwen zijn.²⁵ Vrouwelijke bedrijfsleiders zijn dan weer weinig te vinden. In 2006 was slechts 4.1% van de CEO's in Belgische beursgenoteerde bedrijven een vrouw. In 2011 daalde dit cijfer zelfs tot 3.2%. Bij niet beursgenoteerde bedrijven zijn vrouwelijke bedrijfsleiders nog zeldzamer: 3.0% in 2006 en 2.2% in 2011.²⁶ Op Europees niveau zijn vrouwelijke CEO's ook nog altijd dun gezaaid: slechts 3.3% van de ondernemingen in Europa wordt geleid door een vrouw.²⁷

- 19 "Verticale segregatie: het glazen plafond," laatst geraadpleegd 05/05/2016, <http://www.rosadoc.be/joomla/index.php/kwesties/arbeidsparticipatie/segregatie> Daarnaast ondervinden vrouwen in topfuncties ook ongewenst vijandig gedrag op de werkvloer, wat uitmondt in pesterijen, ongewenste seksuele intimidatie, discriminatie en fysisch geweld, wat ook wel *mobbing* wordt genoemd, cfr. "Arbeidsparticipatie."
- 20 "Arbeidsparticipatie." In de Europese Unie zijn er 74.2% mannen aan het werk ten aanzien van 62.5% vrouwen. Ten aanzien van Europa blijft de Belgische werkzaamheidsgraad dus achter. Scandinavië kent de hoogste werkzaamheidsgraad van vrouwen, Griekenland de laagste (met 43.3% vrouwen aan het werk ten aanzien van 62.9% mannen). Overal ter wereld ligt de werkzaamheidsgraad van vrouwen lager dan mannen. De kloof tussen beide is wel aan het verkleinen. In Zuid-Azië, het Midden-Oosten en Noord-Afrika is de kloof wel het grootst. België en Nederland zijn koplopers in deeltijds werk, cfr. "Arbeidsparticipatie internationaal," laatst geraadpleegd 05/05/2016, <http://www.rosadoc.be/joomla/index.php/kwesties/arbeidsparticipatie/wereldwijd>
- 21 In 2012 publiceerde het instituut voor de gelijkheid van vrouwen en mannen het rapport 'vrouwen aan de top 2012.' In dit rapport werd nagegaan voor 12 domeinen hoe het zit met de vertegenwoordiging van vrouwen in topfuncties. Zo zetelden in de grootste Belgische beursgenoteerde bedrijven in 2011 10.1% vrouwen in de raden van bestuur. Dat was een lichte stijging sinds 2006 (6.9%) en ten aanzien van 2016 dus opnieuw een stijgende evolutie. Deze lichte stijging zou verklaard kunnen worden door de invoering van quota voor bestuursraden. Toch moet dit genuanceerd worden, aangezien het aandeel beursgenoteerde bedrijven zonder vrouwen in de raden van bestuur nog steeds 61.5% inhoudt, cfr. "Topvrouwen: Cijfers in België," laatst geraadpleegd 29/04/2016, <http://www.rosadoc.be/joomla/index.php/kwesties/vrouwen-ad-top/belgie>
- 22 "Topvrouwen: internationale cijfers," laatst geraadpleegd 05/05/2016, <http://www.rosadoc.be/joomla/index.php/kwesties/vrouwen-ad-top/internationaal> Noorwegen is het land met het hoogste percentage (40%) vrouwen in bestuursraden, waar quota gelden voor beursgenoteerde en privé bedrijven. Ook Zweden en Finland doen het zeer goed met 26% vrouwen in de bestuursraden. Nederland doet het beter dan België met 17% ten aanzien van 11%. Malta, Luxemburg, Letland, Italië en Cyprus doen slechter dan België met 5% vrouwen in bestuursraden. Europa is trouwens het enige continent waar via genderquota gewerkt wordt aan gendergelijkheid. VSA en Canada implementeren voorlopig geen genderquota omdat het indruist tegen het gelijkheidsprincipe. Australië probeert het probleem eerst op te lossen via onder meer verbetering van kinderopvang. Lees meer: C. Fagan et alii, *Women on corporate boards and in top management: European trends and policy* (Hampshire : Palgrave Macmillan, 2012), pp. 1-18.
- 23 L. Michel, "Vrouwen aan de top bij overheidsbenoemingen," *De Standaard*, dinsdag 3 maart 2015, p. 27. Van de 20 topbenoemingen die de federale overheid in 2014 doorvoerde, werden er 9 ingevuld door vrouwelijke kandidaten. De aanwezigheid van vrouwen in topfuncties bij de federale overheid steeg de laatste 7 jaar met de helft, van 15.75% naar 23.71%. Mede door het KB van 2012 die de doorstroming van vrouwen in topfuncties verbeterd, gingen 15 van de 36 topfuncties naar vrouwen. Dat wil niet zeggen dat mannen de functie niet meer kunnen krijgen. Hogere diploma's krijgen voorrang, en als er slechts 1 laureaat is (die een man is) kan de job hem niet geweigerd worden.
- 24 P. Vanden Houtte, "Vrouwen aan de top," *De Standaard*, zaterdag 26 december 2015, p. 7.
- 25 "RoSa's jaaroverzicht 2015"
- 26 *Ibidem*
- 27 "Topvrouwen: internationale cijfers"

Door de quotawetgeving²⁸ komt er met vrouwen wel vers bloed in de raden van bestuur, waarbij organisaties ook meer en meer proberen om talentvolle vrouwen te promoveren en te verhinderen dat ze het bedrijf verlaten.²⁹ Quota zorgen immers voor een snelle manier om het evenwicht aan de top te herstellen. Door meer leidinggevende vrouwen aan te stellen, worden rolmodellen gecreëerd die bestaande twijfels doen wegnemen. Langs de andere kant worden vrouwen die aangesteld zijn via quota vaak *excuustruuzen* genoemd, omdat ze de functie enkel gekregen hebben omwille van de quota, en niet omwille van competentie.³⁰

Waarom stromen vrouwen dan niet door naar topfuncties? Het grootste argument stelt dat dit zou komen doordat vrouwen nog teveel aanzien worden als hoofdverantwoordelijke voor zorg- en huishoudelijke taken, wat een moeilijke combinatie is tussen onbetaalde en betaalde arbeid. 45% van de Belgische werkende vrouwen opteert er dan ook voor om deeltijds te gaan werken, of solliciteren voor jobs die geen beslissingsbevoegdheid inhouden.³¹ Op die manier maken ze minder overuren, en onderbreken ze hun loopbaan vaker. Hierdoor blijven zij op de *werkvloer plakken*, missen ze promotiekansen en stromen ze niet door naar een job op hun niveau. Langs de andere kant botsen ambitieuze vrouwen ook op glazen plafonds³²: *old boys netwerken*³³ en *pipeline professions*³⁴ verhinderen dat vrouwen zich kunnen opwerken.³⁵ Daarnaast hebben vrouwen ook af te rekenen met stereotypen, die zowel positief als negatief blijken: vrouwen zouden een gevoeliger en menselijker leiderschap in zich dragen, maar aan de top het maatschappelijk evenwicht verstoren. Ze zouden niet geschikt zijn voor het bedrijfsleven en te weinig ambitie tonen.

- 28 In Vlaanderen ging in 2007 een decreet van kracht waarin staat dat ten hoogste 2/3 van de stemgerechtigde leden van alle advies- en bestuursorganen van de Vlaamse overheidsinstellingen van het zelfde geslacht moeten zijn. Op 30 juni 2011 keurde de senaat de quotawet voor raden van bestuur goed. Die wet verplicht beursgenoteerde bedrijven om het aantal vrouwen in hun bestuursraden tot minstens 1/3 uit te breiden. Grote beursgenoteerde bedrijven krijgen 5 jaar de tijd om aan de norm te voldoen, kleine bedrijven 8 jaar. Voorheen waren sommige economische federale overheidsbedrijven al onderworpen aan een quotumregeling, zoals NMBS en Infrabel. Op 29 maart 2012 besliste de federale overheid dan dat in 2013 1/3 van de federale topambtenaren vrouw moest zijn. Op 21 februari 2014 werd het koninklijk besluit van 20 april 1965 herroepen: voortaan moet 1/3 van de werknemers in wetenschappelijke instellingen een vrouw zijn. Ook in Europa volgt men een *gender equality strategy*, waarbij er meer gelijkheid in de besturen van de bedrijfs wereld moet komen, cfr. "Topvrouwen: quota," laatst geraadpleegd 29/04/2016, <http://www.rosadoc.be/joomla/index.php/kwesties/vrouwen-ad-top/wetgeving>. Sinds 2007 zijn politieke partijen ook verplicht om voor de gemeenteraadsverkiezingen minstens de helft vrouwelijke kandidaten op de lijst te plaatsen, cfr. AHP, "Welke dames willen aan politiek doen?" *Krant van West-Vlaanderen*, vrijdag 13 januari 2006, p. 1.
- 29 "RoSa's jaaroverzicht 2015"
- 30 Als het gaat om mensen van een etnische culturele minderheid, durft het woord *Alibi Ali* gebruikt worden. Cfr. "Topvrouwen: quota." Lees meer over quota: S. Franceschet et alii, *The impact of gender quotas* (New York: Oxford University Press, 2012) of S. Machold et alii, *Getting women on to corporate boards: A snowball starting in Norway* (Cheltenham: Elgar Publishing, 2013). Zie ook R.J. Burke, "Women on corporate boards of directors: A needed resource," *Journal of business ethics* 16 (1997): pp. 37-43 en V.W. Kramer et alii, "Critical mass: does the number of women on a corporate board make a difference?" In *Women on corporate boards of directors: international research and practice*, eds. R. Burke et alii. (Cheltenham: Elgar Publishing, 2008).
- 31 Uit het tijdsbestedingsonderzoek van TOR (*tempus omnia revelat*) van de VUB blijkt dat vrouwen per week 6.5u meer in het huishouden werken dan mannen. In 1999 was dat verschil wel groter. Vrouwen besteden per week ook een uur meer aan kinderopvoeding. Rolpatronen zijn dus nog sterk aanwezig in België. Hoewel mannen al meer uren in het huishouden spenderen, zullen ze eerder in de keuken staan als er bezoek komt, terwijl vrouwen de minder eervolle taken als poetsen en wassen/strijken voor hun rekening nemen, cfr. "RoSa's jaaroverzicht 2015."
- 32 Het glazen plafond is een metafoor voor de bijna onzichtbare barrière die het doorstoten van vrouwen naar de top onmogelijk maakt, cfr. "Verticale segregatie: het glazen plafond." Als een bedrijf in crisis verkeert, zal sneller een vrouw als CEO aangesteld worden. Zij durft deze risicovolle functie niet afslaan, omdat het de enigste kans vormt op doorgroeimogelijkheden. Langs de andere kant, als de vrouwelijke CEO het bedrijf niet uit het slop heeft kunnen halen, wordt opnieuw een mannelijke CEO aangesteld. Zo wordt voorgesteld dat een vrouw niet bekwaam is om deze topfuncties te bekleden, en dat een man het moet oplossen. Zo komen vrouwen weer in een negatieve spiraal terecht, cfr. "Vrouwen aan de top," laatst geraadpleegd 05/05/2016, <http://www.rosadoc.be/joomla/index.php/kwesties/vrouwen-ad-top/vrouwen-aan-de-top>
- 33 Dit zijn bestaande netwerken van mannen die elkaar goed kennen, al sinds generaties lang. Contacten van deze netwerken worden vaak onderhouden op recepties of avondvergaderingen: tijdstippen waarop vrouwen geneigd zijn naar huis te gaan om voor de kinderen te zorgen. Op die manier kunnen vrouwen moeilijker binnendringen in deze old boys netwerken, cfr. "Vrouwen aan de top."
- 34 De pipeline theory stelt dat er meer tijd nodig is om vrouwen te laten doorstromen naar de top. De gemiddelde leeftijd van vrouwen en mannen op de arbeidsmarkt verschilt immers: werkende vrouwen zijn gemiddeld jonger en hebben minder anciënniteit opgebouwd dan mannen, cfr. "Vrouwen aan de top."
- 35 S. Reymen, *Moeder en carrière, een topcombinatie* (Tielt: Lannoo, 2014), p. 30. Zie ook S. Sandberg, *Lean in. Vrouwen, werk en de weg naar succes* (Amsterdam: Bruna uitgevers, 2014) of M. Visser, *De zijderoute naar de top* (Amsterdam: Business contact, 2009). Zie tot slot ook M. Stellinga, *De mythe van het glazen plafond* (Amsterdam: Balans, 2009).

Deze vooroordelen maken dat vrouwen zich onderschatten, en weinig kans zien om op te boksen tegen een mannelijke kandidaat. Doordat er weinig vrouwelijke rolmodellen bestaan die carrière gemaakt hebben, zien vrouwen vaak niet dat het anders kan.³⁶

Zelfs in *zachttere* regionen als cultuur of media, waar vrouwen geacht worden vertegenwoordigd te zijn, behoren topfuncties nog steeds tot mannen.³⁷ Dit fenomeen, dat mannen en vrouwen in verschillende sectoren werken, heet horizontale segregatie. Vrouwen zijn immers het minst aanwezig in landbouw en industrie of informatica en vervoer. Ook in defensie, justitie en openbare veiligheid zal je weinig vrouwen vinden. In commerciële en communicatieve diensten zijn vrouwen dan weer wel goed vertegenwoordigd, net als de quartaire sector (onderwijs, ziekenzorg, maatschappelijke dienstverlening). Deze segregatie kent zijn oorsprong in de socialisatiestructuur: mannen horen in de publieke sfeer te werken, vrouwen in de private. De laatste jaren probeert men via het onderwijs en op de werkvloer aan deze quasi vastgeroeste stereotypen te werken.³⁸

18

Waar ook aan gewerkt wordt, is de loonkloof. De gemiddelde vrouw verdient immers, ondanks de historische inspanningen voor gelijk loon voor gelijk werk, nog steeds minder dan de gemiddelde man. De loonkloof op zichzelf is een lastig te definiëren fenomeen: in werkelijkheid gaat het eerder over de moeilijkheden waarmee vrouwen te maken krijgen op de werkvloer. Aangezien ze pas rond de jaren 1970 beginnen buitenshuis werken zijn, is hun anciënniteit lager dan vastgeroeste mannenberoepen. Hoewel de loonkloof de laatste 10 jaren gehalveerd is, is ze nog niet helemaal verdwenen. Onder meer omdat promotie vaak niet weggelegd is voor vrouwen die deeltijds werken. In goed betaalde sectoren als de chemie of informatica werken ook meer mannen dan vrouwen: zij worden beter verloned. Toch is een bepaald onderdeel van de loonkloof niet te verklaren: mannen en vrouwen met dezelfde anciënniteit en dezelfde opleiding in dezelfde categorie verdienen niet evenveel. Hier zou het dan gaan om historisch gegroeide verschillen op basis van sekse.³⁹

- 36 "Vrouwen aan de top." RoSa-bibliotheek raadt onder meer ook volgende werken aan: V. Draulans, *Vrouwenwerk: voor meer V/M-diversiteit op het werk* (Tielt: Lannoo, 2012) of N. Deschacht et alii, *De n/v carrièrekloof: carrièreverschillen tussen vrouwen en mannen in België* (Gent: Academia, 2011) en E. Koenen en C. Brinkgreve, *De winst van verschil: masculiene en feminiene kwaliteiten in leiderschap* (Amsterdam: Boom, 2010). Daarnaast gaf onderzoek van de uniefs van Gent en Leuven, in samenwerking met de IESEG School of Management, aan dat het wel degelijk werkgevers zijn die minder happig zijn om vrouwen aan te nemen (onderzoek met fictieve sollicitatiebrieven naar Vlaamse bedrijven bracht aan het licht dat vrouwen met dezelfde brief en diploma 33% minder kans hadden om op gesprek te komen). Langs de andere kant ontdekte het onderzoeksteam dat ook vrouwen zelf schuld treft: vrouwen zullen niet snel ja antwoorden op promotiekansen, omdat ze vrezen gediscrimineerd te worden als vrouw in een top-job, en anders zullen bekeken worden, en vooral niet ernstig genomen worden, cfr. S. Beert, "Vrouwen bang van topjobs," *Het Laatste Nieuws*, maandag 16 maart 2015, p. 9. Hierop reageert An Beazar in een artikel van De Tijd. Beazar is 35 en oprichtster en zaakvoester van Enprove, een bedrijf dat energie-efficiëntie van installaties en gebouwen monitort. Zij stelt dat vrouwen té gevoelig zijn, en niet durven mislukken. Beazar getuigt dat ze al 10-tallen keren met haar hoofd tegen de muur geknald is, en daardoor juist sterker geworden is. Ze stelt dat je als vrouw over dat falen moet kunnen zetten, en goed moet kunnen relativeren. Vrouwen zien sneller de nadelen in van topfuncties: weekendwerk, lange dagen en veel stress. Volgens haar is het beeld dat een zaakvoerder/zaakvoester de eerste en de laatste op het bedrijf moet zijn achterhaald, een zekere flexibiliteit voor zaakvoerders en werknemers zorgt volgens Beazar dan ook voor even goede prestaties, cfr. A. Beazar, "Kan ik dan nu de baas spreken?" *De Tijd*, zaterdag 7 maart 2015, p. 50.
- 37 E. Vanden Broeck, "Debat: topvrouwen aan de top: over quota voor vrouwen in topfuncties." (Paper op basis van het WowMen!project, georganiseerd door Kaaitheater en deBuren, Brussel, dinsdag 16 maart 2010).
- 38 "Segregatie arbeidsmarkt," laatst geraadpleegd 05/05/2016, <http://www.rosadoc.be/joomla/index.php/kwesties/arbeidsparticipatie/segregatie>. Zie ook I. Casier, *Bitches, babes & business. Het bedrijfsleven door een genderbril* (Brussel: Vubpress, 2011) of M. Luckerath-Rovers en M. Van Zanten, *Topvrouwen. Wie zijn ze. Waar zitten ze. En: hoe krijgen we er meer?* (Amsterdam: Academic service, 2008). Het cliché stelt dat vrouwen in topfuncties *bitches* zijn die andere vrouwen verhinderen topfuncties op te nemen, omdat organisaties slechts met mondjesmaat vrouwen in hoge functies toelaten. Dat *Queen Bee* gehalte moet volgens Helen Fraser, CEO van The girls' day school trust (GDST), zeer genuanceerd worden, en zelfs verdwijnen. De idee dat deze *bijenkoninkinnen* andere vrouwen niet helpen omwille van professionele rivaliteit, en weigeren vrouwelijke collega's aan te moedigen uit schrik voor eigen carrière mogelijkheden, is volgens Fraser achterhaald, cfr. Jaana Hombroux, "Topvrouw gedraagt zich niet als bijenkoningin," *De Morgen*, dinsdag 9 juni 2015, p. 9.
- 39 "Loonkloof," laatst geraadpleegd 29/04/2016, <http://www.rosadoc.be/joomla/index.php/kwesties/loonkloof/definitie>. Equal Pay Day is een initiatief van Zijkant en ABVV dat georganiseerd wordt op 14 maart. Het geeft de dag aan tot hoelang vrouwen gemiddeld moeten werken om hetzelfde te verdienen als mannen. In 2005 was die dag 12 april, in 2015 nog 14 maart. Volgens de organisatie achter Equal Pay Day zou het nog 32 jaar duren vooraleer de loonkloof gedicht wordt aan het huidige tempo in België. Wereldwijd zou dat volgens het Wereld Economisch Forum nog 188 jaar duren voor vrouwen evenveel verdienen als mannen. De kloof zit dan ook in de maandlonen (niet in de uurlonen) omdat vrouwen vaker opteren om deeltijds te werken, cfr. B. Ballfoort, *Zij heeft stijl: een klasse dame wordt alleen maar beter met de leeftijd*, p. 102. Zie ook N. Deschacht, *De promotiekloof: carrières van vrouwen en mannen op de Belgische arbeidsmarkt* (Brussel: Vubpress, 2012) en G. Theunissen en L. Sels, *Waarom vrouwen beter verdienen (maar mannen meer krijgen)* (Leuven: Acco, 2006).

Conclusies kunnen dus tweeledig zijn: ofwel is het gebrek aan vrouwen te wijten aan het feit dat er geen bekwame vrouwen zijn, ofwel omdat organisaties vrouwen weigeren in hogere functies. Wil er verandering komen, zal er dus iets moeten gebeuren op het niveau van de vrouwen (die (on)bewust de stereotypen soms mee uitdragen) en op het niveau van de organisaties.⁴⁰ Vrouwen aan de top zijn volgens voorstanders nochtans beter voor de principes van de democratie. Beslissingen genomen door mannen én vrouwen weerspiegelen beter de behoeften, waarden en normen van de bevolking. Een veelzijdig debat gevoerd door mannen én vrouwen zal de kwaliteit van de genomen beslissingen dan ook enkel maar verhogen. Daarnaast is het ook meer rechtvaardig dat vrouwen een topfunctie bekleden, aangezien ze de laatste jaren zeer succesvol zijn in het hoger onderwijs.⁴¹

40 I. Casier, *Bitches, babes & business. Het bedrijfsleven door een genderbril*, p. 10.

41 Hoe kunnen vrouwen dan doorstromen naar hogere functies? Sensibilisering is belangrijk, aan de hand van het zichtbaar maken van vrouwelijke rolmodellen aan de top. De databank VEGA van Amazone en het instituut voor de gelijkheid van vrouwen en mannen beantwoordt hier al aan, net als de Expertendatabank van Gelijke Kansen Vlaanderen. Daarnaast bestaan er netwerkiniciatieven als Mabizz (van Unizo), Artemis (van Markant), Vrouw en Managment (van SEIN, UHasselt), Sofia (ook door SEIN, UHasselt), en Jump. Ook de Europese commissie zet zijn schouders onder initiatieven als Good practices in the promotion of female entrepreneurship of evaluating actions and measures promoting female entrepreneurship, cfr. "Vrouwen in top-/leidinggevende functies," laatst geraadpleegd 05/05/2016, <http://www.rosadoc.be/joomla/index.php/tools/tools-arbeid#ondernemerschap>. Lees ook: A.M. Valerio, *Developing women leaders: a guide for men and women in organizations* (Chichester: Wiley-Blackwell, 2009). Bedrijven kunnen op hun beurt seksneutrale taal hanteren in vacatures, en werken aan flexibele werkuren. Overheden kunnen bedrijven die deze inspanningen doen belonen of ondersteunen via coaching. In het onderwijs kunnen traditionele rolpatronen doorbroken worden aan de hand van debat, cfr. "Vrouwen aan de top." Daarnaast bestaat er ook *Women on board*, een vereniging die sinds 2010 bestaat en als voornaamste doel heeft meer vrouwen in raden van bestuur te krijgen. Het komt er volgens Sonja Rottiers, voorzitter van *Women on board*, op neer diversiteit in bedrijven te bevorderen. En hoe meer vrouwen in de raden van bestuur, hoe groter de kans dat het management zich zal aangesproken voelen. In 2015 waren 203 vrouwen lid, waarvan 71% zetelt in minstens 1 raad van bestuur. Er zijn wel specifieke regels voor lidmaatschap te verwerven: zo moet je ervaring hebben, het liefst in een internationale context, en verschillende talen spreken, cfr. S. Rottiers, "Over vijf jaar massa's vrouwen in besturen," *De Tijd*, donderdag 12 maart 2015, p. 19.

1.1 Centrale onderzoeksvragen

Zoals in de probleemstelling geconcludeerd, kunnen 2 redenen de oorzaak zijn waarom vrouwen niet doorstromen naar topfuncties: of het ligt aan de organisaties, of het ligt aan de ambitie of competentie van de vrouw in kwestie. Verandering door vrouwen kan er onder meer komen door te werken aan de stereotypering en clichés. **Deze scriptie wil zich dan ook afvragen wat de rol is van media omtrent deze vooroordelen, en in welke mate media een katalysator speelt om dat clichématige beeld te doorbreken, bestendigen of versterken.**

Het onderwerp van deze masterscriptie wil zich daarom focussen op **de voorstelling rond vrouwen in topfuncties in (inter)nationale actuele gedrukte kranten**. Zoals de titel doet vermoeden wil deze scriptie kijken naar de manier waarop *strategische managers* en *harde tantes* in actuele mediaberichtgeving gepresenteerd worden, en met name in krantenkoppen.⁴² **Het wil een verkennende oefening bieden naar de manier waarop vrouwen in topfuncties gekopt worden in kranten. Draagt de beeldvorming over vrouwen in topfuncties bij tot een positieve of negatieve perceptie van hoogopgeleide vrouwen die een hoge functie bekleden? Zijn er dus waardeoordelen verbonden aan krantenkoppen, die dan nog eens typerend zijn voor de ideologie van een bepaalde krant?**

Een nieuwsgierige, kritische blik tijdens het doorbladeren van actuele kranten doet immers de vraag rijzen of er een probleem is met de voorstelling van hoogopgeleide vrouwen die een topfunctie bekleden. Als Sonja De Becker bij haar aanstelling tot nieuwe CEO van de Boerenbond wordt gekopt als *harde tante* in een De Standaard krantenartikel (30/09/2015), wordt deze kop dan met een bepaalde strategie gelanceerd door de journaliste en de verantwoordelijke eind- en hoofdredacteuren?⁴³ Ombudsman Tom Naegels van De Standaard vindt alvast van niet. Daarmee reageert hij op reacties van lezeressen die het jammer vonden dat Sonja De Becker, als vrouw met een leidinggevende functie, negatief en clichématig wordt gekopt. Hugo Camps, columnist van De Morgen, schreef dat zulke titels nog steeds beantwoorden aan het cliché van topvrouwen als kwaadaardige wezens (*kenaus*) die op eigen kracht een maatschappelijke positie bereikt hebben.⁴⁴ Naegels geeft aan dat zulke klachten moeilijk zijn, omdat het onevenwicht vaak niet bewezen kan worden. Daarom trok Naegels op onderzoek, om te kijken of De Standaard er een patroon op nahoudt wat betreft het systematisch negatief afschilderen van vrouwen in leidinggevende posities. Hij vergeleek of vrouwen vaker *hard* worden genoemd dan *doortastend*.

42 Op het eerste zicht zou het woord *representatie* hier op zijn plaats zijn. Carlo Ginzburg maakt echter duidelijk dat een representatie historisch slaat op de poppen van hout of leer die tijdens begrafenissen van vorsten de overleden soeverein *representeerden*, omwille van redenen van praktische aard (de ontbinding van het lichaam) of symbolisch: de representatie toont het eeuwige lichaam van de vorst, het lijk wijst op vergankelijkheid, cfr. C. Ginzburg, "Representatie. Het woord, het idee, het ding," *Feit en fictie* 6 (2006): pp. 83-96. Langs de andere kant bestaat er ook zoiets als *historische representatie*, een begrip gelanceerd door Frank Ankersmit in het kader van zijn narrativistische geschiedfilosofie. Historische representatie slaat op de betekenis die een historicus geeft aan een verbeelding uit iets wat verleden is, wat gebeurd is. Dit werd wel bekritiseerd door Chris Lorenz, cfr. F. Ankersmit, *Historical representation* (Stanford: Cambridge, 2001). Representatie kent volgens de *Nederlandse Encyclopedie* verschillende betekenissen; het kan slaan op een belastingrecht (aftrekpost voor belastingen), het vertegenwoordigen van iemand of iets, de afbeelding van een document, een belichaming (het optreden in iemand plaats), het vastleggen van de werkelijkheid, of psychologisch gezien: symbool voor opslag van kennis van de buitenwereld in de hersenen, cfr. "Representatie," laatst geraadpleegd 06/05/2016, <http://www.encyclo.nl/begrip/representatie> De invulling in deze scriptie zou dus gaan over *het vastleggen van de werkelijkheid*, maar omwille van de verschillende betekenissen van het woord representatie werd geopteerd het niet te gebruiken, en het woord te vervangen door alternatieven als *voorstelling*, *beeldvorming* of *presentatie*. In het boekje *Beeld voor beeld* wordt gesteld dat representatie niet slaat op een passieve afbeelding van bijvoorbeeld een vrouw, maar om een actief tot stand brengen van bepaalde maatschappelijke opvattingen, fenomenen of praktijken. Daarin wordt ook het probleem van de *male gaze*, en objectivatie van het vrouwelijke lichaam in media behandeld, cfr. M. Michiels en alii, *Beeld voor beeld. Vrouwen in media en reclame* (Brussel: Ministerie van tewerkstelling en arbeid, 1995).

43 "Boerenbond krijgt harde tante als baas," laatst geraadpleegd 15/12/2015, http://www.standaard.be/cnt/dmf20151007_01908017 Inge Ghijs, chef binnenland en gespecialiseerd in landbouw, koos de titel op basis van een interview met De Becker in Trends (De Becker wilde immers geen interviews geven). Op basis van wat De Becker daar zei besloot Ghijs *harde tante* op te nemen in de kop van haar artikel: "*Mensen noemen me soms wel een harde tante, ik weet niet of dat klopt, maar ik ben inderdaad nogal consequent, ik zeg waar het op staat en dat kan soms hard aankomen.*" Ghijs verdedigt zich dus door te stellen dat de woordkeuze in eerste instantie van De Becker komt. Ze wijst er ook fijntjes op dat, wanneer een man zou gekopt worden als een *harde* onderhandelaar, er geen haan naar zou kraaien, cfr. "Een harde tante is nog geen bitch," laatst geraadpleegd 05/05/2016, http://www.standaard.be/cnt/dmf20151007_01908017.

44 "Ik ken de klaagzangen op Vrouwendag, maar het gaat best goed met de opmars van vrouwen," laatst geraadpleegd 05/05/2016, <http://www.demorgen.be/opinie/ik-ken-de-klaagzangen-op-vrouwendag-maar-het-gaat-best-goed-met-de-opmars-van-vrouwen-bd55b2f1/>

Na een steekproef in de berichtgeving rond Dominique Leroy (CEO van Proximus), Françoise Chombar (CEO van Melexis), Angela Merkel (bondskanselier van Duitsland) en Sheryl Sandberg (CEO van Facebook) vindt Naegels geen enkel bewijs om de hypothese te bevestigen dat vrouwen in hoge posities harder worden gekopt, of met meer stigmatiserende woorden dan hun mannelijke collega's. Hij concludeert dus dat er geen systemisch verband kan worden aangetoond tussen vrouwen in topfuncties en het benadrukken van hardheid in krantenkoppen.⁴⁵

De kleine steekproef die Naegels heeft verricht voor zijn artikel in De Standaard als ombudsman wil ik als neutraal geïnteresseerde onderzoeken voor berichtgeving rond vrouwen in topfuncties in krantenkoppen van (inter)nationale recente kranten. Volgende vragen zijn daar bij van belang: **Valt er een patroon te ontdekken in de manier waarop vrouwen in hoge functies al dan niet positief of negatief worden gekopt?**

Heeft dit patroon iets te maken met de ideologie van de krant?

Zijn er waardeoordelen verbonden aan de kop? Welke substantieven en adjectieven komen dan voor om de *hardheid* te accentueren, of eerder de *neutraliteit*, *zachtheid*? Hierbij zal ook rekening gehouden worden met de functie van een krantenkop.

Welk discours, welke taal wordt er met andere woorden gebruikt door nieuwsmedia om over vrouwen te rapporteren? Houdt die taal een zekere macht in?

Worden traditionele rolpatronen in ere gehouden door de associatie van het mannelijke met het publieke leven en het vrouwelijke met het private leven?

In welke mate geven nieuwsmedia dus een gegenderde berichtgeving, gebaseerd op stereotypen, op sociale verwachtingspatronen? Welke rol speelt beeldvorming hier in?

2. Methodologische benadering

Vooraleer het stappenplan te overlopen die geleid heeft tot het beantwoorden van de centrale onderzoeksvragen is het belangrijk de onderzoeksvraag te kaderen binnen een bredere context van reeds verricht onderzoek rond vrouwen met hoge functies, en meer specifiek hun beeldvorming in media (en voor deze scriptie: krantenkoppen).

Zoals in de voetnoten van de probleemstelling aangegeven, is er algemeen genomen al heel wat literatuur verschenen rond vrouwen in topfuncties: in eerste instantie heeft het RoSa expertisecentrum op haar website via *kwesties* een dossier rond *vrouwen aan de top* aangemaakt.⁴⁶

Er lijken verschillende soorten literatuur te bestaan over vrouwen in topfuncties, die allen vrij recent zijn: enerzijds literatuur die via interviews/ enquêtes aan vrouwen of mannen in hoge functies vraagt wat het inhoudt om een hoge functie te beoefenen, en wat er goed is/beter kan. Voorbeelden hiervan zijn het vlot leesbare boekje van Mildred Hofkes: *Wisseling van de macht* (2008) of het werk van Magda Michielsens et alii (ook in 2008): *Werken met passie: topvrouwen over hun loopbaan*. Bij het boekje van Hofkes sluit het werk van Eric Koenen en Christien Brinkgreve aan: *De winst van verschil: masculiene en feminie kwaliteiten in leiderschap* (2010). Zie ook *Developing women leaders: a guide for men and women in organisations* door Anna Marie Valerio (2009) of *Women on business: navigating career success* (Viki Holton, 2012).

Langs de andere kant focussen auteurs op een specifieke groep van topvrouwen: zo kwam Sara De Vuyst een gastles geven in het keuzevak Media en Gender (UGent, prof. Van Bauwel) over *Journalistiek in Vlaanderen door een roze bril: een verkennend onderzoek naar genderongelijkheid in de journalistieke sector en beroepstevredenheid bij vrouwelijke journalisten* (2013). Naast onderzoek over vrouwelijke journalisten bestaan er ook studies over vrouwen in hoge politieke functies: *Women als political leaders: studies in gender and governing* (2013) door Michael A. Genovese en Janie S. Steckenrider of het werk van Pamela Paxton en Melanie M. Hughes *Women, politics, and power: a global perspective* (2014). Ook Mieke Van Haegendoren et alii schreef een boek over topvrouwen, en meer specifiek aan de universiteiten: *Gezocht: professor (v): een onderzoek naar vrouwen in academia* (2000).

Er bestaan ook wetenschappelijke of publieksgerichte boeken rond vrouwen in hoge functies, zoals Ineke Casier, *Bitches, babes & business. Het bedrijfsleven door een genderbril* (2011) of Tanya Fitzgerald met *Women leaders in higher education: shattering the myths* (2014), maar ook V. Draulans, *Vrouwennwerk: voor meer V/M-diversiteit op het werk* (2012) of Mirella Visser: *De zijderoute naar de top: strategisch leiderschap voor vrouwen* (2009). Nick Deschacht van KULeuven werkt ook rond vrouwen in topfuncties, zie onder meer *De m/v carrièrekloof: carrièreverschillen tussen vrouwen en mannen in België* (2011) of het werk van L. Luckerath-Rovers en M. Zanten (2009): *Topvrouwen. Wie zijn ze? Waar zitten ze? En: hoe krijgen we er meer?* Zie ook het werk van Coletta fagan et alii: *Women on corporate boards and in top management: European trends and policy* (2012) of *Getting women on to corporate boards: a snowball starting in Norway* van Silke Machold (2013). Zie ook het werk van H. Nuyens: *Waarom vrouwen geen baas worden* (2005).

Tot slot bestaan er ook heel wat verslagen en rapporten van de Europese Commissie, zoals *More women in senior positions: key to economic stability and growth* (2010) of *Report on equality between women and men 2010*. Er bestaat ook een verslag uit 2007: *Women and men in decision-making 2007 – analysis of the situation and trends*.⁴⁷

46 Die kwestie van *vrouwen aan de top* is onderverdeeld in 4 secties: vrouwen aan de top; topvrouwen: cijfers in België; topvrouwen: internationale cijfers en topvrouwen: quota. RoSa geeft bij elke sectie een aanzet tot verder lezen, cfr. "Vrouwen aan de top."

47 Trefwoorden kunnen dus zijn: *leidinggevende beroepen, vrouwen in topfuncties, vrouwen in hoge functies*. Voor *quota* of *de loonkloof* kan specifiek gezocht worden op *glazen plafond* of *arbeidsparticipatie* (zoals M. Stellinga, *De mythe van het glazen plafond*). Deze trefwoorden werden voor internationale databanken in het Engels ingevoerd.

Wat opvalt is dat onderzoek rond vrouwen in topfuncties parallel lijkt te lopen met de stijging van het aantal vrouwen in topfuncties. Het is dan ook pas de laatste jaren dat er intens onderzoek naar deze focusgroep werd gevoerd. De Europese Commissie is in feite pas sinds 2010 in actie geschoten om meer vrouwen in hoge functies te krijgen, doordat meer vrouwen in topfuncties de sleutel kunnen bieden tot economische groei.⁴⁸ Ook de Vlaamse regering zag samen met de cel Gelijke kansen in Vlaanderen in dat sinds 1996 de groei van vrouwen in managementfuncties stil lag. Daarom stimuleerden ze het onderzoek naar de maatschappelijke positie van vrouwen via de onderzoekslijn vrouwenstudies.⁴⁹

Toch vormt aandacht voor vrouwen op de arbeidsmarkt al een interesseveld sinds de jaren 1950 (samen met de eis voor gelijk loon voor gelijk werk).⁵⁰ Onderzoek naar oorzaken en gevolgen van gender op de werkvloer is een constant thema in genderstudies. Er bestaat veel literatuur rond vrouwen en management en de mechanismen van ongelijkheid op de werkvloer.⁵¹ De laatste jaren is het onderwerp wel in een stroomversnelling gekomen, mede door de verkoop van publieksvriendelijke boeken die handelen over glazen plafonds of het gebrek van vrouwen in raden van bestuur. Ineke Casier et alii wijzen op een nieuw soort generatie onderzoek sinds enkele jaren: boeken die schrijven over gender in de multinationale businesswereld van België.⁵²

Enkele masterproeven werden al geschreven rond vrouwen in topfuncties.⁵³ Literatuur die focust op de voorstelling van vrouwen in kranten lijkt onder meer een aanzet gehad te hebben door Nirai Melis.⁵⁴ Zij vroeg zich af of mannen en vrouwen gelijkwaardig in beeld worden gebracht in kranten. Via 625 foto's van 7 verschillende Nederlandse kranten concludeerde ze dat 65% van de foto's van mannen zijn, en dus (slechts) 35% van vrouwen. Foto's van vrouwen worden dan ook eerder gebruikt in kranten als *mooi plaatje*, waarbij 37% van de foto's van vrouwen als *vulling* zouden gebruikt worden. Melis besluit dan ook dat de representatie van vrouwen in kranten niet overeen komt met de werkelijkheid, waarmee kranten heersende rolpatronen in stand houden.⁵⁵

48 De EU heeft daarom een nieuw netwerk opgestart om vrouwen uit bedrijven en professionele verenigingen van alle landen in de Europese Unie te verenigen om voor meer genderevenwicht in economische besluitvorming te zorgen, cfr. I. Casier, *Bitches, babes & business. Het bedrijfsleven door een genderbril*, p. 7.

49 Deze onderzoekslijn omvat beleidsgericht onderzoek naar de processen die kansen van vrouwen op verschillende terreinen beknotten, en veranderingen die de overheid kan stimuleren. 4 onderzoeksteams werden daarom opgestart in 2000: *Beeldvorming m/v: diversiteit en emancipatie* (promotor prof. Magda Michielsens), *Gezocht: m/v in het nieuws* (promotoren prof. Marysa Demoor en prof. Frieda Saeyns), *Genderspecten van zorg in opvoeding* (promotoren dr. Lieve Vandemeulebroecke en prof. Agnes De Munter) en *Gezocht: professor (v)* (promotor prof. Mieke Van Haegendoren). Zij stellen geïnspireerd te zijn door de Wereldvrouwenconferentie in Peking in 1995, die toen met besluiten en aanbevelingen kwam om meer rechtvaardigheid te creëren rond de tijd die media aan vrouwen en mannen besteden. De Europese Commissie startte in 1986 bijvoorbeeld de *Steering committee for equal opportunities in broadcasting*, Nederland richtte in 1988 een *Bureau beeldvorming* op, en in Vlaanderen begon men met positieve acties in de openbare omroep in 1989. Groot-Brittannië startte in 1990 met het *Television equal opportunities department* van de BBC, cfr. M. Michielsens et alii, *Beeldvorming m/v: diversiteit en emancipatie. Impulsproject "grenzen van de mediale constructie van gender"* (Berlaar: Steylaerts, 2000), pp. 3-11.

50 De beeldvorming van vrouwen in de media is een oud zeer van de vrouwenbeweging. Veel van de 1ste acties van de 2de feministische golf in heel de wereld, en de actiegroepen van Dolle mina in Nederland en Vlaanderen, gingen over de manier waarop de media vrouwen in stereotiepe rolpatronen proberen te houden. Zo weigerden de Dolle Mina's mannelijke journalisten op hun persconferenties, en verscheurden ze damesbladen voor de camera. Ze verstoorden ook Miss-wedstrijden die ze vergeleken met veewedstrijden, cfr. M. Michielsens et alii, *Beeldvorming m/v: diversiteit en emancipatie. Impulsproject "grenzen van de mediale constructie van gender,"* p. 9. Toch was er bij de Dolle Mina's sprake van een soort haat-liefde verhouding met de media, want als actiegroep maakten de Dolle Mina's wel gebruik van de media door een aantal uitgekende acties, cfr. L. Van Zoonen, *Feminist media studies* (Londen: Sage, 1994), pp. 179-199.

51 Zoals bijvoorbeeld M. Van Haegendoren et alii, *Vrouw en management* (Diepenbeek: LUC, 1998). Dat is ook de reden waarom er voor dit overzicht geopteerd werd de meest recente werken te vermelden. Er zijn namelijk teveel publicaties.

52 I. Casier, *Bitches, babes & business. Het bedrijfsleven door een genderbril*, pp. 7-16.

53 V. Van den Bossche, "De historische representatie van The Iron Lady" (Thesis, Universiteit Antwerpen, 2013) of L. Teugels, "Topvrouwen op de arbeidsmarkt" (Thesis, hogeschool voor wetenschap en kunst, 2006) of S. Bartelink, "Vrouwen in topfuncties: waarom niet? Een kwantitatief onderzoek naar de verwachtingen en preferenties van jonge hoogopgeleide vrouwen ten aanzien van een topfunctie in Nederland" (Thesis, Universiteit Utrecht, 2010). Zie ook het artikel van F.N. Schwartz, "Vrouwen in topfuncties," *Harvard Belgium review* 20 (1989): pp. 84-92.

54 Melis is verbonden aan de Stichting burger onderzoek in samenwerking met mediaplatform VIDM (Vaker in de media), cfr. "Gelijkheid in kranten," laatst geraadpleegd 07/05/2016, http://www.stichtingburger.nl/PDFS/speerpunten/burgerschap/Samenvatting%20Gelijkheid%20in%20Kranten_NME_030814_1.2.pdf en "Kranten bevestigen de rolpatronen," laatst geraadpleegd 07/05/2016, <http://www.trouw.nl/tr/nl/6700/Wetenschap/article/detail/3741379/2014/09/06/Kranten-bevestigen-de-rolpatronen.dhtml>

55 Zie ook "Vrouwen als 'vulling' in de krant," laatst geraadpleegd 08/09/2015, <http://www.opzij.nl/nl/artikel/41496/vrouwen-als-vulling-in-de-krant.html> Problematisch is ook dat mannen voor 70% van de foto's in hun werkomgeving gefotografeerd worden, en vrouwen eerder in de huiselijke sfeer (voor 53%). Als een vrouw in beeld komt in de krant, is het dus vaak als huismoeder, model, beroemdheid of knappe verschijning, vaak zonder enige nieuwswaarde dus. Daarnaast zijn het vaak blanke vrouwen.

Ook Sara De Vuyst heeft voor de mediawatch van dewereldmorgen.be de voorpagina en het binnenlands nieuws van De Morgen en De Standaard enkele weken in februari 2013 geanalyseerd op de aanwezigheid van mannen en vrouwen in foto's en artikels.⁵⁶ Dit zijn echter onderzoeken die focussen op enerzijds het tellen van vrouwen in de media (ten aanzien van mannen), en anderzijds het afbeelden van vrouwen (door middel van afbeeldingen).⁵⁷ Dit onderzoek wil zich echter focussen op de (woordelijke) voorstelling van vrouwen in krantenkoppen, en meer specifiek vrouwen in hoge functies.

De thesis zelf is opgebouwd volgens 5 grote delen: een eerste deel dat de inleiding omhelst, een tweede deel dat enkele beschouwingen maakt via secundaire literatuur nodig om aan de analyse te starten en een derde deel dat de specifieke analyse van de krantenkoppen brengt van de geselecteerde casussen. Dat tweede deel bevat bijvoorbeeld een hoofdstuk waarin de definitie van topfunctie wordt verhelderd, en een korte uitwijding over het sociale verwachtingspatroon én beeldvorming van mannen en vrouwen anno 2016. Het vierde deel behelst de conclusie, in het vijfde deel kunnen de geraadpleegde bronnen en literatuur nagekeken worden. De methodologische benadering die gevolgd werd om een antwoord te bieden op de centrale onderzoeksvragen bestond uit een driedelig schema:

Eerst werd een werkdocument samengesteld met recente (inter)nationale krantenkoppen die handelen over vrouwen in topfuncties over de periode 1 januari 2015 – 31 december 2015 uit de RoSa mailinglijst. RoSa is een Belgisch expertisecentrum gevestigd te Brussel, met een bibliotheek en archief, dat werkt rond gelijke kansen m/v, feminisme en gender.⁵⁸ Elke werkdag lijsten zij gender gerelateerde nieuwskoppen op uit (inter)nationale kranten, die vervolgens doorgemailed worden aan ingeschrevenen. De mailinglijsten zijn ook terug te vinden op de website.⁵⁹ Hoe deze krantenkoppen werden bekomen en geselecteerd, kan gelezen worden in hoofdstuk 3 van dit eerste deel: heuristiek.

56 "Werk aan de winkel: de representatie van vrouwen in onze kranten," laatst geraadpleegd 07/05/2016, <http://www.dewereldmorgen.be/artikels/2013/03/05/werk-aan-de-winkel-de-representatie-van-vrouwen-in-onze-kranten>. Ook De Vuyst concludeert dat vrouwen minder in beeld komen dan mannen, en vooral in domeinen die traditioneel geassocieerd worden met macht en status (politiek, economie en wetenschap). Als vrouwen in deze harde domeinen worden voorgesteld, is het eerder in kleine foto's. De Vuyst waarschuwt echter dat de afwezigheid van vrouwen op pagina's over het publieke leven de indruk wekken dat vrouwen er niet aanwezig zijn. Zo blijft de stereotiepe associatie van mannelijkheid met leiderschap en macht bevestigd. Daarnaast worden vrouwen vaak in een passieve rol afgebeeld: als toeschouwers bijvoorbeeld. Toch zijn er wel degelijk veel vrouwen die de publieke scène betreden.

57 Zie bijvoorbeeld C.L. Armstrong, "Writing about women: an examination of how content for women is in newspapers," *Mass communication and society* 9 (2006): pp. 447-460 of A. Fahs, "Newspaper women and the making of the modern, 1886-1910," *Prospects* 27 (2002): pp. 303-339. Zie ook N. Signorelli, *A content analysis: reflections of girls in the media: a study of television shows, commercials, movies, music videos, teen magazine articles, and ads* (Oakland: H.J. Kaiser family foundation, 1997). Zie ook M. De Clercq, "Wie maakt het nieuws? Participatie en m/v representatie in de Vlaamse nieuwsmedia," in *Nieuws, democratie en burgerschap. Onderzoek over hedendaags nieuwsmedia*, eds. D. Biltereyst en Y. peeren. (Gent: Academia press, 2003).

58 RoSa geeft in haar dagelijkse mailing aan dat het *het genderbewustzijn in Vlaanderen wil bevorderen en hierdoor wil bijdragen aan een gunstig klimaat om de feitelijke ongelijkheid tussen vrouwen en mannen in de samenleving weg te werken*. Op de site staat vermeld dat het als expertisecentrum, bibliotheek en archief wil informeren over gender, feminisme en gelijke kansen m/v, documenteren (oude en nieuwe pijnpunten aan de hand van feiten en cijfers) en sensibiliseren (advies en vorming geven op maat), "RoSa vzw," laatst geraadpleegd 10/05/2016, <http://www.rosadoc.be/joomla/>

59 "Archief vrouwennieuws," laatst geraadpleegd 08/05/2016, <http://www.rosadoc.be/joomla/index.php/rosa-s-vrouwennieuws/vrouwennieuws/ouder-vrouwennieuws>

Nadat een bruikbaar werkdocument werd samengesteld, bestond de 2de stap er in per maand de geselecteerde krantenkoppen te analyseren. Welke onderwerpen worden er aangesneden, welke namen komen vaak terug, welke maatschappelijke thema's spelen duidelijk op dat moment? Op basis van deze analyse werd beslist om verschillende casussen te creëren die handelen in een groter geheel over vrouwen in hoge functies. Op basis van deze selectie werd nogmaals een kleinere selectie gemaakt, die specifiek focust op vrouwen in topfuncties, omdat het analysecorpus anders te ruim werd. De geselecteerde casussen zijn visueel overzichtelijk gemaakt in **bijlage 1**.

Vervolgens werd elke casus geanalyseerd en uitgewerkt via een kritische discoursanalyse. De specifieke werkmethode wordt uitgelegd in hoofdstuk 3 van deel 1: heuristiek. Wel is het belangrijk kort te stellen wat een kritische discoursanalyse inhoudt: letterlijk kijkt deze techniek of bepaalde betekenissen van een krantenkop geconstrueerd zijn. Dit betekent dat er gekeken wordt naar wie de krantenkoppen maakt, en wie dus de identiteit uitzet, wat het verschil is met andere discoursen, en wat als natuurlijk of evident beschouwd wordt (welke waardeordelen dus verbonden zijn aan de krantenkop). Hierbij is het als onderzoeker wel belangrijk te beseffen dat taal nooit neutraal, en dus objectief.⁶⁰ Toch is een discoursanalytisch onderzoek interessant om te gebruiken voor deze thesis als methodologische tool, omdat het je als onderzoeker in staat stelt informatie en media kritisch te consumeren. John Richardson benadrukt wel dat bij het analyseren van het discours van krantenkoppen volgende punten belangrijk zijn: ten eerste moet discours volgens hem gedefinieerd worden als *a language in use*, ten tweede moeten artikels en de journalistieke praktijk van het schrijven gezien worden als een actieve praktijk én ten derde moet deze praktijk in een historische en sociale setting gezien worden. Hierbij moet ook de ideologie van de krant in acht genomen worden (en voornamelijk de kracht die uitgaat van media). Tot slot is het belangrijk te beseffen dat een discours in een krant effect kan hebben op de lezer. Richardson spreekt dan ook van het belang van een sociale context én sociale consequenties.⁶¹

Een kritische discoursanalyse durft verder gaan dan een discoursanalyse, door te kijken naar macht, ideologie en hegemonie. Een definitie stelt: *“Critical Discourse Analysis is a form of discourse analysis that studies the relationship between discourse and ideology. It focuses on critiquing social injustice, and has strong links to the study of language and power. Most critical discourse analysts approach a text with a political goal or agenda of some kind, and are often advocates for social justice and social change, seeking to show how a tekst could be biased towards a particular ideology.”*⁶² Daarbij focust een kritische discoursanalyse op de sociale en historische context waarin de bestudeerde tekst te situeren valt. Dit gebeurt via 3 niveaus: macro, meso en micro. Hier wordt in deel 3, analyse van de casussen, verder op ingegaan.

60 Discoursanalyse heeft vaak de reputatie niet wetenschappelijk te zijn, of slechts de subjectieve interpretatie te zijn van de auteur, zonder objectieve grond. Sarah Scheepers stelt echter dat veel onderzoek sociaal geconstrueerd is. Wetenschappelijk onderzoek zou gebaseerd zijn op universele wetten en statistische feiten, maar deze zijn vaak (onbewust) ook beïnvloed. Deze kritiek kan volgens Scheepers dan ook terug gebracht worden tot een verschillende kijk op epistemologie, op een specifieke blik op wetenschap. Dat betekent echter niet dat een onderzoeker bij discoursanalyse zomaar kan schrijven wat hij of zij wil. Er is wel degelijk een methodologisch stappenplan nodig die gevolgd wordt, en een sterke associatie met de bestudeerde tekst, cfr. S. Scheepers, “Discourse analysis” (powerpoint gepresenteerd tijdens de les Gender and Intersectionality, Brussel, 10 november 2015) Meer lezen over (kritische) discoursanalyse: J. Blommaert, *Discourse. A critical introduction* (Cambridge: Cambridge University, 2006), N. Fairclough, *Analysing discourse. Textual analysis for social research* (Londen: Routledge, 2003), B. Johnstone, *Discourse analysis* (Malden: MA by Blackwell Pub., 2008), J. Richardson, *Analysing newspapers: an approach from critical discourse analysis* en C. Caldas-Coulthard en M. Coulthard, *Texts and practices: readings in critical discourse analysis* (Londen: Routledge, 1996). Volgens Jan Blommaert zijn woorden nooit neutraal, ze geven altijd een bepaalde positie weer. Er bestaat niet zoiets als een objectieve of neutrale taal. Dit kan gekoppeld worden aan taalideologie: telkens we taal gebruiken, doen we dit vanuit sociale en cultureel gewortelde vooronderstelling. Indexicaliteit is hierbij ook belangrijk: een woord heeft een inhoudelijke betekenis (zodat we met elkaar kunnen communiceren als we de boter vragen aan de ontbijt tafel en geen fruitstap krijgen), anderzijds heb je indexicaliteit: dit is de sociale betekenis van woorden: wanneer we communiceren doen we aan taalideologie. Tot slot moet ook framing hierbij gezet worden. Alle informatie op een objectieve genuanceerde manier naar voren brengen in de hedendaagse media is nagenoeg onmogelijk: we framen er op los, omdat communicatiepartners anders niet zouden begrijpen wat we willen zeggen. Daarom is framing een noodzakelijk werkinstrument om op een coherente wijze een narratief naar voren te schuiven. We communiceren dus telkens binnen verschillende frames. Wanneer de toehoorder onze framing oppikt, spreken we van perceptie, cfr. J. Blommaert, *Let op je woorden. Politiek, taal en strijd* (Berchem: EPO, 2016) en R. Entman, “Framing toward clarification of a fractured paradigm,” *Journal of communication* 43 (1993): pp. 51-58.

61 J. Richardson, *Analysing newspapers: an approach from critical discourse analysis*, pp. 220-221

62 S. Scheepers, “Discourse analysis.” Zie ook T. Van Dijk, *Ideology: a multidisciplinary approach* (Londen: Sage, 1998) of D. Schiffrin et alli, *The handbook of discourse analysis* (Oxford: Blackwell, 2001). Lees ook R. Wodak en G. Weiss, *Critical discourse analysis* (Hampshire: Palgrave macmillan, 2003) of J. Gee, *An introduction to discourse analysis* (Londen: Routledge, 2005).

Deze scriptie heeft dus een kwantitatief element ingebouwd (het verzamelen van een bronnencorpus), maar de analyse zelf gebeurde kwalitatief via een kritische discoursanalyse, met wel steeds een terugkoppeling naar de bronnen. Op basis van de analyse werden enkele bevindingen geconstateerd. Deze konden deels teruggekoppeld worden aan de participatiestage die ik volgde tussen 29 februari 2016 en 7 april 2016 bij lifestyle website nina.be (vrouwenkanaal van Het Laatste Nieuws). Deze scriptie wil dan ook een verkennende oefening bieden naar de manier waarop krantenkoppen vrouwen in hoge functies voorstellen, en in welke mate hier een positief of negatief patroon valt in te herkennen. Het wil geenszins een belerende les brengen of veralgemeningen maken, aangezien praktijkervaring bij nina.be leerde dat (eind)redacteuren en hoofdredactie niet blind zijn voor ongenueanceerde of stereotiepe taal in krantenkoppen. Daarnaast besef ik als auteur dat de kritische discoursanalyse uitgevoerd door mezelf voor deze thesis in relatie staat tot mijn politics of location (zie verder voetnoot 68). Daarom dat bij deze thesis de nadruk ligt op *oefening*, en dus ruimte laat aan andere onderzoekers om zelf krantenartikels die handelen over vrouwen in topfuncties te screenen, en de vaststellingen gedaan in dit onderzoek te beamen of weerleggen. Misschien kan er zelfs een evolutie gezien worden in de manier waarop krantenkoppen omgaan met het voorstellen van vrouwen in topfuncties.

BIJLAGE 1

12 maanden van het kalenderjaar 2015 met die casussen die woordelijk ontleed werden op basis van krantenkoppen uit de RoSa mailinglijsten

	JANUARI	FEBRUARI	MAART	APRIL	MEI	JUNI
1	EMMA WATSON	PATRICIA ARQUETTE	TAYLOR SWIFT		ANGELA MERKEL	TIM HUNT
2	MICHELLE OBAMA	QUOTA'S	RUTH PORAT		CARLY FIORINA	NARENDRA MODI
3	LIBBY LANE		KATHERINE VINER			LOUISE RICHARDSON
4	KOLINDA GRABAR KITAROVIC		JULIE HAMP			
5			ELLEN PAO			
	JULI	AUGUSTUS	SEPTEMBER	OKTOBER	NOVEMBER	DECEMBER
1	DAVID CAMERON		MARISSA MAYER(1)	DANIRA BOUKHRISS		MARISSA MAYER(2)
2						
3						
4						
5						

3. Heuristiek

Het is belangrijk er op te wijzen dat deze scriptie niet de intentie zal hebben de vrouw in de media te bestuderen. Veeleer wil deze scriptie zich focussen op de voorstelling van vrouwen met een hoge functie in krantenkoppen aan de hand van een kritische discoursanalyse. Daarbij is het onderzoek niet taalkundig opgevat, veeleer historisch met een genderinvalshoek. De kritische discoursanalyse werd dan ook niet *au fond* toegepast, wel via een kritische lezing.⁶³ Het is dan ook nodig te stellen dat de resultaten die zullen voortkomen uit deze scriptie enkel van toepassing zijn op het geselecteerde bronnencorpus, en geenszins uitspraken willen doen over alle gepubliceerde krantenkoppen.⁶⁴ Daarnaast situeert deze scriptie zich binnen het domein van Gender en Diversiteit, en focust het specifiek op gender.⁶⁵ Een beperking aan dit onderzoek houdt dus in dat de focus ligt op vrouwen met een hoge functie. Niettemin gender verder gaat dan het bestuderen van enkel vrouwen (hoewel het zijn historische wortels kent in *vrouwenstudies*) valt diversiteit dus buiten het bestek van dit onderzoek. Zoals Mildred Hofkes de focusgroep van topvrouwen in haar boek verantwoordt: *“Meer vrouwen in een bestuur leidt naar mijn mening tot meer diversiteit en bestuurlijke vernieuwing – al had ik er ook voor kunnen kiezen om allochtonen, homoseksuelen of mensen die jonger zijn dan 45 als casestudie te nemen. Diversiteit draait in de essentie om gelijkwaardigheid.”*⁶⁶ Dat wil niet zeggen dat er geen aandacht zal zijn voor intersectionaliteit: hoewel wat klasse betreft vrouwen met hoge functies behandeld worden en deze hoogopgeleid zijn, zal gekeken worden naar intersecties met leeftijd en huidskleur. Ook wil deze scriptie mannen in topfuncties niet viseren. Toch valt onderzoek naar de beeldvorming van mannen in topfuncties buiten het bestek van deze scriptie.⁶⁷

Bij dit alles hou ik als auteur mijn politics of location in gedachten, hoewel ik besef dat glazen plafonds of quota niet voor iedereen relevant zijn.⁶⁸ Tot slot kan deze scriptie interdisciplinair ingebed worden in de domeinen van geschiedenis, gender en communicatiewetenschappen.

63 Zie ook: C. Carter en L. Steiner, *Critical readings: media and gender* (Maidenhead: open university press, 2004)

64 Een analyse van de verhouding tussen kop en inhoud van het artikel valt buiten het bestek van deze scriptie.

65 Elk basiswerk in genderstudies zal in de inleiding verwijzen naar het werk van Joan Scott, *Gender: a useful category in historical analysis* (1986). Daarbij lanceerde Scott voor het eerst de tweedelige invulling van het begrip gender: enerzijds is het een constitutief element van sociale relaties, gebaseerd op de veronderstelde verschillen tussen mannen en vrouwen (aan de hand van 4 analyseniveaus: representatie van man- en vrouwelijkheid; normen die beeldvorming beheersen; sociale instituties en subjectieve identiteiten.) Anderzijds is gender een primaire articulatie van machtsverhoudingen. Daarmee wordt bedoeld dat er een onderscheid is tussen geslacht/seks (biologische gedetermineerde verschillen tussen mannen en vrouwen) en gender (sociaal-culturele invulling van man of vrouw zijn: mannelijk- en vrouwelijkheid zijn sociale constructies), cfr. J. Scott, “Gender: a useful category of historical analysis,” *The American historical review* 91 (1986): pp. 1053-1075. Gender beantwoordt vaak aan een cultuurgebonden maatschappelijk verwachtingspatronen die mensen hebben over de invulling van het man- of vrouw zijn. Hierbij sluipst natuurlijk het gevaar dat de verbeelding van geslacht biologisch geessentialiseerd wordt, en dat mannen en vrouwen als statische analysecategorieën worden aanzien. Beter is het om vrouwen en mannen voor te stellen als *gendered beings* met aandacht voor onderlinge verschillen, cfr. E. De Paermentier, “Gender en mediëvistiek” (powerpoint gepresenteerd tijdens de les Tendensen in de historiografie, Gent, 3 april 2014).

66 M. Hofkes, *Wisseling van de macht. Oplossingen voor de nieuwe bestuurlijke elite* (Amsterdam: Nieuw Amsterdam uitgevers: 2008), p. 10.

67 Masculinity studies focust zich op de hegemonische mannelijkheid en patriarchale normen. Zie bijvoorbeeld M.S. Kimmel J. Hearn en R.W. Connell, *Handbook of studies on men and masculinities* (Californië: Thousand Oaks by Sage, 2005), of R.W. Connell, *Masculinities* (Cambridge: Polity Press, 2006) en R.W. Connell en J. W. Messerschmidt, “Hegemonic masculinity. Rethinking the concept,” *Gender & Society* 19 (2005): pp. 829-859.

68 Politics of Location is een term gelanceerd door Adrienne Rich. Het betekent dat je als auteur je bewust moet zijn van je eigen privileges. Een bekend citaat van Rich vormt dan ook: *“When, where, and under what conditions has the statement been true?”* Dat betekent dat ik mijn vooropleiding geschiedenis (hoogopgeleid), mijn blanke huidskleur (eticiteit), mijn leeftijd in rekening breng. Ik ben op de hoogte van mijn privileges, en probeer daar rekening mee te houden, om een genuanceerde opbouw te brengen, cfr. A. Rich, “Notes towards a politics of location,” in *Blood, bread and poetry: selected prose 1979-1985*, ed. A. Rich. (Londen: Little Brown & Co, 1984), pp. 210-231. Zie ook P. McIntosh, *White privilege and male privilege: a personal account of coming to see correspondences through work in women’s studies* (Wellesley: Wellesley college center for research on women, 1988) of K. Crenshaw, “Mapping the margins: intersectionality, identity politics and violence against women of color,” *Stanford law review* 43 (1991): pp. 1241-1299. Lees ook G. Wekker, *White innocence: paradoxes of colonialism and race* (Durham: Duke university, 2016).

RoSa mailingslijst⁶⁹

De krantenkoppen die geselecteerd werden als bronnencorpus zijn afkomstig uit de dagelijkse RoSa vrouwennieuwsmailingen. Deze mailinglijst is een pure oplist van gender gerelateerde krantenartikelen van die dag. 4 RoSa medewerkers verzamelen elke werkdag relevante artikelen uit (inter)nationale kranten en digitale nieuwsmedia. Voor België zijn dat de kranten De Standaard, De Morgen, La Libre Belgique en Le Soir en de digitale nieuwsmedia van Knack, De Redactie en De Wereld Morgen. Voor Duitsland is enkel de Sueddeutsche Zeitung opgenomen in de lijst van geraadpleegde kranten, net als de Volkskrant voor Nederland. Le Monde en Libération zijn de Franse kranten die dagelijks doorzocht worden op gendernieuws, en voor de VSA betreft dat de krant The New York Times en het digitale nieuwsmedium CNN. De Canadese krant The Globe and Mail tot slot wordt ook doorbladerd, net als de kranten The Guardian en The Independent voor Groot-Brittannië, en BBC-news als digitaal nieuwsmedium. De elektronische links van bovengenoemde kranten en digitale nieuwsmedia die specifiek focussen op genderthema's worden samengevat in een dagelijkse mail (zie bijlage 2 voor een voorbeeld van de dagelijkse vrouwennieuwsmailing). De gemaakte krantenkoppen worden sinds april 2009 online bijgehouden en zijn toegankelijk via de RoSa website.⁷⁰

Om de eerste methodologische stap te vervolledigen werd aan de hand van specifieke trefwoorden⁷¹ artikelen geselecteerd uit de dagelijkse mailingslijsten die betrekking hebben op het reeds afgebakende thema van vrouwen in topfuncties. Deze artikelen zijn gedateerd tussen 1 januari 2015 en 31 december 2015 omdat het interessant leek de berichtgeving rond vrouwen in topfuncties voor 1 jaar te bestuderen. Deze scriptie zal uniek zijn wat betreft de methodologische samenstelling aangezien het zich baseert op de dagelijkse mailingslijst van RoSa. Analyse van krantenkoppen is zeker al gebeurd, maar aan de hand van een alreeds voorgeselecteerde RoSa lijst nog niet. De lijst lijkt voor verder onderzoek ook zeer bruikbaar voor onderwerpen die maatschappelijk veelvoorkomend zijn als abortus(rechten), borstkanker (mammografie, sensibilisering, borstamputatie), prostitutie, fertiliteitsrechten, verkrachting, transgenders, borstvoeding versus flessenvoeding, tampons en maandverbanden, huiselijk geweld. Handig aan deze mailingslijsten was dat met een geoefend oog die krantenkoppen die rond topfuncties handelen konden worden geselecteerd, hoewel een paar keer doorgeklikt moest worden naar het artikel om de inhoud te begrijpen (wat in feite al een eerste aanwijzing is van soms ongenueerde, *teasende* krantenkoppen). Daarnaast was het ook handig dat alle krantenkoppen via computer geraadpleegd konden worden, zonder dat verplaatsing nodig was. Nadelig is natuurlijk dat de kranten die de medewerkers van RoSa doorbladeren zogenaamde *kwaliteitskranten* zijn. Het Laatste Nieuws bijvoorbeeld (dat de grootste lezersafzet heeft in Vlaanderen) of 7sur7 (het populairste digitale nieuwsmedium in Wallonië) zijn niet opgenomen in de RoSa mailinglijsten.⁷² Dat is jammer, want meer volksere kranten hechten vermoedelijk meer belang aan waardeoordelen in krantenkoppen dan een krant als De Standaard of La Libre Belgique die meer neutraler wil overkomen. Daarnaast wordt er slechts 1 Duitse krant opgenomen, 1 Nederlandse en 1 Canadese: dit is weinig.

69 In samenspraak met mevrouw Brigitte Rys van RoSa werd de beschrijving van de mailingslijst besproken, cfr. emailverkeer met Brigitte Rys.

70 Zie "Archief vrouwennieuws." Het nadeel is wel dat na enige tijd bepaalde links niet meer juist verwijzen, zodanig dat je het artikel zelf niet meer kan lezen. Daarnaast vragen bepaalde kranten een abonnement (zoals De Morgen of De Standaard) om het artikel verder te lezen. Doordat deze scriptie zich enkel focust op de kop, en niet op de inhoud, vormde dit nu geen onoverkomelijk probleem. Via de catalogus van RoSa kan je zien welke krantenartikelen er opgenomen zijn in het archief, cfr. "Catalogus," laatst geraadpleegd 10/05/2016, <http://www.rosadoc.be/joomla/index.php/bibliotheek-archief/catalogus> Kies in het vak 'Zoek in' voor 'enkel krantenartikelen' en vul de kop in. Je krijgt dan alle krantenkoppen te zien. Bij doorklikken krijg je een bibliografische beschrijving: titel, datum, trefwoorden, maar niet het artikel zelf. Daarvoor moet je surfen op het internet, of kan je naar de bibliotheek komen. Bepaalde kranten (De Standaard, De Morgen, The Guardian etc.) worden immers nog in papieren versie gearchieverd. Krantenartikelen zijn in het RoSa archief in Brussel geklasseerd per krant en per datum.

71 Trefwoorden als *vrouwennamen*, *vrouwen in topfuncties*, *topvrouwen*, *vrouwen in hoge functies*, *werkloer*, *(vrouwelijke) CEO* etc. (met equivalenten in het Engels of Frans).

72 "Het Laatste Nieuws," laatst geraadpleegd 10/05/2016, <http://www.persgroep.be/nl/onze-media/het-laatste-nieuws> Tijdens de analyse wordt elke geselecteerde casus ingeleid aan de hand van secundaire literatuur. Enkele keren werd hier een *populair* artikel voor gebruikt van bijvoorbeeld hln.be of hetnieuwsblad.be. Toen werd in feite al duidelijk dat de titels van die artikelen anders zijn dan pakweg een krantenkop van The New York Times.

Er werd beslist om enkel krantenkoppen van kranten te selecteren, waardoor de koppen van de digitale nieuwsmedia Knack, De Redactie, De Wereld Morgen (België), BBC-news (Groot-Brittannië) en CNN (VSA) achterwege werden gelaten. Ook de krantenkoppen van de Canadese krant The Globe and Mail werden gelaten, omwille van een anders te omvangrijk bronnencorpus. Toch werd gaandeweg de analyse gemerkt dat The Globe and Mail dikwijls aandacht schenkt aan genderthema's, en dus voor verder onderzoek zeker nog kan onderzocht worden.

Welke kranten werden dan gebruikt? De Standaard, De Morgen, La Libre Belgique en Le Soir voor België. Voor Groot-Brittannië The Independent en The Guardian. Voor Frankrijk Le Monde en Libération en voor Nederland De Volkskrant. The New York Times tot slot werd gebruikt voor de VSA. Het is ook belangrijk de ideologie en visie van de geselecteerde kranten te vermelden, om één van de centrale onderzoeksvragen te beantwoorden: zal een linkser getinte krant meer of minder aandacht geven aan vrouwen in hoge functies dan bijvoorbeeld meer rechtse kranten? Hier wordt een apart hoofdstuk aan gewijd in deel 2: analyse, net als de vraag wat een topfunctie eigenlijk inhoudt, en wat het sociale verwachtingspatroon/beeldvorming van mannen en vrouwen vandaag de dag inhoudt.

De uiteindelijke lijst die werd opgesteld bestaat uit 910 krantenkoppen verspreid over 12 maanden. Per maand werden de krantenkoppen chronologisch verzameld (startend met het einde van de maand en aflopend naar het begin van de maand) en telkens voorzien van een kleur. Geel voor de Belgische kranten, roze voor de Britse kranten, blauw voor de Nederlandse en groen voor de Franse. The New York Times kreeg geen kleur mee (wit). Niet elke maand heeft evenveel artikels, en meer specifiek: januari (119 krantenkoppen), februari (82 krantenkoppen), maart (146 krantenkoppen), april (50 krantenkoppen), mei (52 krantenkoppen), juni (82 krantenkoppen), juli (66 krantenkoppen), augustus (61 krantenkoppen), september (56 krantenkoppen), oktober (59 krantenkoppen), november (64 krantenkoppen) en december (73 krantenkoppen).

Selectie van krantenkoppen over topfuncties uit de RoSa mailinglijst

Na een selectie van 910 krantenkoppen uit een totaal van 10901 krantenkoppen gespreid over de 12 maanden van het kalenderjaar 2015 (zie **bijlage 3**) werd gekeken naar de inhoud van de krantenkoppen. Welke vrouwennamen komen veelvuldig voor, welke thema's komen vaak voor, welke gebeurtenissen worden in verschillende (inter)nationale kranten vermeld? Hierdoor werd voor elke maand verschillende casussen uitgewerkt: zie **bijlage 4**. Er werd gekozen om dit maandelijks aan te pakken, omdat een thema vaak in 1 maand voorkwam, en zelden over de 12 maanden. Op het eerste zicht lijkt een selectie van een kleine 1000 krantenkoppen uit een totaal van een grote 11000 krantenkoppen weinig (1/11 ongeveer), maar verklaringen zijn hier tweeledig. Enerzijds omhelst de RoSa mailinglijst een breed oeuvre aan gendergerelateerde onderwerpen (zie ook omschreven hierboven), anderzijds vallen bepaalde koppen weg omdat ze van een digitaal nieuwsmedium afkomstig zijn. Omdat de grote selectie van casussen te omvangrijk bleek, werd een kleinere selectie doorgevoerd. Deze casussen worden voorgesteld in **bijlage 1**, en omvatten steeds de namen van vrouwen in hoge functies. Deze thesis heeft geen comparatief kader voor ogen, maar in de maand juni en juli zal gekeken worden naar een casus rond Tim Hunt, Narendra Modi en David Cameron. Het kan een aanzet geven tot comparatief onderzoek. De maanden april, augustus en november tot slot hebben geen specifieke casus die rond een vrouw in een hoge functie draait. Wel omvat het, zoals de overige maanden, een categorie *vrouwen topfuncties bedrijven* en *vrouwen topfuncties overheid* (lees verder).

Kritische discoursanalyse van geselecteerde krantenkoppen

De geselecteerde casussen zichtbaar in **bijlage 1** werden inhoudelijk geanalyseerd via de kritische discoursanalyse. Bij het geselecteerde aantal artikels werd een analyse gemaakt van de krantenkop door een lijst van heldere onderzoekscriteria, zoals zichtbaar in **bijlage 5** (deze lijst wordt uitvoerig besproken in deel 3 van deze scriptie). Eerst wordt het werkwoord vermeld, dan de gebruikte substantieven en adjectieven. Vervolgens wordt gekeken of er een eigen naam wordt vermeld, en welke waardeoordelen verbonden zijn aan de krantenkop (met vermelding van taal en in welke krant de kop werd gevonden). De geselecteerde casussen van bijlage 5 focussen op vrouwen in topfuncties. Tijdens elke maand kon echter voor 2 categorieën steeds een aantal krantenkoppen verzameld worden: *vrouwen in topfuncties bedrijven* en *vrouwen in topfuncties overheid*. Een selectie van deze 2 categorieën zal ook geanalyseerd worden via de kritische discoursanalyse om ook hier vaststellingen uit te trekken. Omdat Michel Foucault bekend geworden is door zijn uitspraak dat *taal altijd macht* inhoudt, wordt in de analyse ook hier rekening mee gehouden.

BIJLAGE 2 voorbeeld van de dagelijkse RoSa vrouwennieuwsmailing: telkens vermelding van de kop met datum en krant/nieuwsmedium

ds 24/09/2015 8:50

info@rosadoc.be

RoSa's vrouwennieuws

Aan: lara.vanderyp@ugent.be

Als er problemen zijn met de weergave van dit bericht, klikz u hier om het in een webbrowser te bekijken.

In het nieuws

- Godsdienstvrijheid is belangrijker dan gelijkheid man-vrouw (De Standaard, 24/09/2015)
- 'Meer dan 200 vrouwen en kinderen berijft' (De Standaard, 24/09/2015)
- Tackling gender inequality could add \$12tr to world economy, study finds (The Guardian, 24/09/2015)
- Sumpston encapsulates the law's sexism: only quotas can challenge male privilege (The Guardian, 24/09/2015)
- 67% of Europeans don't believe women have the skills to be scientists (The Guardian, 24/09/2015)
- Women's Veils a Sign of Backwardness, Says Official in China's Xinjiang (The New York Times, 24/09/2015)
- Anne-Marie Slaughter's 'Unfinished Business: Women Men Work Family' (The New York Times, 24/09/2015)
- Viola Davis Speaks About Her Emmy, Diversity and 'Women on TV' (The New York Times, 24/09/2015)
- Nieuwe Pirelli-kalender met Yoko en Serena (De Standaard, 23/09/2015)
- Geen vrouwenlijk ref meer in Scoonoreil league (De Standaard, 23/09/2015)
- Amy Schumer en Patti Smith: de nieuwe Pirelli-kalender staat compleet nieuwe weg in (Knack, 23/09/2015)
- Kandidat Jenner roept om te stemmen: 'We mogen niet vergeten wat de suifagettes voor ons deden' (Knack, 23/09/2015)
- Na de stemmen en de vetrolletjes, 'normale' barbecue wv metstruatie ut taboefleer hulen (Knack, 23/09/2015)
- Klacht tegen boedknevelbod in verschuldende steden (De Redactie, 23/09/2015)
- #ShoutYourBortion, un hashtag pour parler ouvertement d'avortement (Liberation, 23/09/2015)
- Over 700,000 women and girls in prison, says study (BBC News, 23/09/2015)
- 'Stolen baby' mother petitions EU over Spanish inquiry(BBC News, 23/09/2015)
- Global goals on women's rights are a pale imitation of promises made in Beijing (The Guardian, 23/09/2015)
- NHS reports 1,026 new cases of female genital mutilation in three months (The Guardian, 23/09/2015)
- It's time to retire the idea that alcohol-facilitated rape is simply drunken sex (The Guardian, 23/09/2015)
- Apple, your anti-choice tendencies are showing in your app store (The Guardian, 23/09/2015)
- Research shows diversity in film has not improved in almost a decade (The Guardian, 23/09/2015)

DEEL II .
BESCHOUWINGEN VOOR ANALYSE

Vooraleer de resultaten van de kritische discoursanalyse van de krantenkoppen besproken worden is het belangrijk enkele voorbereidende hoofdstukken op te nemen waar dieper wordt ingegaan op de sociale verwachtingspatronen van man- en vrouwelijkheid anno 2015 enerzijds en de beeldvorming rond vrouwen in topfuncties anderzijds. Ook wordt gedefinieerd hoe een vrouw in een hoge functie kan omschreven worden. Bij een kritische discoursanalyse wordt een discours met taal geanalyseerd. Belangrijk is het daarom om de kracht en macht die taal kan omvatten te bespreken, net zoals de functie van taal (en voor deze scriptie: de functie van een krantenkop). Tot slot zal ook een hoofdstuk gewijd worden aan de ideologie van de geselecteerde kranten. Dit is zeer belangrijk voor de uiteindelijke analyse.

1. Sociale verwachtingspatronen van man- en vrouwelijkheid anno 2015

In het boek *Liefde in tijden van eenzaamheid* stelt psycholoog Paul Verhaeghe (UGent) dat mannen en vrouwen anno 2015 veel meer keuzemogelijkheden hebben dan pakweg 50 jaar geleden: gemakkelijker is het volgens hem evenwel niet geworden. Verhaeghe stelt dat vroeger iedereen perfect wist waaraan *een echte man* en *een echte vrouw* moest beantwoorden. Dan hebben we het echter over sociale categorieën waar een specifieke identiteit in paste, en stelde hoe beide geslachten zich hoorden te gedragen. Deze identiteiten waren vaak wel maatschappelijk en cultureel gevormd, min of meer vast omljnd, en gebaseerd op simplistische veralgemeningen. Verwachtingspatronen hebben wel het kenmerk te evolueren in tijd en ruimte.⁷³ Dat is ook gebeurd: rollenpatronen zijn samen met het patriarchaat geleidelijk verdwenen na de seksuele revolutie van de jaren 1960, en mede doordat er geen nieuw model voor in de plaats is gekomen, worden vrouwelijkheid en mannelijkheid nu op heel uiteenlopende manieren ingevuld. Daardoor is er volgens Verhaeghe ook geen 1 samenlevingsmodel meer, maar bestaat er naast het klassieke gezin veel nieuw samengestelde gezinnen, eenoudergezinnen en singles. De tijd dat iedereen zich moest schikken in 1 en hetzelfde rollenpatroon is voorbij. Er is meer vrijheid gekomen om te kiezen, wat bij sommige mensen wel weegt. Oudere mannen hebben volgens Verhaeghe bijvoorbeeld last van het feit dat hun zo vanzelfsprekende macht tanende is. Bij jonge mannen is dat minder het geval, want zij hebben nooit anders meegemaakt. Het traditionele beeld van de mannelijke jurist of arts die met een secretaresse of verpleegster is getrouwd, is dus volgens Verhaeghe niet alleen aan het verdwijnen, maar zal ook worden omgekeerd. Er zullen meer en meer heteroseksuele koppels komen waarvan de vrouw hoogopgeleid is en de man een lager diploma heeft. Vandaag vinden we het nog vreemd dat Christine Lagarde het IMF leidt, Dominique Leroy Proximus of Catherine De Bolle aan het hoofd staat van de politie. Over 20 jaar zullen we dat heel normaal vinden stelt Verhaeghe. Nu al zien we de voorbode daarvan in het hoger onderwijs: 60% van de studenten zijn meisjes, die dan nog eens zeer goed scoren. De opleidingskloof tussen mannen en vrouwen zal dus hoger worden.⁷⁴

73 Zo was er vroeger weinig discussie over het feit dat vrouwen, omdat zij kinderen baarden en zoogden, hen verzorgden en groot brachten. De rol van de man bestond vrijwel altijd in het financieel onderhouden van het gezin. Dit is niet in alle culturen zo. Bij de Indonesische Alorese-stam bijvoorbeeld gaan moeders na de bevalling terug aan het werk, en wordt de borstvoeding uitbesteed aan andere vrouwen. In West-Europa zorgde de industriële revolutie voor een keerpunt, toen vrouwen buitenshuis gingen werken in de fabrieken. Na WOII leefde echter enkele decennia het idee van een mannelijke kostwinner, en een vrouw aan de haard. De discussie, of de zorgende functie van een vrouw en de onderhoudende functie van een man, al of niet biologisch bepaald is, doet terugdenken aan de formulering van het begrip gender, en de invulling van het man- of vrouw zijn, cfr. "Rolpatronen – de rol van de man en vrouw in de samenleving," laatst geraadpleegd 13/05/2016, <http://plazilla.com/page/4295019447/rolpatronen-de-rol-van-de-man-en-vrouw-in-de-samenleving>. Zie ook "Cultuur, een verwachting," laatst geraadpleegd 14/05/2016, <https://prezi.com/ez3zo827mt0a/6-cultuur-een-verwachting/>

74 A.Peuleman en H. Renard, "Er is geen enkel rationeel argument om een relatie te beginnen," *Knaak*, woensdag 20 mei 2015, p. 60.

2. Beeldvorming rond vrouwen in topfuncties

Vandaag zijn beelden alomtegenwoordig in onze samenleving. De laatste jaren is er bij wijze van spreken een explosie aan beelden op ons afgekomen. Deze beelden zijn echter verre van sekseneutraal en geven geen evenwichtig beeld van de verscheidenheid van de samenleving. De makers van deze beelden zijn ook vaak oudere, blanke, hoogopgeleide mannen. Dit heeft consequenties voor de beeldvorming van vrouwen, en de receptie er van bij het publiek. Hoewel deze scriptie niet zal handelen over de gebruikte afbeeldingen, is het belangrijk te kijken hoe vrouwen in media worden voorgesteld, en meer nog, wat als het vrouwen betreft met een hoge functie?

Een eerste verkenning op Google Images geeft bij het trefwoord *Women in* alvast 10 bijzondere keuzemogelijkheden met op plaats 1 vrouwen in bikini en plaats 2 vrouwen in de islam. De 4de, 6de, 7de en 10de keuzemogelijkheid zijn interessant: vrouwen in kostuum, uniform, business of informatica. *Women in suits* blijkt voornamelijk een modepagina te zijn, vrouwen in uniform geeft actrice Jessica Biel weer die ooit eens de rol van een pilote heeft gespeeld, vrouwen in het leger betreft kortgerokte poserende vrouwen met een das en hemd. *Women in business* toont opvallend veel contouren van vrouwen in maatpak op een witte achtergrond. *Women in IT* geeft dan eerder grafieken weer met de positie van vrouwen in IT ten aanzien van mannen. Toch zijn deze beelden niet zo ongenueanceerd als *Men in* wordt ingegeven. 6 van de 10 keuzemogelijkheden verwijzen naar de film *Men in Black*. Enkel de 3de keuzemogelijkheid verwijst naar mannen in topfuncties: *men in suit*. Ook dan wordt eerder een modepagina gegeven met mannelijke modellen in maatpak. Wel valt op dat, als je CEO ingeeft in Google Images, de 1ste 25 afbeeldingen mannen tonen. Het moet gezegd dat grote stockwebsites als Thinkstock hier meer gevoelig voor zijn, doordat bij het trefwoord CEO quasi afwisselend mannen en vrouwen worden afgebeeld.

Ook reclame en media maken dikwijls gebruik van eenzijdige, clichématige beelden. Corine Van Hellemont stelt dat genderstereotypen in reclame stuiten op weerstand, maar in feite ook de maatschappelijke realiteit tonen. Huishoudelijke arbeid wordt nog steeds vaker door vrouwen uitgevoerd dan mannen, en topfuncties zijn nog dikwijls weggelegd voor mannen. Daarom kan Google Images in feite niets kwalijk genomen worden. Reclame weerspiegelt de maatschappij op een eerlijke manier, zoals ze ingebed is in onze cultuur. Ze pikt in op wat er leeft in de samenleving. Het is dus niet dat reclamemakers samenzweren om vrouwen aan de haard te houden. Reclame- en mediamakers kunnen wel proberen om stereotypen te doorbreken, en de ontvanger kan proberen om op een intelligente manier doorheen de patronen te leren kijken. Reclamemaker en ontvanger kunnen elkaar ook tegemoet komen, om een consensus rond context in reclame te maken.⁷⁵

⁷⁵ C. Ongenaë, "Waarom reclamemakers kicken op stereotiepe rollenpatronen," *De Morgen*, zaterdag 4 december 2010, p. 9. Zie ook C. Van Hellemont en H. Van Den Bulck, *Beeldvorming van vrouwen & mannen in de reclame in België* (Brussel: Instituut voor de gelijkheid van vrouwen en mannen, 2009). Zie ook L. van Zoonen, *Feminist media studies* (Londen: Saga publications, 1994).

Dat gebeurt onder meer door, waar vroeger voornamelijk mannelijke experts in duidingsprogramma's werden gevraagd, vrouwelijke experts uit te nodigen. Onder deze gasten kwam er ook meer diversiteit wat betreft leeftijd, ideologie en huidskleur.⁷⁶

Media spelen dus een belangrijke rol in de *gendermachine*, naast scholen, het gezin, literatuur, sport en verenigingen/groepen.⁷⁷ Het speelt niet de belangrijkste rol, net zomin het de schuld draagt van clichématige beelden: toch kan de rol van media in de constructie van gender niet onderschat worden doordat het laatste jaren een belangrijke socialisator is geworden over beelden van mannelijk- en vrouwelijkheid: zij bieden modellen aan, voorbeelden, interpretaties etc. Door de continuïteit van de stereotypering van mannen en vrouwen en het afbeelden van niet-mannen blijft socialisatie een belangrijke factor spelen, en worden beelden maatschappelijk geconstrueerd.⁷⁸ Onderzoeksrapporten stellen dan ook voor om te investeren in genderexperten die op een kritische manier media kunnen bijsturen. Om diversiteit in media een kans te geven, waarbij vrije meningsuiting centraal staat, maar zonder dat het kwetsend is voor anderen. Om mediamakers te tonen dat niet enkel mannen alomtegenwoordig in beeld moeten zijn, om te durven breken met traditionele beeldvorming, en dat media best een representatie van de samenleving mag tonen.⁷⁹

Zo ook dus vrouwen in topfuncties. Mildred Hofkes geeft aan dat versterkte en negatieve beeldvorming rond vrouwen in hoge functies invloed heeft op onderlinge communicatie. Zo worden statische denkpatronen in stand gehouden en vooroordelen gecreëerd, die echter niet uitgesproken worden aan de vrouwen zelf. Er rust volgens Hofkes dus nog steeds een taboe op vrouwelijk leiderschap omdat er geen open debatacultuur over heerst. Negatieve beeldvorming rond vrouwen in topfuncties verhindert dan ook een doorstroom van vrouwen: bij sollicitaties worden ze bijvoorbeeld onbewust lager gerangschikt, en als er een vrouw in een hoge functie zit, voelt ze zich vaak minder thuis in een mannelijke omgeving, en schakelt als beschermingsmechanisme vaak (onbewust) over naar een meer *mannelijke* stijl. Ook de samenleving draagt zijn steentje bij aan negatieve beeldvorming die deelname van vrouwen aan de top ondermijnt. Hofkes concludeert dat nog te zeer over beeldvorming, en niet competentie, van topvrouwen wordt gesproken. Vermits deze vrouwen ook niet vaak in media verschijnen, krijgen lezers een verkeerde perceptie. Als media vrouwen gaan portretteren in verschillende functies, zal dat waarschijnlijk een positieve invloed hebben op het laten doorstromen van vrouwen in hoge functies.⁸⁰

76 M. Michielsens et alii, Beeldvorming m/v: diversiteit en emancipatie, p. 16. Zie ook M. Michielsens et alii, *Bouw een vrouw. Sociale constructie van vrouwbeelden in de media*, (Gent: Academia press, 1999).

77 De *gendermachine* is een term geïnspireerd op *gender technology* van Teresa De Lauretis, cfr. T. De Lauretis, *Technologies of gender: essays on theory, film and fiction* (Bloomington: Indiana university press, 1987).

78 M. Michielsens et alii, Beeldvorming m/v: diversiteit en emancipatie, pp. 16-17.

79 *Ibidem*

80 Dit geldt ook voor andere intersecties als huidskleur, leeftijd, religie, klasse etc., cfr. M. Hofkes, *Wisseling van de macht. Oplossingen voor de nieuwe bestuurlijke elite*, pp. 69-72 en p. 84. Zie ook "Kranten bevestigen de rolpatronen," laatst geraadpleegd 14/05/2016, <http://www.trouw.nl/tr/nl/6700/Wetenschap/article/detail/3741379/2014/09/06/Kranten-bevestigen-de-rolpatronen.dhtml>

3. Vrouwen in topfuncties: een definitie

Naar analogie van Mildred Hofkes kan een definitie van vrouwen in topfuncties starten met een overzicht van de machtigste mensen in Vlaanderen.⁸¹ Politiek journalist Ivan De Vadder heeft namelijk geprobeerd de macht van Vlaanderen in kaart te brengen, in het boek *The power people*. Het is een momentopname (2015) en toont 40 namen, waaronder politici, ondernemers, een zanger, kunstenaar etc. Wat valt op? In de top 10 staat slechts 1 vrouw, Gwendolyn Rutten (partijvoorzitter Open VLD). In de top 20 staan er 3 vrouwen, doordat Catherine De Bolle (commissaris-generaal van de federale politie) en Marianne Thyssen (Europese commissaris, CD&V) Rutten vervoegen. Tussen plaats 20 en 37 valt er geen enkele vrouw te bespeuren, tot op plaats 38 Maggie De Block (minister, Open VLD) opduikt. Carlos Brito en Luc Tuymans sluiten de lijst af.⁸² Conclusie: slechts 4 vrouwen zijn te vinden tussen deze 40 namen, en slechts 4 personen hebben een migratieachtergrond (Elio Di Rupo, partijvoorzitter PS, Vincent Kompany, voetballer, Stromae, zanger en Carlos Brito, CEO Anheuser-Busch Inbev). De top 10 is ook 30+, om niet te zeggen 40+.⁸³

38

Niet dat er geen machtige vrouwen in België te vinden zijn. Veel vrouwen hebben expertise en respect opgebouwd in eigen- maar ook buitenland.⁸⁴

Hoe definieer je dus een vrouw met een topfunctie. Het zijn vaak vrouwen die in een hoge functie actief zijn in zeer diverse strekkingen: gaande van geneeskunde tot de sport- of zelfs religieuze wereld. Daarbij moet een onderscheid gemaakt worden tussen vrouwen die in overheidsbedrijven werken, beurs-/niet-beursgenoteerde bedrijven. Vaak zijn deze vrouwen hoogopgeleid, en oefenen ze een leidinggevende functie uit: management, professor, politica, minister/staatssecretaris. Het salaris van deze functies ligt hoog, en deze vrouwen dragen een eindverantwoordelijkheid voor de organisatie waar ze aan verbonden zijn. In de volksmond lijkt topfunctie echter een negatieve inhoud te krijgen, waarbij het geassocieerd wordt met *altijd bereikbaar, weinig vrije tijd, buitenlandse zakenreizen, veel stress en een onmogelijke combinatie met werk en gezin*. Ze ademen ook macht uit, en zijn verbonden in netwerken, waardoor ze invloed uitoefenen op het beleid.

Soms worden deze vrouwen als hoge klasse omschreven (Hillary Clinton bijvoorbeeld of Ellen Johnson Sirleaf), met een meer ervaren leeftijd (denk aan Angela Merkel of Rosabeth Moss Kanter). Maar weinig vrouwen in hoge functies hebben een fysieke beperking (Dolores Huerta, Margaret Chan, Dilma Rousseff) of een zwarte huidskleur (Oprah Winfrey)⁸⁵

81 Een recente lijst van de machtigste mensen in België werd niet gevonden.

82 I. De Vadder, *The power people: de machtigste en invloedrijkste mensen van Vlaanderen* (Gent: Borgerhoff & Lamberigts, 2015).

83 Knack heeft in 2014 wel een lijst gebracht van mensen van allochtone origine die in België macht en invloed hebben, cfr. "De 10 machtigste en invloedrijkste allochtone landgenoten," laatst geraadpleegd 05/05/2016, <http://www.knack.be/nieuws/mensen/de-10-machtigste-en-invloedrijkste-allochtone-landgenoten/article-normal-125747.html>.

84 Katrien Houpe bijvoorbeeld die in 2015 algemeen directeur van voetbalploeg Cercle Brugge werd en Marleen Temmerman wordt volgens de Internationale Federatie van Gynaecologen en Verloskundigen de meest verdienstelijke gynaecologe ter wereld genoemd omwille van haar expertise binnen reproductieve gezondheid, hiv/aids, vrouwenrechten en infecties in de verloskunde en gynaecologie. Hilde Mattelaer is dan de drijvende kracht achter de vzw Artsen Zonder Vakantie, en voorzitter van Mama's for Africa, dat zich inzet voor vrouwen die in Zuid-Kivu in moeilijke omstandigheden leven. Catherine Verfaillie omwille van haar expertise in stamcelonderzoek. Ingrid Stals is er in geslaagd partnergeweld op de agenda van het Antwerpse politiekorps te zetten. Zuster Jeanne Devos wordt dan weer gerenommeerd omwille van haar inspanningen voor straatkinderen en misbruikt huispersoneel in India, cfr. "30 sterke vrouwen die de wereld veranderden," laatst geraadpleegd 05/05/2016, <http://www.knack.be/nieuws/wereld/30-sterke-vrouwen-die-de-wereld-veranderden/article-normal-89033.html>

85 *Ibidem*

4. De macht en kracht van taal en tekst

Het bestuderen van taal in krantenkoppen kan iets meer vertellen over de sociale werkelijkheid, en de machtsrelaties die in de samenleving spelen. Deze bestudering begint altijd met een discours. Er bestaan verschillende definities van *discours*, toch stelt Sarah Scheepers dat de makkelijkste definitie stelt: *that what is being said about something*. Een discoursanalyse kijkt dus naar de verhouding tussen taal en de sociale werkelijkheid. Belangrijk is te stellen dat een discoursanalyse geen strikt, afgelijnde grenzen kent. Dat komt omdat taal enkel een middel is om innerlijke ideeën en meningen over de samenleving en de wereld vorm te geven. Taal heeft zodoende een impact op de realiteit en omgekeerd. We gebruiken immers categorieën in ons denken (bijvoorbeeld: vrouwen in hoge functies), die beantwoorden aan de werkelijkheid, omdat we via deze categorieën de wereld en mensen ervaren. Toch zijn deze categorieën niet zomaar.⁸⁶

De definitie van Foucault over discours reikt net iets verder: *practices that systematically form the objects of which they speak. Stories about reality, that shape this reality*. Daarmee stelt Foucault dat taal niet alleen een bron van kennis is, maar het zoeken naar historische waarheid belemmert. Dit komt doordat de systemen van denken worden gedomineerd door structuren die zich onder het bewustzijn van individuen bevinden. Met andere woorden, concepten die worden gebruikt hangen af van tijd en ruimte. Het is belangrijk om voor ogen te houden dat taal en geschiedenis een menselijke constructie is. Historici aanvaardden immers in het poststructuralisme het belang van taal en retoriek in de geschiedschrijving. Dat is niet evident aangezien taal voorheen altijd als neutraal werd gezien, tot de opkomst van de cliometrie en het neo-positivisme vanaf de jaren 1950 waarin taal werd onderworpen aan studie en reflectie. Dit radicaliseerde in de jaren 1970 met de opkomst van de *'linguistic turn.'* Voor het eerst zag men het belang van taal en retoriek in voor de geschiedschrijving. Als we Foucault al kunnen bestempelen als een post-structuralist, speelt taal ook in zijn werk een belangrijke rol. In zijn visie hanteert elke instelling een eigen discours, idee en statement.⁸⁷

Ook Judith Butler stelt dat taal een machtig effect heeft. Zij gaat nog iets verder dan Foucault en zegt dat we via taal allen *performen in some way*.⁸⁸

⁸⁶ S. Scheepers, "Discourse analysis."

⁸⁷ M. Foucault, *The archaeology of knowledge and the discourse on language* (New York : Pantheon Books, 1971)

⁸⁸ J. Butler, "Performative acts and gender constitution: an essay in phenomenology and feminist theory," *Theatre Journal* 40 (1988) : pp. 519-531.

5. De functie van een krantenkop

“Newspaper headlines are relevance optimizers: they are designed to optimize the relevance of their stories for their readers.”⁸⁹

Deze definitie van Sperber en Wilson stelt dat een krantenkop een bemiddelaar vormt tussen het artikel en de lezers. Sperber en Wilson zijn in feite een van de eerste die onderzoek verrichtten naar de communicatieve functie van de krantenkop (hoewel het belang van een goede kop als communicatietool zeer groot is om veel lezers te bereiken) en vaststelden dat de krantenkop de inhoud van het artikel (= het verhaal) optimaal relevant maakt om een geïnteresseerde te lokken het artikel te lezen. Ze benoemden hun bevindingen de *relevance theory*. Daarbij accentueren ze het belang van eind- en hoofdredacteurs, die de uiteindelijke beslissing maken voor krantenkoppen. Een geïmplementeerde krantenkop toont aan dat deze eind- en hoofdredacteurs hun lezerspubliek goed kennen en weten wat hun intellectueel niveau is: een hoofdredactie die dit kan, heeft meestal goede verkoopcijfers. Daarnaast benadrukken Sperber en Wilson dat lezers zeer veel krantenkoppen scannen, eerder dan dat ze het gehele artikel lezen. Dit doen ze omdat het aanbod aan informatie te groot is geworden. Een goede krantenkop helpt de lezer om die artikels te selecteren die hij of zij interessant vindt. Daarbij is het wel belangrijk dat de kop beantwoordt aan de inhoud van het artikel. De krantenkop mag de lezer bijvoorbeeld niet voorliegen, want dan zal hij of zij afhaken.⁹⁰

40

In de literatuur worden 4 functies van een goede krantenkop als volgt omschreven: de aandacht van de lezers trekken (1), weten wat de interesse en het intellectuele niveau van de lezers is (2), een krantenkop brengen die beantwoordt aan de inhoud van het artikel (3) en de persoonlijke leefwereld van de lezer proberen weergeven in de krantenkop door bijvoorbeeld nieuwsgierigheid op te wekken (4).⁹¹

De 1ste functie beantwoordt eigenlijk aan de nieuwsgierigheid van lezers: iemand die een krant opent zal zoeken naar koppen die hem of haar aantrekken. Als daarbij woorden als *nieuw, ontdekt, eerste, net binnen* worden gebruikt, verhoogt die kans. De 2de functie speelt vooral in op wat lezers willen lezen, en graag lezen. Een goede krantenkop zal dan ook bij zoekmachines verschijnen onder bepaalde trefwoorden. Lezers die via een zoekmachine bijvoorbeeld *Eurosongfestival* ingeven, willen verschillende artikels rond dit thema lezen. Bij de 3de functie moet een (hoofd)redacteur weten dat veel lezers het einde van het artikel niet halen, of er zelfs niet aan beginnen. Een krantenkop die weergeeft wat er verteld wordt in het artikel wordt dan ook geapprecieerd. De 4de functie kan vervuld worden door te spelen met humor, het stellen van een vraag, het plaatsen van een quote, of een raadseltje (*3 dingen die je nog niet wist over ...*)

Een krantenkop telt het best ook geen lange zinnen: in een minimum aantal woorden moet de kern van het artikel geformuleerd worden. Dit is geen gemakkelijke taak, aangezien de kop niet teveel mag onthullen, maar ook niets te weinig kan zeggen. Valse impressies mag het evenwel, zoals hierboven gesteld, nooit geven: dat wordt slecht onthaald door lezers. Daarnaast worden de meest aantrekkelijke koppen op de voorpagina gezet (de artikels met de hoogste nieuwswaarde), omgeven door een goede lay-out. Vroeger werden krantenkoppen bijvoorbeeld in kapitalen geschreven. Hier is men van afgestapt om de leesbaarheid te verhogen.⁹²

89 D. Sperber en W. Dierdre, *Relevance: communication and cognition* (New Jersey : Wiley-Blackwell, 1986)

90 D. Dor, “On newspaper headlines as relevance optimizers,” *Journal of Pragmatics* 35 (2003): pp. 695-721.

91 “4 functions of an effective headline,” laatst geraadpleegd 14/05/2016, <http://www.smartmoneydaily.com/diy/4-functions-of-an-effective-headline.aspx>

92 “Headline functions,” laatst geraadpleegd 14/05/2016, <http://www.tpub.com/journalist/82.htm>

Tot slot is het belangrijk lezers niet als passieve maar actieve gebruikers van kranten te zien. (Hoofd)redacteuren doen er alles aan om met hun krantenkop de lezer te bereiken, maar lezers weten op hun beurt ook welke informatie een bepaalde krant zal brengen. Een lezer neemt dan ook het initiatief door bijvoorbeeld een abonnement te nemen op een krant die Katholieke wortels heeft, of eerder progressieve. Het beeld dat een lezer van een bepaalde krant heeft, kan dan ook invloed hebben op de krantenkoppen die hij of zij leest. De ontvanger van de boodschap is dus minstens even belangrijk als de zender.⁹³

Toch kan niet ontkend worden dat de zender, de krant in kwestie, weet dat het de lezer wat kan misleiden, of alleszins in een bepaalde richting een duwtje kan geven. Journalisten oefenen als het ware via hun artikels controle uit, en durven ongenueanceerde koppen plaatsen, omdat ze weten dat de meeste lezers het artikel niet volledig lezen, in tegenstelling tot de kop.⁹⁴ Nochtans bestaat hun taak er in nieuws te rapporteren zonder commentaar of ironische formuleringen.⁹⁵ Peter-Frans Anthonissen stelt dan ook dat media niet alleen verslag brengen, maar ook zelf nieuws creëren. Er wordt wel eens gezegd dat media de 4de pijler van de democratie is, maar daar valt wel iets over te zeggen volgens Anthonissen, zeker in de *global village* dat de wereld anno 2016 geworden is.⁹⁶

Langs de andere kant worden media ook wel bekritiseerd door *burgerjournalisten*, en dus gecontroleerd, getuige de reacties via sociale media of de reacties op online (nieuws)sites. Blommaert verklaart dit fenomeen aan de hand van Pierre Bourdieu: het is normaal dat er geen homogene opinie bestaat rond onderwerpen, maar eerder een diversiteit aan meningen. Dat is ook de reden waarom bepaalde journalisten, niet langer tevreden met de huidige berichtgeving, werken voor sites als *dewerldmorgen.be* of *charliemag.be*, die nieuws volgens een eigen ideologie willen brengen, los van media, macht en geld.

Tijdens mijn stage bij *nina.be* heb ik ook geleerd dat een goede online kop en afbeelding de *charts* in de lucht kan sturen. Door het bijwonen van een algemene ochtendvergadering van de krant *Het Laatste Nieuws* zag ik ook dat het belangrijkste nieuws vooraan komt, het best met een *catchy* titel. Of dat nu ongenueanceerd is of vrij stereotiep, doet er niet altijd toe. Hoewel ik ondervond dat bij *hln* en *nina.be* eind- en hoofdredactie oog hebben voor correcte krantenkoppen (en krantenkoppen online vaak nog bijvoorbeeld wijzigen), wordt soms nog gekozen voor de kop die het meest aantrekt, en daarom niet altijd even juist is.

93 M. Hofkes, *Wisseling van de macht*, pp. 25-26.

94 T. Van Dijk, *News analysis: case studies of international and national news in the press* (Hillsdale: Erlbaum, 1988), pp. 10-15.

95 M. Schudson, "The objectivity norm in American journalism," *Journalism* 2 (2001): pp. 149-170.

96 P-F. Anthonissen, *De media maken de man. Over hoe pers en beeldvorming echt werken* (Leuven: Davidsfonds, 2009). Zie ook S. Joye, "News media and the (de)construction of risk: how Flemish newspapers select and cover international disasters," *Catalan journal of communication & cultural studies* 2 (2010): pp. 253-266.

6. Ideologie van de kranten

Zoals vermeld in de heuristiek vormt een beperking van de RoSa mailinglijst dat er geen populaire kranten als Het Laatste Nieuws of La Dernière Heure worden opgenomen. Het verschil in mediaberichtgeving tussen *kwaliteitskranten* en *populaire kranten* is nochtans wel aanwezig. Beide focussen zich immers in 1ste instantie op een andere doelgroep. Populaire kranten willen nauw aansluiten op de realiteit door middel van korte teksten, veel afbeeldingen en regionaal nieuws. Krantenkoppen van zulke artikels zijn vaak aantrekkelijk en misschien zelfs wat ongenueanceerd. Professioneel debat of evaluatie hoeft voor deze artikels niet. Dat is anders bij kwaliteitskranten. Daar vormen de artikels een langer geheel, zijn ze literair hoogstaander, en vaak complexer van inhoud. Het lezerspubliek van deze kwaliteitskranten vormt dan ook hoogopgeleide lezers, die anders dan sensatie, een diepgaand en genuanceerd stuk willen lezen.⁹⁷

BELGISCHE KRANTEN

De 2 Vlaamse kranten uit de methodologische selectie van 4 Belgische kranten zijn De Morgen en De Standaard. Beide zijn concurrerende kwaliteitskranten, en mikken op eenzelfde hoog opgeleid lezerspubliek. La Libre Belgique kan als de Franstalige tegenhanger gezien worden van De Standaard, en Le Soir vormt voornamelijk een krant voor de Franstaligen in het Brussel hoofdstedelijk gewest, hoewel er ook edities voorkomen in Wallonië. Ook zij vormen elkaars eerste concurrenten.

De Standaard

De geschiedenis van De Standaard kan niet los gezien worden van de Vlaamse Beweging. De krant is immers ontstaan in 1914 door een groep Vlaamse intellectuelen⁹⁸ die vond dat elke Vlaming recht had op een Nederlandse voertaal in administratie, gerecht, leger en onderwijs (bij aanvang van de 20ste eeuw was het Frans voertaal in Vlaanderen). WOI verhinderde echter de publicatie van het 1ste nummer, en liet de Vlaamse Beweging verdeeld achter.⁹⁹ Uiteindelijk zal het eerste nummer van De Standaard verschijnen op 4 december 1918, met redactiekantoren aan de Brusselse Jacquemainlaan. Vrij snel verwierf De Standaard een invloedrijke positie in het Belgische perslandschap.¹⁰⁰ Daarbij kwam het wel in conflict met de Katholieke partij,¹⁰¹ en steunden ze naar aanleiding van WOII de neutraliteitspolitiek van koning Leopold III. Ze keerden zich tegen het opkomende Nazi Duitsland en waren anticommunistisch. Bij de aanvang van de bezetting vielen de persen van De Standaard dan ook stil. Uiteindelijk zal, na een moeilijke periode tijdens WOII met de Duitse overheerser,¹⁰² in 1947 onder leiding van Albert De Smaele, schoonzoon van Sap, de NV De Standaard opgericht worden, die een Katholieke-Vlaamse koers wou varen. Als vennootschap omvatte het De Standaard, Het Nieuwsblad en het in 1976 opgedoekte Vlaamse tijdschrift Ons Volk. 1976 zal trouwens een slecht jaar brengen voor De Standaard, omwille van het faillissement van NV De Standaard. 7 dagen na het faillissement zag de VUM het levenslicht, dat stond voor de Christelijke en Vlaamse zaak, de vrije economie en de pluralistische democratie. Tegen 1980 waren de schulden afbetaald en verhuisde de VUM naar Groot-Bijgaarden. In 2006 wijzigde de naam naar Corelio, om in 2013 samen met Concentra in het Mediahuis te stappen.¹⁰³

97 "Het verschil tussen populaire kranten en kwaliteitskranten," laatst geraadpleegd 13/05/2016, <https://rusinovradostin.wordpress.com/2007/11/26/het-verschil-tussen-populaire-kranten-en-kwaliteitskranten/>

98 Alfons Van de Perre, Arnold Hendrix en Frans Van Cauwelaert, cfr. "Geschiedenis De Standaard," laatst geraadpleegd 13/05/2016, <http://www.standaard.be/over>

99 Een radicale groep volgde de Vlaamse soldaten die zich in de loopgraven verzet hadden tegen de Franse bevelen van het Belgische leger. Een andere groep had tijdens de oorlog samengewerkt met het Duits militair bestuur. Deze laatsten eisten de inwilliging van Vlaamse taaleisen. De gematigde groep, die de uiteindelijke de redactie zal vormen van De Standaard, wilden die eisen via het Belgische Parlement realiseren, cfr. "Geschiedenis De Standaard."

100 Na het overlijden van een van de oprichters, Alfons Van de Perre, zal Gustaaf Sap, een Antwerps zakenman en politicus, de volledige controle over de krant waarnemen, cfr. "Geschiedenis De Standaard."

101 Die als reactie een anti-Standaardkrant maakten, De Courant, cfr. "Geschiedenis De Standaard."

102 De Nieuwe Standaard werd bijvoorbeeld in 1944 opgericht, gefinancierd door Vlaamse industriëlen Leon Bekaert en Tony Herbert. Al snel kwam de krant onder vuur te liggen van Vlaams nationalistische zijde, omdat de naoorlogse repressie te lauw bericht werd, cfr. "Geschiedenis De Standaard."

103 "Geschiedenis De Standaard"

De Morgen

De Morgen ontstond in 1978 als voortzetting van de stopgezette socialistische partijkranten Volksgazet en Vooruit. Aanvankelijk werd De Morgen gesteund door de socialistische beweging, maar de geldstroom droogde op, en de krant geraakte in moeilijkheden. In 1989 werd De Morgen dan opgekocht door uitgeverij J. Hoste.¹⁰⁴ Onder leiding van hoofdredacteur Yves Desmet groeide De Morgen uit als een alternatief voor De Standaard, die als te Vlaams, conservatief en Katholiek werd aanschouwd. De Morgen wilde voorbij de tegenstelling klerikaal-antiklerikaal, en spoorde zo andere Vlaamse kranten aan zich meer onafhankelijk op te stellen. De Morgen probeerde dit te doen door onder meer uitgesproken meningen van verscheidene denkers in opiniestukken aan te bieden. In 2014 werden Lisbeth Imbo en An Goovaerts aangesteld als de nieuwe hoofdredactie van De Morgen.¹⁰⁵ Zij verpersoonlijkten de vernieuwingsbeweging die De Morgen sinds enkele jaren had ingezet. Daarbij wil de krant een jonge, onafhankelijke en verfrissend kwalitatieve stem brengen, waarbij begrippen als duurzaamheid, ecologie, sociale rechtvaardigheid, verdraagzaamheid en openheid van geest centraal staan. De Morgen wil een betrouwbare gids vormden voor de lezer, om tegen de stroom in te gaan.¹⁰⁶

La Libre Belgique

La Libre Belgique werd hierboven al de Franstalige Katholieke tegenhanger van De Standaard genoemd. Tot 1999 bleef ze die Katholieke stempel dragen, vandaag wordt de krant eerder als progressief gezien en links geïnspireerd. La Libre werd opgericht in 1915 door Victor Jourdain,¹⁰⁷ onder Duitse bezetting. La Libre Belgique kan dan ook beschouwd worden als het belangrijkste conservatieve Franstalige sluiklad tijdens WO I en WO II. De redactie bestond uit jonge Katholieken uit de Brusselse gerechtelijke en financiële wereld.¹⁰⁸ Na de oorlogen zette de 2 zonen van Jourdain en hun neef de krant verder. In 1972 kwam Jean Daloze aan de leiding. Vandaag is Vincent Slits sinds 2010 hoofdredacteur. De laatste jaren krijgt de papieren krant wel rake klappen door de digitale evolutie.¹⁰⁹

Le Soir

In tegenstelling tot de bovengenoemde Belgische kranten kan de ontstaansgeschiedenis van Le Soir niet aan een specifieke zuil gekoppeld worden. De krant stond van bij haar oprichting door Emile Rossel in 1887 onafhankelijk van de Kerk en een partij.¹¹⁰ Het blad noemt zichzelf neutraal informatief,¹¹¹ en is geïnspireerd door de kleine Brusselse burgerij. Vandaag bestempelt Le Soir zich als een onafhankelijk en progressief blad. Het wil een tegenmacht vormen en zich inzetten voor mensenrechten, multiculturaliteit en vrijheid van opinie. Hierbij poneert Le Soir zich als spreekbuis van de Franstaligen in Brussel, waarbij enige controversen niet wordt geschuwd. Ook Le Soir daalde de afgelopen jaren in omzet.¹¹²

104 In 1957 trad de familie Van Thillo toe als aandeelhouder bij uitgeverij J. Hoste nv. In 1987 nam de familie Van Thillo 66% van de aandelen van Hoste nv. Over, om uiteindelijk alle aandelen in haar bezit te krijgen. De naam van de uitgeverij veranderde in De Persgroep, die sindsdien is uitgegroeid tot 1 van de grotere mediaspelers in België en Nederland, cfr. "Historiek," laatst geraadpleegd 13/05/2016, <http://www.werkenbijdepersgroep.be/historiek>

105 In 2007 werd Klaus Van Isacker hoofdredacteur, om in 2010 vervangen te worden door Wouter Verschelden, die een jaar het hoofdredacteurschap deelde met Bart Van Doorne. Verschelden vertrok bij De Morgen in 2012, en Desmet kwam terug als hoofdredacteur. Lisbeth Imbo werd aangetrokken als adjunct-hoofdredacteur, samen met Brecht Decaestecker. Deze laatste ging de digitale tak van de krant leiden, Imbo werd samen met An Goovaerts hoofdredactie van De Morgen in 2014. Desmet was toen al even opiniërend hoofdredacteur, en verhuisde naar Humo, cfr. "Wouter Verschelden verlaat De Morgen, Yves Desmet opnieuw hoofdredacteur," laatst geraadpleegd 13/05/2016, <http://www.knack.be/nieuws/belgie/wouter-verschelden-verlaat-de-morgen-yves-desmet-opnieuw-hoofdredacteur/article-normal-71421.html> en "Lisbeth Imbo en An Goovaerts vormden de nieuwe hoofdredactie van De Morgen," laatst geraadpleegd 13/05/2016, <http://www.demorgen.be/tvmedia/lisbeth-imbo-en-angoovaerts-vormden-de-nieuwe-hoofdredactie-van-de-morgen-b71ee2bc/>

106 Cfr. "Wouter Verschelden verlaat De Morgen, Yves Desmet opnieuw hoofdredacteur" en "Lisbeth Imbo en An Goovaerts vormden de nieuwe hoofdredactie van De Morgen."

107 Jourdain was geen onbekende in de krantenwereld. Hij was voor de oorlog actief bij de uitgave van *La Patriote*, die moest gestaakt worden door WO I, cfr. "La libre Belgique," laatst geraadpleegd 13/05/2016, https://fr.wikipedia.org/wiki/La_Libre_Belgique

108 Tijdens WO I werd de krant bijvoorbeeld in het grootste geheim gedrukt in de kartonfabriek van Eugène Van Doren. Tijdens beide oorlogen werden regelmatig kranten gedrukt, waardoor de populariteit van de krant steeg, cfr. "La Libre Belgique," laatst geraadpleegd 13/05/2016, <http://warpress.cegesoma.be/nl/node/8946>

109 "La Libre Belgique" en "La Libre Belgique."

110 Hoewel de redactie tijdens WO II onder controle van de Duitse bezetter kwam te staan, en een spreekbuis voor het Nazi regime. In 1943 wist het onafhankelijkheidsfront Le Soir te bevrijden, cfr. "Le Soir," laatst geraadpleegd 13/05/2016, https://fr.wikipedia.org/wiki/Le_Soir

111 Toch nam het tijdens de Koningskwesie na WO II een scherpe positie in tegen Koning Leopold III, cfr. "Le Soir."

112 "Le Soir."

BRITSE KRANTEN

The Independent

Deze krant zag het levenslicht in Londen in 1986, door redactieleden van The Daily Telegraph.¹¹³ Zij stelden dat Britten verlangden naar objectieve dagelijkse berichtgeving, zonder politieke allianties. Dat idee was correct, want van bij het begin evenaarden de verkoopcijfers met die van The Guardian en The Times. Toch heeft de krant sinds haar stichting verscheidene keren in moeilijke overnameperiodes gezeten. Nu behoort de krant toe aan de Russische zakenman Alexander Lebedev. Ze wordt vandaag geprezen om haar innovatieve fotoredactie en grafisch ontwerp. Daarnaast wordt geapprecieerd dat ze juist verwijst naar andere geraadpleegde bronnen.

The Guardian

In tegenstelling tot The Independent zijn de wortels van The (Manchester) Guardian terug te brengen tot 1821, wanneer John Edward Taylor de krant stichtte in de historische context van het Peterloo bloedbad. Taylor wenste een meer liberale versie van de feiten te geven. In 1872 vervoegt Charles Scott The Guardian, en wordt na het overlijden van Taylor junior hoofdredacteur van The Guardian. Daarbij wilde hij dezelfde principes van de stichter aanhouden: een onafhankelijke krant, waar reacties welkom zijn, maar feiten toonaangevend. Ook de zonen van Scott zetten de krant verder en richtten het Scott trust op. The Guardian doet het goed en kan concurreren met The Daily Telegraph en The Times. In 1944 wordt A. P. Wadsworth de nieuwe uitgever en verhuist de redactie van Manchester naar Londen, waardoor *Manchester* ook uit de benaming valt. In 1976 werd het programma van The Guardian herzien, door onder meer aan te sluiten bij buitenlandse dagbladen als Le Monde of The Washington Post. Meer en meer was The Guardian gegroeid naar een liberaal progressief blad, ten aanzien van de meer rechtsere Times en Telegraph. In tegenstelling tot andere dagbladen heeft The Guardian op tijd en sterk ingezet in digitale producten en diensten, waardoor ze stonden voor een open journalistiek tijdens de digitale expansie.¹¹⁴

FRANSE KRANTEN

Le Monde

Le Monde is een links-liberaal Frans dagblad, dat als een van de belangrijkste dagbladen van Frankrijk wordt aanzien. Op verzoek van Charles de Gaulle werd de krant opgericht door Hubert Beuve-Méry in 1944 nadat de Duitse bezetter uit Parijs was verdreven. De voedingsbodem van de krant lag evenwel in het opgedoekte *Le Temps*. Qua ideologie valt Le Monde te situeren in libertijnse en progressieve kringen, doordat de redactieleden politiek beïnvloed waren door het democratische, links-Christelijke gedachtegoed. Na WOII moest Le Monde Frankrijk weer respectabel maken in de internationale context. Jacques Faveut nam de fakkel over van Beuve-Méry, en raakte verstrikt in een organisatieprobleem. In theorie was Le Monde opgebouwd als een socialistische organisatiestructuur, waar werknemers heel wat aandelen in handen hadden. In werkelijkheid hadden deze werknemers weinig inspraak in het beleid van de krant, en werden de definitieve beslissingen altijd door Beuve-Méry, en later Faveut, genomen. Met de aanwerving van activistische links geïnspireerde journalisten na het pensioen van Beuve-Méry veranderde deze structuur. Door deze aanwerving werd Le Monde ook als een bedreiging gezien van de gevestigde orde. De krant nam vaak pro-socialistische standpunten in, met kritiek van rechtse, maar ook van linkse kant. Toch is Le Monde nooit onderuit gegaan, ondanks de verwoede pogingen van buitenaf. De geschiedenis van de krant echter, en de werking vandaag, blijft complex.¹¹⁵

113 Dit zijn Andreas Whittam Smith, Mathew Symonds en Stephen Glover, cfr. "The Independent. British newspaper," laatst geraadpleegd 13/05/2016, <http://www.britannica.com/topic/The-Independent-British-newspaper>

114 "History of the Guardian," laatst geraadpleegd 13/05/2016, <http://www.theguardian.com/gnm-archive/2002/jun/06/1>

115 T. Van Vooren, "De berichtgeving over de Poolse crisis van 1980-1981 in Le Monde en The Times. Een comparatief onderzoek." (Thesis, UGent, 2001). Zie ook "Le Monde," laatst geraadpleegd 13/05/2016, https://fr.wikipedia.org/wiki/Le_Monde#Ann.C3.A9es_2010

Libération

Deze krant verscheen voor het eerst in 1973, mede door de inspanningen van de Franse filosoof Jean-Paul Sartre en Serge July in de context van de mei 1968 opstanden. De krant is ook wel gekend onder de naam *Libé*, en was van bij het begin onafhankelijk doordat het geen inkomsten aanvaardde via advertenties. Dit, en uitdagende inhoud, maakten dat de Fransen Libération regelmatig kochten. De krant wordt als links, open, kritisch en pluralistisch beschreven. De inhoud van de krant evolueerde naar een meer links-centraaldemocratische opinie, hoewel ze vandaag als links activistisch wordt beschouwd. Ze was de eerste krant in Frankrijk die digitaal ging met een website.¹¹⁶

NEDERLANDSE KRANTEN

De Volkskrant

De Volkskrant is een dagblad, ontstaan in 1921, en gegroeid uit een weekblad (1919). De Volkskrant kent haar wortels in de Katholieke arbeidersbeweging en wordt in 1932 zelfs eigendom van het Rooms-Katholieke Werkliedenverbond, wat later de Katholieke Arbeidersbeweging werd. Toch werd de Volkskrant geen vakbondsblad doordat de focus werd gelegd op niet alleen arbeiders maar brede lezersgroepen in de Katholieke kring. Wel was de krant altijd Katholiek politiek georiënteerd. In 1935 verhuisde de redactie van Den Bosch naar Utrecht. Al snel groeide de krant nationaal, maar door beide Wereldoorlogen zette de Volkskrant haar eigen publicatie stop. Na WOII werd de krant zeer belangrijk in Nederland. De ideologie veranderde echter in de jaren 1960 naar een meer progressieve inhoud, om vooral jonge lezers aan te trekken. De onderkop *Katholiek dagblad voor Nederland* verdween in 1965, en de redactie verhuist naar Amsterdam, rechtover de redactie van Het Parool. Beide fuseerden later samen, met in 1975 Trouw. De krant verandert steeds meer: de omvang wordt dikker, en katernen worden uitgebreid. Vandaag behoort de Volkskrant tot de Persgroep Publishing.¹¹⁷

AMERIKAANSE KRANTEN

The New York Times

Deze krant, dagelijks gedrukt in New York, is populair, zowel in als buiten de VSA, vandaar dat een deel van de artikels in de International New York Times worden gepubliceerd. De kwaliteit van de artikels wordt geprezen, en dat al sinds de stichting in 1851 door Henry J. Raymond en George Jones, wanneer de krant er kwam om meer objectieve berichtgeving te lanceren (die prestige werd in de verf gezet door de verslaggeving naar aanleiding van The Titanic <1912>, de 2 Wereldoorlogen, de oorlog met Vietnam, getuige ook de vele Pulitzerprijzen die *The Times* <of the old gray lady> won). De krant heeft nooit een massaal lezerspubliek beoogd, wel hoogopgeleiden die op een genuanceerde manier meer willen lezen over het dagelijkse nieuws. Die nieuwsverslaggeving gebeurt door een liberaal redactieteam, hoewel de krant via een breed scala aan columnisten verschillende stemmen wil opwerpen. The New York Times sprong meteen op de kar van de digitale eeuw door in 1995 een website op te starten, en in 1997 in kleur te drukken.¹¹⁸

116 "Libération," laatst geraadpleegd 14/05/2016, <https://nl.wikipedia.org/wiki/Lib%C3%A9ration>

117 "De geschiedenis van de Volkskrant," laatst geraadpleegd 14/05/2016, <http://www.volkskrant.nl/binnenland/de-geschiedenis-van-de-volkskrant~a614928/>

118 "The New York Times," laatst geraadpleegd 14/05/2016, <http://www.britannica.com/topic/The-New-York-Times> en "The New York Times," laatst geraadpleegd 14/05/2016, https://nl.wikipedia.org/wiki/The_New_York_Times

DEEL III .
ANALYSE VAN DE CASUSSEN

Deel 3 houdt de feitelijke analyse in van de geselecteerde krantenkoppen. Zoals gesteld bij de onderdelen methodologische benadering en heuristiek is de selectie via 3 stappen gebeurd:

Uit de RoSa mailinglijst werd eerst per maand die koppen geselecteerd die handelen over vrouwen in topfuncties (uit de gekozen kranten, dus geen koppen van digitale nieuwsmedia of de Canadese krant *The Globe and Mail* of een Duitse krant. Doordat RoSa per kop datum en krant geeft, kon deze selectie overzichtelijk gebeuren). De 1ste analyse is te zien bij bijlage 3.

Ten tweede werd per maand uit die 1ste selectie gekeken naar namen en maatschappelijke thema's die veel voorkwamen. Deze werden gegroepeerd per thema in een casus. Ook werd voor alle 12 maanden 2 algemene categorieën gemaakt: *vrouwen topfuncties bedrijven* en *vrouwen topfuncties overheid*. Het resultaat van deze selectie is te zien in bijlage 4.

Ten derde werden casussen geselecteerd en woordelijk ontleed in bijlage 5 via een kritische discoursanalyse. Het betreft steeds vrouwen in hoge functies, hoewel voor de maand juni de berichtgeving rond Tim Hunt en Narendra Modi werd ontleed, en voor juli David Cameron. Voor de maand februari werd het thema quota's meer in detail bekeken. De casus van Marissa Mayer werd 2 maal behandeld (september en december), omwille van de vergelijkingen en tegenstellingen met Mark Zuckerberg.

Om als lezer te kunnen meevolgen en meedenken met de verrichte analyse werden bijlage 4 en 5 per maand achter elkaar na de specifieke tekstuele analyse van een maand geplaatst. De woordelijke analyse van de 2 algemene categorieën *vrouwen topfuncties bedrijven* en *vrouwen topfuncties overheid* zijn opgenomen tussen bijlage 3 en bijlage 6 op het einde van de thesis.

De analyse zelf gebeurde via 3 niveaus: een macro-, meso- en microniveau. Het macroniveau staat per maand en casus steeds in *italic* genoteerd. Het geeft de bredere historische en sociale context waarin de kop tot stand gekomen is. Het mesoniveau wil kijken naar de ideologie van de krant. Hier zal tijdens de analyse weinig aandacht aan geschonken worden, doordat de vaststellingen (hoofdstuk 3) hier dieper op in gaan. Het microniveau is de woordelijke analyse van de koppen, zichtbaar in bijlage 5. Deze discoursanalyse werd uitgevoerd aan de hand van specifieke analysecategorieën, die voor elke casus telkens op dezelfde manier werden bevraagd:

1. Lijst van heldere onderzoekscriteria

Een kritische discoursanalyse werkt via 3 niveaus: een **macro-, meso- en microniveau**.¹²⁰

Het **macroniveau** kijkt naar de relatie tussen de bestudeerde tekst en bredere sociale processen en ideologieën, wat neerkomt op de historische context waarin de krantenkop geschreven is.

Het **mesoniveau** focust op de ideologie van de krant. Volgende deelvragen zijn daarbij belangrijk:

- Welk nieuwsbedrijf heeft de tekst gemaakt?
- Welke journalist(e) heeft de tekst geschreven?
- Welk perspectief wordt er gepromoot?
- Welke lezer had de auteur op het oog?

Het **microniveau** tot slot kijkt naar wat er feitelijk gezegd wordt in de tekst, en welke linguïstische tools er gebruikt worden om het idee weer te geven. Volgende vragen zijn daarbij belangrijk:

- Actieve of passieve constructie van het werkwoord?
"The use of an active verb gives a clear picture of who performed a particular action, and to whom, for example. The use of a passive verb states what has been done, and to whom, but does not blame anyone in particular for the action."¹²¹
- Welke woorden worden er gebruikt om vrouwen in topfuncties weer te geven? Is dat door het gebruik van de eigen naam, of eerder door het gebruik van bijnamen of andere substantieven?
- Worden er adjectieven gebruikt die iets onthullen?
- Wordt er gewerkt met tegenstellingen?
- Welke waarden zijn er verbonden aan de kop? Worden er assumpties gemaakt? Voelt de zin als ironisch aan? Wordt er een metafoor gebruikt?

Verdere algemene vragen op **microniveau**:

- Hoe wordt de uitspraak gelegitimeerd: via de autoriteit van het *hoofdpersonage* door het gebruik van een directe quote?
- Of worden de uitspraken van het *hoofdpersonage* omgezet in indirecte quotes? Welk waardeoordeel gaat hier van uit?
- Intersectioneel: hoe kan het artikel anders gezien worden als het bijvoorbeeld geschreven was voor een ander lezerspubliek?
- Vergelijking van nationale kranten onderling? Europese kranten ten aanzien van de VSA?

50

120 S. Scheepers, "Discourse analysis." Dit idee is gebaseerd op N. Fairclough, *Critical discourse analysis: the critical study of language* (Londen: Longman, 1995).

121 *Ibidem*

2. ANALYSE

JANUARI

Voor januari werden uiteindelijk 4 casussen geselecteerd uit de verzamelde 12 (met 78 krantenkoppen). De 4 casussen samen omvatten 24 krantenkoppen, uit een eerste selectie van 119 krantenkoppen en een totaal van 794 krantenkoppen.

1. Emma Watson

*De eerste casus handelt over Brits actrice Emma Watson die doorbrak bij het grote publiek in haar rol als Hermelien Griffel in de Harry Potter-films. In 2014 werd ze door de VN benoemd als Goodwill Ambassadrice voor de VN Women, een afdeling die strijdt voor gelijke vrouwenrechten. Ze speelt een voortrekkersrol in de HeForShe-campagne, die een einde wil maken aan ongelijkheid tussen mannen en vrouwen.*¹²²

3 krantenkoppen in de maand januari handelden over deze campagne:

Werkwoord: 2 van de 3 koppen gebruiken werkwoorden, die allen actieve constructies zijn, om duidelijk te stellen dat het Watson is die de jeugd inspireert (1) of mannen verzoekt gender gelijkheid hoog in het vaandel te dragen (54).

Eigen naam: alle 3 de krantenkoppen gebruiken de volledige (voor- en achternaam van Emma Watson). Er worden geen bijnamen voor Watson gebruikt.

Adjectieven: de 2de krantenkop keurt met het adjectief *émouvant* de speech van Watson duidelijk goed.

Tegenstelling: een duidelijk hij of zij verhaal valt niet te erkennen in deze krantenkoppen. Er is ook telkens maar 1 onderwerp: de speech van Watson.

Assumpties: ironie is niet aanwezig in deze 3 koppen, noch metaforen. Assumpties worden ook niet gemaakt, wel spreken de 2 werkwoorden van nummers 1 en 54 voor zich (*inspiring* respectievelijk *urges*) en het adjectief van nummer 41 (*émouvant*). Er wordt niet gewerkt met quotes om de autoriteit van de koppen te verhogen. De casus van Watson omvat 2 Engelse kranten en 1 Franse. Er valt geen grote stijlbreuk vast te stellen, wel bij alle 3 een zekere sympathie voor Watson, en dus een persoonlijke toets aan de woorden van Watson.

2. Michelle Obama

*Er was veel rond te doen: Michelle Obama die met onbedekte haren en in een helblauwe blouse een bezoek bracht aan Saoedi-Arabië na het overlijden van koning Abdullah. Hoewel de wet enkel verplicht aan Saoedische vrouwen een hoofddoek te dragen, vonden reacties op sociale media dat de First Lady van de VSA beter haar haren had bedekt. Toch bezochten haar voorgangsters Hillary Clinton en Laura Bush ook al Saoedi-Arabië zonder hoofddoek.*¹²³

Voor dit thema werden 6 koppen geselecteerd: 2 uit The New York Times, 1 uit de Britse The Independent, en 3 uit België (Le Soir, de Standaard en De Morgen):

Werkwoord: 2 van de 6 krantenkoppen gebruiken harde, actieve werkwoorden: *refuser* en *choqueren* (respectievelijk nummers 5 en 6). Nummer 10 gebruikt geen werkwoord, de overige 3 (*highlights*, *navigates* en *will succeed* bij respectievelijk nummers 12, 18 en 19) laten meer ruimte: de laatste kop gebruikt zelfs een toekomstige constructie: *wil slagen*.

Eigen naam: 5 van de 6 koppen gebruiken de volledige naam van Michelle Obama, de laatste (19) van *The New York Times* niet. Dat komt omdat dit artikel over Barack Obama gaat, die in dezelfde lijn als zijn vrouw, pro vrouwenrechten is. Op basis van de kop, en in de lijn van de context, kon op voorhand niet geweten zijn dat de journalist een onderscheid maakt tussen (Barack) Obama en Michelle Obama.

Adjectieven: kop 10 komt zwaar uit de hoek: Michelle Obama wordt als *onzedig* gekopt. The Independent lijkt dan meer de kant te kiezen van de First Lady door te focussen op de *harsh restrictions* in Saoedi-Arabië voor vrouwen, een thema waar Michelle Obama persoonlijk in geïnteresseerd is.

122 "VN benoemt Emma Watson als gloednieuwe ambassadrice voor de vrouwenrechten," laatst geraadpleegd 15/05/2016, <http://weekend.knack.be/lifestyle/people/vn-benoemt-emma-watson-als-gloednieuwe-ambassadrice-voor-de-vrouwenrechten/article-normal-475879.html>

123 "Stil protest? Michelle Obama zonder hoofddoek in Saoedi-Arabië," laatst geraadpleegd 15/05/2016, <http://weekend.knack.be/lifestyle/people/stil-protest-michelle-obama-zonder-hoofddoek-in-saoedi-arabie/article-normal-528949.html>

Tegenstelling: bij kop 5 en 6 is de tegenstelling tussen *de diplomaten van Saoedi-Arabië* enerzijds, en *Michelle Obama* anderzijds, goed te voelen. Die tegenstelling verschuift bij kop 10 naar een eenzijdige blik op Michelle Obama alleen. De 2 volgende koppen laten de First Lady dan weer spreken: ze wijst op de beperkingen die vrouwen in Saoedi-Arabië ondervinden, en *navigeert* de beperkingen.

Assumpties: ironie noch metaforen worden gebruikt bij de 6 geselecteerde koppen. Specifieke allusies worden niet gemaakt, en autoriteit wordt niet naar voor geschoven. Wel lijken de Belgische kranten dus eerder de nadruk te leggen op Michelle Obama die geen hoofddoek droeg bij haar bezoek aan Saoedi-Arabië, terwijl de Angelsaksische kranten (The Independent en The New York Times) meer ruimte laten voor de historische context van Saoedi-Arabië.

3. Libby Lane

De aanstelling van de 1ste vrouwelijke bisschop in de Anglicaanse kerk in Groot-Brittannië was niet enkel in de Britse pers (6 koppen), maar ook in de Belgische (2), Franse (2) en Amerikaanse pers (1) een nieuwstitem:

Werkwoord: koppen 25, 26 en 29 maken gebruik van eenzelfde (wat inhoud betreft) actieve werkwoordsconstructie: respectievelijk *ordonne*, *consecrates* en *gewijd*. Deze koppen gebruiken dus vrij neutrale werkwoorden: ze laten weten dat Libby Lane aangesteld is als bisschop, weliswaar de 1ste vrouwelijke. De werkwoorden bij koppen 13, 14, 37 en 49 zijn anders, aangezien de koppen een persoonlijke toets inhouden: het zijn opiniestukken, die in de ik-vorm spreken. Bij alle 4 worden actieve constructies gebruikt. Voornamelijk de *it's not surprising* kop van nummer 49 spreekt tot de verbeelding. Hierover meer bij assumpties. De werkwoorden bij koppen 36 en 37 zijn ook vrij ironisch opgesteld, hierover ook meer bij assumpties.

Eigen naam: slechts 2 van de 11 koppen vermelden de naam van Libby Lane. De meer neutrale koppen leggen de nadruk op *de 1ste vrouwelijke Anglicaanse bisschop* in Groot-Brittannië, opiniestuk 13 benoemt Lane zelfs als een *feminist*, kop 44 vermeldt zelfs dat ze *een voetbalfan is* (!?)

Adjectieven: adjectieven wijzen bij alle koppen voornamelijk op het feit dat Lane de 1ste vrouwelijke bisschop is: de 1ste dus, een *vrouw* en *religieus*.

Tegenstelling: echte tegenstellingen worden niet gebruikt bij deze koppen, wel lijkt op het eerste zicht bij nummer 44 een *bisschop* ten aanzien van een *voetbalfan* een vreemde keuze. Bij nummer 47 wordt ook een onderscheid gemaakt tussen *wij*, *de lezers* en *de Kerk van Engeland*.

Assumpties: de krantenkoppen die handelen over de aanstelling van Libby Lane hebben de nodige ironie met zich mee gebracht. Zeker bij de laatste kop nummer 49 is dat duidelijk: *It's not surprising women are more religious than men. What else do they have to believe in?* Ook in kop 47 wordt de (vrouwelijke) lezer aangesproken: *We're the ones who must keep up the faith*. Koppen 13, 14 en 37 geven dan directe quotes weer, waarbij 2 afkomstig van Lane zelf, met telkens interessant taalgebruik: bij kop 13 wordt het woord *feminist* in de mond genomen, bij kop 14 stelt Lane dat ze nooit gedacht zou hebben dat de Anglicaanse kerk (zo snel) een vrouw tot bisschop zou wijden, kop 37 spreekt over *een rolmodel*. Een duidelijke metafoor is terug te vinden bij kop nummer 30, waar gezinspeeld wordt op religie: *La féminité, le seul Dieu valable*.

De neutrale koppen zijn afkomstig uit 3 verschillende kranten (Le Monde, The New York Times en De Standaard). The Guardian laat Lane aan het woord in koppen 13, 14 en 37. De laatste kop van The Guardian (nummer 49) is meer ironisch geïnspireerd. The Independent lijkt dan meer kritisch te werk te gaan, door te spreken van de *understated importance* van de aanstelling van Lane (nummer 36) en *de Kerk van Engeland die zijn handen niet zou willen vuil maken* (nummer 47). Het is vooral Libération die haar progressieve naam eer aandoet door een lokkende en vrij spottende kop te gebruiken (nummer 30). La Libre Belgique vindt het dan op 1 of andere manier interessant om te vermelden dat Lane *een voetbalfan* is.

4. Kolinda Grabar Kitarovic

*Deze Grabar Kitarovic is de 1ste vrouw die het presidentschap van Kroatië zal waarnemen. Ze is aangesloten bij de conservatieve Kroatische democratische unie, maar regeert nu als onafhankelijke. Ze bekleedde voorheen het ministerambt van buitenlandse zaken. Ze haalde het presidentschap in de 2de ronde tegen de aftredende president Ivo Josipovic, een sociaal-democraat.*¹²⁴

4 artikels in de RoSa mailingslijst handelden over haar aanstelling, waarvan 3 Belgische kranten en 1 Amerikaanse:

124 "Grabar Kitarovic is eerst vrouwelijke president Kroatië," laatst geraadpleegd 15/05/2016, <http://www.hln.be/hln/nl/960/Buitenland/article/detail/2178752/2015/01/12/Grabar-Kitarovic-is-eerst-vrouwelijke-president-Kroatie.dhtml>

Werkwoord: 3 van de 4 koppen gebruiken een actief en neutraal werkwoord: *is, krijgt en elect* voor respectievelijk nummers 108, 109 en 110.

Eigen naam: 3 van de 4 koppen gebruiken de naam van Grabar Kitarovic. Kop 109 spreekt van een vrouw die president wordt in Kroatië. Kop 110 gebruikt enkel de voornaam Kolinda.

Adjectieven: de adjectieven bij alle 4 de koppen zijn zeer neutraal: *eerste, first, vrouwelijke, female* etc. Kop 111 benadrukt wel dat Grabar Kitarovic tot aan haar aanstelling tot de conservatieve partij behoorde.

Tegenstelling: er is geen sprake van het gebruik van tegenstellingen.

Assumpties: de koppen zijn te neutraal om er verdere assumpties in te zien. Zowel de 3 Belgische kranten als The New York Times bericht dus zo objectief mogelijk over Grabar Kitarovics aanstelling.

BIJLAGE 4

casussen per maand van kalenderjaar 2015 die handelen over vrouwen in topfuncties (namen, begrippen en thema's). De namen die in blauw staan aangeduid, werden woordelijk ontleend in bijlage 5

JANUARI 2015

selectie van 78 krantenkoppen uit de 119

EMMA WATSON

1. Emma Watson: Inspiring our world's youth, one tweet at a time (The Independent, 30/01/2015)
41. Le nouveau discours émuvant d'Emma Watson sur l'égalité des sexes (La Libre Belgique, 24/01/2015)
54. Emma Watson Urges Men to Join Gender Equality Battle (The New York Times, 23/01/2015)

MICHELLE OBAMA

5. Arabie Saoudite: les dignitaires refusent de serrer la main de Michelle Obama (Le Soir, 29/01/2015)
6. Michelle Obama choqueert Saudi's (De Standaard, 29/01/2015)
10. Ophel om 'onzedige' Michelle Obama (De Morgen, 28/01/2015)
12. Michelle Obama highlights harsh restrictions faced by Saudi women after meeting King Salman without wearing a headscarf (The Independent, 28/01/2015)
18. Michelle Obama Navigates Limits on Women in Saudi Arabia (The New York Times, 27/01/2015)
19. Nations Will Only Succeed if Women Are Successful, Obama Tells India (The New York Times, 27/01/2015)

LIBBY LANE

13. I'm a Catholic feminist, and my church needs me more than ever (The Guardian, 28/01/2015)
14. 'I never thought it would take more than fifteen years to have women bishops' (The Guardian, 28/01/2015)
25. L'Église anglicane d'Angleterre ordonne sa première femme évêque (Le Monde, 27/01/2015)
26. For First Time, Church of England Consecrates a Woman to Serve as a Bishop (The New York Times, 27/01/2015)
29. Eerste vrouwelijke bisschop gewijd in Britse anglicaanse kerk (De Standaard, 26/01/2015)
30. La féminité, le seul Dieu valable (Libération, 26/01/2015)
36. Libby Lane's appointment as the first female bishop might have been understated, but its importance echoes around the world (The Independent, 26/01/2015)
37. First female bishop: I want to be a role model for girls (The Guardian, 25/01/2015)
44. Libby Lane, première femme évêque d'Angleterre, discrète et fan de foot (La Libre Belgique, 23/01/2015)
47. The Church of England doesn't like to get its hands dirty by touching women – even though we're the ones who most keep up the faith (The Independent, 23/01/2015)
49. It's not surprising women are more religious than men.What else do they have to believe in? (The Guardian, 23/01/2015)

LEGENDE

Kleurgebruik

- paars voor Britse kranten,
- geel voor Belgische,
- groen voor Franse,
- blauw voor Nederlandse en
- wit voor Amerikaanse.

Chronologische afloop van
einde maand naar begin
maand

VROUWEN TOPFUNCTIES BEDRIJF

16. Royal Troon Golf Club announces review of female member policy (The Guardian, 27/01/2015)
17. 20% of women in business believe they'll never make it to the boardroom (The Guardian, 27/01/2015)
20. Troon May Be Ready to Allow Women Members (The New York Times, 27/01/2015)
23. 'Op hogere niveaus hebben we nog een lange weg af te leggen' (De Standaard, 27/01/2015)
28. Binnen 10 jaar nog altijd maar 1 op 3 leidinggevenden een vrouw? (De Standaard, 26/01/2015)
32. Helena Morrissey, Aiming at Britain's Glass Ceilings, Gets Results (The New York Times, 26/01/2015)
38. Melinda Gates: more women in work will boost the lives of the poorest (The Guardian, 25/01/2015)
40. Na 171 jaar is een vrouw de baas bij The Economist (De Morgen, 24/01/2015)
43. Inside Lines: Will a woman soon run the FA's old boys' club? (The Independent, 24/01/2015)
55. 'The Economist' krijgt eerste vrouwelijke hoofdredacteur (De Morgen, 23/01/2015)
62. Vrouwelijk potentieel onbenut laten is gewoonweg dom (De Volkskrant, 21/01/2015)
73. Nee, dames, dit onderzoek vereist talent! (De Standaard, 20/01/2015)
75. Vrouwen en mannen kunnen over 81 jaar economisch gelijkwaardig zijn (De Volkskrant, 20/01/2015)
78. One in five women thinks their gender stops them from reaching a senior management role in business, survey finds (The Independent, 20/01/2015)
81. Mormon Women's Group Board Member Says She's Forced to Quit (The New York Times, 18/01/2015)
83. Blijjant? Dat moet een man zijn (De Morgen, 17/01/2015)
84. De best betaalde zakenvrouw ter wereld was vroeger een man (De Morgen, 17/01/2015)
86. It's time to stop blaming women for having breasts (The Guardian, 16/01/2015)
87. In politics and boardrooms, quotas – wrong in theory but right in practice – are no panacea (The Guardian, 16/01/2015)
115. Where Working Women Are Most Common (The New York Times, 06/01/2015)
118. Listen up, women are telling their story now (The Guardian, 30/12/2014)

VROUWEN TOPFUNCTIES OVERHEID

11. Grèce: toutes les sensibilités sont au gouvernement (mais pas une seule femme) (Le Soir, 28/01/2015)
22. Vrouwen aan de macht bij Justitie (De Standaard, 27/01/2015)
24. 'Vrouwelijke begint op universiteit' (De Standaard, 27/01/2015)
27. Girlpower in het gerechtshof (De Standaard, 26/01/2015)
34. Voor het eerst meer vrouwen dan mannen bij justitie (De Morgen, 26/01/2015)
35. Voor het eerst meer vrouwen dan mannen bij justitie (De Standaard, 26/01/2015)
91. Topvrouw federale politie is overheidsmanager van het jaar (De Standaard, 15/01/2015)
98. Openbare oproep zoekt 'straffe madammen' (De Morgen, 14/01/2015)
97. Chile to Reform Voting System, Increase Women in Congress (The New York Times, 14/01/2015)

DAVOS

39. Where are the women at Davos? (The Guardian, 25/01/2015)
48. Davos 2015: Only 17% of participants at this year's World Economic Forum are women. This is why (The Independent, 23/01/2015)
64. Davos Elite Told British EU Exit Hinges on Low-Income Women (The New York Times, 21/01/2015)

LAGARDE – KING ABDULLAH

46. Pour Christine Lagarde, le roi Abdallah était « un grand défenseur des femmes » (Le Monde, 23/01/2015)
50. King Abdullah, a feminist? Don't make me laugh (The Guardian, 23/01/2015)
51. Lagarde calls King Abdullah 'advocate of women' - despite ban on driving (The Guardian, 23/01/2015)

HOLEBI'S – VLAAMSE OVERHEID

- 58. Meer leidinggevende holebi's bij Vlaamse overheid (De Morgen, 22/01/2015)
- 60. Meer leidinggevende holebi's bij Vlaamse overheid (De Standaard, 22/01/2015)
- 61. Wat hebben die holebi's nog te klagen? (De Morgen, 21/01/2015)

HOLEBI'S – VLAAMSE OVERHEID

- 58. Meer leidinggevende holebi's bij Vlaamse overheid (De Morgen, 22/01/2015)
- 60. Meer leidinggevende holebi's bij Vlaamse overheid (De Standaard, 22/01/2015)
- 61. Wat hebben die holebi's nog te klagen? (De Morgen, 21/01/2015)

HOLLYWOOD

- 63. On Many Fronts, Women Are Fighting for Better Opportunity in Hollywood (The New York Times, 21/01/2015)
- 100. Amper vooruitgang voor vrouwen in Hollywood (De Morgen, 13/01/2015)

THE SUN – PAGE 3

- 66. Is the Sun's scrapping of Page 3 topless models a victory for women? (The Guardian, 20/01/2015)
- 67. The Sun page 3: 17 November 1970 – 16 January 2015 ... RIP (The Guardian, 20/01/2015)
- 68. End of topless women on the Sun's Page 3 welcomed by MPs (The Guardian, 20/01/2015)
- 69. Page free: A symbolic victory that shows how Britain is changing (The Independent, 20/01/2015)
- 70. Why boobs are still news: Farewell Page 3 (The Independent, 20/01/2015)
- 71. UK's Sun Drops Topless 'Page Three Girls' After Campaign (The New York Times, 20/01/2015)
- 72. Geen blote vrouwen meer op pagina drie (De Standaard, 20/01/2015)
- 76. "The Sun" renonce aux photos seins nus en page 3 (La Libre Belgique, 20/01/2015)
- 77. Le tabloïd «The Sun» renonce aux tétons en page 3 (Libération, 20/01/2015)

OSCARS 2015

- 80. Oscars 2015: All about Eve? In today's films, it's more like All about Adam (The Guardian, 18/01/2015)
- 85. Trop blanche, trop mâle, la sélection aux oscars fait polémique (Libération, 17/01/2015)
- 88. En de winnaar is...alvast geen vrouw (De Morgen, 16/01/2015)
- 94. The Oscars celebrates white men. What about the rest of us? (The Guardian, 15/01/2015)

KOLINDA GRABAR KITAROVIC

- 108. Grabar Kitarovic is eerst vrouwelijke president Kroatië (De Morgen, 12/01/2015)
- 109. Kroatië krijgt vrouw als president (De Morgen, 12/01/2015)
- 110. Croatians Elect Kolinda Grabar-Kitarovic as Their First Female President (The New York Times, 12/01/2015)
- 111. Conservatieve kandidaat Grabar-Kitarovic op kop in Kroatië (De Standaard, 11/01/2015)

BIJLAGE 5: kritische discoursanalyse van de geselecteerde casussen per maand (zie casussen met blauw aangeduid in bijlage 4) uit het kalenderjaar 2015

MAAND JANUARI

1. EMMA WATSON

Nummer	Werkwoord(en)	Substantie(ven)	Adjectief(ven)	Eigen naam	Waarde-oordeel	Taal	Krant
1	Inspiring	World Youth Tweet Time		Emma Watson	Inspiring = Dromend, hoopvol	Engels	The Independent
41		Discours Egalité Sexes	Nouveau Emouvant	Emma Watson	Emouvant	Frans	La Libre Belgique
54	Urges join Equality Battle	Men Gender		Emma Watson	Urges = verplichtende bijklank	Engels	The New York Times

2. MICHELLE OBAMA

Nummer	Werkwoord(en)	Substantie(ven)	Adjectief(ven)	Eigen naam	Waarde-oordeel	Taal	Krant
5	Refusent Serrer	Arabie Saoudite Les dignitaires La main		Michelle Obama	Refusent = aanvallend	Frans	Le Soir
6	Choqueert	Saudi's		Michelle Obama	Choqueert = iets verkeerd doen	Nederlands	De Standaard
10		Ophef	Onzedige	Michelle Obama	Onzedig, maar tussen aanhalingstekens	Nederlands	De Morgen
12	Highlights Faced Meeting Wearing	Restrictions Women King Salman A headscarf	Harsh Saudi	Michelle Obama	Harsh restrictions = combinatie adjectief met substantief	Engels	The Independent
18	Navigates	Limits Women Saudi-Arabia		Michel	Navigates = voorzichtige term	Engels	The New York Times
19	Will succeed	Nations	Only	Obama	Only en Obama, geen voornaam	Engels	The New York Times

3. LIBBY LANE

Nummer	Werkwoord(en)	Substantie(ven)	Adjectief(ven)	Eigen naam	Waarde-oordeel	Taal	Krant
13	I'm Needs	Feminist Church	Catholic More Than ever		Feminist, in combinatie met Catholic	Engels	The Guardian
14	I thought	Years	Never		I never thought = directe quote	Engels	The Guardian
25	Ordonne	L'église D'Angleterre Femme	Anglicane Première Evêque		Ordonne en première	Frans	Le Monde
26	Consecrates To serve	Time Church of England Woman Bischop	First		First time en consecrates	Engels	The New York Times
29	Gewijid	Bisschop Kerk	Eerste Vrouwelijke Britse Anglicaanse		Neutraal	Nederlands	De Standaard
30		La féminité Dieu	Seul Valable		Zinspelen op religie	Frans	Libération
36	Might have been understated	Appointment Bishop Importance The world	First	Libby Lane	Understated en importance	Engels	The Independent
37	I want to be	Bishop A role model Girls	First female Evêque Discrete		Directe quote	Engels	The Guardian
44		Femme Angleterre Fan de foot	Première	Libby Lane	Discreet én voetbalfan	Frans	La Libre Belgique
47	Doesn't like To get Touching We're Who most keep up	The Church of England Hands Women The ones The faith	Dirty		Directe quote = we are: lezer aanspreken	Engels	The Independent
49	It's not surprising Do they have To believe in	Women Men	More religious		Ironisch: in wat moeten ze anders geloven?	Engels	The Guardian

4. KOLINDA GRABAR KITAROVIC

Nummer	Werkwoord(en)	Substantie(ven)	Adjectief(ven)	Eigen naam	Waarde-oordeel	Taal	Krant
1	Is	President Kroatië	Eerste Vrouwelijke	Grabar Kitarovic	Neutraal	Nederlands	De Morgen
109	Krijgt	Kroatië Vrouw President			Neutraal	Nederlands	De Morgen
110	Elect	Croatiens President	First Female	Kolinda Grabar-Kitarovic	Neutraal (wel gebruik voornaam)	Engels	The New York Times
111		Kandidaat Kop Kroatië	Conservatieve	Grabar Kitarovic	Neutraal (wel gebruik conservatief)	Nederlands	De Standaard

FEBRUARI

Voor februari werden er 2 casussen met 15 krantenkoppen geselecteerd uit de verzamelde 5 (met 49 krantenkoppen). De casus rond quota wijkt af van het oorspronkelijke idee om berichtgeving rond vrouwen in hoge functies te analyseren. In de februari mailinglijst was Arquette echter zo aanwezig, dat er geopteerd werd om een blik te werpen op de berichtgeving rond quota's. Het onderwerp is niet alleen gelinkt aan het hoofdthema, maar komt ook vele keren terug als (niet) geselecteerde categorie in het bronnencorpus.

1. Patricia Arquette

Arquette won in 2015 de Oscar voor beste vrouwelijke bijrol in de film Boyhood. Tijdens haar bedankingspeech focuste ze op het einde op de gelijke verloning van mannelijke én vrouwelijke acteurs, naar aanleiding van de gelekte loonfiche van Jennifer Lawrence, de vrouwelijke hoofdrolspeelster in de film American Hustle. Toen kwam uit dat Lawrence minder verdiende dan haar mannelijke opponent. Meryl Streep en Jennifer Lopez reageerden volmondig ja op deze speech.¹²⁵

Van de 15 krantenkoppen zijn er 5 afkomstig van Belgische kranten, 8 van de Engelstalige kranten The Guardian of The Independent, en 2 van The New York Times:

Werkwoord: 13 van de 15 koppen gebruiken werkwoorden. Allen zijn het actieve constructies, die de kern van de kop vorm geven. Het werkwoord *supports* bij nummer 9 laat duidelijk verstaan dat Hillary Clinton Arquette steunt (lees verder bij assumpties en autoriteit). Bij kop nummer 23 gebruikt de Standaard dan weer het werkwoord *onthouden* die doet denken aan ex-VTM kok Piet Huysentruyt *wat hebben we geleerd vandaag?* Kop 22 heeft het dan weer over een (Arquette) die de Oscars gered heeft van de alledaagsheid. Een vrouw die dus openlijk spreekt voor vrouwenrechten, lijkt de *sleur* te doorbreken. Kop 26 weet met het werkwoord *spotlighting* de aandacht te trekken, net als kop 28 met *criticised*, die aangeeft dat er iets niet juist is.

Eigen naam: 8 keer wordt de volledige naam van Patricia Arquette weergegeven. Bij kop 22 wordt indirect verwezen naar Arquette door *politiek statement* als onderwerp te gebruiken.

Adjectieven: The Independent benoemt de speech van Arquette bij nummer 27 als *impassioned*. Ze herhalen dit positief adjectief bij kop nummer 33. Ze verbinden er de substantieven *wage equality* en *equal rights women* aan, en het werkwoord *demands*. Kop 32 verwijst met het adjectief *inaperçu* dan weer naar de steun die Arquette tijdens haar speech kreeg van Meryl Streep.

Tegenstelling: een duidelijke tegenstelling zit vervat in kop nummer 19 van De Morgen: *loonkloof in Hollywood, maar niet bij ons*.

Assumpties: bij 3 koppen wordt er gebruik gemaakt van andere bekende vrouwennamen om autoriteit op te roepen: *Hillary Clinton* bij kop nummer 9, *Meryl Streep* bij kop 32, en *Reese Witherspoon* en *Julianne Moore* bij kop 34. Metaforen zijn duidelijk aanwezig bij koppen nummer 18 en 26: er wordt verwezen naar de typische Oscarformule *And the Oscar goes to*. Het wil hierdoor waarschijnlijk de lezer lokken om te lezen waarom de Oscars 2015 een politiek statement inhielden. Ook de Nederlandstalige kop nummer 18 speelt hier op in: *De Oscar voor politiek statement gaat naar*.

Intersectioneel: na de Oscars liet Arquette zich ontvallen dat *people of color* ook moeten vechten voor gelijke vrouwenrechten. Dit werd kritisch onthaald, zichtbaar in kop nummer 21: *Patricia Arquette wants people of color to fight for women. What have I been doing?* Alsook in kop nummer 28 van The Independent waarbij het werkwoord *criticised* gebruikt wordt speelt het vermoeden dat er iets fout is. The New York Times gaat rond dit thema in kop nummer 29 neutraler te werk door te wijzen dat diversiteit bij de Oscars een jaarlijks moeilijk debat blijft.

Bij kop 79 van The Guardian wordt een quote aangehaald van Patricia Arquette over het schoonheidsideaal bij vrouwelijke actrices, wat een beetje een buitenbeentje lijkt in deze lijst.

125 "Speech Arquette krijgt Meryl Streep aan het roepen," laatst geraadpleegd 15/05/2016, <http://www.hln.be/hln/nl/1314/Oscars/article/detail/2228456/2015/02/23/Speech-Arquette-krijgt-Meryl-Streep-aan-het-roepen.dhtml>

The New York Times, die algemeen genomen niet vaak een standpunt inneemt, doet dat wel met kop nummer 79: *Patricia Arquette and the Motherhood Gap*. De titel wekt nieuwsgierigheid op, want op het eerste zicht is niet duidelijk dat Arquette in haar speech een verwijzing maakt naar het loonverschil tussen moeders en vrouwen die geen kinderen hebben. De andere kop van The New York Times, nummer 29, is dan weer neutraler: *After the Oscars, diversity remains a topic of discussion*. De Belgische kranten vertonen stijlbreuken: De Morgen gaat voor een duidelijk wij versus zij denken (19), De Standaard gaat de ironische toer op met koppen die nieuwsgierigheid wekken en aanzetten tot verder denken (18, 22 en 23). De Franstalige krant La Libre Belgique (32) focust dan weer op de yes-toejuicing van Meryl Streep. Wat de Britse kranten betreft, valt er niet echt een onderscheid vast te stellen tussen The Guardian en The Independent: beiden gebruiken namen om autoriteit op te wekken (9 en 34), geven opiniestukken (nummer 21) en hebben het over *wage inequality* (26 en 27). The Independent is misschien wel wat kritischer door het vermelden van de kritiek die Arquette kreeg enerzijds (nummer 28), maar langs de andere kant precies ontroerd door de speech van Arquette (zie nummers 27 en 33). The Guardian laat Arquette dan ook aan het woord over schoonheidsidealen voor actrices in Hollywood.

2. Quota's

Zoals hierboven geschetst is *quota's* een item dat onlosmakelijk verbonden is met vrouwen in hoge functies. Het komt in de maanden februari, september en oktober voor als casus. Daarom leek het interessant om de 5 krantenkoppen van februari die handelen over *quota* nader te bekijken. 4 hiervan zijn Nederlandstalig, 1 is Engelstalig van *The Guardian*:

Werkwoord: een werkwoord die er uit springt is *afschaffen* bij kop 60.

Eigen naam: eigen namen werden hier, zoals verwacht, niet gevonden.

Adjectieven: *overbodig* bij kop 60 valt, net als het werkwoord *afschaffen*, op.

Tegenstelling: kop 75 werd met een duidelijke tegenstelling: *Quota's zijn voor losers, wij willen winners*, wie die wij dan ook mogen zijn (lezers aantrekken?). Ook bij kop 38 wordt *vrouwenquota* geplaatst ten aanzien van *macho*(landen), net als kop 71 waar *quota* ten aanzien van *old-boys-netwerken* worden geplaatst.

Assumpties: de lezer wordt aangesproken bij kop 73: *Iedereen is tegen, maar quota voor vrouwen werken*. Een kop die duidelijk aanzet tot lezen. De andere 3 koppen zijn echter ook *teasend*, met een zekere ironie: de koppen wekken de nieuwsgierigheid van de lezer door het gebruik van tegenstellingen, of verklaringen van het probleem (*macho*, *old-boys-netwerken*, *iedereen is tegen*). Kop 75 is een directe quote, die aanzet tot verder lezen. Deze laatste kop is tevens afkomstig van *The Guardian*. De Morgen werkt (alweer) met een tegenstelling bij nummers 38 en 73. De Standaard slaagt er dan weer in koppen te lanceren die een zeker standpunt innemen, en daardoor aanzetten tot verder lezen.

FEBRUARI 2015

selectie van 49 krantenkoppen uit de 82

E3 HARELBEKE

2. E3 Prijs voert 'seksistisch' spandoek af
3. Koers promoten met blote billen: hoe de tijd in Harelbeke bleef stilstaan
4. 'E3 Harelbeke moet campagne stoppen'
5. Instituut voor de gelijkheid van vrouwen en mannen eist stopzetting Campagne E3 Harelbeke
7. Only in cycling could a sexual assault inspire a race's advertising strategy
13. Gelijkheidsinstituut steit E3 in gebreke voor reclamecampagne
15. 'Wieleraffiche E3 Harelbeke is seksistisch'

PATRICIA ARQUETTE

9. Patricia Arquette responds to Oscars feminism controversy, and Hillary Clinton supports her
18. En de Oscar voor politiek statement gaat naar...
19. Loonkloof: wel in Hollywood maar niet bij ons
21. Patricia Arquette wants people of color to fight for women. What have I been doing?
22. Pleidooi voor vrouwenrechten reed de Oscars
23. Wat onthouden we van deze Oscareditie?
26. The Oscar for spotlighting wage inequality goes to ... Patricia Arquette
27. Oscars 2015: Patricia Arquette's impassioned acceptance speech demands 'wage equality and equal rights for women'
28. Oscars 2015: Patricia Arquette criticised for urging 'all the gay people and all the women of colour' to join equal pay battle
29. After the Oscars, Diversity Remains a Topic of Discussion
30. Patricia Arquette and the Motherhood Gap
32. "Yes!": le cri de Meryl Streep n'est pas passé inaperçu aux Oscars
33. Patricia Arquette impassioned Oscars speech: 'it's our time to have wage equality and equal rights for women'
34. Oscars 2015 AskHerMore: Reese Witherspoon, Patricia Arquette and Julianne Moore back red carpet campaign to take women seriously
79. Patricia Arquette: 'There's a lot of pressure on actresses to look strange and unrealistic'

QUOTA'S

38. 'Vrouwenquota werken in macholanden'
60. Quota pas afschaffen als ze overbodig zijn
71. Quota breken old-boys-netwerken open
73. Iedereen is tegen, maar quota voor vrouwen werken
75. Get real ladies, quotas on boards are for losers. We want winners!

VROUWEN TOPFUNCTIES BEDRIJVEN

10. Economie heeft nood aan vrouwen (De Morgen, 25/02/2015)
11. Katrijn van Hauwermeiren wordt hoofdredacteur Vlaanderen van De Bezige Bij (De Morgen, 25/02/2015)
39. Beursgenoteerde top weer een vrouw rijker (De Standaard, 20/02/2015)
40. Zestig procent huisvestingsmaatschappijen moet op zoek naar meer vrouwen (De Standaard, 20/02/2015)
41. 6 op de 10 huisvestingsmaatschappijen moeten extra vrouwen zoeken voor raad van bestuur (De Morgen, 19/02/2015)
47. No, the sky won't fall in if new mothers return to work part-time (The Guardian, 17/02/2015)
50. Bias in the Workplace (The New York Times, 16/02/2015)
53. Waarom Uma Thurman uw begrip verdient (De Standaard, 12/02/2015)
63. Sheryl Sandberg and Adam Grant on Women Doing 'Office Housework' (The New York Times, 08/02/2015)
67. Het glazen plafond en de schoolbel (De Standaard, 06/02/2015)
70. The kids are to blame: and other myths about women and work (The Guardian, 05/02/2015)
72. 'Vrouwen in raden van bestuur zijn geen excuustruizen' (De Standaard, 05/02/2015)
81. 'Mijn werk is mijn leven, en omgekeerd, so what?' (De Morgen, 31/01/2015)
82. UNIZO zoekt vrouwelijke ondernemer van het jaar (De Standaard, 31/01/2015)

VROUWEN TOPFUNCTIES OVERHEID

14. Clinton '16 Would Give Gender More of a Role Than Clinton '08 Did (The New York Times, 25/02/2015)
25. Vrouwenraad wil meer vrouwen in hoge functies Vlaamse overheid (De Standaard, 23/02/2015)
37. Bagdad krijgt vrouwelijke burgemeester (De Volkskrant, 21/02/2015)
43. Meer vrouwen bereiken absolute top ambtenarij (De Morgen, 19/02/2015)
44. Meer vrouwen bereiken absolute top ambtenarij (De Standaard, 19/02/2015)
46. De gouverneur houdt van mannen én vrouwen (De Morgen, 18/02/2015)
52. Female academics face huge sexist bias – no wonder there are so few of them (The Guardian, 13/02/2015)
65. Is the Professor Bossy or Brilliant? Much Depends on Gender (The New York Times, 07/02/2015)

MAAND FEBRUARI

1. PATRICIA ARQUETTE

Nummer	Werkwoord(en)	Substantie(ven)	Adjectief(ven)	Eigen naam	Waarde-oordeel	Taal	Krant
9	Responds Supports	Oscar feminism Controversy		Patricia Arquette Hillary Clinton	De naam van H. Clinton met supports	Engels	The Independent
18	Gaat	De Oscar Statement	Politiek		Teasend en ironisch door gebruik van een typische Oscarformule: <i>and the Oscar goes to</i>	Nederlands	De Standaard
19		Loonkloof Hollywood	Niet bij ons		Vergelijking van Hollywood en ons: scheiding. Lezer aanspreken?	Nederlands	De Morgen
21	Wants To fight What have I been doing?	People of color Women		Patricia Arquette	Opiniestuk: cynische titel	Engels	The Guardian
22	Redt	Pleidooi Vrouwenrechten Oscars			Er moet iets gered worden	Nederlands	De Standaard
23	Onthouden we	Oscareditie	Wat		Doet denken aan: wat hebben we geleerd, de slagzin waar Piet Huysentruyt bekend mee is geworden	Nederlands	De Standaard
26	Spotlighting Wage Goes to	The Oscar inequality		Patricia Arquette	Opnieuw zinspeling op <i>The Oscar goes to</i>	Engels	The Guardian
27	Demands	Oscars Speech Wage equality Equal rights Women	Impassioned Acceptance	Patricia Arquette	Gebruik van impassioned	Engels	The Independent
28	Criticised Urging To join	Oscars People and women of colour Equal pay battle	gay	Patricia Arquette	Criticised doet vermoeden dat er iets fout is	Engels	The Independent
29	Remains	Oscars Diversity Topic of discussion			Discussion spoort lezer aan mee na te denken	Engels	The New York Times

Nummer	Werkwoord(en)	Substantie(ven)	Adjectief(ven)	Eigen naam	Waarde-oordeel	Taal	Krant
30		The Motherhood Gap		Patricia Arquette	Heel suggestieve titel die aanspoort verder te lezen door combinatie eigen naam en <i>Motherhood gap</i>	Engels	The New York Times
32	N'est pas passée	Yes Le cri Oscars	Inaper�u	Meryl Streep	Focus op de <i>yes</i> van Meryl Streep	Frans	La Libre Belgique
33	It's To have	Oscars speech Time Wage equality Equal rights for women	Impassioned	Patricia Arquette	Quote uit de speech van Arquette	Engels	The Independent
34	AskHerMore To take	Oscars 2015 Carpet Campaign Women	Red Seriously	Reese Witherspoon, Patricia Arquette en Julianne Moore	Gebruik van veel eigen namen = autoriteit claimen	Engels	The Independent
79	There's To look Actresses	A lot of pressure	Strange Unrealistic	Patricia Arquette	Directe quote	Engels	The Guardian

2. QUOTA'S

Nummer	Werkwoord(en)	Substantie(ven)	Adjectief(ven)	Eigen naam	Waarde-oordeel	Taal	Krant
38	Werken	Vrouwenquota Macholanden	In		Tegenstelling vrouwen- quota en macholanden	Nederlands	De Morgen
60	Afschaffen Ze zijn	Quota	Pas Als Overbodig		Combinatie quota en overbodig	Nederlands	De Standaard
71	Breken ... open	Quota Old-boys-netwerken			Combinatie quota en old-boys-netwerken	Nederlands	De Standaard
73	Is Werken	Quota Vrouwen	Iedereen Tegen Maar Voor		Tegenstelling die moet lokken	Nederlands	De Morgen
75	Get Are We want	Ladies Quotas on boards Losers Winners	Real For		Tegenstelling tussen losers en winners	Engels	The Guardian

MAART

Voor de maand maart werden er 5 casussen geanalyseerd uit de verzamelde 12 (met 102 krantenkoppen). De 5 casussen samen omvatten 18 krantenkoppen, uit een eerste selectie van 146 krantenkoppen en een totaal van 1182 krantenkoppen.

1. Taylor Swift

*Taylor Swift is een populaire Amerikaanse singer-songwriter, muzikante en actrice. Lange tijd is Swift over de tongen gegaan met haar liefdesleven in de media. Op basis van verleden relaties schreef ze namelijk nieuwe liedjes, die vaak in de hitlijsten stegen. De laatste jaren is Swift echter gegroeid van een country-naar een popartieste, waarbij ze verschillende prijzen en records heeft gewonnen. Dat leverde haar de titel van meest invloedrijke vrouw op.*¹²⁶

2 koppen handelen over Swift, beiden van De Morgen:

Werkwoord: de werkwoorden op zich zijn niet zo sprekend.

Eigen naam: Taylor Swift wordt in kop 13 aangesproken met haar eigen naam, in kop 7 wordt er echter verwezen naar de bijnaam die de pers haar gaf: *Koningin van de hartzeer*.

Adjectieven: *hartzeer* is een adjectief dat er uit springt, zoals net besproken.

Tegenstelling: geen opvallende tegenstellingen.

Assumpties: de verwijzing dus van Swift naar haar persoonlijk liefdesleven.

2. Ruth Porat

*In 2015 stapte Ruth Porat, de financiële directeur van de Amerikaanse bank Morgan Stanley, over naar het internetbedrijf Google om daar financieel directeur te worden. Ze volgt zo Patrick Pichette op, die met pensioen ging. Opmerkelijk: ze startte haar carrière bij Morgan Stanley in 1987, na studies aan de Stanford University en London School of Economics.*¹²⁷

4 krantenkoppen handelen over de aanstelling van Porat, waarvan 3 Nederlandstalige Belgische, en 1 uit The New York Times:

Werkwoord: voornamelijk de werkwoorden *verkassen* en *binnenhalen* (respectievelijk nummers 24 en 23) zijn spreekwoordelijk wat vreemd. Een vrouw *verkassen* en *binnenhalen* lijkt op het eerste negatief geformuleerd. The New York Times is, zoals vaak, neutraal, en spreekt van het meer officiële *hires* (21).

Eigen naam: slechts 1 op de 4 koppen gebruikt de eigen naam van Ruth Porat. Kop 19 verwijst naar Porat als zijnde de *machtigste vrouw*, kop 23 noemt Porat dan de *topvrouw van Morgan Stanley* en kop 24 spreekt van de *machtigste vrouw van Wallstreet*.

Adjectieven: de bijvoeglijke naamwoorden liegen er niet om: 2 maal wordt Porat machtig genoemd, en 1 maal als een *topvrouw*.

Tegenstelling: de plaatselijke tegenstelling wordt gemaakt tussen *Wall Street* en *Silicon Valley*, en dus tussen de bedrijven *Morgan Stanley* en *Google*.

Assumpties: directe quotes worden er niet gebruikt, alsook geen andere namen om autoriteit te wekken. Wel wordt Porat duidelijk aanzien als een *topvrouw*, een *machtige vrouw*. Metaforen zijn niet aanwezig.

De Amerikaanse krant bericht dus neutraler over de aanstelling van Porat, dan De Morgen en De Standaard. Tussen deze beide Nederlandstalige kranten valt niet echt een onderscheid te merken: aan beiden is een waardeoordeel verbonden.

126 "Taylor Swift is een van de machtigste vrouwen ter wereld," laatst geraadpleegd 23/05/2016, <http://www.hln.be/hln/nl/33202/Joepie/article/detail/2338564/2015/05/27/Taylor-Swift-is-een-van-de-machtigste-vrouwen-ter-wereld.dhtml>

127 "Google haalt topvrouw Morgan Stanley binnen," laatst geraadpleegd 15/05/2016, <http://www.nrc.nl/nieuws/2015/03/24/google-haalt-topvrouw-morgan-stanley-binnen>

3. Katharine Viner

Viner werd de 11de, maar 1ste vrouwelijke, hoofdredacteur van de Britse krant *The Guardian*. Ze is er aan de slag sinds 1997, en werd in 2008 eindredacteur. Sinds 2012 coördineerde ze de opstart van *Guardian Australia*. In 2014 werd ze dan hoofdredacteur van *The Guardian US* en adjunct-hoofdredacteur van *The Guardian* wereldwijd. In 2015 volgde ze Alan Rusbridger op als voorzitter van de *Scott Trust* die de krant beheert en financiert.¹²⁸

Opmerkelijk genoeg werd geen Brits artikel gevonden over de aanstelling van Viner, wel 4 Nederlandstalige Belgische koppen en 1 Franse:

Werkwoord: de werkwoorden *moeten leiden* en *krijgen* springen in het oog bij koppen 33, 38 en 40.

Eigen naam: slechts 1 keer wordt de eigen naam van Katharine Viner gebruikt. De andere keren wordt er naar haar verwezen als zijnde een *journalistiek multitalent* (28), *une nouvelle rédactrice* (39) en *vrouwelijke hoofdredacteur* (38 en 40).

Adjectieven: vooral de combinatie van *journalistiek* met *multitalent* bij kop nummer 28 springt in het oog. Kop 40 benadrukt dan dat het niet zomaar een hoofdredacteur is (uitgaande dus van een man), maar een vrouwelijke (!?)

Tegenstelling: werden niet gevonden voor deze casus.

Assumpties: hoewel kop 28 waarschijnlijk goed bedoeld is, komt het journalistieke multitalent toch wat overdreven, en hierdoor wat spottend, over. Alsof Viner een buitengewone hoofdredacteur zal worden. De Franse kop van *Le Monde* lijkt dus neutraler dan de overige Nederlandstalige. Daarbij valt geen onderscheid waar te nemen tussen *De Standaard* en *De Morgen*. Sterker nog, beiden leggen de nadruk op het feit dat Viner *The Guardian moet leiden* (alsof het een beetje buiten haar zin is), en *The Guardian* dus een vrouw *krijgt* aan het hoofd, alsof het een cadeau is.

4. Julie Hamp

Toyota zorgde in 2015 voor een primeur. Sinds de 77-jarige geschiedenis van *Toyota* werd een westerse vrouw, Julie Hamp, en een westerse man, Didier Leroy, aangesteld in topfuncties van het bedrijf. Leroy werd de 1ste niet-Japanse vicepresident van het bedrijf. Hamp wordt de internationaal communicatieverantwoordelijke. Eerder stelde *Toyota* in 2012 al Sandra Philips aan als 1ste zwarte vrouw hoofd juridische zaken. Met deze veranderingen komt *Toyota* tegemoet aan de wensen van de Japanse premier Shinzo Abe om tegen 2012 1/3 van de managementfuncties te laten uitoefenen door vrouwen of niet-Japanners.¹²⁹

3 koppen in de selectie handelen over de aanstelling van Hamp. Ze zijn allen Nederlandstalig, met 2 krantenkoppen van een Belgische krant, en 1 van een Nederlandse.

Werkwoord: opvallend genoeg gebruiken de 3 koppen geen werkwoord.

Eigen naam: ook opvallend, Hamp wordt niet met naam genoemd in de kop.

128 "Dit journalistieke multitalent wordt de eerste vrouwelijke hoofdredacteur van *The Guardian*," laatst geraadpleegd 15/05/2016, <http://www.hln.be/hln/nl/960/Buitenland/article/detail/2261530/2015/03/23/Dit-journalistieke-multitalent-wordt-de-eerste-vrouwelijke-hoofdredacteur-van-The-Guardian.dhtml>

129 "Eerste vrouw en westerling in top *Toyota*," laatst geraadpleegd 15/05/2016, http://www.standaard.be/cnt/dmf20150304_01561107

Adjectieven: nadruk op *eerste*, en via het substantief *vrouw*, dat Hamp de 1ste vrouw is. Het substantief *westerling* toont dan ook nog eens aan dat Hamp niet alleen de 1ste vrouw is, maar ook van westerse afkomst.

Tegenstelling: ietwat wij versus zij (lees west versus east) denken door gebruik van *westerling* en *Toyota* (wat een gekend Japans bedrijf is).

Assumpties: ironie of metaforen worden niet gebruikt, de berichtgeving van de 3 Nederlandstalige kranten verloopt dus vrij neutraal. De koppen van *De Morgen* en *De Standaard* (nummers 131 en 133) zijn zelfs hetzelfde.

5. Ellen Pao

Ellen Pao is een voormalige werknemster van kapitaalfirma Kleiner Perkins Caufield and Byers. Ze spande haar ex-firma een proces aan waarbij ze 16 miljoen dollar aan schadevergoedingen eiste. Ook andere Amerikaanse ondernemingen als Facebook liggen onder vuur, omdat vrouwelijke (ex-)werknemers zich gediscrimineerd voelen omwille van hun geslacht. Pao ging werken bij het bedrijf Reddit, en werd er directeur sociale media. Daar trad ze echter af, omdat enkele onpopulaire maatregelen die ze er nam controversieel bleken ten aanzien van haar aanklacht tegen haar ex-firma voor meer diversiteit in Silicon Valley. Het debat rond de behandeling van vrouwen in technologie wordt door Pao wel volop gevoerd, samen met de transparantie van die technologiebedrijven bij sollicitaties.¹³⁰

De 4 geselecteerde krantenkoppen zijn 3 maal Engelstalig (2 maal *The New York Times* en 1 maal *The Independent*), en 1 maal Nederlandstalig (*De Standaard*):

Werkwoord: *disrupts* en *discrimineert* zijn de werkwoorden die op het 1ste zicht opvallen (respectievelijk koppen 9 en 29). Ook de slagzin *Was run like a boys club* springt in het oog.

Eigen naam: 2 van de 4 koppen gebruiken de naam van Ellen Pao. *The New York Times* verwijst naar haar (kop nummer 27) door middel van *Silicon Valley Gender Trial*, kop nummer 29 rekent Pao onder *vrouwen*.

Adjectieven: enkel het adjectief *final* werd gedetecteerd. Wat de substantieven betreft springt *discrimination case* er wel uit (kop nummer 25).

Tegenstelling: het onderscheid tussen *Silicon Valley* en *Ellen Pao* wordt wat gewekt: alsof zij in haar eentje de discriminatie daar zal bestrijden. Kop 29 doet dit minder door het gebruik van *vrouwen*.

Assumpties: kop 25 is vrij *teasend* door het gebruik van die slagzin. De 1ste kop van *The New York Times* doet uitkijken naar meer: *Disrupts how Silicon Valley does business*. Als je het wil lezen, moet je dus wel doorlezen. Ook kop 29 lokt, omdat je wil weten hoe *Silicon Valley* vrouwen discrimineert. Kop 27 van *The New York Times* is dus weer vrij neutraal, kop 9 minder. Het is niet de 1ste keer dat *The Independent* met een slagzin lezers probeert te trekken, ook *De Standaard* is hier niet aan haar proefstuk toe.

APRIL

De maand april kon geen specifieke vrouw in topfunctie naar voor brengen. Wel kon voor de categorieën *vrouwen topfuncties bedrijven* en *vrouwen topfuncties overheid* krantenkoppen geselecteerd worden. Zie verder.

MAART 2015

selectie van 102 krantenkoppen uit de 146

VROUWEN TOPFUNCTIES BEDRIJVEN

1. Vlotte prater, bikkelharte zakenvrouw (De Morgen, 31/03/2015)
3. Global push for more women in top jobs (The New York Times, 30/03/2015)
10. Vrouwenquotum in Duitsland een feit (De Volkskrant, 27/03/2015)
12. Indian Companies Scramble to Find Women Directors (The New York Times, 27/03/2015)
26. Stubborn Pay Gap Is Found in Nursing (The New York Times, 24/03/2015)
32. For Business, More Women in Charge Means Bigger Profits (The New York Times, 23/03/2015)
34. Sophie De Schaepdrijver wint Davidfonds Geschiedenisprijs (De Standaard, 22/03/2015)
35. Call for museums and galleries to appoint more women to top jobs (The Guardian, 22/03/2015)
37. 'Zonder dwang komen vrouwen niet hogerop' (De Standaard, 21/03/2015)
50. Workplaces With Equal Mix of Men and Women Happiest: Economist (The New York Times, 17/03/2015)
54. Zakenadvocaat wordt powerwoman (De Standaard, 14/03/2015)
59. Gustaaf Peek: 'Vrouwen moeten zo snel mogelijk de topposities innemen' (De Volkskrant, 13/03/2015)
60. Vrouwen maken makkelijker carrière onder een topvrouw (De Volkskrant, 13/03/2015)
63. Vrouwelijke CEO zegt "sorry" tegen alle werkende moeders (De Morgen, 12/03/2015)
64. Le Salon de la femme n'est pas le seul du genre (Le Monde, 12/03/2015)
66. Ethel Smyth belongs on the list of great women composers (The Guardian, 12/03/2015)
72. Een grave griet die zich niet schaamt (De Standaard, 11/03/2015)
78. Vrouwen stellen zich te weinig kandidaat (De Standaard, 10/03/2015)
84. Legal barriers prevent women's empowerment in more than 170 countries (The Guardian, 09/03/2015)
92. Vrouwenquotum is een paardenmiddel, maar het is nodig (De Volkskrant, 08/03/2015)
96. Mary Portas says Marks & Spencer needs a 'female touch' at the top (The Independent, 08/03/2015)
98. Mona Eitahawy: It's time to stop treating women like a cheap bargaining chip (The Independent, 08/03/2015)
99. Girls star Desiree Akhavan: There is room for more than one female director in New York (The Independent, 08/03/2015)
101. How I made it happen: leading businesswomen share the secrets of their success (The Guardian, 08/03/2015)
107. "Mijn naam is niet Hey Sexy" (De Morgen, 07/03/2015)
112. Germany Sets Gender Quota in Boardrooms (The New York Times, 07/03/2015)
114. Vrouwen half zo vaak manager als mannen (De Volkskrant, 06/03/2015)
115. A la recherche du sexe perdu (La Libre Belgique, 06/03/2015)
117. Égalité des sexes : Berlin met les quotas en boîtes (Libération, 06/03/2015)
119. Je mag hen best dwingen een keer een vrouw te vragen (De Volkskrant, 07/03/2015)
128. Gratienne Sioncke is vrouwelijke ondernemer 2015 (De Morgen, 05/03/2015)
130. Waarom vrouwen zo graag half man willen zijn (De Morgen, 04/03/2015)
134. Het Clooney-effect: De slimme vrouw wordt sexy (De Morgen, 03/03/2015)
139. Fewer Women Run Big Companies Than Men Named John (The New York Times, 03/03/2015)
141. Anna Wintour onthult de geheimen van haar succes (De Standaard, 02/03/2015)

VROUWEN TOPFUNCTIES OVERHEID

4. Ten Labour women who changed the face of Westminster (The Guardian, 29/03/2015)
11. Women in parliaments: If we want to change society, we need power (The Guardian, 27/03/2015)
16. Nigeria election: The country's first-ever female presidential candidate hoping to inspire other women to become politically active (The Independent, 26/03/2015)
17. Meer vrouwen en alloctonen aan de slag bij Vlaamse overheid (De Standaard, 25/03/2015)
44. Vlaanderen kan aantal topvrouwen niet tellen (De Morgen, 19/03/2015)
47. Les femmes à la conquête des départements (Le Monde, 17/03/2015)
52. More women on business boards – but number at government bodies falls (The Guardian, 16/03/2015)
58. Vrouwen aan de macht in academisch mannenbastion (De Volkskrant, 13/03/2015)
69. Professor, powervrouw en fijnproever (De Morgen, 12/03/2015)
74. Krijgt Ban Ki-moon vrouwelijke opvolger? (De Morgen, 11/03/2015)
75. Minder dan een op de vijf ministers wereldwijd is een vrouw (De Morgen, 10/03/2015)
76. Politique: dans quels pays les femmes sont-elles le mieux représentées (et inversement)? (La Libre Belgique, 10/03/2015)
79. Genderactieplan KU Leuven heeft een jaar na lancering nog geen resultaat (De Morgen, 09/03/2015)
85. Scottish parties fail the gender equality test before general election (The Guardian, 09/03/2015)
97. Military's 'brass ceiling' to melt as women take command (The Independent, 08/03/2015)
127. More Than Quotas Needed to Keep Number of Women MPs Rising: IPU (The New York Times, 05/03/2015)
135. Vrouwen aan de top bij overheidsbenoemingen (De Standaard, 03/03/2015)
138. Vrouwen aan de openbare top (De Morgen, 03/03/2015)
140. Meer vrouwen in topfuncties bij overheid (De Morgen, 02/03/2015)
143. Barbara Woodward: Britain's first female ambassador to China intends to forge strong links with the growing economic superpower (The Independent, 01/03/2015)

TAYLOR SWIFT

7. Koningin van hartzeer leidt de wereld (De Morgen, 28/03/2015)
13. "Taylor Swift is meest invloedrijke vrouw" (De Morgen, 27/03/2015)

AANTAL TOPVROUWEN IN GROOT-BRITANNIË

15. Why women are still missing out despite a rise in UK employment (The Guardian, 27/03/2015)
20. All-time UK high in female boardroom members, but no time for complacency (The Guardian, 25/03/2015)
22. UK Study: Women to Make Up 25 Pct of Boards by End of 2015 (The New York Times, 25/03/2015)

GENDER GELIJKHEID IN WETENSCHAP

42. Waarom vrouwelijke topwetenschappers een feestje nodig hebben (De Morgen, 19/03/2015)
48. Gender equality in science: a better future for everyone (The Guardian, 17/03/2015)
102. Science: Where are the women? (The Guardian, 08/03/2015)

INTERNATIONALE VROUWENDAG 8 MAART 2015

94. International Women's Day 2015: 10 ways to make equality happen (The Independent, 08/03/2015)
(De Morgen, 07/03/2015)
106. Blijven mannen genieën en vrouwen sloren?
110. International Women's Day 2015: From Elsa in Frozen to Daenerys in Game of Thrones - the strongest women on screen so far this century (The Independent, 07/03/2015)
(De Morgen, 06/03/2015)
113. Vrouwendagen blijven nodig, ook hier, en zelfs niet alleen op vrouwendag
118. International Women's Day: Gender pay gap will not close for 70 years if trends continue, UN says (The Independent, 06/03/2015)
119. International Women's Day 2015: The high-profile women who prove that the pay and equality gaps are still alive and well (The Independent, 06/03/2015)
120. International Women's Day: How much could be achieved if we scrapped the idea of 'male' jobs? (The Independent, 06/03/2015)

RUTH PORAT

19. 'Machtigste vrouw van Wall Street' naar Silicon Valley (De Standaard, 25/03/2015)
21. Google Hires Finance Chief Ruth Porat From Morgan Stanley (The New York Times, 25/03/2015)
23. Google haalt topvrouw Morgan Stanley binnen (De Morgen, 24/03/2015)
24. 'Machtigste vrouw van Wall Street' verkast naar Google (De Standaard, 24/03/2015)

KATHARINE VINER

28. Dit journalistieke multitalent wordt de eerste vrouwelijke hoofdredacteur van The Guardian (De Morgen, 23/03/2015)
33. Katharine Viner moet 'The Guardian' leiden (De Standaard, 23/03/2015)
38. 'The Guardian' krijgt vrouw aan het hoofd (De Morgen, 21/03/2015)
39. Une nouvelle rédactrice en chef au "Guardian" (Le Monde, 21/03/2015)
40. The Guardian krijgt vrouwelijke hoofdredacteur (De Standaard, 20/03/2015)

JULIE HAMP

129. Eerste vrouw en westerling in top Toyota (De Morgen, 04/03/2015)
131. Eerste vrouw en westerling in top Toyota (De Standaard, 04/03/2015)
132. Voor het eerst vrouw en westerling in top Toyota (De Volkskrant, 04/03/2015)

ELLEN PAO

9. Ellen Pao Disrupts How Silicon Valley Does Business (The New York Times, 28/03/2015)
25. Ellen Pao discrimination case: Major Silicon Valley venture capital firm was 'run like a boys club', court told (The Independent, 24/03/2015)
27. Silicon Valley Gender Trial Enters Final Stages (The New York Times, 24/03/2015)
29. 'Silicon Valley discrimineert vrouwen' (De Standaard, 23/03/2015)

EQUAL PAY DAY 14 MAART

- 56. Equal Pay Day: "Aan dit tempo moeten we nog 32 jaar campagne voeren om kloof te dichten" (De Morgen, 13/03/2015)
- 57. Wat vrouwen écht willen... (De Morgen, 13/03/2015)
- 61. 'Als ik mijn benen niet meer scheer, krijg ik dan ook 20% meer loon?' (De Standaard, 13/03/2015)
- 62. Vrouwen zijn (bijna) gelijk (De Standaard, 12/03/2015)
- 67. Gender pay gap could have been closed by now (The Guardian, 12/03/2015)
- 68. Jane Fonda Urges US to Guarantee Equal Pay for Equal Work (The New York Times, 12/03/2015)
- 90. 'Mannen en vrouwen verdienen evenveel' (De Standaard, 08/03/2015)
- 103. 45 years after the Equal Pay Act, there's still a long way to go (The Guardian, 08/03/2015)
- 122. Vrouwen verdienen in ons land gemiddeld 10 procent minder dan mannen (De Morgen, 05/03/2015)
- 123. Belgische vrouwen verdienen gemiddeld tien procent minder (De Standaard, 05/03/2015)
- 124. Les femmes gagnent en moyenne 10% de moins que les hommes en Belgique (La Libre Belgique, 05/03/2015)
- 125. Gender pay gap will not close for 70 years at current rate, says UN (The Guardian, 05/03/2015)

GENDER GELIJKHEID

- 77. World leaders pledge to achieve gender equality by 2030 (The Guardian, 10/03/2015)
- 86. UN Chief Urges Equality for Women by 2030, Says Men Are Key (The New York Times, 09/03/2015)
- 87. Hillary Clinton Urges Action to Achieve Women's Equality (The New York Times, 09/03/2015)
- 88. 'Not There' Campaign Cuts Women From Ads to Highlight Inequality (The New York Times, 09/03/2015)
- 91. Ambiteus? Dan verhuist u als vrouw beter naar Letland (De Standaard, 08/03/2015)
- 121. Head of UN Women: No Country Has Reached Gender Equality (The New York Times, 06/03/2015)

MAAND MAART

1. TAYLOR SWIFT

Nummer	Werkwoord(en)	Substantie(ven)	Adjectief(ven)	Eigen naam	Waarde-oordeel	Taal	Krant
7	Leidt	Koningin Hartzeer Wereld			Koningin van de hartzeer ...	Nederlands	De Morgen
13	Is	Vrouw	Meest invloedrijke	Taylor Swift	Invloedrijk	Nederlands	De Morgen

2. RUTH PORAT

Nummer	Werkwoord(en)	Substantie(ven)	Adjectief(ven)	Eigen naam	Waarde-oordeel	Taal	Krant
19		Vrouw Wall Street Silicon Valley	Machtigste		Machtig en vrouw	Nederlands	De Standaard
21	Hires	Google Chief Morgan Stanley	Finance	Ruth Porat	Neutraal	Engels	The New York Times
23	Haait	Google Topvrouw Morgan Stanley	Binnen		Binnenhalen	Nederlands	De Morgen
24	Verkast	Vrouw Wall Street Google	Machtigste		Verkassen	Nederlands	De Standaard

3. KATHARINE VINER

Nummer	Werkwoord(en)	Substantie(ven)	Adjectief(ven)	Eigen naam	Waarde-oordeel	Taal	Krant
28	Wordt	Multitalent Hoofddirecteur The Guardian	Journalistische Eerste Vrouwelijke		Multitalent	Nederlands	De Morgen
33	Moet Leiden	The Guardian		Katharine Viner	Viner moet leiden	Nederlands	De Standaard
38	Krijgt	The Guardian Vrouw Het hoofd			Krijgen	Nederlands	De Morgen
39		Rédactrice Chef Guardian	Nouvelle		Neutraal	Frans	Le Monde
40	Krijgt	The Guardian Hoofddirecteur	Vrouwelijke		Bijna zelfde kop als nummer 38 van De Morgen	Nederlands	De Standaard

4. JULIE HAMP

Nummer	Werkwoord(en)	Substantie(ven)	Adjectief(ven)	Eigen naam	Waarde-oordeel	Taal	Krant
131		Vrouw Westerling Top Toyota	Eerste		Neutraal	Nederlands	De Morgen
133		Vrouw Westerling Top Toyota	Eerste		Neutraal, zelfde kop als nummer 131 van De Morgen	Nederlands	De Standaard
134		Vrouw Westerling Top Toyota	Voor het eerst		Neutraal, kop lijkt op nummers 131 en 133	Nederlands	De Volkskrant

5. ELLEN PAO

Nummer	Werkwoord(en)	Substantie(ven)	Adjectief(ven)	Eigen naam	Waarde-oordeel	Taal	Krant
9	Disrupts Does	Silicon Valley Business		Ellen Pao	Disrupts	Engels	The New York Times
25	Was run like Told	Discrimination case Major Silicon Valley Venture capital firm Boys club court	Boys club	Ellen Pao	Engels	The Independent	
27	Enters	Silicon Valley Gender trial Stages	Final		Neutraal	Engels	The New York Times
29	Discrimineert	Silicon Valley Vrouwen			Quote en discrimineren	Nederlands	De Standaard

APRIL 2015

selectie van 29 krantenkoppen uit de 50

VROUWEN TOPFUNCTIES BEDRIJVEN

1. Time, gentlemen: when will the last all-male clubs admit women? (The Guardian, 30/04/2015)
4. Women at the top is better for business and the environment (The Guardian, 27/04/2015)
7. Former MasterChef contestant Kim Woodward becomes first woman head chef at Savoy Grill restaurant (The Independent, 25/04/2015)
8. Doorbreek het glazen plafond! (De Standaard, 24/04/2015)
10. Amper vrouwelijke regisseurs in Hollywood (De Morgen, 23/04/2015)
12. Delphine Ernotte sera la première présidente de France Télévisions (Le Monde, 23/04/2015)
13. Black Women Want Top Jobs (but They Aren't Getting Them) (The New York Times, 23/04/2015)
15. Héléne Darroze sacrée "meilleure femme chef du monde" (La Libre Belgique, 22/04/2015)
17. Campaign Launches to Elect First Female U.N. Secretary-General (The New York Times, 22/04/2015)
18. Female leadership, entrepreneurship and self-belief can close the gender gap (The Guardian, 21/04/2015)
25. Excuustruus, maar wel hoopgevend (De Morgen, 16/04/2015)
27. Où sont les femmes ? Pas dans les programmes du bac littéraire (Le Monde, 15/04/2015)
29. Bij Google is de CEO altijd een man (De Morgen, 15/04/2015)
37. Niet alleen in India, maar ook hier valt er verdorie nog veel aan de weg te timmeren (De Morgen, 12/04/2015)
39. 'Als vrouw moet je een non zijn' (De Standaard, 11/04/2015)
41. Ambitieuze vrouwen: kies de mannen in uw leven juist (De Standaard, 08/04/2015)
46. Eindelijk: een vrouwelijke voetbalcommentator (De Morgen, 01/04/2015)
48. 'Rosamund Pike wordt de eerste vrouwelijke James Bond' (De Standaard, 31/03/2015)
49. Keira Knightley: 'Where are the female directors and writers?' (The Guardian, 31/03/2015)

VROUWEN TOPFUNCTIES OVERHEID

2. "Top Gun Afghane", la première femme pilote qui vole au dessus des préjugés (La Libre Belgique, 29/04/2015)
9. Ook de Republikeinen hebben een vrouw (De Standaard, 23/04/2015)
11. Loretta Lynch, première femme noire à la tête de la Justice américaine (La Libre Belgique, 23/04/2015)
14. Clinton Gives Glimpse of How She Plans to Run as a Woman (The New York Times, 23/04/2015)
19. "Te weinig vrouwen in politietop" (De Morgen, 17/04/2015)
23. De eerste vrouwelijke ambassadeur voor Iran (De Standaard, 16/04/2015)
26. Amerika heeft al een vrouwelijke president (De Morgen, 15/04/2015)
32. Iran to appoint first female ambassador since Islamic revolution (The Guardian, 14/04/2015)
38. Wie zijn de vrouwen achter Hillary Clinton? (De Volkskrant, 12/04/2015)
45. Steeds groter aandeel vrouwen in Belgisch leger (De Standaard, 02/04/2015)

MEI

Voor de maand mei werden er 2 casussen geanalyseerd uit de verzamelde 6 (met 35 krantenkoppen). De 2 casussen samen omvatten 6 krantenkoppen, uit een eerste selectie van 52 krantenkoppen en een totaal van 911 krantenkoppen.

1. Angela Merkel

*Angela Merkel, bondskanselier van Duitsland sinds 2005, wordt de ene keer in de pers als een goede leider afgebeeld, de andere keer dan weer als een slechte leider. Uitspraken als Wir Schaffen das in de vluchtelingenproblematiek leveren haar voor- en tegenstanders op. Toch werd ze door het Amerikaanse zaketijdschrift Forbes in 2015 opnieuw uitgeroepen tot machtigste vrouw ter wereld. Ze voerde die lijst namelijk in totaal al 10 keer aan waarvan de laatste 5 jaar op een rij. De top 3 wordt vervolledigd door Hillary Clinton en Melinda Gates. Forbes koos Merkel omwille van haar herverkiezing in 2014, waardoor ze het langst dienende verkozen staatshoofd binnen de Europese Unie werd. Ze bood volgens het tijdschrift ook weerstand aan de nationale recessie tijdens de mondiale economische crisis, en probeerde de Griekse economie te doen heropleven.*¹³¹

4 artikels werden rond Angela Merkel geselecteerd in de bronnenlijst. 3 koppen zijn afkomstig van Belgische kranten (2 Nederlandstalige en 1 Franstalige) en de 4de kop komt van de Britse krant The Guardian:

Werkwoord: geen enkele van de 4 koppen gebruikt een werkwoord.

Eigen naam: de naam van Angela Merkel wordt 4 maal volledig vermeld. Bij de laatste kop wordt de naam van Clinton ook vermeld.

Adjectieven: *mchtig, puissante* en *powerful*: de koppen zijn helder: Merkel is *de machtigste vrouw* van de wereld. Opnieuw wordt dus benadrukt dat het niet de 1ste maal is dat Merkel verkozen wordt.

Tegenstelling: een vergelijking van Merkel en Clinton bij kop nummer 9, de nummers 1 en 2 in de Forbes lijst.

Assumpties: de 4 koppen zijn vrij helder. Kop 4 en 5 van De Standaard en De Morgen gebruiken zelfs quasi dezelfde verwoordingen. Enkel The Guardian vermeldt in haar kop dat Clinton op de 2de plaats staat. 3 van de 4 koppen halen het tijdschrift van Forbes aan. De koppen ogen dus vrij neutraal, er valt geen duidelijke stijlbreek te herkennen.

2. Carly Fiorina

*Carly Fiorina maakte in mei 2015 bekend dat ze ook mee dingde naar het Amerikaanse presidentschap, als kandidaat voor de Republikeinen. Fiorina was de voormalige topvrouw van Hewlett-Packard (elektronicabedrijf) waar ze tussen 1999 en 2005 CEO was. Ze moest echter door de raad van bestuur gedwongen ontslag nemen omwille van slechte resultaten. In 2008 was Fiorina lid van het campagne team van de Republikeinse presidentskandidaat John McCain, de tegenstander van Barack Obama. In 2010 deed ze een gooi naar een senaatszetel in Californië, maar die zetel ging naar een Democratische kandidaat. Een aantal maanden later besloot ze uit de verkiezingsrace voor het Amerikaans presidentschap te stappen, onder meer omwille van de vele overwinningen van Republikein Donald Trump.*¹³²

2 krantenkoppen werden teruggevonden in de maand april wat betreft de kandidatuur van Fiorina. 2 Belgische kranten: De Standaard en La Libre Belgique:

Werkwoord: de 2 gebruikte werkwoorden zijn neutraal en onthullen niet veel.

Eigen naam: de volledige naam van Fiorina wordt 2 maal vermeld.

Adjectieven: ook de adjectieven zijn van weinig tel.

Tegenstelling: kop 47 vermeldt, in tegenstelling tot kop 46, dat Fiorina de oude CEO van HP is.

Assumpties: de autoriteit van Fiorina wordt bij kop 47 versterkt door te vermelden dat ze een voormalige CEO van HP is geweest. Dit is bij kop 46 niet het geval. Verder is er geen sprake van ironie of het gebruik van metaforen. Beide Belgische kranten vermelden vrij neutraal dat Fiorina zich kandidaat heeft gesteld.

131 "Angela Merkel opnieuw machtigste vrouw ter wereld volgens Forbes," laatst geraadpleegd 19/05/2016, <http://www.hln.be/hln/nl/960/Buitenland/article/detail/2337867/2015/05/26/Angela-Merkel-opnieuw-machtigste-vrouw-ter-wereld-volgens-Forbes.dhtml>

132 "Ex-HP-CEO Carly Fiorina doet gooi naar presidentschap," laatst geraadpleegd 19/05/2016, <http://www.hln.be/hln/nl/960/Buitenland/article/detail/2308483/2015/05/04/Ex-HP-CEO-Carly-Fiorina-doet-gooi-naar-presidentschap.dhtml>

MEI 2015

selectie van 35 krantenkoppen uit de 52

VROUWEN TOPFUNCTIES BEDRIJVEN

1. Vrouw zonder stem (De Standaard, 29/05/2015)
3. Fifa 16 to add women's teams for the first time (The Guardian, 28/05/2015)
11. Mars van vrouwen naar de top verloopt tergend traag (De Volkskrant, 26/05/2015)
12. It's an open secret that women work harder to reach the top in prep schools (The Guardian, 24/05/2015)
13. In North Korea, Men Call the Shots, Women Make the Money (The New York Times, 24/05/2015)
17. Minister zet databank topvrouwen op afstand wegens kritiek (De Volkskrant, 21/05/2015)
25. A.C.L.U. Letter on the Exclusion of Women Directors (The New York Times, 12/05/2015)
26. Een vrouw moet mooi zijn, of niet zijn (De Standaard, 12/05/2015)
32. The power of visibility: why need to keep asking 'where are all the women?' (The Guardian, 08/05/2015)
34. Ook topvrouwen verdienen soms fors salaris (De Volkskrant, 07/05/2015)
38. 'Het draait niet om seks. Het draait om macht' (De Standaard, 06/05/2015)
44. 'O ja, jij bent de man van' (De Standaard, 05/05/2015)
48. How can we get more women into top jobs? (The Guardian, 04/05/2015)
51. La fondatrice du célèbre régime Weight Watchers est décédée (La Libre Belgique, 30/04/2015)

ANGELA MERKEL

5. Angela Merkel opnieuw machtigste vrouw ter wereld (De Standaard, 27/05/2015)
6. Angela Merkel opnieuw machtigste vrouw ter wereld volgens Forbes (De Morgen, 26/05/2015)
7. Angela Merkel, toujours la femme la plus puissante du monde selon Forbes (La Libre Belgique, 26/05/2015)
9. Merkel tops Forbes 100 most powerful women list with Clinton close behind (The Guardian, 26/05/2015)

VROUWEN TOPFUNCTIES OVERHEID

14. Oma's aan de top: vrouw én oud zijn is niet langer een nadeel in de politiek (De Morgen, 23/05/2015)
24. Gertrude Schimmel, First Female Chief With N.Y.P.D., Dies at 96 (The New York Times, 12/05/2015)
27. Aantal vrouwelijke profen stijgt naar één op vier (De Morgen, 11/05/2015)
31. Almost a third of all MPs are now women – a milestone has been reached (The Guardian, 08/05/2015)
33. Record numbers of women set to become MPs (The Independent, 07/05/2015)
37. Een vrouw bepaalt wie Brits premier wordt (De Standaard, 06/05/2015)

GENDER GELIJKHEID IN WETENSCHAP

16. The 10 best unsung female scientists (The Guardian, 22/05/2015)
18. Ook wij, meisjes, houden van wetenschap' (De Standaard, 19/05/2015)
23. Marjorie Townsend: Electrical engineer who joined Nasa and became the first woman to manage the launch of a US spacecraft (The Independent, 15/05/2015)
40. Take care, female students – you owe it to yourselves (The Guardian, 06/05/2015)
41. U.S. Tech Industry Needs Women, Must Interest Them at School (The New York Times, 06/05/2015)
42. Women Who Choose Engineering (The New York Times, 06/05/2015)

CARLY FIORINA

46. Carly Fiorina doet gooi naar Witte Huis (De Standaard, 04/05/2015)
47. Carly Fiorina, l'ancienne PDG de HP, se lance dans la course à la Maison Blanche (La Libre Belgique, 04/05/2015)

WORK LIFE BALANCE

2. The 24/7 Work Culture's Toll on Families and Gender Equality (The New York Times, 29/05/2015)
19. Kan de 30-urenweek ons evenwicht tussen werk en privé redden? (De Morgen, 18/05/2015)
30. Happy (working) Mother's Day: has the balancing act gotten any easier? (The Guardian, 10/05/2015)
49. Better Roles for Women: A Dandy Idea (The New York Times, 03/05/2015)

MAAND MEI

1. ANGELA MERKEL

Nummer	Werkwoord(en)	Substantie(ven)	Adjectief(ven)	Eigen naam	Waarde-oordeel	Taal	Krant
5		Vrouw Wereld	Opnieuw Mchtigste	Angela Merkel	Nadruk door opnieuw en machtig	Nederlands	De Standaard
6		Wereld Vrouw	Opnieuw Mchtigste	Angela Merkel	Ibidem nummer 4	Nederlands	De Morgen
7		La femme Du monde	Toujours La plus puissante Selon	Angela Merkel Forbes	Nadruk op toujours en puissante du monde Forbes als autoriteit	Frans	La Libre Belgique
9		Tops Women List	Most powerful With Close behind	Merkel Forbes Clinton	Vergelijking van Merkel met Clinton	Engels	The Guardian

2. CARLY FIORINA

Nummer	Werkwoord(en)	Substantie(ven)	Adjectief(ven)	Eigen naam	Waarde-oordeel	Taal	Krant
46	Doet	Gooi Witte Huis	Naar	Carly Fiorina	Vrij neutraal	Nederlands	De Standaard
47	Se lance	PDG de HP La course à la Maison Blanche	L'ancienne Dans	Carly Fiorina	Ook vrij neutraal	Frans	La Libre Belgique

JUNI

Voor de maand juni werden er 3 casussen geanalyseerd uit de verzamelde 10 (met 58 krantenkoppen). De 3 casussen samen omvatten 10 krantenkoppen, uit een eerste selectie van 82 krantenkoppen en een totaal van 1097 krantenkoppen. 2 van de 3 casussen handelen deze keer, in tegenstelling tot de andere maanden, over 2 mannen. Hierdoor kan een kleine comparatieve steekproef gehouden worden wat betreft het voorstellen van vrouwen én mannen in topfuncties.

1. Tim Hunt

De 72 jarige Britse biochemicus en Nobelprijswinnaar voor geneeskunde (2001) Tim Hunt lag in 2015 onder vuur omwille van zijn uitspraken over vrouwelijke wetenschappers op een bijeenkomst voor vrouwelijke wetenschappers en wetenschapsjournalisten in Seoel. Hij stelde toen dat er 3 dingen gebeuren in een labo met vrouwen: als mannelijke wetenschapper word je ten eerste verliefd op hen, ten tweede worden zij verliefd op jou, en ten derde huilen ze wanneer jij (als mannelijke wetenschapper) hen bekritiseert. Het betoog had tot doel gescheiden laboratoria te realiseren. Het werd Hunt niet in dank afgenomen, en de man nam ontslag. Op Twitter deelden wetenschappers alvast met foto's en tekst hun verontwaardiging onder de hashtag DistractinglySexy.¹³³

4 koppen werden geselecteerd, allen Nederlandstalig (2 van De Standaard, 1 van De Morgen en 1 van De Volkskrant):

Werkwoord: slechts 2 van de 4 koppen gebruiken werkwoorden, waarvan *struikelen* ironisch aangeeft dat er een probleem heerst met de uitspraken van Hunt.

Eigen naam: de naam van Hunt wordt 2 maal gebruikt op de 4, wel wordt bij kop 29 van Hunt gesproken, en bij kop 37 van Tim Hunt. De overige 2 koppen gebruiken enerzijds een directe quote van Hunt (35) en anderzijds wordt Hunt vermeld als een *seksistische Nobelprijswinnaar* in de opinie van iemand.

Adjectieven: seksistisch zegt bij kop 39 in feite al genoeg. De substantieven spreken dan ook boekdelen: *vrouwengrapje* tussen aanhalingstekens (29) alsook *meisjes* (35).

Tegenstelling: geen tegenstellingen gevonden voor deze casus.

Assumpties: Het feit dat bij kop 39 Hunts naam niet vermeld wordt, maar er wel gesproken wordt van een *Nobelprijswinnaar* doet de autoriteit van Hunt (bewust) zakken, want het adjectief *seksistisch* verradt dat er meer aan de hand is. Van de 4 Nederlandstalige kranten lijken de Belgische kranten het niet erg te vinden Hunt negatief in het daglicht te plaatsen. De Volkskrant kijkt dan eerder naar de figuur Hunt, maar geeft met de aanhalingstekens rond *vrouwengrapje* aan dat er iets verkeerd was aan de uitspraken van Hunt.

2. Narendra Modi

Wanneer Narendra Modi, de premier van India, zijn Bengaalse collega Sheikh Hasina aanmoedigde om het terrorisme te blijven bestrijden, haalde hij zich heel wat woede op de hals van veel vrouwen. Modi wilde immers Sheikh Hasina complimenteren, maar zijn letterlijke uitspraak kwam vooral minachtend over: hoewel zij een vrouw is, blijft ze vechten tegen het terrorisme. Als reactie ontstond een twittergolf van reacties met de hashtag DespiteBeingAWoman, waarbij gewezen werd op vrouwen in Zuid-Azië en andere gebieden in de wereld die eerder al premier, wetenschapper, opperbevelhebber etc. waren geweest.¹³⁴

3 koppen werden rond deze casus geselecteerd van 3 verschillende kranten: 2 Belgische (La Libre Belgique en De Morgen) en 1 Britse (The Independent):

Werkwoord: de werkwoorden op zich onthullen niet zo veel.

Eigen naam: De naam van Narendra Modi wordt 2 maal gebruikt, en de naam van Sheikh Hasina 1 keer. Bij kop nummer 48 wordt verwezen naar Modi als zijnde de *Indiase premier*.

Adjectieven: *bekrompen* bij kop 48 zegt veel, in combinatie met het substantief *uitspraak*.

Tegenstelling: bij alle 3 de koppen wordt het *hoewel zij een vrouw is* herhaald, ten aanzien van de Indiase premier: lees verder bij assumpties.

¹³³ "Nobelprijswinnaar neemt ontslag na heisa rond seksistische uitspraken," laatst geraadpleegd 19/05/2016, <http://www.hln.be/hln/nl/960/Buitenland/article/detail/2355264/2015/06/11/Nobelprijswinnaar-neemt-ontslag-na-heisa-rond-seksistische-uitspraken.dhtml>

¹³⁴ "Indiase premier onder vuur om bekrompen uitspraak: hoewel zij een vrouw is ..." laatst geraadpleegd 19/05/2016, <http://www.hln.be/hln/nl/960/Buitenland/article/detail/2351775/2015/06/08/Indiase-premier-onder-vuur-om-bekrompen-uitspraak-Hoewel-zij-eeen-vrouw-is.dhtml>

Assumpties: zoals bij tegenstelling aangehaald wordt elke keer de specifieke uitspraak van Narendra Modi herhaald. Daarbij stelt kop 46 dat deze zin de druppel was die de uitspraak *seksistisch* maakte, kop 48 noemt de kop dan *bekrompen*. In kop nummer 50 wordt vermeld dat de premier een compliment wou geven aan zijn Bengaalse collega, en *goedbedoeld* een seksistische noot meegaf aan die specifieke zin. De Belgische kranten lijken dus minder ruimte te laten dan de Britse Independent, die de context nog wat situeert.

3. Louise Richardson

In 2015 werd in Groot-Brittannië niet enkel voor het eerst een vrouw tot bisschop gewijd, ook de universiteit van Oxford stelde een eerste vrouwelijke rector aan: Louise Richardson. Richardson is 56 jaar en wordt met haar aanstelling de 1ste vrouw aan het hoofd van de gekende Britse universiteit na bijna 8 eeuwen (sinds de oprichting in 1230). Zo volgt ze Andrew Hamilton op, voor een mandaat van 7 jaar. Richardson zelf werd geboren in Ierland en studeerde geschiedenis in Dublin en politieke wetenschappen in Californië. Ze doctoreerde in Harvard, en werkte voornamelijk rond terrorisme en veiligheid. Tot haar aanstelling leidde ze de universiteit van Sint-Andrews in Schotland.¹³⁵

82

3 krantenkoppen werden geselecteerd voor de casus van Louise Richardson. Het betreft 2 Belgische kranten (Le Soir en De Morgen) en 1 Nederlandse (De Volkskrant):

Werkwoord: 2 van de 3 werkwoorden gebruiken het werkwoord *krijgen* (79 en 80). Kop 78 gebruikt het werkwoord *diriger*.

Eigen naam: de naam van Richardson wordt 1 maal gebruikt bij kop 78. De overige koppen verwijzen naar Richardson als een vrouwelijke leider (79) en een vrouw (80).

Adjectieven: de bijvoeglijke naamwoorden *première* en *eerste* en *vrouwelijke* leggen nadruk op het feit dat Richardson de 1ste vrouw is in die functie.

Tegenstelling: geen tegenstellingen gevonden voor deze casus.

Assumpties: voor het eerst maakt duidelijk, samen met *première* in de Franse kop, dat Richardson de 1ste vrouw aan het hoofd van Oxford zal zijn. Toch berichtten de 3 geselecteerde kranten de koppen neutraal, zonder ironie of het gebruik van metaforen.

135 "Universiteit van Oxford krijgt eerste vrouwelijke rector," laatst geraadpleegd 19/05/2016, http://www.nieuwsblad.be/cnt/dmf20150528_01703363

JUNI 2015

selectie van 58 krantenkoppen uit de 82

GENDER GELIJKHEID

3. Gender equality is a founding value of the EU, so why the lack of progress? (The Guardian, 27/06/2015)
 6. L'égalité des femmes et des hommes ne progresse pas en Belgique (La Libre Belgique, 25/06/2015)
 15. Hoe meer gelijkheid tussen man en vrouw, hoe minder depressies (De Standaard, 22/06/2015)
 16. Gelijkheid man en vrouw maakt iedereen gelukkiger (De Morgen, 22/06/2015)
- ## (BUITENSHUIS) WERKENDE MOEDERS
5. Bewezen: een werkende moeder is goed voor de kinderen (De Morgen, 25/06/2015)
 7. Working mothers don't need to feel guilt – but it can be a useful tool (The Guardian, 25/06/2015)
 8. Ontslag wegens veel afwezig bij zwangerschap is discriminatie (De Morgen, 24/06/2015)
 9. Having a working mother works for daughters (The Guardian, 24/06/2015)
 13. Hide your family and live in the office: how women in engineering get ahead (The Guardian, 23/06/2015)

GENDER GELIJKHEID IN WETENSCHAP

2. Women in Science (The New York Times, 29/06/2015)
4. Vrouwen scoren (eindelijk) in de game-industrie (De Morgen, 26/06/2015)
12. Where are all the women inventors? (The Guardian, 23/06/2015)
18. 10 of the best female role models in tech – in pictures (The Guardian, 22/06/2015)
32. How well are women represented in UK science? (The Guardian, 13/06/2015)
33. Vrouwelijke wetenschappers zijn #distractinglysexy na uitspraken Nobelprijswinnaar (De Standaard, 12/06/2015)
60. Readers suggest the 10 best unsung female scientists (The Guardian, 04/06/2015)

VROUWEN TOPFUNCTIES BEDRIJVEN

10. The accidental mentor: why we should all help other women climb the ladder (The Guardian, 24/06/2015)
23. De wereld zou gebaat zijn bij iets minder eikels of vrouwenriendelijke klootzakken (De Morgen, 18/06/2015)
24. Les femmes dirigeantes : des dirigeants presque comme les autres (Le Monde, 18/06/2015)
25. Encore trop peu de femmes dans le monde de la gestion (La Libre Belgique, 17/6/2015)
28. Over 30 Million Women Players, but Only One Seat at FIFA's Table (The New York Times, 16/06/2015)
40. Why It Matters That So Few Mutual Fund Managers Are Women (The New York Times, 11/06/2015)
51. Women top the bill at Apple's developer conference in first for company (The Guardian, 08/06/2015)
52. Italiaanse breekt record van langste ruimtevluicht door vrouw (De Morgen, 07/06/2015)
54. 'Queen bee syndrome' among women at work is a myth, study finds (The Guardian, 07/06/2015)
57. Women Take the Wheel (The New York Times, 06/06/2015)
58. Our Problem With Powerful Women (The New York Times, 05/06/2015)
64. Dear G7, it's time to put girls and women at the top of your agenda (The Guardian, 04/06/2015)
65. In Hindi Films, Strong Women Are a Formula That Works (The New York Times, 04/06/2015)
69. Female Directors Fare Better in Festivals Than in Hollywood, Study Finds (The New York Times, 03/06/2015)
76. Les femmes partent peu bien que les entreprises les y incitent (Le Monde, 01/06/2015)
81. New IOC Commissions See Sharp Increase in Women Members (The New York Times, 31/05/2015)

VROUWEN EN SPORT

- 11. Vrouwen niet aan de macht in de sport (De Standaard, 24/06/2015)
- 31. Waarom in topsport de vrouw nooit evenveel zal verdienen als de man (De Morgen, 13/06/2015)
- 45. Les femmes investissent le sport de haut niveau, mais les inégalités persistent (Le Monde, 09/06/2015)

VROUWEN TOPFUNCTIONIES OVERHEID

- 17. Four myths about why women aren't getting the top jobs in universities (The Guardian, 22/06/2015)
- 21. Changing Views on a Female President (The New York Times, 20/06/2015)
- 22. Voor het eerst leidt een vrouw het Duitse ruimtevaartbureau (De Standaard, 19/06/2015)
- 19. Catherine De Bolle leidt hoogste veiligheidsorgaan (De Standaard, 20/06/2015)
- 38. Steeds meer vrouwen worden deurwaarder (De Standaard, 11/06/2015)
- 42. "Aan KU Leuven is het nog lang wachten op eerste vrouwelijke rector" (De Morgen, 10/06/2015)
- 53. Prinses Astrid steunt vrouwen in het leger (De Standaard, 07/06/2015)
- 59. Alex Salmond telt female Tory minister: 'Behave yourself, woman' (The Guardian, 04/06/2015)
- 62. Last All-Male Oxford University College Opens Doors to Women (The New York Times, 04/06/2015)
- 72. Having women in the cabinet is just the first step (The Guardian, 02/06/2015)
- 73. Primeur op Mauritijs: eerste vrouwelijke president (De Standaard, 01/06/2015)

TIM HUNT

- 29. Steun voor biochemicus Hunt na ontslag om 'vrouwengrapje' (De Volkskrant, 15/06/2015)
- 35. Liever geen 'meisjes' in het labo (De Standaard, 12/06/2015)
- 37. Tim Hunt struikelt over vrouwen in het lab (De Standaard, 11/06/2015)
- 39. "Seksistische Nobelprijswinnaar illustreert groter probleem" (De Morgen, 11/06/2015)

VROUWELIJKE PARLEMENTAIRES IN TURKIJE

- 44. Les femmes entrent en force au Parlement turc (Le Monde, 09/06/2015)
- 47. Opvallend: recordaantal vrouwen in Turkse parlement (De Morgen, 08/06/2015)
- 71. "Turkije heeft vrouwen nodig om te blijven groeien" (De Morgen, 02/06/2015)

NARENDRA MODI

- 46. "Bien qu'elle soit une femme": la phrase de trop de Narendra Modi, Premier ministre indien (La Libre Belgique, 09/06/2015)
- 48. Indiase premier onder vuur om bekrompen uitspraak: "Hoewel zij een vrouw is..." (De Morgen, 08/06/2015)
- 50. Narendra Modi pays Bangladeshi Prime Minister Sheikh Hasina compliment for doing a good job... despite being a woman (The Independent, 08/06/2015)

LOUISE RICHARDSON

- 78. Louise Richardson, première femme à diriger l'université d'Oxford (Le Soir, 01/06/2015)
- 79. Oxford krijgt voor het eerst een vrouwelijke leider (De Morgen, 31/05/2015)
- 80. Oxford krijgt voor het eerst een vrouw aan het roer (De Volkskrant, 31/05/2015)

MAAND JUNI

1. TIM HUNT

Nummer	Werkwoord(en)	Substantie(ven)	Adjectief(ven)	Eigen naam	Waarde-oordeel	Taal	Krant
29		Steun Biochemicus Ontslag Vrouwengrapje	Voor Na Om	Hunt	Vrouwengrapje staat tussen aanhalingstekens	Nederlands	De Volkskrant
35		Meisjes Het labo	Liever Geen In		Lokkend bedoeld: je wil weten waarom	Nederlands	De Standaard
37	Struikelt	Vrouwen Het lab	Over In	Tim Hunt	Struikelen insinueert	Nederlands	De Standaard
39	Illustreert	Nobelprijswinnaar Probleem	Seksistische Groter		Seksistisch in combinatie met probleem	Nederlands	De Morgen

2. NARENDRA MODI

Nummer	Werkwoord(en)	Substantie(ven)	Adjectief(ven)	Eigen naam	Waarde-oordeel	Taal	Krant
46	Elle soit	Une femme La phrase Ministre	Bien qu' De trop de Premier Indien	Narendra Modi	Directe quote en de trop	Frans	La Libre Belgique
48	Zij is	Premier Vuur Uitspraak Een vrouw	Indiase Onder Om Bekrompen Hoewel		Onder vuur en bekrompen	Nederlands	De Morgen
50	Pays Doing	Minister Sheikh Compliment A job	Bangladeshi Prime For Good	Narendra Modi Hasina	Indirecte quote: lezer lokken	Engels	The Independent

3. LOUISE RICHARDSON

Nummer	Werkwoord(en)	Substantie(ven)	Adjectief(ven)	Eigen naam	Waarde-oordeel	Taal	Krant
78	Diriger	Femme L'université D'Oxford	Première À	Louise Richardson	Vrij neutraal	Frans	Le Soir
79	Krijgt	Oxford Een leider	Voor het eerst Vrouwelijke		Vrij neutraal: wel een vrouwelijke leider	Nederlands	De Morgen
80	Krijgt	Oxford Een vrouw Aan het roer	Voor het eerst		Vrij neutraal : roer typisch Nederlands woord	Nederlands	De Volkskrant

JULI

Voor de maand juli werd er 1 casus geanalyseerd uit de verzamelde 5 (met 40 krantenkoppen). De casus omvat 5 krantenkoppen, uit een eerste selectie van 66 krantenkoppen en een totaal van 871 krantenkoppen. Ook deze keer werd, net zoals de maand juni, geopteerd om de berichtgeving rond een mannelijke actor te bestuderen. Specifieke casussen gecentreerd rond 1 vrouw waren voor juli immers niet voorhanden, terwijl *de strijd voor gelijk loon voor gelijk werk* in juli voor Groot-Brittannië een belangrijk issue was. Ook voor de maand oktober kon een casus rond David Cameron en *the pay gap* gemaakt worden met 3 koppen. Deze laatste wordt hier niet besproken.

1. David Cameron

*In juli 2015 sprak David Cameron, premier van Groot-Brittannië, voor het eerst sinds zijn aantreden over de gender pay gap. Hij stelde dat (grote) bedrijven (met meer dan 250 werknemers) zullen gevraagd worden details te publiceren van de lonen van mannelijke én vrouwelijke werknemers. Daarmee wil hij een einde maken aan de ongelijke loonverdeling. Het plan werd verder uitgewerkt door minister voor vrouwen en gelijkheid Nicky Morgan. Grote bedrijven zijn anno 2016 verplicht de details van de lonen op hun website te publiceren.*¹³⁶

7 krantenkoppen konden voor de maand juli verzameld worden voor de casus rond David Cameron en *the pay gap*. Alle 7 de koppen zijn van Britse makelij (2 van The Independent, 5 van The Guardian):

Werkwoord: 6 van de 7 koppen gebruiken een werkwoord. Kop 24 legt de nadruk op het feit dat Cameron *hard moet werken* om de gender pay gap te sluiten. Bij kop 27 onthult het werkwoord *benefit* dat het ook voor mannen (substantief) een betere zaak zou zijn als vrouwen evenveel verdienen als hen. *Find* bij kop 33 toont aan dat bedrijven (substantief) een oplossing zoeken om de maatregel van Cameron toe te passen. Koppen 39 en 41 focussen op het sluiten van de *pay gap*, de laatste kop, nummer 45, geeft informatief de essentie van de zaak weer.

Eigen naam: de naam van David Cameron wordt 3 maal gebruikt. Bij de overige koppen laat de inhoud niet toe dat er een naam moet vermeld worden.

Adjectieven: de adjectieven zijn hier niet zo opvallend, tenzij *hard* in kop 24, en *big and small* in kop 33.

Tegenstelling: kop 24 werkt niet zozeer met een tegenstelling, wel met een oorzaak gevolg, namelijk: *Cameron zal hard moeten werken om loongelijkheid tussen mannen en vrouwen te bekomen*. Kop 27 vergelijkt (zonder vrouwen te vermelden) mannen met vrouwen, in de zin van: *waarom het beter zou zijn voor mannen dat vrouwen een gelijk loon krijgen*. In kop 33 heb je dan de kleine én grote bedrijven die samen oplossingen vinden om de pay gap te sluiten.

Assumpties: met metaforen wordt niet gewerkt, kop 39 klinkt wel wat ironisch: *closing Britain's gender pay gap will take more than David Cameron's audit*. Ook kop 24 lijkt (onbewust) wat te spotten: Cameron moet *hard werken* om de pay gap te sluiten (alsof hij bij andere thema's niet hard werkt). Ook kop 27 lijkt de mannelijke twijfelaar aan te spreken: waarom het goed is dat ook vrouwen gelijk loon krijgen. Kop 33 werkt dan weer aanmoedigend: kleine en grote bedrijven zoeken oplossingen. The Independent blijft met kop 45 neutraal, kop 27 is dan eerder een opiniestuk met een persoonlijke mening van de auteur in de kop. De overige koppen die komen van The Guardian zijn nu weer wat ironisch (24, 33 en 39), dan weer neutraler (36 en 41).

AUGUSTUS

De maand augustus kon geen specifieke vrouw in topfunctie naar voor brengen. Wel kon voor de categorieën *vrouwen topfuncties bedrijven* en *vrouwen topfuncties overheid* krantenkoppen geselecteerd worden. Zie verder.

¹³⁶ "David Cameron wants to close the gender pay gap. Now comes the hard bit," laatst geraadpleegd 19/05/2016, <http://www.telegraph.co.uk/women/womens-business/11736872/David-Camerons-gender-pay-gap-legislation-Will-it-work-for-women.html>

JULI 2015

selectie van 40 krantenkoppen uit de 66

VROUWEN TOPFUNCTIES BEDRIJVEN

2. 5 femmes chefs incontournables dans le monde (La Libre Belgique, 29/07/2015)
4. Women and the Workplace (The New York Times, 28/07/2015)
5. Seulement un tiers de femmes chez les dirigeants salariés d'entreprises (Le Monde, 28/07/2015)
10. Even though they've been taught to fear it, women must now learn to love power (The Independent, 26/07/2015)
13. Does philosophy have a problem with women? (The Guardian, 25/07/2015)
21. Les 8 qualités que doit avoir un pénis pour une femme (La Libre Belgique, 22/07/2015)
37. 'Think manager, think man' stops us seeing woman as leaders (The Guardian, 15/07/2015)
38. Décès de Véronique Cornet: «La Wallonie perd une grande dame» (Le Soir, 14/07/2015)
50. Benoeming van eerste vrouw bij Afghaans Hoogerrechtshof verworpen (De Morgen, 08/07/2015)
51. Tweede vrouw in hoofdbestuur FIFA (De Volkskrant, 08/07/2015)
53. Garrick gentlemen's club refuses to admit women because it might ruin the 'banter' (The Independent, 08/07/2015)
58. Former Disney CEO: it's hard to find a beautiful woman who's also funny (The Guardian, 03/07/2015)
59. Sorry, but it's time for women to stop apologising so much (The Guardian, 03/07/2015)
66. Disney Names Its First Female Chief Financial Officer (The New York Times, 01/07/2015)

VROUWEN TOPFUNCTIES OVERHEID

3. Women on the beat: how to get more female police officers around the world (The Guardian, 28/07/2015)
6. Christopher Pyne says Liberal party needs more women MPs but no quota (The Guardian, 28/07/2015)
7. How bad must it get before Labour elects a woman? (The Guardian, 27/07/2015)
9. The Liberal party wants to preselect a woman for Canning. Here's why it won't (The Guardian, 27/07/2015)
11. What Hillary Clinton could learn from TV's women in power (The Guardian, 26/07/2015)
17. Our party's going to reclaim women's equality: help us make it happen (The Guardian, 24/07/2015)
18. Les écoles d'ingénieurs peinent à s'ouvrir aux femmes (Le Monde, 23/07/2015)
25. 2 Women to Vie in Taiwan Presidential Election for 1st Time (The New York Times, 19/07/2015)
31. Nearly a Quarter of UN States Want Female Secretary-General (The New York Times, 17/07/2015)
61. Een vrouwelijke docent is geen grietje (De Volkskrant, 02/07/2015)

VROUWEN EN SPORT

34. The Open 2015: The R&A finally permitted women members at St Andrews last year, but many sports remain unequal (The Independent, 16/07/2015)

(BUITENSHUIS) WERKENDE MOEDERS

1. Sometimes I have to leave work early to pick up my kids. Deal with it (The Guardian, 30/07/2015)
8. Maternity leave discrimination: five women tell their stories (The Guardian, 27/07/2015)
15. Is it getting tougher for women to have babies and careers? (The Guardian, 24/07/2015)
19. Thousands of new mothers 'forced out of jobs every year because of employer discrimination' (The Independent, 23/07/2015)
20. Increasingly, Young Women Plan Career Pauses (The New York Times, 23/07/2015)
32. Een gezin met drie kinderen? Begin op je 23ste (De Morgen, 16/07/2015)
62. Women, motherhood and modern society's values (The Guardian, 02/07/2015)
64. U.S. Navy Triples Maternity Leave to 18 Weeks for Women (The New York Times, 02/07/2015)
65. EU-Commissie trekt voorstel voor 18 weken moederschapsverlof noodgedwongen weer in (De Standaard, 01/07/2015)

DAVID CAMERON EN GELIJK LOON VOOR GELIJK WERK

24. Cameron must work hard to engineer pay equality (The Guardian, 19/07/2015)
27. Equal pay: Evening up salaries would also benefit men who are under pressure to work longer hours (The Independent, 18/07/2015)
33. Big and small companies alike find ways to start closing the gender wage gap (The Guardian, 16/07/2015)
36. The bigger picture behind the gender pay gap issue (The Guardian, 15/07/2015)
39. Closing Britain's gender pay gap will take more than David Cameron's audit (The Guardian, 14/07/2015)
41. David Cameron to force companies to disclose gender pay gaps (The Guardian, 14/07/2015)
45. Larger companies to be forced to reveal whether they are paying men and women equally (The Independent, 11/07/2015)

MAAND JULI

1. DAVID CAMERON

Nummer	Woordwoord(en)	Substantie(ven)	Adjectief(ven)	Eigen naam	Waarde-oordeel	Taal	Krant
24	Must work To engineer	Pay equality	Hard	Cameron	Must	Engels	The Guardian
27	Evening up Would Benefit Who are To work	Equal Pay Salaries Men Pressure Hours	Also Under Longer		Opinie	Engels	The Independent
33	Find To start Closing	Companies Ways The gender wage Gap	Big and small Alike		Vrij neutrale berichtgeving	Engels	The Guardian
36		The picture The gender Pay gap issue	Bigger Behind		Verduidelijkend	Engels	The Guardian
39	Closing Will take	Britain's gender Gap Audit	More than	David Cameron's	Ironisch	Engels	The Guardian
41	To force To disclose	Companies Gender pay gaps		David Cameron	Vrij neutraal	Engels	The Guardian
45	To be forced To reveal They are paying	Companies Men and women	Lager Whether Equal		Vrij neutraal	Engels	The Independent

AUGUSTUS 2015

selectie van 45 krantenkoppen uit de 61

GELIJK LOON VOOR GELIJK WERK

2. Chuka Umunna and Gloria De Piero: Women have waited long enough for equal pay (The Independent, 30/08/2015)
16. Female bosses are working for free as gender pay gap persists (The Guardian, 25/08/2015)
17. Rwanda's gender gap: banks must stop failing female entrepreneurs (The Guardian, 25/08/2015)
18. Study: Female Directors Make Work Gains; Minorities Lag (The New York Times, 25/08/2015)
20. Pay gap between men and women means female bosses work 57 days a year 'for free' (The Independent, 25/08/2015)
22. Show me the money: why women need to stop working for free (The Independent, 24/08/2015)
35. Onderhandelen over een beter loon als vrouw? Zo doe je het (De Morgen, 13/08/2015)
54. Support for women returners is key to closing the gender gap (The Guardian, 03/08/2015)
58. Verplichte publicatie loonloof in bedrijven (De Standaard, 01/08/2015)

IN 1920 VERDIENDEN VROUWEN MEER

4. Women in their 20s earn more than men of same age, study finds (The Guardian, 29/08/2015)
5. Gender pay gap reversed for women in their twenties but remains rife among over thirties (The Independent, 29/08/2015)

“VROUWVRIENDELIJKE” MAATREGELEN

7. Japan Requires Companies to Set Goals in Hiring Female Execs (The New York Times, 28/08/2015)
9. Hoe kan een zwangere werknemer met ambitie zich weerbaar maken? (De Volkskrant, 27/08/2015)

TOPFUNCTIES VROUWEN BEDRIJVEN

10. Quand les femmes prennent le pouvoir (Le Monde, 26/08/2015)
12. Ja, ik wil au sérieux genomen worden' (De Morgen, 26/08/2015)
13. Blank, blond en pilsnel (De Standaard, 26/08/2015)
26. Anouk Mertens, vrouw aan het hoofd van een sportzender (De Standaard, 21/08/2015)
28. In First, Mormon Church Appoints 3 Women to Leadership Councils (The New York Times, 19/08/2015)
30. Vrouwen maken inhaalslag op arbeidsmarkt (De Volkskrant, 17/08/2015)
31. Aantal werkende vrouwen stijgt sneller dan mannen (De Volkskrant, 17/08/2015)
33. Not just Nefertiti – there are plenty of influential women in history if you look for them... (The Guardian, 16/08/2015)
41. Kim Chambers becomes first woman to complete shark-infested California (The Guardian, 10/08/2015)
43. The 50 most influential women in sport: The full list (The Independent, 09/08/2015)
44. Zo blond, zo grof en zo geliefd (De Standaard, 08/08/2015)
48. Female band manager told to leave industry because she's a woman, in sexist email (The Independent, 05/08/2015)
56. Jen Welter Is Teaching Men, and Girls, as N.F.L.'s First Female Coach (The New York Times, 03/08/2015)

TOPFUNCTIES VROUWEN OVERHEID

8. Voor het eerst vrouw premier in Griekenland
(De Morgen, 28/08/2015)
15. Here's one important reason why Labour has never chosen a female leader - and won't this time either
(The Independent, 25/08/2015)
25. Women graduate for the first time from US Army Ranger School
(The Guardian, 21/08/2015)
29. What does the university gender gap mean for the future of our society?
(The Guardian, 18/08/2015)
34. It's time London had a woman mayor, says Labour frontrunner Tessa Jowell
(The Independent, 15/08/2015)
38. Eerste vrouwelijke Amerikaanse elite-paars zwaaien af maar mogen niet in dienst
(De Standaard, 12/08/2015)
39. Vlaamse regering wil 'mechanismen wegwerken die vrouwen achterstellen op mannen'
(De Standaard, 11/08/2015)
42. Flora MacDonald: Canada's first female Foreign Minister who played a key role in aiding US embassy staff during the 1979 Iran hostage crisis
(The Independent, 09/08/2015)
53. Four ways to boost the number of women in top jobs in Irish universities
(The Guardian, 03/08/2015)
61. Meet Bana Gora, the woman planning Britain's first female-managed mosque
(The Guardian, 31/07/2015)

VROUWEN IN ATYPISCHE JOBS

14. Weekend Courses Encourage Female Conductors
(The New York Times, 26/08/2015)
32. Surgeons use #looklikeasurgeon hashtag to protest against profession's male stereotype
(The Independent, 16/08/2015)
36. Vrouwen verdienen meer respect in de Formule 1'
(De Standaard, 13/08/2015)
37. #LookLikeAnEngineer – how one woman turned the tables on sexism in her industry
(The Guardian, 13/08/2015)
45. Woman Behind #LookLikeAnEngineer Says Campaign Against Gender Stereotypes Is 'Long Overdue'
(The New York Times, 06/08/2015)
55. A smart Australia needs diverse engineers
(The Guardian, 03/08/2015)

VROUW AAN HET HOOFD VERENIGDE NATIES

19. Wordt het niet tijd dat een vrouw de VN leidt?
(De Morgen, 25/08/2015)
23. After 70 Years of Men, Some Say It is 'High Time' a Woman Led the U.N.
(The New York Times, 22/08/2015)
24. The Push for a Woman to Run the U.N.
(The New York Times, 22/08/2015)

SEPTEMBER

Voor de maand september werd er 1 casus geanalyseerd uit de verzamelde 9 (met 42 krantenkoppen). De casus omvat 5 krantenkoppen, uit een eerste selectie van 56 krantenkoppen en een totaal van 840 krantenkoppen.

1. Marissa Mayer

Marissa Mayer en Mark Zuckerberg hebben enkele zaken gemeen. Beiden oefenen ze een topfunctie uit (Mayer is CEO van Yahoo, Zuckerberg de uitvinder van Facebook) en zijn ze (recent) ouders geworden. Vooral dat laatste was in september 2015 populair in de pers. Aanleiding? Marissa Mayer is na twee weken zwangerschapsverlof terug beginnen werken. De vrouw van Mark Zuckerberg beviel in dezelfde periode: vader Zuckerberg bleef 2 maanden thuis. Media vatte dit laatste op als een positief signaal, in tijden waar het vaderschapsverlof niet echt maatschappelijk aanvaard wordt. Zuckerberg voert in Facebook dit beleid ook door: werknemers die moeder en/of vader worden krijgen 4 maanden betaald verlof. Andere bedrijven volgen die idee, ook Yahoo, omdat onderzoek aantoont dat werknemers meer tevreden zijn en beter werken als de privé/werk balans in evenwicht is. De discussie rond Mayer en Zuckerberg toont aan dat er heel wat te doen is rond moederschapsverlof, vaderschapsverlof en work life balance.¹³⁷

5 krantenkoppen handelen over de 2 weken zwangerschapsverlof die Mayer opnam na de geboorte van haar tweeling. Alle 5 de koppen zijn afkomstig van de Britse krant The Guardian: **Werkwoord:** *dare*, het hoofdwerkwoord van kop 48 doet al een zekere ironie vermoeden, alsook de *not everyone does* van kop 54. De werkwoorden van koppen 50 en 53 zijn neutraler.

Eigen naam: bij 3 van de 5 koppen wordt de naam van Mayer volledig vermeld. Bij kop 50 wordt er eerder gesproken over moederschapsverlof, en kop 53 stelt eerder een vraag aan de lezer.

Adjectieven: er springt geen bijvoeglijk naamwoord in het oog.

Tegenstelling: tegenstelling werden niet gevonden. Wel de verbinding van vrouwen/moeders met moederschapsverlof.

Assumpties: koppen 48 en 54 zijn vrij ironisch: *how dare Yahoo's Marissa Mayer be her own woman about having babies!* En het tweede deel van kop 54: *not everyone does*. Ook kop 52 is spottend, doordat het 2de deel Mayer *good luck* wenst. Het toont de persoonlijke gebondenheid rond het onderwerp work life balance. Koppen 50 en 53 zijn neutraler opgesteld, doordat ze minder suggereren.

Er komen 2 koppen voor in de bronnenlijst die handelen over Mark Zuckerberg. Kop 46 van de maand augustus en kop 63 van de maand december: *Futur papa, Mark Zuckerberg s'attaque au tabou de la fausse couche* (La Libre Belgique, 05/08/2015) en *How Mark Zuckerberg's Example Helps Fight Stigma of Family Leave* (The New York Times, 03/12/2015). Beide koppen spreken in het voordeel van Zuckerberg over het opnemen van 2 maanden vaderschapsverlof. De toon is duidelijk anders dan de hierboven artikels beschreven die handelen over Marissa Mayer.

Wat de 2de casus van Mayer betreft in december konden 4 artikels geselecteerd worden (zie voor details verder na de maand december). 3 van de 4 kranten zijn Nederlandstalig (De Standaard, De Volkskrant en De Morgen), de andere is Brits (The Independent).

Werkwoord: de werkwoorden van de laatste 2 artikels zijn nietszeggend, het *afkraken* van kop 34 spreekt duidelijk, alsook deel 2 van kop 32: *Leave Marissa Mayer alone and let her get on with it*.

Eigen naam: de naam van Mayer wordt 1 maal gebruikt (kop 32). Bij kop 34 wordt naar haar verwezen als zijnde *die vrouw*, bij koppen 35 en 36 in haar functie: *Yahoo-topvrouw*.

Adjectieven: ook hier zijn de adjectieven niet opvallend.

Tegenstelling: geen tegenstellingen gevonden voor deze casus.

Assumpties: koppen 32 en 34 zijn duidelijke opiniekoppen. Ze willen de lezer lokken door een bepaald idee op te werpen, door het gebruik van een quote (34). De overige 2 koppen zijn neutraler, hoewel het ergens spottend is: *Waarom de bevalling van Yahoo-topvrouw wereldnieuws is*. Metaforen worden niet gebruikt. Er valt geen stijlbreuk te herkennen tussen de Britse krant en de Nederlandstalige.

137 "Waarom het belangrijk is dat Mark Zuckerberg 2 maanden vaderschapsverlof neemt," laatst geraadpleegd 19/05/2016, <http://weekend.knack.be/lifestyle/radar/waarom-het-belangrijk-is-dat-mark-zuckerberg-2-maanden-vaderschapsverlof-neemt/article-normal-627927.html>

SEPTEMBER 2015

selectie van 42 krantenkoppen uit de 56

TOPFUNCTIES VROUWEN BEDRIJVEN

1. Boerenbond krijgt harde tante als baas (De Standaard, 30/09/2015)
2. Female leaders gather to underline importance of educating girls (The Guardian, 30/09/2015)
4. Companies with women on the board perform better, report finds (The Guardian, 29/09/2015)
6. Barriers for Women in the Workplace (The New York Times, 27/09/2015)
9. Cercle Brugge krijgt vrouw als nieuw algemeen directeur (De Standaard, 25/09/2015)
14. Nieuwe Lady Chef of the Year heet Anne-Sophie Breyssem (De Standaard, 22/09/2015)
23. Geef vrouwen de macht over het wereldvoetbal.Slechter kan het namelijk niet gerund worden (De Morgen, 19/09/2015)
33. In Search for Athletic Directors, Women Overlooked in Texas and Beyond (The New York Times, 15/09/2015)
42. 63 ans, 7 mois et 2 jours: Elizabeth II bat le record de longévité sur le trône (Le Soir, 09/09/2015)
44. Making Her Mark in the Watch World (The New York Times, 08/09/2015)
51. "Les filles devraient moins jouer à la poupée" (La Libre Belgique, 04/09/2015)
55. Quand les femmes (ne) prennent (pas) le pouvoir (Le Monde, 02/09/2015)
56. The three things holding women back at work (The Guardian, 01/09/2015)

QUOTA'S

3. Quand les femmes prennent le pouvoir : « Les quotas sont un mal nécessaire » (Le Monde, 29/09/2015)
11. Sumption encapsulates the law's sexism: only quotas can challenge male privilege (The Guardian, 24/09/2015)

TOPFUNCTIES VROUWEN OVERHEID

7. We desperately need feminists in Labour – and that includes the male ones (The Independent, 27/09/2015)
15. Sophie Wilmes legt de eed af bij de Koning (De Standaard, 22/09/2015)
17. NWO discrimineert vrouwelijke wetenschappers (De Volkskrant, 21/09/2015)
24. Carly Fiorina, van zich afjittende presidentskandidate (De Standaard, 19/09/2015)
29. Inhaalslag vrouwelijke profs ligt moeilijk (De Volkskrant, 16/09/2015)
35. If it's truly progressive, Labour will have voted in a female leader - regardless of her policies (The Independent, 11/09/2015)
37. Women Rising in Taiwan's Politics Approach Next Stop: The Top (The New York Times, 11/09/2015)
46. G-20 Members Launch New Grouping to Empower Women (The New York Times, 06/09/2015)

WORK LIFE BALANCE

13. Goodbye nine to five, hello work-life balance (The Guardian, 23/09/2015)
31. Enquête : le ménage reste la tâche principale des femmes (La Libre Belgique, 15/09/2015)
34. Male breadwinners 'would take a pay cut to spend more time at home' (The Independent, 13/09/2015)
45. How to Keep a Girl From Skipping School, Marrying? Give Her a Toilet (The New York Times, 08/09/2015)

NIEUWE AUSTRALISCHE REGERING MET 5 VROUWEN

19. New Look Australia Cabinet Features a First-Female Defense Minister (The New York Times, 21/09/2015)
20. Nieuwe Australische regering met vijf vrouwen (De Standaard, 20/09/2015)
22. Nieuwe Australische regering met vrouwelijke inslag (De Morgen, 20/09/2015)
32. Lucy Turnbull: the illustrious career of Australia's new 'first lady' (The Guardian, 15/09/2015)

UN CHIEF

28. Are women better peacekeepers? These UN officers think so (The Guardian, 17/09/2015)
36. Nations Call for Gender Balance in Choosing U.N.Chief (The New York Times, 11/09/2015)

VROUWEN IN HET VSA MARINIERSKORPS

38. Amerikaans marinierskorps experimenteert met vrouwen (De Standaard, 10/09/2015)
40. Experiment met vrouwen bij mariniers VS loopt uit op drama (De Volkskrant, 09/09/2015)

NATIONALE WET HINDERT TOEGANG VROUWEN JOBS

39. Report Finds Most Nations Hinder Women (The New York Times, 10/09/2015)
41. Many Nations' Laws Hinder Women's Access to Jobs, Credit: World Bank Study (The New York Times, 09/09/2015)

MARISSA MAYER (1)

48. How dare Yahoo's Marissa Mayer be her own woman about having babies! (The Guardian, 06/09/2015)
50. Do women have a duty to take their full maternity leave? (The Guardian, 04/09/2015)
52. Twins and two weeks' maternity leave. Good luck Marissa Mayer (The Guardian, 04/09/2015)
53. Do women have a duty to take their full maternity leave? (The Guardian, 04/09/2015)
54. Marissa Mayer has the choice to skip maternity leave. Not everyone does (The Guardian, 03/09/2015)

MAAND SEPTEMBER

1. MARISSA MAYER

Nummer	Werkwoord(en)	Substantie(ven)	Adjectief(ven)	Eigen naam	Waarde-oordeel	Taal	Krant
48	Dare Be Having	Woman Babies	How Her own About	Yahoo's Marissa Mayer	Spottend bedoeld	Engels	The Guardian
50	Do Have To take	Women A duty Leave	Their full maternity		Lezer aanspreken door vraag	Engels	The Guardian
52		Twins Weeks Maternity leave Luck	And Two Good	Marissa Mayer	Spottend : good luck	Engels	The Guardian
53	Do Have To take	Women A duty Maternity leave	Their Full		Lezer aanspreken door vraag	Engels	The Guardian
54	Has To skip Does	The choice Leave	Maternity Not everyone	Marissa Mayer	Spottend	Engels	The Guardian

OKTOBER

Voor de maand oktober werd er 1 casus geanalyseerd uit de verzamelde 8 (met 43 krantenkoppen). De casus omvat 1 krantenkop, uit een eerste selectie van 59 krantenkoppen en een totaal van 932 krantenkoppen.

1. Danira Boukhriss

Boukhriss is VRT-reporter en nam in 2015 deel aan het VIER programma De Slimste Mens ter Wereld. Ze won in de voorrondes 4 keer op een rij, en verloor in de grote finale van Tom Waes. Tijdens het programma kreeg ze nogal wat kritiek te slikken omwille van haar karakter, uitspraken en winnersmentaliteit. Onder meer Villa Politica journaliste Linda De Win (die bij haar deelname in 2010 ook een golf van haattweets over zich heen kreeg) stak Boukhriss via een opiniestuk in De Morgen een hart onder de riem, alsook VRT reportster Saartje Vandendriessche via een artikel.¹³⁸

Werkwoord: de werkwoorden *leren* en *inblazen* spreken: Danira vraagt om haar naam te leren (zie hieronder eigen naam) en de journalist die de kop schreef stelt dat Boukhriss het feminisme nieuw leven inblies.

Eigen naam: de naam van Danira Boukhriss komt voor in de kop, maar wel opgesplitst. De gekende TV-uitspraak van Boukhriss tijdens het VIER programma De Slimste Mens ter Wereld *Danira: leer mijn naam!* werd in de kop opgenomen.

Adjectieven: niet het adjectief maar het substantief *feminisme* valt hier op. De journalist verbindt het opkomen van Danira voor het juist uitspreken van haar naam als een vorm van feminisme.

Tegenstelling: geen tegenstelling in deze kop.

Assumpties: er wordt gebruik gemaakt van een indirecte quote. Deze quote van Danira is herkenbaar (De Slimste Mens ter Wereld is een populair TV-programma) en trekt dus lezers, die sowieso geïnteresseerd zijn in De Slimste Mens ter Wereld, aan om te lezen. Feminisme is dan een tweede *lokmiddel*.

NOVEMBER

De maand november kon geen specifieke vrouw in topfunctie naar voor brengen. Wel kon voor de categorieën *vrouwen topfuncties bedrijven* en *vrouwen topfuncties overheid* krantenkoppen geselecteerd worden. Zie verder.

¹³⁸ "Danira leest voor de Slimste Mens haar haattweets voor," laatst geraadpleegd 19/05/2016, <http://www.hln.be/hln/nl/929/TV-Gids/article/detail/2556443/2015/12/14/Danira-leest-voor-De-Slimste-Mens-haar-haattweets-voor.dhtml> Zie ook "Danira! Leer mijn naam!," laatst geraadpleegd 19/05/2016, <http://www.hln.be/hln/nl/929/TV-Gids/article/detail/2505801/2015/10/28/Danira-Leer-mijn-naam.dhtml> en "Opinie: een tang van een vent, bestaat dat ook?" laatst geraadpleegd 19/05/2016, <http://www.demorgen.be/opinie/een-tang-van-een-vent-bestaat-dat-ook-b287f36a/> en "Vlaanderen is nog niet klaar voor Danira Boukhriss," laatst geraadpleegd 19/05/2016, <http://www.hln.be/hln/nl/929/TV-Gids/article/detail/2518729/2015/11/09/Saartje-Vandendriessche-Vlaanderen-is-nog-niet-klaar-voor-Danira-Boukhriss.dhtml>

OKTOBER 2015

selectie van 43 krantenkoppen uit de 59

DANIRA BOUKHRISS

1. Danira - leer mijn naam! - Boukhriss Hoe de slimste vrouw het feminisme nieuw leven inblaast (De Standaard, 30/10/2015)

TOPFUNCTIONIES VROUWEN BEDRIJVEN

2. 'I hope we can open more doors for women in Formula One' (The Guardian, 30/10/2015)
4. Waarom vrouwen betere leiders zijn (De Standaard, 29/10/2015)
5. Oui, les hommes participent plus... mais ils gardent les tâches les plus gratifiantes (Le Monde, 29/10/2015)
7. Women on boards: what happens now? (The Guardian, 29/10/2015)
10. What does success look like for women today? (The Guardian, 28/10/2015)
11. My career has taught me women's networks are crucial (The Guardian, 27/10/2015)
12. Jommeke in vrouwenhanden (De Standaard, 25/10/2015)
13. "Het zit me dwars dat er vaak minder kansen zijn voor vrouwen dan voor mannen" (De Morgen, 25/10/2015)
19. 'I was one of the first women to qualify as a UK beer sommelier' (The Guardian, 23/10/2015)
23. 'De mannen moeten luisteren, ik ben de baas' (De Standaard, 21/10/2015)
29. 'Supergirl' Leads a Wave of Female Heroes (The New York Times, 16/10/2015)
35. On Ada Lovelace Day, here are seven other pioneering women in tech (The Guardian, 13/10/2015)
40. Mimi Leder on the Struggles of Being a Female Director (The New York Times, 13/10/2015)
41. Femvertising: how brands are selling #empowerment to women (The Guardian, 13/10/2015)
42. Most fund managers not bothered about women on boards, survey finds (The Guardian, 13/10/2015)
43. Opzij: Hennis-Plasschaert invloedrijkste vrouw van 2015 (De Volkskrant, 12/10/2015)
46. 'Sois belle et tais-toi is nog altijd de norm' (De Standaard, 10/10/2015)
50. Een harde tante is nog geen bitch (De Standaard, 08/10/2015)
52. Successful women like Annabel Karmel, shouldn't tell others they 'can't' (The Guardian, 07/10/2015)
56. Ronda Rousey becomes first woman to land Men's Fitness cover - but some men aren't happy (The Independent, 06/10/2015)

NEPAL 1 STE VROUWELIJKE PRESIDENT

8. Nepal: Lawmakers Elect Nation's First Woman President (The New York Times, 29/10/2015)
9. Nepalese parlement elects first female president (The Guardian, 28/10/2015)

WORK LIFE BALANCE

14. Scott Morrison flags super top-up for women returning to work after a baby (The Guardian, 25/10/2015)
32. Vrouw aan de haard (De Morgen, 14/10/2015)
44. La répartition des tâches entre hommes et femmes reste inchangée (Le Soir, 12/10/2015)
47. Work-Life Balance Poses Challenges Regardless of Wealth (The New York Times, 10/10/2015)
51. Vaderschapsverlof helpt moeders carrière (De Volkskrant, 07/10/2015)
53. French Television Celebrates Female Hosts With Ad Implying Households Fall Apart When Women Work (The New York Times, 07/10/2015)
58. The want-to-work mothers trapped at home by prohibitive cost of childcare (The Guardian, 05/10/2015)

DAVID CAMERON

15. David Cameron forces firms to reveal bonus amounts for men and women (The Guardian, 25/10/2015)
16. UK Firms Agree to Name Blind Hiring to Cut Discrimination (The New York Times, 25/10/2015)
18. UK Will Force Firms to Publish More Pay Details to Combat Gender Gap (The New York Times, 24/10/2015)

TOPFUNCTIES VROUWEN OVERHEID

25. Wat bezielt Angela Merkel? (De Morgen, 20/10/2015)
31. En plots was Hillary de energieke nieuwkomer (De Morgen, 15/10/2015)

EQUALITY PARTY

20. The Women's Equality party has a problem – no one hates it (The Guardian, 22/10/2015)
26. The Women's Equality Party has achieved a lot in a short time (The Independent, 20/10/2015)
27. Women's Equality Party leader Sophie Walker: Mainstream political parties have failed to tackle gender inequality (The Independent, 19/10/2015)
36. Women's Equality party says quotas could achieve balanced Commons in 10 years (The Guardian, 13/10/2015)
55. Have you joined the Women's Equality party? (The Guardian, 06/10/2015)

QUOTA'S

38. Dear sirs, gender quotas are all about you now (The Guardian, 13/10/2015)
39. LSE study calls for gender quotas to place women in positions of power (The Guardian, 13/10/2015)
49. Quotas needed to help women enter politics, says Nicola Sturgeon (The Guardian, 09/10/2015)

MAAND OKTOBER

1. DANIRA BOUKHRISS

Nummer	Werkwoord(en)	Substantie(ven)	Adjectief(ven)	Eigen naam	Waarde-oordeel	Taal	Krant
1	Leer Inblaast	Naam De vrouw Het feminisme Leven	Mijn Hoe Nieuw	Danira Boukhriss Slimste	Uitdagende formulering	Nederlands	De Standaard

NOVEMBER 2015

selectie van 55 krantenkoppen uit de 64

VROUWEN TOPFUNCTIES BEDRIJVEN

4. Killed defending women's rights: nine female activists who died in 2015 (The Guardian, 29/11/2015)
6. Waarom er geen vrouwen in de running zijn voor 'Manager van het Jaar' (De Morgen, 27/11/2015)
7. Gevraagd: topmanager (m/v) (De Morgen, 27/11/2015)
8. Met de hakken tegen het glazen plafond (De Morgen, 27/11/2015)
9. Vrouwen die vrouwen helpen (De Standaard, 27/11/2015)
11. De 'sterkervrouwen-lobby' is niet tegen humor maar tegen herhaling van zefien (De Volkskrant, 25/11/2015)
15. 'it's about to be a good time for young working women' (The Guardian, 23/11/2015)
16. Why the 'hidden' work of women needs to be recognised (The Guardian, 22/11/2015)
17. New CBI boss Carolyn Fairbairn understands what matters in life (The Independent, 22/11/2015)
18. Playwright Penelope Skinner: who says nobody's interested in older women? (The Independent, 22/11/2015)
21. FIFA Needs More Women (The New York Times, 20/11/2015)
28. \$1m awarded to groups working to empower girls and young women (The Guardian, 17/11/2015)
27. Topvrouwen: het wil niet vlieten (De Volkskrant, 16/11/2015)
36. End the macho culture keeping women from the top of NHS (The Guardian, 10/11/2015)
39. Eerste vrouwelijke dirigent op het podium in Afghanistan (De Morgen, 10/11/2015)
50. Financial Advice for Women, From Women (The New York Times, 07/11/2015)
51. Dit zijn de best verdienende vrouwelijke muzikanten van 2015 (De Standaard, 06/11/2015)
55. Vrouwen voeren twee op de drie 'lagere' jobs uit (De Morgen, 05/11/2015)
57. As a man, I'd much rather work for a woman (The Guardian, 04/11/2015)
60. Are women more afraid of success than failure? (The Guardian, 02/11/2015)
61. Mozart's zus was even getalenteerd als hij, maar ze moest stoppen om een man te zoeken (De Morgen, 01/11/2015)
62. Hurrah for female bosses, but let's not forget their cleaners (The Guardian, 01/11/2015)
63. Een tang van een vent, bestaat dat ook? (De Morgen, 31/10/2015)
64. Gij zult niet frank en vrouw zijn (De Morgen, 31/10/2015)

VROUWEN TOPFUNCTIES OVERHEID

3. Two disqualified as first Saudi women begin campaign for election (The Guardian, 29/11/2015)
10. Why is Britain's minister for women writing feminism out of history? (The Guardian, 27/11/2015)
12. Student Leader: Washington College Unsafe for Women of Color (The New York Times, 25/11/2015)
13. Is Hillary Clinton's Challenge a Glass Ceiling or a Glass Curtain? (The New York Times, 25/11/2015)
14. MP Jess Phillips: 'You have to be a remarkable woman to get to the top ...average men get there all the time' (The Guardian, 23/11/2015)
30. Harman wants Labour to create extra deputy leader post for women (The Guardian, 16/11/2015)
31. As an MP and a mother I've found out how sexist Westminster is (The Guardian, 13/11/2015)
37. In Patriarchal Nepal, First Female President Works for Equality (The New York Times, 10/11/2015)
52. Canadese regering: vrouwen, een blinde atlete en een sikh (De Volkskrant, 06/11/2015)
58. Turkish equality campaigners condemn sharp fall in female MPs (The Guardian, 02/11/2015)

WORK LIFE BALANCE

5. Low career ambitions ingrained in women at a young age, says research (The Independent, 29/11/2015)
24. Pregnancy at work is a constant struggle against misconceptions (The Guardian, 18/11/2015)
25. Een dagje medelijden met de man (De Morgen, 18/11/2015)
26. Peeters wil deeltijds werken soepeler maken (De Morgen, 18/11/2015)
27. Topvrouwentekort? Stimuleer moeders om voltijds te werken (De Volkskrant, 18/11/2015)
32. Vlaamse huisvrouw sterft uit (De Standaard, 12/11/2015)
33. "Ik had geen kindervens, wel een zorgvens" (De Morgen, 12/11/2015)
38. België is op drie na beste land voor evenwicht werk-privé (De Morgen, 10/11/2015)
49. MasterChef judge tells female contestants to choose between kitchen and family (The Guardian, 07/11/2015)
53. Married dads earn far more than moms (The New York Times, 05/11/2015)

GELIJK LOON VOOR GELIJK WERK

22. Vrouwen zullen pas in 2133 evenveel verdienen als mannen (De Morgen, 19/11/2015)
23. Women will get equal pay ... in 118 years (The Guardian, 18/11/2015)
35. Ten things you should know about the gender pay gap (The Guardian, 10/11/2015)
40. British Women Work for Free From Now Until 2016, Campaigners Say (The New York Times, 09/11/2015)
44. Equal Pay Day: Seven reasons should still be worried about the gender pay gap (The Independent, 09/11/2015)
54. U.S. Women Paid Less in All Industries, Every Level: Report (The New York Times, 05/11/2015)

MEXICO CITY

34. Leading Mexico City women draw up 'manifesto' to improve the city for all (The Guardian, 11/11/2015)
42. In the footsteps of Frida Kahlo: how is life changing for Mexico City's women? (The Guardian, 09/11/2015)

1STE VROUWELIJKE IRAANSE AMBASSADEUR

43. Voor het eerst sinds 1979 vrouwelijke ambassadeur benoemd (De Standaard, 09/11/2015)
45. Voor het eerst Iraanse vrouw aan hoofd van ambassade (De Morgen, 08/11/2015)
46. Iran stuurt nu ook zijn vrouwen uit (De Standaard, 08/11/2015)

DECEMBER

Voor de maand december werd er 1 casus geanalyseerd uit de verzamelde 7 (met 62 krantenkoppen). Het betreft opnieuw een casus rond CEO van Yahoo Marissa Mayer. Er was namelijk heel wat te doen in 2015 rond Mayer en haar zwangerschapsverlof/leiderschap. Zowel de casus van september als december stond dus toe om eventuele evoluties en accentverschuivingen waar te nemen (zie hierboven). Deze casus rond Mayer omvat 4 krantenkoppen, uit een eerste selectie van 73 krantenkoppen en een totaal van 777 krantenkoppen.

1. Marissa Mayer

De bespreking van de 4 krantenkoppen die tot de maand december behoren is gebeurd bij de 1ste casus rond Mayer in september (zie hierboven), om de casus als geheel te behandelen. De woordelijke analyse in bijlage is wel hierna opgenomen.

DECEMBER 2015

selectie van 62 krantenkoppen uit de 73

TOPFUNCTIES VROUWEN BEDRIJVEN

3. Six women who made 2015: from Charlotte Church to Calais campaigners (The Guardian, 22/12/2015)
6. Altijd de vrouw (De Standaard, 19/12/2015)
12. Eén snor is zeker: zij is de Slimste Vrouw ter Wereld (De Standaard, 17/12/2015)
14. Meer snorren dan vrouwen in medische topfuncties (De Volkskrant, 17/12/2015)
18. New Star Wars: The Force Awakens Lets Women Take the Lead (The New York Times, 16/12/2015)
20. Aantal vrouwelijke miljardairs stijgt snel (maar niet zo snel als u denkt) (De Standaard, 16/12/2015)
24. Women were written out of political history. We're putting them back in (The Guardian, 14/12/2015)
25. Vrouwen aan de top, het gaat slechter dan ooit (De Standaard, 14/12/2015)
31. Het moet duidelijk worden dat de mannelijke waarden niet de enige zijn die ertoe doen (De Morgen, 12/12/2015)
38. Sara Cox becomes first female rugby referee to join RFU match official team (The Independent, 10/12/2015)
39. Hier nemen vrouwen het initiatief (De Standaard, 09/12/2015)
41. Jessica Chastain calls for more opportunities for female directors (The Guardian, 09/12/2015)
45. Why are there so few women in power? - transcript (The Guardian, 08/12/2015)
49. Shell krijgt voor het eerst vrouwelijke president-directeur (De Volkskrant, 07/12/2015)
51. In the driving seat: india's school for female taxi drivers (The Guardian, 07/12/2015)
52. Women in Combat Jobs (The New York Times, 06/12/2015)
53. Het pak maakt de vrouw (De Morgen, 05/12/2015)
54. Vermont Soldier Is 1st Woman to Graduate as Combat Engineer (The New York Times, 05/12/2015)
56. Women are already on the front lines. Now they get official recognition for it (The Guardian, 04/12/2015)
57. Babe studeert harder dan ze zegt (De Standaard, 04/12/2015)
65. Britse wetenschapper geweigerd op Brusselse conferentie omdat ze zwanger is (De Morgen, 02/12/2015)
66. Zeg niet te gauw: het is weer een man/vrouw (De Morgen, 02/12/2015)
67. "Vrouwen zijn betere krijgers dan mannen" (De Morgen, 01/12/2015)
70. Xian Zhang makes conducting history as first woman to have titled role at a BBC orchestra (The Guardian, 01/12/2015)
73. Why are there so few women in power? - podcast (The Guardian, 30/11/2015)

TOPFUNCTIES VROUWEN OVERHEID

1. Dominique Dufourny, 1re femme bourgmestre d'Ixelles (La Libre Belgique, 23/12/2015)
4. Give Women Combat Roles in Armed Forces, Says British PM Cameron (The New York Times, 20/12/2015)
7. Afghan Men March to Demand Reinstatement of Woman Governor (The New York Times, 19/12/2015)
26. Of er nu een vrouw of een man aan de top staat, interesseert Homans niet (De Standaard, 14/12/2015)
27. Eerste vrouwen verkozen in Saoedische gemeenteraad (De Morgen, 13/12/2015)
28. Lt-Col Lucy Giles becomes first woman commander appointed to lead at Sandhurst (The Independent, 13/12/2015)
30. Opening All Military Jobs to Women (The New York Times, 13/12/2015)
37. Ambitieuze mannen drijven vrouwen weg van onderwijs (De Standaard, 11/12/2015)
40. Saudi women can run for public office, but they're far from equal to men (The Guardian, 09/12/2015)
42. Zambian activist Lucy Banda becomes first female Rhodes scholar to have portrait displayed at Oxford University (The Independent, 09/12/2015)
59. All Combat Roles Now Open to Women, Defense Secretary Says (The New York Times, 04/12/2015)
60. Amerikaanse leger zet de deur open voor alle vrouwen (De Standaard, 03/12/2015)
68. Vraag 1: heeft artsproef iets met seksisme te maken? (De Morgen, 01/12/2015)
71. Eerste vrouwelijke voorzitter voor provincieraad (De Standaard, 01/12/2015)

GENDER NEUTRALITEIT BIJ BELGISCHE FEDERALE OVERHEID

5. Werken bij overheid? Gender X is oké (De Morgen, 19/12/2015)
9. Federale overheid voegt gender X toe aan vacatures (De Standaard, 18/12/2015)
11. Meer genderneutraliteit in vacatures van federale overheid: M/V wordt M/N/X (De Morgen, 18/12/2015)

OPVOLGER BAN-KI MOON

15. Wordt een vrouw de volgende secretaris-generaal van de VN? (De Morgen, 16/12/2015)
16. VN roepen vrouwen op te solliciteren naar baan Ban Ki-moon (De Volkskrant, 16/12/2015)
19. Wordt een vrouw de volgende secretaris-generaal van de VN? (De Morgen, 16/12/2015)

GELIJK LOON VOOR GELIJK WERK

17. Gender pay gap can be reduced by sharing the caring (The Guardian, 16/12/2015)
21. Gender pay gap doubles for women over 40 in management, says study (The Guardian, 15/12/2015)
22. If we truly valued caring, we would fix the gender pay gap (The Guardian, 15/12/2015)
29. Women in London's Financial Sector Expect Lower Bonuses Than Men-Survey (The New York Times, 13/12/2015)
50. A la sortie de Sciences Po Paris, les femmes sont moins payées que les hommes (Le Monde, 07/12/2015)

MARISSA MAYER (2)

32. Mother does know best. Leave Marissa Mayer alone and let her get on with it (The Independent, 12/12/2015)
34. Stop met die vrouw af te kraken (De Standaard, 11/12/2015)
35. Waarom de bevalling van Yahoo-topvrouw wereldnieuws is (De Volkskrant, 11/12/2015)
36. Waarom de bevalling van Yahoo-topvrouw wereldnieuws is (De Morgen, 11/12/2015)

WORK LIFE BALANCE

33. Vrouwen in de keuken, mannen in de tuin (De Standaard, 11/12/2015)
43. 'Zeven maanden zwanger? Blijf dan maar thuis' (De Standaard, 09/12/2015)
44. Bolle buik, vol cv (De Standaard, 09/12/2015)
46. Deeltijds werken onmogelijk om financiële redenen (De Standaard, 08/12/2015)
48. Caregivers Sometimes Must Sacrifice Their Careers (The New York Times, 08/12/2015)
61. Ce qui nuit le plus à la vie de famille? Le travail (Le Soir, 03/12/2015)
63. How Mark Zuckerberg's Example Helps Fight Stigma of Family Leave (The New York Times, 03/12/2015)
72. De perfecte mama, voor 40 dollar per uur (De Morgen, 01/12/2015)

DECEMBER

1. MARISSA MAYER (2)

Nummer	Werkwoord(en)	Substantie(ven)	Adjectief(ven)	Eigen naam	Waarde-oordeel	Taal	Krant
32	Does know Leave Let her get on with it	Mother	Best Alone And	Marissa Mayer	Opinie	Engels	The Independent
34	Stop Af te kraken	Die vrouw	Met		Opinie	Nederlands	De Standaard
25	Is	De bevalling Yahoo-topvrouw Wereldnieuws	Waarom Van		Spottend	Nederlands	De Volkskrant
36	Is	De bevalling Yahoo-topvrouw Wereldnieuws	Waarom Van		Spottend	Nederlands	De Morgen

Ook de algemene categorieën *vrouwen in topfuncties bedrijven* en *vrouwen topfuncties overheid* werden geanalyseerd per maand volgens de analysecategorieën. De tabellen zijn opgenomen tussen bijlage 3 en bijlage 6 op het einde van de scriptie.

Januari: 10 krantenkoppen: 2 keer The New York Times, 2 keer The Guardian, 4 keer De Morgen, 1 keer De Volkskrant en 1 keer De Standaard

Werkwoord: *aiming* en *will boost*, de 2 werkwoorden gebruikt in koppen 32 en 38 wijzen op de vooruitgang die topvrouwen willen bereiken. Meer neutrale werkwoorden zijn terug te vinden bij kop 40 (*is*) en kop 55 (*krijgt*). Voorts spreekt de *force to quit* van kop 81 ook tot de verbeelding, en de *blaming* van kop 86.

Eigen naam: Helen Morrissey wordt vermeld, via een indirecte quote (kop 32). Alsook Melinda Gates met een directe quote (kop 38). Bij kop 40 wordt naar Zanny Minton Beddoes verwezen als zijnde een vrouw en vrouwelijke hoofdredacteur (want de norm blijkt een mannelijke hoofdredacteur te zijn). Bij kop 81 wordt April Young Bennett omschreven als een Mormoons lid van de raad van bestuur.

Adjectieven: de vrij neutrale kop 55 benadrukt met *eerste* en *vrouwelijke* dat er een 1ste maal een vrouw hoofdredacteur wordt bij The Economist. *Dom* van kop 62 lijkt dan weer teasend, net als *briljant* bij kop 83. De *Mormon* bij kop 81 wekt nieuwsgierigheid, net als *best betaalde* in combinatie met het substantief *zakenvrouw*.

Tegenstelling: kop 84 gebruikt de tegenstelling tussen de best betaalde zakenvrouw nu en de man vroeger. Kop 38 werkt in een soort van oorzaak gevolg structuur: *meer vrouwen op het werk is beter voor armen*. Bij de laatste kop 86 wordt verwezen naar de primaire geslachtsorganen van vrouwen (borsten).

Assumpties: buiten koppen 40 en 55 die vrij neutraal ogen, is kop 73 bijzonder satirisch: *Nee, dames, dit onderzoek vereist talent*. Ook kop 83 is ironisch: *briljant? Dat moet een man zijn*. Ook kop 84 wil de lezer via satire lokken: *de best betaalde zakenvrouw ter wereld was vroeger een man*, om nog niet te spreken van de laatste kop nummer 86: *it's time to stop blaming women for having breasts*. Vooral dit laatste substantief lijkt *teasend* gekozen. Koppen 32 en 81 houden indirecte quotes van topvrouwen in, kop 62 is dan duidelijk een opiniekop (*vrouwelijk potentieel onbenut laten is gewoonweg dom*). Kop 38 maakt dan weer gebruik van een directe quote. The New York Times maakt dus 2 maal gebruik van een indirecte quotekop. The Guardian laat Melinda Gates aan het woord met een directe quote, net als de laatste kop 86 die de kop teasend maakt door middel van de combinatie *women* en *breasts*. De Morgen bericht vrij neutraal, hoewel de laatste 2 koppen satirisch getint zijn. Ook De Volkskrant gaat de satirische toer op, net als De Standaard.

Februari: 9 krantenkoppen: 1 keer The New York Times, 2 keer The Guardian, 2 keer De Morgen en 4 keer De Standaard

Werkwoord: 2 van de 9 koppen hebben geen werkwoord. *Won't fall* bij kop 47 spreekt aan, net als (het begrip) *verdient* bij nummer 53, en *blame* bij kop 70.

Eigen naam: er wordt 3 maal gebruik gemaakt van een eigen naam: Katrijn van Hauwermeiren bij kop 11, Uma Thurman bij kop 53 en Sheryl Sandberg en Adam Grant bij kop 63.

Adjectieven: *beursgenoteerde* (top) *weer* en *vrouw rijker*: de lezer wordt gelokt door een combinatie van adjectieven met substantieven. Het *glazen plafond* bij kop 67 zal ook gescoord hebben in de *charts* omdat het een maatschappelijk begrip is.

Tegenstelling: geen echte tegenstelling, maar toch: kop 39 met *beursgenoteerde top* en een *vrouw*. Bij kop 67 het *glazen plafond* en *de schoolbel* (alsof beide niet verzoenbaar zijn): idem met *women* en *work* bij kop 70, alsook *werk* en *leven* bij kop 81.

Assumpties: ook hier speelt de nodige ironie parten: kop 53 stelt dat Uma Thurman het begrip van de lezers verdient (en anders niet (!)). Het *glazen plafond* en *de schoolbel* bij kop 67 speelt dan weer graag met maatschappelijke containerbegrippen, net zoals *excuustruus* bij kop 72. Ook kop 47 is bijzonder ironisch: *no, the sky won't fall in if new mothers return to work part-time* (met precies een zucht achter). *The kids are to blame* is ook bijzonder spottend om lezers te lokken. Directe quotes doen het in februari zeer goed wat koppen over topfuncties betreft: kop 47, 72 en 81. Een indirecte quote valt te rapen bij nummer 63. Kop 11 oogt neutraal, en kop 39 ook (hoewel die *weer* iets te waardegeladen is).

Maart: 28 krantenkoppen: 6 keer The New York Times, 4 keer The Guardian, 3 keer The Independent, 5 keer De Morgen, 4 keer De Standaard, 1 keer La Libre Belgique en 5 keer De Volkskrant

Werkwoord: 24 van de 28 koppen gebruiken een werkwoord. *Scramble* bij kop 12 toont aan dat India met een tekort aan topvrouwen kampt. De *moeten innemen* van kop 59 wijst op een zekere kordaatheid, net als de *zich niet schaamt* van kop 72. Ook *prevent* in kop 84 toont aan dat er iets verkeerd is. Koppen 98, 101 en 119 tonen dan weer koppen die geïnspireerd zijn op opiniestukken, waar de lezer zelfs wordt aangesproken.

Eigen naam: 5 maal wordt een eigen naam gebruikt: 1 maal een man (Gustaf peek) en 4 maal een vrouw: Ethyl Smith, Mary Portas, Mona Eltahawy en Desiree Akhavan. Bij kop 1 wordt naar Fiorina verwezen als zijnde *een vlotte prater maar bikkelharde zakenvrouw*. In kop 54 wordt met de zakenvrouw en powerwoman Hilde Laga bedoeld. Kop 63 haalt *vrouwelijke CEO* aan, waarbij Katharine Zaleski bedoeld wordt. Met een *grave griet* bij kop 72 wordt Karen Damen bedoeld, kop 107 verwijst dan naar Yasmine Schillebeeckx.

Adjectieven: een *vlotte* en *bikkelharde* (zakenvrouw) wekt de nieuwsgierigheid van de lezer bij kop 1, alsook de *Indian companies* (12). *Stubborn* wijst op een delicaat thema (26), en de *zo snel mogelijk* bij kop 59 toont dat er haast mee gemeoid is. Ook de *cheap* in kop 98 zet aan tot verder lezen, net als de *hey sexy* van kop 107 of de (*sexe*) *perdu* van kop 115. Ook *slimme, sexy* (vrouw) doet wenkbrauwen fronsen.

Tegenstelling: een 1ste tegenstelling wordt gebruikt bij kop 1: *vlotte prater* versus *bikkelharde zakenvrouw*, alsof Carla Fiorina (waar het in kwestie om gaat) een schizofrene persoonlijkheid heeft. Ook de *stubborn pay gap* lijkt in contrast te staan bij kop 26 ten aanzien van *nursing*. Een oorzaak gevolg structuur is dan terug te vinden bij kop 32: *meer vrouwen betekent meer opbrengsten voor een bedrijf*. Eenzelfde structuur wordt terug gevonden bij kop 54: van zakenadvocaat (in plaats van advocate (!?)) naar powerwoman (het gaat 2 maal om Hilde Laga). Vervolgens wordt in kop 63 een *vrouwelijke CEO* ten aanzien van *werkende moeders* geplaatst.

Assumpties: neutrale koppen werden gevonden bij nummers 3, 35, 78, 84 en 114. Directe quotes bij koppen 37, 59, 66, 92, 98, 99, 107 en 119. Indirecte quotes bij koppen, 63, 96 en 101. Een lokkende kop, die de lezer moet aantrekken het artikel te komen lezen werd gevonden bij nummers 1, 12, 26, 32, 50, 54, 60, 72, 115, 130, 134 en 141. Het valt op dat in de kop details onthuld worden die *teasend* zijn: *grotere opbrengsten, globale push, vrouwen onder vrouwelijke CEO's werken beter*, of sterker nog: *à la recherche du sexe perdu*. De neutrale koppen zijn zeer divers wat krantenafzender betreft (elke nationale krant komt in feite 1 maal voor). Ook bij de directe en indirecte quotes kan geen specifieke krant aangewezen worden. Wat het gebruik van lokkende koppen betreft: opvallend genoeg zit The New York Times daar enkele keren in, alsook de Belgische kranten De Standaard, De Morgen en La Libre Belgique.

April: 17 krantenkoppen: 2 keer The New York Times, 3 keer The Guardian, 1 keer The Independent, 5 keer De Morgen, 3 keer De Standaard, 1 keer La Libre Belgique en 2 keer Le Monde

Werkwoord: de *they aren't getting* van kop 13 lokt de lezer, net als de (campaign) die *gelauncht* wordt om een *first female te electen* (kop 17). Ook *timmeren* bij kop 37 valt op.

Eigen naam: 5 maal wordt een eigen naam gebruikt: Kim Woodward, Delphine Ernotte, Hélène Darroze, Rosamund Pike en Keira Knightley. Er wordt in kop 25 verwezen naar Marzieh Afkham als zijnde een *excuustruus*, omdat ze de eerste vrouwelijke ambassadeur wordt van Iran sinds 1979. Bij kop 46 wordt met *vrouwelijke voetbalcommentator* Imke Courtois bedoeld.

Adjectieven: *amper* toont bij kop 10 aan dat er een probleem is met (vrouwelijke regisseurs in Hollywood), alsook *black* (women) bij kop 13. Vervolgens komt een aantal keer *eerste, vrouwelijke* voor (dus ook in het Engels en Frans): koppen 7, 10, 12, 15, 17, 46, 48 en 49. *Hoopgevend* bij kop 25 wekt in zekere instantie nieuwsgierigheid, net als de *verdorie* bij kop 37. Ook *ambitieuze* (mannen) bij kop 41 doet de wenkbrauwen fronsen.

Tegenstelling: bij kop 13 is er een woordelijke tegenstelling tussen *black women top jobs* en de zin *but they aren't getting them* net als bij kop 25: *excuustruus* versus *hoopgevend*, dat gebeurt ook bij kop 39: *vrouw* en *non*. Kop 29 lijkt dan een oorzaak-gevolg structuur te hanteren: *Google CEO* en *man*. En bij kop 37 is er dan een ruimtelijke tegenstelling tussen India en *hier*.

Assumpties: ironische koppen zijn ook voor de casus van april gespot: koppen 1, 13, 25, 27, 29, 37 en 41. Enkele voorbeelden: *time, gentlemen: when will the last all-male clubs admit women?* Alsook *niet alleen in India, maar ook hier valt er verdorie nog veel aan de weg te timmeren*.

Om nog niet te spreken over de uitspraak van Hilde Van Mieghem (een vrouw (!?)): *als vrouw moet je een non zijn*, of de ‘goede raad’ van een journalist aan ambitieuze vrouwen: *kies de mannen in uw leven juist*. Meer neutrale koppen zijn nummers 4, 7, 12, 15, 17 en 48. Kop 10 ligt tussen neutraliteit en ironie, net als kop 46 (beiden van De Morgen). Kop 39 en 49 zijn directe quotes van verschillende kranten.

Mei: 11 krantenkoppen: 1 keer The New York Times, 3 keer The Guardian, 4 keer De Standaard en 3 keer De Volkskrant

Werkwoord: *add* (women) doet letterlijk denken aan het toevoegen van vrouwen (3). *To reach* kan ook in correlatie gebracht worden met die topvrouw (12), net als de *moet zijn* bij kop 26. *Need to keep asking* bij kop 32 wijst op de langdradigheid waarmee telkens dezelfde vraag moet gesteld worden: *where are all the women? Verdienen* bij kop 34 in combinatie met (topvrouwen) zet ook aan tot verder lezen.

Eigen naam: voor deze casus wordt geen enkele keer een eigen naam gebruikt. Bij kop 1 wordt met *vrouw zonder stem* verwezen naar auteur Rachel Cusk. Bij kop 26 *een vrouw moet mooi zijn*, of *niet zijn* verwijst de journalist naar de vrouw van Jef Geeraerts, Eleonore Vigenon.

Adjectieven: *tergend traag* springt in het oog bij kop 11, net als *harder* bij kop 12 of *fors* bij kop 34. Bij kop 3 is een vrouw opnieuw *first* in iets.

Tegenstelling: bij kop 1 wordt er een letterlijke tegenstelling gemaakt tussen *een vrouw* en *een stem*. Ook kop 13 plaats *de mannen in Noord-Korea* ten aanzien van *de vrouwen*. De 2 substantieven *seks* en *macht* vervolgens lijken ook lijnrecht tegenover elkaar te staan.

Assumpties: *de vrouw zonder stem* bij kop 1 doet denken aan verschillende scenario's, en trekt dus aan om verder te lezen. Ook voor deze casus worden vrouwen voor de 1ste keer toegelaten tot het FIFA 16 team. Kop 12 lijkt met *open secret* de lezer te willen triggeren om verder te lezen *waarom vrouwen harder moeten werken dan mannen om de top te bereiken*. Geëvenaard aan deze insteek is kop 13. Kop 26 is een persoonlijke quote, alsook koppen 38 en 44: *O ja, jij bent de man van*. Echt neutrale koppen zijn er dus niet te vinden in de lijst: misschien kop 16, en kop 11 (hoewel die *tergend traag* een zekere ergernis inhoudt). Kop 32 is ook niet echt neutraal, aangezien de lezer wordt aangesproken: *where are all the women?* Kop 34 neigt naar neutraliteit, hoewel de journalist precies wil bewijzen dat *topvrouwen ook een fors salaris verdienen*. Opnieuw valt er dus niet echt een lijn te zien in bepaalde kranten die meer of minder genderneutraal werken.

Juni: 13 krantenkoppen: 6 keer The New York Times, 3 keer The Guardian, 2 keer De Morgen, 1 keer La Libre Belgique en 1 keer Le Monde

Werkwoord: 4 van de 13 koppen gebruiken geen werkwoord. De *zou gebaat zijn* bij kop 23 spreekt wel aan, net als de *it matters* bij kop 40. De overige werkwoorden lijken op het 1ste zicht niet veel te suggereren.

Eigen naam: opmerkelijk: er wordt geen enkele keer een eigen naam gebruikt. Kop 52, *Italiaanse breekt record van langste ruimtevlucht door vrouw*, verwijst naar Samantha Cristoforetti.

Adjectieven: *vrouwvriendelijk* springt in het oog bij kop 23, net als de (femmes)*dirigeantes* (24). *Encore trop peu* lijkt dan weer iets te suggereren. En zoals bij elke casus bekleedt ook hier een vrouw *at first* een topositie (51) of doet ze het *better* (69). *Powerful* bij kop 58 in combinatie met (women) lukt de lezer. *Dear* bij kop 64 wijst op een persoonlijke aanspreking.

Tegenstelling: de *wereld* versus *vrouwvriendelijke klootzakken*, straffe woorden bij kop 23. Of de *femmes dirigeantes* versus de *dirigeantes* bij kop 24 en de *women* versus de FIFA in kop 28.

Assumpties: kop 23 spreekt boekdelen en is duidelijk een persoonlijke opinie. Koppen die teasend zijn betreffen nummers 24 en 28, 40 en 54. Ook koppen 57, 58 en 65. Bij kop 64 wordt de lezer echt aangesproken: *our problem with powerful women*. De meer neutrale koppen zijn nummers 25, 51, 52 en 69. The New York Times is dus vrij neutraal, De Morgen en The Guardian durven de lezer te lokken met heftige uitspraken in de koppen.

Juli: 10 krantenkoppen: 2 keer The New York Times, 4 keer The Guardian, 1 keer The Independent, 2 keer La Libre Belgique en 1 keer Le Soir

Werkwoord: 2 koppen van de 10 gebruiken geen werkwoord. De *they've been taught to fear* bij kop 10 doet nadenken, net als de *refuses* bij kop 53 en de *it might ruin*. *Stop apologising* bij kop 59 is ook een teasende kop.

Eigen naam: slechts 1 eigen naam wordt gebruikt: Véronique Cornet (38). Bij kop 50 wordt met *eerste vrouw* Anissa Rassouli bedoeld. De 2de vrouw bij kop 51 slaat op Sonia Bien-Aime (de 1ste vrouw is Lydia Nsekera). De *financiële directeur* bij Disney is Christine McCarthy (kop 66).

Adjectieven: *incontournables* bij kop 2 wijst op een positieve buitengewoonheid. *Seulement* bij kop 5 wijst dan op een zekere tristesse. *Grande* bij (dame) duidt op een appreciatie voor de overleden Véronique Cornet (38). De adjectieven *hard*, *former*, *beautiful* en *funny* doen nieuwsgierigheid wekken. De *sorry* van kop 59, in combinatie met het werkwoord *apologising*, doet ook vermoeden dat de kop geen positief nieuws brengt.

Tegenstelling: *women* versus *the workplace* bij kop 4. De *fear* staat bij kop 10 ten aanzien van *power*, net als de *philosophy* bij kop 13 en *women*. *Beautiful* staat bij kop 58 ten aanzien van *funny*.

Assumpties: kop 21 verwijst naar de primaire geslachtskenmerken: *les 8 qualités que doit avoir un pénis pour une femme*. Koppen 13 en 37 spreken de lezer dan zeer direct aan, net als kop 59: *sorry, but it's time for women to stop apologising so much*. Neutrale koppen zijn te vinden bij nummers 50 van De Morgen, 51 van De Volkskrant en 66 van The New York Times. Adjectieven die de koppen extra uitdrukingskracht geven zijn nummers 2 (*incontournables*), *seulement* bij kop 5, en *even though* bij kop 10. Alsook de *grande* bij kop 38. Kop 58 hanteert een vooropgestelde tegenstelling tussen *mooie* en *grappige vrouwen*, net als de *vrouwen* én de *werkplaats* bij kop 4: 2 koppen die duidelijk de lezer moeten aantrekken. De *refuses* bij kop 53 wijst op een probleem, net als de *fear* van kop 10.

Opnieuw dus geen stijlbreuken in kranten, toch zijn ironische koppen vaker te vinden bij Belgische en Britse kranten.

Augustus: 9 krantenkoppen: 1 keer The New York Times, 1 keer The Guardian, 1 keer The Independent, 1 keer De Morgen, 3 keer De Standaard, 1 keer Le Monde en 1 keer De Volkskrant

Werkwoord: 3 van de 9 krantenkoppen hebben geen werkwoord. *Prennent* bij kop 10 springt in het oog, net als de *if you look for them* bij kop 33 en de *told to leave* bij kop 48.

Eigen naam: er worden 2 eigen namen gebruikt: Anouk Mertens (26) en Jen Walter (56). Kop 12 met *Ja, ik wil au sérieux genomen worden* verwijst naar schrijfster Kristien Hemmerechts. *Blank, blond en pijlsnel* bij kop 13 verwijst dan weer naar vice-wereldkampioene op de 100 meter Dafne Schippers. *Zo blond, zo grof en zo geliefd* handelt dan weer over de Amerikaanse comédienne Amy Schumer (44). De *female band manager* bij kop 48 slaat op Emma Jay Marsh.

Adjectieven: de *au sérieux* van kop 12 springt in het oog, net als de *blank, blond en pijlsnel* van kop 13, net als de *blond, grof en geliefd* bij kop 44. *Influential* in combinatie met (women) doet de nieuwsgierigheid wekken, net als *female* en *sexist* bij kop 48. Kop 56 tot slot toont aan dat een vrouw opnieuw *first female* in iets is.

Tegenstelling: *femmes* en *pouvoir* lijkt een tegenstelling, net als de vrij stereotiepe adjectieven bij koppen 13 en 44.

Assumpties: kop 12 is een directe quote, koppen 13 en 44 zijn duidelijk interpretaties van een journalist. Kop 10 is spottend (alsof vrouwen en macht een onmogelijke tegenstelling is), kop 26 is dan vrij neutraal, net als kop 56 of 30. Een teasende kop betreft dan nummer 33: *not just Nefertiti – there are plenty of influential women in history*. Kop 48 wil dan een seksistisch probleem aankaarten.

September: 11 krantenkoppen: 3 keer The New York Times, 2 keer The Guardian, 1 keer De Morgen, 2 keer De Standaard, 1 keer La Libre Belgique, 1 keer Le Soir en 1 keer Le Monde

Werkwoord: 1 kop heeft geen werkwoord. *Gerund* bij kop 23 en *overlooked* bij kop 33 wekken de nieuwsgierigheid.

Eigen naam: enkel de naam van Queen Elisabeth II wordt vermeld. Bij kop 1 wordt met *harde tante* Sonja De Becker bedoeld, de vrouw bij kop 9 die nieuw algemeen directeur bij Cercle Brugge is geworden heet Katrien Houpe. De *her* bij kop 44 slaat op Mary Ellen Mark.

Adjectieven: de *harde* in combinatie met (tante) bij kop 1 springt in het oog, net als de *better* van kop 4. *Nieuw* bij kop 9 toont aan dat er opnieuw een vrouw in een hoge functie is gekomen, de *slechter* bij kop 23 doet de wenkbrauwen fronsen.

Tegenstelling: een kleine tegenstelling kan misschien gevonden worden bij kop 55: *femmes* versus *pouvoir*. Een oorzaak gevolg lijkt dan te zitten in kop 4: vrouwen in een bedrijf zorgen voor een beter bedrijf.

Assumpties: een directe quote is te vinden bij kop 51: *les filles devraient moins jouer à la poupée*. Neutrale koppen zijn nummers 4, 6, 9, 33, 42 en 56. Vrij veel neutrale nummers dus ten aanzien van andere koppen. Een minachtende kop betreft dan nummer 1, of nummer 55. *Making her mark in the watch world* bij kop 44 doet dan de aandacht trekken.

Oktober: 16 krantenkoppen: 2 keer The New York Times, 6 keer The Guardian, 1 keer The Independent, 1 keer De Morgen, 4 keer De Standaard, 1 keer Le Monde en 1 keer De Volkskrant

Werkwoord: 2 van de 16 koppen gebruiken geen werkwoord. De *hope* bij kop 2 trekt de aandacht, net als de *what happens now* van kop 7. Ook *has taught me* bij kop 11 *of to qualify* (19) en *moeten luisteren* (23) trekken aan tot verder lezen. In feite is dat ook zo met *not bothered about* (42) en *sois-belle et tais-toi* van kop 46.

Eigen naam: er worden 4 eigen namen gebruikt: Jommeke bij kop 12, Mimi Leder bij kop 40, Hennis-Plasschaert bij kop 43 en Ronda Rousey bij kop 56. De quote van kop 2 komt van Emma Rotherham, de quote van kop 11 komt van Amanda Mesler. Er zitten veel quotes in deze casus, bijvoorbeeld *het zit me dwars dat er vaak minder kansen zijn voor vrouwen dan voor mannen* van Halina Reijn bij kop 13. De vrouw die de eerste bier sommelier werd in Groot-Brittannië is Annabel Smith. De casus van oktober zit vol interessante quotes getuige kop 23 met *de mannen moeten luisteren, ik ben de baas* van commandant Firoza. De *supergirl* bij kop 29 slaat op Melissa Benoist. De *sois belle et tais-toi is nog altijd de norm* van kop 46 springt ook in het oog: een samenvatting van een interview met Charissa Parassiadis (Slong Dievanongs), Sandrine Van handenhoven en Nele Goossens.

Adjectieven: ook hier zijn vrouwen in iets *first*, getuige koppen 19, 40, 43 en 56. *More* bij kop 2 en *betere* bij kop 4 zetten aan tot verder lezen, net als de *crucial* van kop 11, of de *dwars* van kop 13.

Tegenstelling: de *hommes* bij kop 5 worden ten aanzien van *vrouwen* geplaatst, net als het mannelijk personage *Jommeke* dat nu in *vrouwenhanden* komt (12). De *mannen* versus *ik, de baas* bij kop 23 spreekt ook tot de verbeelding, net als *Ronda Rousey* ten aanzien van *some men aren't happy* bij kop 56.

Assumpties: zoals aangegeven bij de analysecategorie zijn er veel directe quotes aanwezig in de casus van oktober: nummers 2, 4 (*waarom vrouwen betere leiders zijn*, een opinie van professor bedrijfspsychologie Chamorro-Premuzic), 5 (een opinie van Mathilde Damgé over de huishoudelijke taken van mannen), kop 7 waarbij Harriet Minter zich afvraagt waarom het niet gevierd wordt dat vrouwen doorstoten naar topfuncties. Maar ook koppen 11, 13, 19, 23 en 46. Nummer 10 vraagt de lezer dan iets, net als kop 7. *Jommeke in vrouwenhanden* bij kop 12 is vrij neutraal, net als kop 40 of kop 42. Adjectieven die nieuwsgierigheid wekken zijn aanwezig bij koppen 29 (*supergirl* en *female heroes*), 43 (*inloedrijkste vrouw*) en 56 *some men aren't happy*.

November: 17 krantenkoppen: 7 keer The Guardian, 2 keer The Independent, 6 keer De Morgen, 1 keer De Standaard en 1 keer De Volkskrant

Werkwoord: enkel kop 8 heeft geen werkwoord. *Defending* bij kop 4 springt in het oog, samen met *who dies*. Ook *gevraagd* bij kop 7 wekt nieuwsgierigheid, of het *helpen* bij 9. Volgende kortzinnen vallen ook op: *needs to be recognised* (16), *understands what matters* (17), *who says ... interested* (19), *het wil vlotten* (27), *ze moest stoppen* (61), *let's not forget* (62) en *bestaat dat ook* (63): maar vooral: *gij zult niet frank en vrouw zijn* (64) valt enorm op.

Eigen naam: enkel de naam van Carolyn Fairbairn bij kop 17 wordt vermeld, en Penelope Skinner bij kop 18. De *man* bij kop 57 slaat op Graham Russell.

Adjectieven: bij kop 8 gaat het over het *glazen* (plafond). *Macho* bij nummer 36 springt in het oog, net als *even getalenteerd* bij kop 61. *Frank* en *vrouw* bij kop 64 tot slot is ook zeer opmerkelijk.

Tegenstelling: *vrouwen* ten aanzien van *manager van het jaar*, net als de *man* die stelt bij kop 57 dat *hij liever voor een vrouw werkt*. Bij kop 60 wordt de vraag gesteld of vrouwen meer schrik hebben van succes dan verlies. Mozarts zus wordt tot slot ten aanzien van Mozart zelf geplaatst bij kop 61, net als de *female bosses* ten aanzien van de *cleaners* bij kop 62.

Assumpties: een indirecte quote is te vinden bij nummers 17 en 18. Directe quotes zijn koppen 16, 36, 57, 63 en 64. Echt neutrale koppen zijn niet te vinden, tenzij nummer 4. Ironie is aanwezig bij kop 7: *gevraagd topmanager (m/v)*, of kop 8 *met de hakken tegen het glazen plafond* of *vrouwen die vrouwen helpen* (9). Ook kop 27 *topvrouwen: het wil niet vlotten* is ironisch opgesteld, net als *Mozarts zus was even getalenteerd als hij, maar ze moest stoppen om een man te zoeken*. Kop 6 lijkt een verklaring te willen geven waarom er geen vrouw in de running is voor 'manager van het jaar,' kop 60 lijkt een vraag te stellen in verband met topvrouwen en succes. Kop 62 is opnieuw ironisch: *hurrah for female bosses, but let's not forget their cleaners*.

December: 14 krantenkoppen: 4 keer The Guardian, 4 keer De Morgen, 5 keer De Standaard en 1 keer De Volkskrant

Werkwoord: 2 van de 14 koppen hebben geen werkwoord. *Were written out of* bij kop 24 spreekt aan, net als *het moeten worden ... die ertoe doen* bij kop 31. De overige werkwoorden lijken vrij neutraal.

Eigen naam: alleen de naam van Charlotte Church wordt vermeld. Bij kop 12 wordt met *zij* Danira Boukharriss bedoeld. De *hier* van kop 39 verwijst naar vrouwvriendelijke datingapps. Met *babe* bij kop 57 wordt geen specifieke vrouw bedoeld, het artikel handelt over de prestaties van jongens en meisjes op school.

Adjectieven: *de slimste* bij kop 12 spreekt aan, net als de *front* (lines) bij kop 56. *Niet te gauw* doet inderdaad denken aan het volks gezegde: *zeg niet te gauw, het is weer een vrouw*.

Tegenstelling: *snorren* wordt ten aanzien van *vrouwen in medische topfuncties* geplaatst (14). *Mannelijke waarden* worden bij kop 31 bedoeld ten aanzien van vrouwelijke waarden. *Pak* wordt ten aanzien van *vrouw* geplaatst (53). *Vrouwelijke krijgers* tenslotte wordt ten aanzien van mannelijke krijgers bij kop 67 geplaatst.

Assumpties: een vrij neutrale kop is te vinden bij nummers 3 (hoewel het een subjectieve weergave is van 6 vrouwen die succesvol waren in 2015) en 56. Meer ironie is te vatten bij kop 6 (*altijd de vrouw*), kop 20 en 57. Opinie zit verscholen achter koppen 12, 24, 31, 39 en 67. Een vraag wordt dan eerder gesteld bij kop 45. Ironie is 1 iets, spelen met taal gebeurt bij koppen 14, 53 (*het pal maakt de vrouw*) en 66.

Er werd een onderscheid gemaakt tussen de algemene categorieën *topfuncties vrouwen bedrijven* en *topfuncties vrouwen overheid*, om een onderscheid te maken tussen beroepen die wel of niet overheidsgebonden zijn. De categorie van vrouwen met hoge functies in bedrijven was het grootst. Wat de analyse van de kleinere groep krantenkoppen betreft onder de categorie *topfuncties vrouwen overheid* kan meteen naar hoofdstuk 3 gegaan worden van deel III, vaststellingen.

3. Vaststellingen

De lijst met heldere onderzoekscriteria stelde voorop om een woordelijke analyse te maken van de krantenkoppen door te kijken naar:

Op **macroniveau** de bredere historische en sociale context.

Op **mesoniveau** de ideologie van de krant.

Op **microniveau** wat er feitelijk woordelijk gezegd wordt.

Laten we met de vaststellingen op **microniveau** beginnen. De vaststellingen gemaakt op basis van de resultaten van de woordelijke analyse (microniveau) zijn gebaseerd op literatuur van Evans en Richardson aan de hand van de lijst met heldere onderzoekscriteria.¹³⁹ Daarbij worden 3 zaken benadrukt: adjectieven en substantieven extra benoemen betekent dat de woorden in de verf moeten staan, en dus aanspreken. Het gebruik van tegenstellingen raadt de lezer aan mee na te denken, ook wordt nieuwsgierigheid opgewekt. Dit laatste gebeurt ook bij het gebruik van directe quotes:

Werkwoord: er worden ontzettend veel actieve constructies gebruikt, en weinig passieve. Werkwoorden zijn wel vaak hard en waardegeladen.

Eigen naam: de naam van Emma Watson wordt bij alle koppen voluit geschreven. Dat was ook zo bij de namen van Michelle Obama, Carly Fiorina en Patricia Arquette. Aan deze laatste werden wel namen toegevoegd (Hillary Clinton, Meryl Streep etc.) om de kop nog meer autoriteit te geven. Taylor Swift daarentegen wordt zeer negatief afgeschilderd als zijnde *de koningin van de hartzeer*. De naam van Libby Lane wordt niet vermeld, eerder wordt zij gekopt als de *1ste vrouwelijke Anglicaanse bisschop*. De waarde hierbij is dus zeker niet negatief zoals bij Swift, maar eerder neutraal.

Adjectieven: adjectieven spreken enorm: Michelle Obama is bijvoorbeeld *onzedig*, Patricia Arquette zou dan weer een *impassioned* speech gegeven hebben op de Oscars 2015. De naam van Ellen Pao wordt dan weer gelinkt aan een *discrimination* (case). Het adjectief *1ste* (of *première*, *first* etc.) werd opvallend veel gebruikt, bij bijvoorbeeld de casus van Libby Lane, Julie Hamp, Angela Merkel en Louise Richardson. Bij de algemene categorie *vrouwen topfuncties bedrijven* benadrukken heel wat koppen deze *1ste* en *vrouwelijke*: Zanny Minton Beddoes is bijvoorbeeld de *1ste* vrouwelijke hoofdredacteur bij de Economist (kop 55 januari), ook de koppen 7, 10, 12, 15, 17, 46, 48 en 49 bij april en kop 3 in mei, alsook kop 51 in juni of kop 50 in juli en tot slot koppen 19, 40, 43 en 56 in september benadrukken dat een vrouw in een bepaalde functie *de eerste vrouw* is. In diezelfde categorie benadrukken bepaalde koppen misschien wel wat te veel, getuige de *blank*, *blond* en *pijlsnel* bij kop 13 in augustus, en de *blond*, *grof* en *geliefd* bij kop 44 in augustus.

Bij diezelfde categorie viel op dat zaken soms ongewenst extra benoemd werden: een *Mormoons* lid van een raad van bestuur bijvoorbeeld bij kop 31 in de maand januari (April Young Bennett werd hiermee bedoeld), net als de nadruk op *glazen plafond* bij kop 67 in februari, en *excuustruus* bij kop 72, ook van de maand februari. Diezelfde *excuustruus* werd ook gebruikt bij kop 25 in april (hiermee werd Marzieh Afkham bedoeld, de *1ste* vrouwelijke Iraanse ambassadeur sinds 1979). Karen Damen blijkt dan een *grave griet* te zijn bij kop 72 in maart. Een vreemde vaststelling was ook de verwijzing bij 2 koppen naar de primaire geslachtskenmerken: *breasts* bij kop 86 van januari, en *les 8 qualités que doit avoir un pénis pour une femme* bij kop 21 van de maand juli. Van lokaal krantenkoppen gesproken.

Tegenstellingen: er wordt vrij vaak met tegenstellingen gewerkt. Bij de casus rond Libby Lane wordt er bijvoorbeeld een onderscheid gemaakt tussen *wij*, *de lezers* en de Kerk van Groot-Brittannië. Ook bij de casus rond Patricia Arquette wordt er gewerkt tussen *bij ons* en de loonkloof in *Hollywood* (met de assumptie dat er bij ons geen loonkloof is onder de acteurs). Ook bij Julie Hamp wordt een *west* versus *east* onderscheid gemaakt (het westen ten aanzien van het bedrijf Toyota in Japan). Bij de casus rond Ellen Pao lijkt het alsof Pao ten aanzien van Silicon Valley wordt geplaatst, bij Ruth Porat wordt een tegenstelling gemaakt enerzijds tussen de bank Morgan Stanley en het bedrijf Google, en Wall Street versus Silicon Valley anderzijds.

139 M. Evans, "The author and the princess. An example of critical discourse analysis," *Language in conflict* (2013): pp. 1-2 en J. Richardson, *Analyzing newspapers. An approach from critical discourse analysis* (Hampshire: Palgrave macmillan, 2007), en voornamelijk hoofdstuk 3: *Analyzing texts : some concepts and tools of linguistic analysis*, pp. 47-74.

Ook bij de algemene categorie *vrouwen topfuncties bedrijven* zijn tegenstellingen aanwezig. Zo wordt Hilde Laga bij kop 54 van de maand maart eerst een *zakenadvocaat* genoemd, en later een *powervrouw* (voor alle duidelijkheid gaat het 2 maal om dezelfde Laga). *India* wordt dan bij kop 37 in april geplaatst ten aanzien van *hier*. De quote *Er valt verdorie nog veel aan de weg te timmeren* die daarop volgt, spreekt ook tot de verbeelding. Bij kop 62 in november worden *female bosses* ten aanzien van *cleaners* geplaatst in de quote *Hurrah for female bosses, but let's not forget their cleaners*. In kop 23 van de maand juni worden *vrouwvriendelijke kloodzakken* dan ten aanzien van *de wereld* geplaatst, en *femmes* en *pouvoir* blijkt ook een onoverkomelijke tegenstelling te zijn bij kop 10 in augustus. Dat *Jommeke, een mannelijk personage*, in 2016 in *vrouwenhanden* is gekomen, blijkt ook wat vreemd te zijn (12, oktober) en sommige mannen blijken ook *niet blij* te zijn met de aanstelling van *Ronda Rousey* in oktober (56).

Assumpties: het gebruik van directe quotes zorgt er voor dat de lezer zich aangesproken voelt, waarbij nieuwsgierigheid wordt gewekt om het artikel te lezen. Deze strategie van *direct quotes* wordt vaak toegepast, in combinatie met substantieven die spreken. Bijvoorbeeld *feminist(e)* bij de casus rond Libby Lane en Danira Boukhri. De casus rond Lane is trouwens interessant wat betreft waardegeladen assumpties. Ironische bijzinnen als *what else do women have to believe in* worden gelanceerd, alsook de metafoor: *la féminité, le seul Dieu valable*. Over metaforen gesproken: de casus rond Patricia Arquette die handelt over de Oscars 2015 benadrukt het bekende zinnetje wel 2 maal: *and the Oscar goes to*. Het feit echter dat Arquette poneerde dat *women of color* ook gelijk loon voor gelijk werk moeten steunen, werd onthaald op veel kritiek, wat te lezen viel in de kritische (opinie)koppen. De algemene categorie *vrouwen topfuncties bedrijven* lijkt koploper in het gebruik van satire. Koppen als *mijn naam is niet hey sexy* (kop 107 maart), of *nee dames, dit onderzoek vereist talent* (kop 73, januari), komen op den duur grappig, en dus teasend, over. De drang speelt om het artikel te lezen, aan de hand van zo'n sprekende kop. Dat gebeurde ook bij kop 83 van januari: *briljant? Dat moet een vrouw zijn*. Ook *Uma Thurman verdient uw begrip* in de maand februari (53) doet de wenkbrauwen fronsen: de idee wordt opgeworpen alsof Thurman ons begrip anders niet verdient!? *A la recherche du sexe perdu* lijkt nog ironischer bij kop 115 in maart, net als *No, the sky won't fall down if mothers return to work part-time* bij de maand februari (47). Het lijstje kan zo in feite wel doorgaan: kop 13 in april stelt dat *Black women want topjobs, but they aren't getting them*. Kop 41 in april heeft een bijzondere boodschap aan *ambitieuze vrouwen*: *kies de mannen in uw leven juist*. En als je tijdens de analyse denkt dat de meeste satire wel voorbij is, bots je op *Gij zult niet frank én vrouw zijn* (kop 64 in november) of *Sais-belle en tais-toi is nog steeds de norm* bij kop 46 in oktober.

Naast ironie en het gebruik van metaforen wordt er ook vrij neutraal bericht. Dat is bijvoorbeeld opgevallen bij de casussen rond Kolinda Grabar-Kitarovic, Julie Hamp, Angela Merkel, Carly Fiorina (hoewel kop 1 in maart van de algemene categorie vrouwen topfuncties bedrijven Fiorina benoemt als zijnde een *vlotte prater* maar *bikkelhard*) en Louise Richardson. Die neutraliteit zit hem bijvoorbeeld in het gebruik van de volledige eigen naam, of het correct verwijzen naar de respectievelijke functies van de dames. Alsook door het gebruik van neutraal geladen werkwoorden en adjectieven. Bij de casus van Angela Merkel wordt haar naam bijvoorbeeld steeds vermeld, en zelfs 1 maal met de naam van Hillary Clinton er bij, om de autoriteit te vergroten: het gevoel wordt bij de lezer gecreëerd dat ook Clinton Merkel steunt en vice versa. Bij de casus rond quota's wordt echter niet neutraal gewerkt. Metaforen en ironische uitpattingen lokken de lezer en wekken nieuwsgierigheid. Ook Ruth Porat wordt in de geselecteerde krantenkoppen in feite niet op waarde genomen: haar eigen naam wordt niet gebruikt, integendeel wordt ze afgebeeld als *de machtigste vrouw* of de *topvrouw*. Op het 1ste zicht lijkt dat een compliment, maar het voelt niet zo goedbedoeld aan. Ook bij Katharine Viner is dit gevoel aanwezig. Substantieven als *multitalent* doen wenkbrauwen fronsen. Het feit dat benadrukt wordt dat ze een *vrouwelijke* hoofdredacteur is, lijkt alsof een *mannelijke* hoofdredacteur dan nog steeds de norm is. Ook de kop rond Zanny Minton Beddoes bij de algemene categorie *vrouwen topfuncties bedrijven* volgt deze piste. Dit gevoel speelt ook op bij kop 24 van de maand juni bij de algemene categorie, waar een onderscheid wordt gemaakt tussen *dirigeantes* en *femmes dirigeantes*. Zowel de werkwoorden bij Viner als Richardson zijn flauw gekozen: de vrouwen zijn volgens de journalist in kwestie niet voor de job gepromoveerd, maar ze hebben hem *gekregen* of ze *moeten* het bedrijf leiden.

De algemene categorie *vrouwen topfuncties bedrijven* gebruikt veel meer opiniekoppen dan de casussen. Om enkele tot de verbeelding sprekende opiniekoppen te geven: *Mannen moeten luisteren, ik ben de baas* (23, september), of *Een vrouw moet mooi zijn, of niet zijn* (26, mei). *O ja, jij bent de man van* (44, mei) komt erg lacherig over, net als de *Where are all the women?* (32, mei).

Blijkbaar is er dan ook een probleem met vrouwen in hoge functies: *Our problem with powerful women* (64, juni), of meisjes die met poppen spelen: *les filles devraient moins jouer à la poupée* (51, september). De *harde tante* kop werd al uitvoerig besproken bij centrale onderzoeksvragen (1, augustus) en tot slot: *Sorry, but it's time for women to stop apologising so much* (59, juli).

Een interessante vergelijking kon gemaakt worden tussen Yahoo CEO Marissa Mayer en oprichter van Facebook Mark Zuckerberg: beiden zijn recent ouder geworden, en hebben respectievelijk 2 weken zwangerschapsverlof en 2 maanden vaderschapsverlof genomen. De pers heeft vaak het standpunt van Zuckerberg verdedigd en opgehemeld, en de keuze van Mayer bekritiseerd: Zuckerberg bijvoorbeeld *helps to fight the stigma*. Toch lieten opiniestukken ook toe om de keuze van Mayer te verdedigen, getuige *leave Marissa Mayer alone*, waarbij nadruk gelegd werd op zowel de agence van Mayer als Zuckerberg. Het nieuws werd op een bepaald moment ook als *wereldnieuws* aangekondigd, wat misschien ook wel wat spottend over komt. Wel werd bij beide correct verwezen naar hun eigen naam of functie.

Een comparatieve oefening werd gemaakt met casussen die handelen rond mannen: Tim Hunt en Narendra Modi voor juni, en David Cameron voor juli. Op het eerste zicht zou namelijk verwacht kunnen worden dat vrouwen meer genderstereotiep gekopt worden dan mannen. Dit blijkt echter voor de geanalyseerde koppen niet te kloppen.

Zo wordt de naam van Hunt wel degelijk gegeven, maar verwijst 1 kop naar hem als *de Nobelprijswinnaar*, met wel het adjectief *seksistisch* voor. De substantieven *meisjes* en *vrouwengrapje* bij de andere koppen worden tussen aanhalingstekens geplaatst, en vermoeden dus ook dat de journalist in kwestie en krant niet akkoord is met de uitspraak van Hunt. Bij Narendra Modi wordt net hetzelfde vastgesteld: de eigen naam wordt gebruikt, of de verwijzing naar zijn functie (*Indiase premier*), maar de adjectieven *bekrompen* en *seksistisch* voorspellen niet veel goeds. Ook Modi's uitspraak waar zoveel kritiek om was, *despite being a woman*, wordt telkens herhaald. Bij de casus rond David Cameron lezen we dan een zekere ingenomenheid van de journalist in kwestie en krant, getuige het feit dat de lezer er bij 1 kop van moet overtuigd worden dat een pay gap sluiten echt wel beter is voor mannen én vrouwen. Een andere kop stelt dan dat Cameron *hard zal moeten werken* om de gap te sluiten, wat de indruk wekt dat Cameron anders niet hard werkt.

Zoals eerder vermeld werd een onderscheid gemaakt tussen de algemene categorieën *topfuncties vrouwen bedrijven* en *topfuncties bedrijven overheid*. De categorie van vrouwen met hoge functies in bedrijven was het grootst. Wat de vaststellingen van de 2de, kleinere categorie betreft kunnen volgende zaken vermeld worden:

Als verwezen wordt naar het feit dat er meer vrouwen werken bij justitie dan mannen, worden de substantieven *macht* en *girlpower* in de mond genomen (januari). Andere koppen zijn dan weer neutraler, en benadrukken dat vrouwen voor het eerst met meer zijn in justitie. Verschillende koppen tonen via een neutrale formulering aan dat bij de Vlaamse overheid in het algemeen vrouwen met meer zijn, en doorstromen naar topfuncties, net als bij de Britse defensie of in het *academische mannenbastion*. Wanneer in Afghanistan voor het eerst een vrouwelijke piloot is afgestudeerd, wordt een grappige verwijzing gemaakt naar Top Gun (1, april). Dat een 1ste zwarte vrouw aan het hoofd staat van het VSA departement justitie wordt neutraal geformuleerd (11, april).

Het adjectief *straffe* bij het substantief *madammen* lijkt vreemd (98, januari): *openbare omroepen zoekt straffe madammen*. Dit doet de vraag rijzen of er misschien andere *madammen* zijn? Het bijwoord *ook* komt vrij denigrerend over bij kop 9 (april) als gesteld wordt dat de Republikeinen ook een vrouw hebben. Oma's aan de top (14, mei) doet sterk denken aan K3 liedjes. Wanneer een vrouw voor het eerst president wordt in Mauritius wordt dat een primeur genoemd (kop 73, juni).

Een zekere ironie is ook aanwezig bij deze categorie: *De gouverneur houdt van mannen en vrouwen* bijvoorbeeld in februari bij kop 46 (januari), of misschien een gradatie verder: *female academics face huge sexist bias – no wonder there are so few of them* (52) en *Is the professor bossy or brilliant? Much depends on gender* (65). *Four myths about why women aren't getting top jobs in universities* (17, juni) is teasend en wat spottend opgesteld, net als *Aan de KULeuven is het nog lang wachten op de eerste vrouwelijke rector* (42): lang wachten duidt in feite op irritatie.

Bij deze algemene categorie *vrouwen topfuncties overheid* de indruk gewekt dat de bewoordingen en formuleringen net allemaal iets neutraler zijn, en minder opiniërend, dan de grotere categorie omtrent *vrouwen topfuncties bedrijven*. Zeker wat betreft vrouwen die groeien binnen overheidsposities wordt neutraal geschreven.

Het mesoniveau:

Ideologieën vandaag de dag zijn niet meer zo sterk aanwezig bij kranten als pakweg 50 jaar geleden. Doordat 2 grote mediabedrijven de Vlaamse en zelfs Nederlandse pers in hadden hebben (Mediahuis respectievelijk Persgroep Publishing) kan De Morgen niet langer *socialistisch* genoemd worden, en De Standaard *Katholiek*. Wel kwam The New York Times als meest neutrale krant uit de bus, doordat het onder meer een resem opiniemakers de kans geeft uiteenlopende meningen te brengen. Belgische kranten nemen al sneller standpunten in, hoewel de Britse krant The Guardian daar wel koploper in blijkt te zijn. Toch kon geen enkele krant gevisieerd worden op het systematisch negatief afbeelden van vrouwen in topfuncties. De vaststellingen bij het microniveau geven aan dat elke krant zondigt aan sprekende opiniekoppen, of ongenueanceerde, teasende stukken. Maar langs de andere kant wordt er ook neutraal bericht. De opinies of lokkende koppen zijn trouwens ook niet altijd in het nadeel van de topvrouw in kwestie, getuige ook het feit dat de analyses rond de mannen in hoge functies aantonen dat ook zij soms met enige hardheid worden gekopt. Journalisten moeten dus kritisch zijn, wat betreft het plaatsen van koppen (samen met eind- en hoofdredactie), maar ook de lezer moet kritisch zijn, en vragen durven stellen.

116

Het macroniveau:

Deze scriptie heeft de berichtgeving rond 15 vrouwen in hoge functies kunnen analyseren. Deze vrouwen bleken zowel actief in de politieke wereld (Michelle Obama, Kolinda Grabar-Kitarovic, Angela Merkel en Carly Fiorina), onderwijswereld (Louise Richardson), religieuze wereld (Libby Lane), bedrijfswereld (Ruth Porat, Julie Hamp, Ellen Pao en Marissa Mayer), en perswereld (Katharine Viner en Danira Boukhriss). Ook zetten deze vrouwen zich onder meer in voor rechten van vrouwelijke actrices en zangeressen in Hollywood en erbuiten (Emma Watson, Patricia Arquette en Taylor Swift).

Om een comparatief kader te kunnen bieden werd de berichtgeving rond Tim Hunt, Narendra Modi, David Cameron en Mark Zuckerberg ontleed.

De casus van quota's tot slot werd ook bestudeerd, omdat het een item is dat zeer veel aan bod komt onder de 910 geselecteerde krantenkoppen.

Tot slot is het nog belangrijk mee te geven dat de berichtgeving rond de vrouwen in topfuncties voor deze scriptie niet draaide om de *traditionele* thema's als de 4 F'en (family, food, fashion en furnishing) waar vrouwen nogal vaak mee geassocieerd worden.¹⁴⁰ De inhoud van de koppen handelt wel degelijk over de macrocontext waarin de koppen tot stand gekomen zijn, en verwijzen dus steeds naar de professionele omgeving van de vrouwen in kwestie. Dat is in feite anders bij de mannen Tim Hunt en Narendra Modi: hun uitspraken waren zeer genderstereotiep. Hunt beweerde immers dat vrouwelijke wetenschappers best gescheiden worden van hun mannelijke collega's in laboratoria, en Modi feliciteerde zijn Bengaalse collega door te stellen dat ze het terrorisme zeer goed te lijf gaat, ondanks het feit dat ze een vrouw is.

De casus rond Marissa Mayer en Danira Boukhriss handelt echter wel over de privésfeer van beide vrouwen. Mayer wordt op de rooster gelegd wat betreft het nemen van slechts 2 weken zwangerschapsverlof, Boukhriss wordt aangepakt omwille van te veel overwinningen bij het programma De Slimste Mens ter Wereld.

140 "Twelve steps to a compassionate life, by Karen Armstrong," laatst geraadpleegd 23/05/2016, <http://www.independent.co.uk/arts-entertainment/books/reviews/twelve-steps-to-a-compassionate-life-by-karen-armstrong-2171924.html>

**DEEL IV .
CONCLUSIE**

Centraal in deze scriptie stonden de vooroordelen rond vrouwen in hoge functies in media. Hierbij werd de vraag gesteld of media een katalysator speelt in het bestendigen, en misschien zelfs versterken van stereotiepe beelden rond vrouwen in topfuncties. Of doorbreekt media het clichématige beeld van de harde tante eerder?

Media is alvast een ruim begrip, net als vrouwen in topfuncties.

Daarom werd ten eerste een afbakening gemaakt binnen deze scriptie door te opteren voor de voorstelling van vrouwen in hoge functies in (inter)nationale krantenkoppen van het kalenderjaar 2015 (1 januari 2015 – 31 december 2015). Het geselecteerde bronnencorpus werd verworven uit de dagelijkse RoSa mailinglijst. RoSa, een documentatiecentrum rond gelijke kansen m/v, feminisme en gender gevestigd te Brussel, vaardigt elke werkdag krantenkoppen uit die handelen rond gendergerelateerde materie. De medewerkers van RoSa verzamelden in totaal voor de 12 maanden van kalenderjaar 2015 10901 koppen van (inter)nationale kranten en nieuwsmedia. Dat de RoSa mailinglijst een methodologische tool is waar nog veel onderwerpen, naast vrouwen in topfuncties, uit kunnen geselecteerd worden, getuigt uit de diversiteit van de lijst. Maatschappelijk veelbesproken onderwerpen als abortus(rechten), prostitutie, huiselijk geweld etc. komt immers naar voor in die lijsten. Voor deze scriptie werd een selectie gemaakt van 910 krantenkoppen in totaal. Hierdoor is deze scriptie uniek: analyse van krantenkoppen is zeker al gebeurd, getuige de vele publicaties in de voetnoten en bibliografie van deze thesis, maar een onderzoek naar de voorstelling van enerzijds vrouwen in topfuncties en dat anderzijds in een voorgeselecteerde RoSa lijst, was nog niet gebeurd. Veel onderzoek is al gebeurd naar het werkelijke afbeelden van vrouwen in kranten (aan de hand van foto's, cartoons etc.), of het tellen van vrouwen in kranten: hoeveel keer komt een vrouw aan het woord bijvoorbeeld? In deze scriptie lag de nadruk echter op de woordelijke voorstelling van vrouwen in topfuncties in krantenkoppen. Er werd beslist om 1 krant uit de VSA te gebruiken (The New York Times), 4 uit België (De Standaard, De Morgen, La Libre Belgique en Le Soir), 2 uit Frankrijk (Le Monde en Libération), 1 uit Nederland (De Volkskrant) en 2 uit Groot-Brittannië (The Guardian en The Independent). De Canadese krant The Globe and Mail behoorde niet tot de selectie, net als een Duitse krant en digitale nieuwsmedia. Het grote nadeel aan de RoSa lijsten is wel dat het enkel kwaliteitskranten zijn die opgenomen worden in de analyse, en geen populaire kranten.

Ten tweede werd in deel 2 van deze scriptie een hoofdstuk gewijd aan wat verstaan wordt rond een vrouw in een hoge functie voor deze scriptie. Daarbij werd een historisch overzicht gegeven in de probleemstelling bij deel 1 van deze thesis omtrent de evolutie die vrouwen de laatste 150 jaar in België hebben ondergaan wat betreft rechten op allerlei vlakken: onderwijs, economie en politiek om enkele belangrijke domeinen te benoemen. Maar ook de rechten die vrouwen verwierven na een korte periode in het huisvrouwenbestaan (als reactie op de traumatische gebeurtenissen tijdens WOII) geïnspireerd door het tweede golf feminisme. Anno 2016 hebben vrouwen wel degelijk een plek verworven in topfuncties die voorheen voorbehouden waren voor mannen. Ondanks het lage aantal vrouwen in raden van bestuur en CEO-functies (quota proberen iets te doen aan onder meer het glazen plafond), de horizontale- en verticale segregatie, maar ook de loonkloof, stelde deze scriptie dat ook de beeldvorming rond vrouwen in hoge functies invloed heeft op de doorstroming van vrouwen in topfuncties. Daarom dat de centrale onderzoeksvraag wou kijken naar de voorstelling van die vrouwen in krantenkoppen, en welke rol media dus spelen. Hierbij werd in het achterhoofd gehouden dat vrouwen in topfuncties hoogopgeleide vrouwen zijn, en intersectioneel gezien dus geprivilegieerd zijn. Daarbij werd tijdens het schrijven ook mijn politics of location als auteur in het achterhoofd gehouden.

Al snel bleek dat de RoSa lijst per maand van kalenderjaar 2015 genoeg krantenkoppen behandelt over vrouwen in topfuncties. Wel waren er grote verschillen per maand: de maand maart had bijvoorbeeld het grootste aantal geselecteerde koppen (146), de maand april de minste (50). Deze koppen werden nogmaals opgedeeld in onderwerpen, namen en maatschappelijke thema's die maatschappelijk veelvoorkomend zijn. Na een laatste selectie bleven enkele casussen over die handelden over vrouwen én mannen in hoge functies. 2 algemene categorieën, *vrouwen in topfuncties in bedrijven én overheid*, werden ook geanalyseerd op stereotiep taalgebruik.

Om te onderzoeken hoe vrouwen in hoge functies gekopt worden in de krantenkoppen van de geselecteerde casussen, werd een woordelijke analyse gemaakt van de koppen aan de hand van een kritische discoursanalyse. Daarbij is het belangrijk te stellen dat een discoursanalyse een persoonlijke interpretatie is van de waardeoordelen die verbonden zijn aan werkwoorden, substantieven en adjectieven.

Hoewel de tekst de absolute basis vormde van de uitgevoerde discoursanalyse aan de hand van vastomlijnde analysecategorieën, is het belangrijk te vermelden dat deze scriptie geen absolute waarheden rond de voorstelling van vrouwen in topfuncties wilde pretenderen. Veeleer wil het een oefening zijn naar genderstereotiep taalgebruik in krantenkoppen, en de lezer aanzetten mee na te denken over de macht en kracht die taal kan uitstralen, mede door degene die de koppen schrijft of er opdracht toe geeft. De discoursanalyse is dan ook niet vanuit een taalkundig standpunt gebeurd, alswel vanuit een historisch oogpunt met een genderinvalshoek, en dat binnen de basisprincipes van de communicatiewetenschappen. Omdat de historische en sociale context waarin een kop wordt geschreven van belang is, net als de ideologie achter het bedrijf die de woorden publiceerde, en wat er letterlijk wordt gezegd, gebeurde de analyse via een 3-ledig niveau: respectievelijk een macro-, micro- en mesoniveau.

Deze scriptie heeft dus een kwantitatief element ingebouwd (enerzijds het verzamelen van krantenkoppen van het kalenderjaar 2015 die handelen over vrouwen in hoge functies) alsook een kwalitatief element (het analyseren van deze krantenkoppen via een kritische discoursanalyse). Bij de kwalitatieve analyse is dus wel steeds een terugkoppeling gemaakt naar de kwantitatieve set aan bronnen. Dat is ook de reden waarom geopteerd werd de bijlagen niet achteraan, maar tussen de delen tekst en analyse te plaatsen. Deze scriptie heeft tot slot nooit de intentie gehad om dé vrouw in dé media te bestuderen.

122

Om te concluderen of er waardeoordelen verbonden zijn aan krantenkoppen, die vrouwen in topfuncties (systematisch) positief of negatief afschilderen (of eerder neutraal), moest de ideologie van de krant enerzijds in rekening gebracht worden, en de functie van een krantenkop anderzijds. Deze beide werden behandeld in deel 2 van deze scriptie. Een krantenkop suggereert immers snel, en wil een lezer lokken. De ideologie van een krant kan rond bepaalde maatschappelijke thema's duidelijke standpunten innemen.

De centrale vraagstelling voor deze thesis werd geïnspireerd door de steekproef die ombudsman van De Standaard Tom Naegels verrichtte voor de berichtgeving van 4 topvrouwen in de krant waar hij voor werkt. Hij kwam tot de conclusie dat er geen systematisch verband kan worden aangetoond tussen vrouwen in hoge functies en het benadrukken van hardheid in krantenkoppen. Wat de resultaten van deze scriptie betreft voor de geanalyseerde krantenkoppen van het geselecteerde corpus, kan deze piste gevolgd worden. Geen enkele krant kon gevisieerd worden wat betreft het dikwijls negatief afschilderen van vrouwen in topfuncties. Op het 1ste zicht zou je immers verwachten dat kranten, in tijden waar papieren kranten niet meer *en masse* verkocht worden en dus moeten aantrekken, eerder genderstereotiep taalgebruik hanteren om de nieuwsgierigheid te wekken van de lezer. Uiteraard is dit zo, de vaststellingen in deel 3 konden aantonen dat elke geselecteerde krant zich schuldig maakt aan het ongenueanceerd koppen van vrouwen in topfuncties. Echter, dit was ook zo voor mannen in topfuncties. Hoewel deze laatsten buiten het bestek van deze scriptie vielen, werd de berichtgeving rond Tim Hunt, David Cameron, Narendra Modi en Mark Zuckerberg geanalyseerd. Alle heren werden gekopt binnen een maatschappelijk belangrijk thema (respectievelijk vrouwen in wetenschap, de pay gap, terrorisme en vaderschapsverlof), en daarbij viel op dat, net als vrouwen in hoge functies, deze heren de ene keer het mikpunt van spot waren, de andere keer opgehemeld werden. Maar vaak werden hun woorden of daden ook vrij neutraal gekopt.

Deze scriptie heeft kunnen aantonen dat elke krant zondigt aan het gebruik van genderstereotiepe taal, maar langs de andere kant ook zeer dikwijls wel neutraal bericht, of het zelfs opneemt voor de topvrouw in kwestie.

Als er dan namen moeten genoemd worden, komt The New York Times met de beste punten uit de selectie. Deze Amerikaanse krant kopt het meest neutraal, en gebruikt ook het vaakst de eigen naam van de topvrouw in kwestie. Dit in tegenstelling tot De Morgen of De Standaard die af en toe spottende, zelfs ironische koppen lanceren, die de ene keer in het voordeel van topvrouwen valt, de andere keer weer niet. De Britse krant The Guardian lijkt echter wel koploper in ironie te zijn, en de nieuwsgierigheid van de lezer echt te wekken via soms ongenueanceerde koppen, of koppen waar de ironie van afspat, zodanig dat de kop toch nog een genuanceerde boodschap brengt. Kranten echter die er een patroon van genderstereotiepe of zelfs seksistische koppen op nahielden konden, na wat misschien oorspronkelijk gedacht werd, niet gevonden worden. Soms is er eens een kop die in het oog springt, maar dan gaat het vaak om een opinie, of ironische kop die wil treiteren en de lezer aanzetten tot meedenken.

Ideologie anno 2016 is een moeilijk begrip geworden. Met 2 Belgische mediabedrijven die enerzijds Vlaamse en de gehele Nederlandse pers in handen hebben (De Persgroep en De Persgroep Publishing), en anderzijds andere Vlaamse media (Mediahuis) kan ideologie anno 2016 niet meer zo strikt omlind worden. Ervaring tijdens 6 weken stage bij De Persgroep heeft immers aangetoond dat De Morgen, De Tijd en Het Laatste Nieuws onder 1 beleid vallen, net zoals De Standaard en Het Nieuwsblad ook geleid worden door 1 directieteam. De historische wortels van elke krant kunnen dus niet ontkend worden, maar kranten vandaag nemen niet zo vaak standpunten meer in (in vergelijking met bijvoorbeeld de Koningskwesitie na WOII waarbij de ene krant het opnam voor koning Leopold III, en de andere niet). Wel laten kranten opiniemakers- en schrijvers aan het woord. The New York Times kan meer uitblinken in neutraliteit, doordat het ook een resem aan verschillende opinies en opinieschrijvers aanbiedt. Wel is het zo dat de agency van de lezer niet mag vergeten worden. De ene lezer spoort actief nieuws op door een abonnement op een bepaalde krant te nemen, andere lezers nemen genoeg met het digitaal surfen naar 1 of meerdere digitale nieuwsmedia. Waar lezers enkele decennia geleden nog opteerden voor een krant die ideologisch gezien het sterkst bij hem of haar aanleunde, is dit anno 2016 veranderd. Dat kan misschien ook in een bredere context gekoppeld worden aan een digitale evolutie. De oudere generatie blijft misschien nog trouw aan haar krant, jongere generaties durven wisselen. Onder hen bevinden zich ook burgerjournalisten, die media kritisch consumeren en via sociale media of reacties reageren.

Een persoonlijke toets om af te sluiten: Tom Naegels besluit in zijn artikel dat *“je kan tobben over seksisme in taal, maar dat dat ons te ver zou leiden.”* Dat is volgens mij niet geheel correct. Ik geloof immers in de (onbewuste) macht die taal uitdraagt. Stereotiep taalgebruik moet volgens mij dan ook bekeken en vermeden worden, omdat het (vaak onbewust) impact heeft. Woorden kunnen namelijk kwetsen, maar ook verhelderen, of een emotie versterken. Kleine wijzigen in taal kunnen mijn insziens dan ook een groot verschil maken om te evolueren naar meer genderneutraliteit. Akkoord, journalisten letten vandaag op taalgebruik en op nuance. Dat heb ik in de praktijk ervaren tijdens mijn stage bij nina.be. Toch kan een *poetsvrouw* vervangen worden door *onderhoudspersoneel*, en kan een verwijzing naar deze beroeps categorie bestaan uit *zij* maar ook *hij*. Afbeeldingen in lifestylebladen hoeven niet altijd een vrouw te portretteren als het gaat over tips om de lenteschoonmaak aan te vatten. Dat geldt evenzeer voor maatschappelijke ideeën: niet elke relatie is heteroseksueel, niet iedereen heeft een blanke huidskleur. Een intersectioneel alarmbelletje dat dus in quasi elke opleiding aangeleerd wordt, kan volgens mij dan ook ten eerste onder media een verschil brengen, en met gevolg bij de ontvanger (onbewust waarschijnlijk). Of de auteur in kwestie kan argumenteren waarom hij of zij kiest voor een bepaalde term, voor een bepaald uitgangspunt.

Verder onderzoek tot slot in deze materie ligt niet enkel op het tellen van vrouwen in topfuncties in media enerzijds (blijven tellen lijkt immers noodzakelijk), of de afbeelding van deze topvrouwen anderzijds (als actor of eerder passieve toeschouwer), maar ook in de relatie tussen de kop en de inhoud van het artikel, of het uitgangspunt van de journalist: is er bijvoorbeeld een verschil in krantenkoppen van mannelijke of vrouwelijke journalisten, of van mannelijke of vrouwelijke opiniemakers? En wat met de discrepantie tussen de eerste vrouwen die topfuncties vervulden en de topvrouwen vandaag. Welke hindernissen ondervonden zij, welke thema's liggen nu gevoelig? Met een groot aantal hoogopgeleide vrouwen, maar weinig vrouwelijke leidinggevendenden lijkt anno 2016 de combinatie work life balance niet evident. Uitgepraat over dit onderwerp zijn we dus allerminst.

DEEL V.
OPGAVE VAN BRONNEN EN LITERATUUR

Deze bibliografie werd alfabetisch opgesteld op basis van de familienamen van de auteurs volgens de regels van The Chicago Manual of Style. Bij meerdere werken van dezelfde auteurs werd de volgorde van verschijnen in de scriptie gehanteerd

Boeken

- Anthonissen P-F. *De media maken de man. Over hoe pers en beeldvorming echt werken*. Leuven: Davidsfonds, 2009.
- Balfourt B. *Zij heeft stijl: een klasse dame wordt alleen maar beter met de leeftijd*. Antwerpen: Houtekiet, 2015.
- Blommaert J. (a). *Discourse. A critical introduction*. Cambridge: Cambridge University, 2006.
- Blommaert J. (b). *Let op je woorden. Politiek, taal en strijd*. Berchem: EPO, 2016.
- Burke R-J. "Women on corporate boards of directors: A needed resource." *Journal of business ethics* 16 (1997): pp. 37-43.
- Caldas-Coulthard C. en Coulthard M. *Texts and practices : readings in critical discourse analysis*. Londen: Routledge, 1996.
- Casier I. *Bitches, babes & business. Het bedrijfsleven door een genderbril*. Brussel: Vubpress, 2011.
- Carter C. en Steiner L. *Critical readings: media and gender*. Maidenhead: open university press, 2004.
- Celis K. en Meier P. *De macht van het geslacht: gender, politiek en beleid in België*. Leuven: Acco, 2006.
- Christens R. en Van Molle L. *Vrouw en politiek in België*. Tiel: Lannoo, 1998.
- Connell R.W. *Masculinities*. Cambridge: Polity Press, 2006.
- De Clercq M. "Wie maakt het nieuws? Participatie en m/v representatie in de Vlaamse nieuwsmedia." In *Nieuws, democratie en burgerschap. Onderzoek over hedendaags nieuwsmedia*, eds. D. Biltreyest en Y. peeren. Gent: Academia press, 2003.
- Deschacht N. et alii. (a). *De m/v carrièrekloof: carrièreverschillen tussen vrouwen en mannen in België*. Gent: Academia, 2011.
- Deschacht N. (b). *De promotiekloof: carrières van vrouwen en mannen op de Belgische arbeidsmarkt*. Brussel: Vubpress, 2012.
- Dor D. "On newspaper headlines as relevance optimizers." *Journal of Pragmatics* 35 (2003): pp. 695-721.
- De Smit K. *Hoe was Dolle mina? Een geschiedenis van de Dolle mina's in Vlaanderen*. Gent: Academia Press, 2006.
- Draulans V. *Vrouwenwerk: voor meer V/M-diversiteit op het werk*. Tiel: Lannoo, 2012.
- Fagan C. et alii. *Women on corporate boards and in top management: European trends and policy*. Hampshire : Palgrave Macmillan, 2012.
- Fairclough N. (a). *Analysing discourse. Textual analysis for social research*. Londen: Routledge, 2003.
- Fairclough N. (b). *Critical discourse analysis: the critical study of language*. Londen: Longman, 1995.
- Foucault M. *The archaeology of knowledge and the discourse on language*. New York : Pantheon Books, 1971.
- Franceschet S. et alii. *The impact of gender quotas*. New York: Oxford University Press, 2012.
- Gardner C. *Women philosophers*. New York: Perseus books group, 2003.
- Geer J. *An introduction to discourse analysis*. Londen: Routledge, 2005.
- Hofkes M. *Wisseling van de macht. Oplossingen voor de nieuwe bestuurlijke elite*. Amsterdam, Nieuw Amsterdam uitgevers, 2008.
- Johnstone B. *Discourse analysis*. Malden: MA by Blackwel Pub, 2008.
- Kimmel M.S., Hearn J. en Connell R.W. *Handbook of studies on men and masculinities*. Californië: Thousand Oaks by Sage, 2005.
- Koenen E. en Brinkgreve C. *De winst van verschil: masculiene en feminiene kwaliteiten in leiderschap*. Amsterdam: Boom, 2010.
- Kramer V.W. et alii. "Critical mass: does the number of women on a corporate board make a difference?" In *Women on corporate boards of directors: international research and practice*, eds. R. Burke et alii. Cheltenham: Elgar Publishing, 2008.
- Luckerath-Rovers M. en Van Zanten M. *Topvrouwen. Wie zijn ze. Waar zitten ze. En: hoe krijgen we er meer?* Amsterdam: Academic service, 2008.
- Machold S. et alii. *Getting women on to corporate boards: A snowball starting in Norway*. Cheltenham: Elgar Publishing, 2013.
- McAlister L.L. *Hypatia's daughters: fifteen years of women philosophers*. Indiana: Indiana university press, 1996.
- McIntosh P. *White privilege and male privilege: a personal account of coming to see correspondences through work in women's studies*. Wellesley: Wellesley college center for research on women, 1988.
- Michielsens M. et alii. (a). *Beeldvorming m/v: diversiteit en emancipatie. Impulsproject "grenzen van de mediale constructie van gender"*. Berlaar: Steylaerts, 2000.
- Michielsens M. et alii. (b). *Bouw een vrouw. Sociale constructie van vrouwbeelden in de media*. Gent: Academia press, 1999.
- Mossman M-J. *The first women lawyers: a comparative study of gender, law and the legal professions*. Oxford: Hart, 2006.

- Offen K. *European feminism, 1700-1950: a political history*. Stanford: Stanford university, 2000.
- Reymen S. *Moeder en carrière, een topcombinatie*. Tiel: Lannoo, 2014.
- Rich A. "Notes towards a politics of location." In *Blood, bread and poetry: selected prose 1979-1985*, ed. A. Rich. Londen: Little Brown & Co, 1984.
- Richardson J. *Analysing newspapers: an approach from critical discourse analysis*. Hampshire: Palgrave macmillan, 2007.
- Sandberg, S. *Lean in. Vrouwen, werk en de weg naar succes*. Amsterdam: Bruna uitgevers, 2014.
- Sasson J. *Princess: a true story of life behind the veil in Saudi Arab*. Londen: Transworld, 2011.
- Schiffrin D. et alii. *The handbook of discourse analysis*. Oxford: Blackwell, 2001.
- Scott J. *Only paradoxes to offer: French feminists and the rights of man* Cambridge: Harvard University Press, 1996.
- Signorelli N. *A content analysis: reflections of girls in the media: a study of television shows, commercials, movies, music videos, teen magazine articles, and ads*. Oakland: H.J. Kaiser family foundation, 1997.
- Sperber D. en Dierdre W. *Relevance: communication and cognition*. New Jersey: Wiley-Blackwell, 1986.
- Stellinga M. *De mythe van het glazen plafond*. Amsterdam: Balans, 2009.
- Theunissen G. en Sels L. *Waarom vrouwen beter verdienen (maar mannen meer krijgen)*. Leuven: Acco, 2006.
- Valerio A-M. *Developing women leaders: a guide for men and women in organizations*. Chichester: Wiley-Blackwell, 2009.
- Van Dijk T. (a). *Ideology: a multidisciplinary approach*. Londen: Sage, 1998.
- Van Dijk T. (b). *News analysis: case studies of international and national news in the press*. Hillsdale: Erlbaum, 1988.
- Van Haegendoren M. (a). *Van huisvrouwen tot uitzendkrachten: arbeid in België sinds 1945*. Leuven: Davidsfonds, 1998.
- Van Haegendoren M. (b). *Meewerkende echtgenote: doe je het of doe je het niet?* Brussel: Nederlandstalige vrouwenraad, 1997.
- Van Haegendoren M. et alii. (c). *Vrouw en management*. Diepenbeek: LUC, 1998.
- Van Hellemont C. en Van Den Bulck H. *Beeldvorming van vrouwen & mannen in de reclame in België*. Brussel: Instituut voor de gelijkheid van vrouwen en mannen, 2009.
- Van Zoonen L. *Feminist media studies*. Londen: Sage, 1994.
- Visser M. *De zijderoute naar de top*. Amsterdam: Business contact, 2009.
- Warnock M. *Women philosophers*. Londen: J.M. dent & Sons, 1996.
- Warren K. *An unconventional history of western philosophy*. Lanham: Rowman & Littlefield publishers, 2009.
- Wekker, G. *White innocence: paradoxes of colonialism and race*. Durham: Duke university, 2016.
- Wodak R. en Weiss G. *Critical discourse analysis*. Hampshire: Palgrave macmillan, 2003.
- Artikels**
- AHP. "Welke dames willen aan politiek doen?" *Krant van West-Vlaanderen*, vrijdag 13 januari 2006.
- Armstrong C.L. "Writing about women: an examination of how content for women is in newspapers." *Mass communication and society* 9 (2006): pp. 447-460.
- Beazar A. "Kan ik dan nu de baas spreken?" *De Tijd*, zaterdag 7 maart 2015.
- Beert S. "Vrouwen bang van topjobs." *Het Laatste Nieuws*, maandag 16 maart 2015.
- Butler J. "Performative acts and gender constitution: an essay in phenomenology and feminist theory." *Theatre Journal* 40 (1988): pp. 519-531.
- Carlier J. (a). "Entangled feminisms: rethinking the history of the Belgian movement for women's rights through transnational intersections." *Revue belge de philologie et d'histoire* 90 (2012): pp. 1339-1351.
- Carlier J. (b). "De verzuiling voorbij. Een transnationale 'verweven' geschiedenis van de eerste feministische golf in België." *Uitgelezen* 16 (2010): pp. 2-7.
- Connell R.W. en Messerschmidt J.W. "Hegemonic masculinity. Rethinking the concept." *Gender & Society* 19 (2005): pp. 829-859.
- Crenshaw K. "Mapping the margins: intersectionality, identity politics and violence against women of color." *Stanford law review* 43 (1991): pp. 1241-1299.
- De Lauretis T. *Technologies of gender: essays on theory, film and fiction*. Bloomington: Indiana university press, 1987.
- De Vadder, I. *The power people: de machtigste en invloedrijkste mensen van Vlaanderen*. Gent: Borgerhoff & Lamberigts, 2015.
- Entman R. "Framing toward clarification of a fractured paradigm." *Journal of communication* 43 (1993): pp. 51-58.
- Evans M. "The author and the princess. An example of critical discourse analysis." *Language in conflict* (2013): pp. 1-2

- Fahs A. "Newspaper women and the making of the modern, 1886-1910." *Prospects* 27 (2002): pp. 303-339.
- Hombroux J. "Topvrouw gedraagt zich niet als bijenkoningin." *De Morgen*, dinsdag 9 juni 2015.
- Joye S. "News media and the (de)construction of risk: how Flemish newspapers select and cover international disasters." *Catalan journal of communication & cultural studies* 2 (2010): pp. 253-266.
- Michel L. "Vrouwen aan de top bij overheidsbenoemingen." *De Standaard*, dinsdag 3 maart 2015.
- Ongenaë C. "Waarom reclamemakers kicken op stereotiepe rollenpatronen." *De Morgen*, zaterdag 4 december 2010.
- Peuleman A. en H. Renard H. "Er is geen enkel rationeel argument om een relatie te beginnen." *Knack*, woensdag 20 mei 2015.
- Rottiers S. "Over vijf jaar massa's vrouwen in besturen." *De Tijd*, donderdag 12 maart 2015.
- Schudson M. "The objectivity norm in American journalism." *Journalism* 2 (2001): pp. 149-170.
- Scott J. "Gender: a useful category of historical analysis." *The American historical review* 91 (1986): pp. 1053-1075.
- Schwartz F.N. "Vrouwen in topfuncties." *Harvard Belgium review* 20 (1989): pp. 84-92.
- Vanden Houtte P. "Vrouwen aan de top." *De Standaard*, zaterdag 26 december 2015.

Masterthesis/brochure

- Bartelink S. "Vrouwen in topfuncties: waarom niet? Een kwantitatief onderzoek naar de verwachtingen en preferenties van jonge hoogopgeleide vrouwen ten aanzien van een topfunctie in Nederland." Thesis, Universiteit Utrecht, 2010.
- De Paermentier, E. "Gender en mediëvistiek." Powerpoint gepresenteerd tijdens de les Tendensen in de historiografie, Gent, 3 april 2014.
- Leplae J. "Enkele mijlpalen in de geschiedenis van de vrouw in België." Factsheet RoSa, 2000.
- Scheepers S. "Discourse analysis." Powerpoint gepresenteerd tijdens de les Gender and Intersectionality, Brussel, 10 november 2015.
- Teugels L. "Topvrouwen op de arbeidsmarkt." Thesis, hogeschool voor wetenschap en kunst, 2006.
- Van den Bossche V. "De historische representatie van The Iron Lady." Thesis, Universiteit Antwerpen, 2013.
- Vanden Broeck E. "Debat: topvrouwen aan de top: over quota voor vrouwen in topfuncties." Paper op basis van het WowMen!project, georganiseerd door Kaaitheter en deBuren, Brussel, dinsdag 16 maart 2010.
- Van Vooren T. "De berichtgeving over de Poolse crisis van 1980-1981 in Le Monde en The Times. Een comparatief onderzoek." Thesis, UGent, 2001.
- Veramme S. "En de juffrouwen vooraan! Vrouwelijke studenten tijdens de lange jaren vijftig aan de Rijksuniversiteit Gent." Thesis, Gent, 2010.

Online bronnen (in volgorde van verschijnen in de thesis)

- "Gelijk loon in wetgeving." Laatst geraadpleegd 05/05/2016, <http://www.rosadoc.be/joomla/index.php/kwesties>.
- "Arbeidsparticipatie." Laatst geraadpleegd 05/05/2016, <http://www.rosadoc.be/joomla/index.php/kwesties/arbeidsparticipatie/arbeidsparticipatie>.
- "RoSa's jaaroverzicht 2015." Laatst geraadpleegd 05/05/2016, http://www.rosadoc.be/mailings/jaaroverzicht_2015.htm.
- "Verticale segregatie: het glazen plafond." Laatst geraadpleegd 05/05/2016, <http://www.rosadoc.be/joomla/index.php/kwesties/arbeidsparticipatie/segregatie>.
- "Arbeidsparticipatie internationaal." Laatst geraadpleegd 05/05/2016, <http://www.rosadoc.be/joomla/index.php/kwesties/arbeidsparticipatie/wereldwijd>.
- "Topvrouwen: Cijfers in België." Laatst geraadpleegd 29/04/2016, <http://www.rosadoc.be/joomla/index.php/kwesties/vrouwen-ad-top/belgie>.
- "Topvrouwen: internationale cijfers." Laatst geraadpleegd 05/05/2016, <http://www.rosadoc.be/joomla/index.php/kwesties/vrouwen-ad-top/internationaal>.
- "Topvrouwen: quota." Laatst geraadpleegd 29/04/2016, <http://www.rosadoc.be/joomla/index.php/kwesties/vrouwen-ad-top/wetgeving>.
- "Vrouwen aan de top." Laatst geraadpleegd 05/05/2016, <http://www.rosadoc.be/joomla/index.php/kwesties/vrouwen-ad-top/vrouwen-aan-de-top>.
- "Segregatie arbeidsmarkt." Laatst geraadpleegd 05/05/2016, <http://www.rosadoc.be/joomla/index.php/kwesties/arbeidsparticipatie/segregatie>.
- "Loonkloof." Laatst geraadpleegd 29/04/2016, <http://www.rosadoc.be/joomla/index.php/kwesties/loonkloof/definitie>.
- "Vrouwen in top-/leidinggevende functies." Laatst geraadpleegd 05/05/2016, <http://www.rosadoc.be/joomla/index.php/tools/tools-arbeid#ondernemerschap>.
- "Gelijkheid in kranten." Laatst geraadpleegd 07/05/2016, http://www.stichtingburger.nl/PDFS/speerpoints/burgerschap/Samenvatting%20Gelijkheid%20in%20Kranten_NME_030814_1.2.pdf.
- "Kranten bevestigen de rolpatronen." Laatst geraadpleegd 07/05/2016, <http://www.trouw.nl/tr/nl/6700/Wetenschap/article/detail/3741379/2014/09/06/Kranten-bevestigen-de-rolpatronen.dhtml>.

- “Vrouwen als ‘vulling’ in de krant.” Laatst geraadpleegd 08/09/2015, <http://www.opzij.nl/artikel/41496/vrouwen-als-vulling-in-de-krant.html>.
- “Werk aan de winkel: de representatie van vrouwen in onze kranten.” Laatst geraadpleegd 07/05/2016, <http://www.dewereldmorgen.be/artikels/2013/03/05/werk-aan-de-winkel-de-representatie-van-vrouwen-in-onze-kranten>.
- “RoSa vzw.” Laatst geraadpleegd 10/05/2016, <http://www.rosadoc.be/joomla>.
- “Archief vrouwennieuws.” Laatst geraadpleegd 08/05/2016, <http://www.rosadoc.be/joomla/index.php/rosa-s-vrouwennieuws/vrouwennieuws/ouder-vrouwennieuws>.
- “Catalogus.” Laatst geraadpleegd 10/05/2016, <http://www.rosadoc.be/joomla/index.php/bibliotheek-archief/catalogus>.
- “Het Laatste Nieuws.” Laatst geraadpleegd 10/05/2016, <http://www.persgroep.be/nl/onze-media/het-laatste-nieuws>.
- “Rolpatronen – de rol van de man en vrouw in de samenleving.” Laatst geraadpleegd 13/05/2016, <http://plazilla.com/page/4295019447/rolpatronen-de-rol-van-de-man-en-vrouw-in-de-samenleving>.
- “Cultuur, een verwachting.” Laatst geraadpleegd 14/05/2016, <https://prezi.com/ez3zo827mt0a/6-cultuur-een-verwachting>.
- “Kranten bevestigen de rolpatronen.” Laatst geraadpleegd 14/05/2016, <http://www.trouw.nl/tr/nl/6700/Wetenschap/article/detail/3741379/2014/09/06/Kranten-bevestigen-de-rolpatronen.dhtml>.
- “De 10 machtigste en invloedrijkste allochtone landgenoten.” Laatst geraadpleegd 05/05/2016, <http://www.knack.be/nieuws/mensen/de-10-machtigste-en-invloedrijkste-allochtone-landgenoten/article-normal-125747.html>.
- “30 sterke vrouwen die de wereld veranderden.” Laatst geraadpleegd 05/05/2016, <http://www.knack.be/nieuws/wereld/30-sterke-vrouwen-die-de-wereld-veranderden/article-normal-89033.html>.
- “4 functions of an effective headline.” Laatst geraadpleegd 14/05/2016, <http://www.smartmoneydaily.com/diy/4-functions-of-an-effective-headline.aspx>.
- “Headline functions.” Laatst geraadpleegd 14/05/2016, <http://www.tpub.com/journalist/82.htm>.
- “Het verschil tussen populaire kranten en kwaliteitskranten.” Laatst geraadpleegd 13/05/2016, <https://rusinovradostin.wordpress.com/2007/11/26/het-verschil-tussen-populaire-kranten-en-kwaliteitskranten>.
- “Geschiedenis De Standaard.” Laatst geraadpleegd 13/05/2016, <http://www.standaard.be/over>.
- “Historiek.” Laatst geraadpleegd 13/05/2016, <http://www.werkenbijdepersgroep.be/historiek>.
- “Wouter Verschelden verlaat De Morgen, Yves Desmet opnieuw hoofdredacteur.” Laatst geraadpleegd 13/05/2016, <http://www.knack.be/nieuws/belgie/wouter-verschelden-verlaat-de-morgen-yves-desmet-opnieuw-hoofdredacteur/article-normal-71421.html>.
- “Lisbeth Imbo en An Goovaerts vormden de nieuwe hoofdredactie van De Morgen.” Laatst geraadpleegd 13/05/2016, <http://www.demorgen.be/tvmedia/lisbeth-imbo-en-an-goovaerts-vormen-de-nieuwe-hoofdredactie-van-de-morgen-b71ee2bc>.
- “La libre Belgique.” Laatst geraadpleegd 13/05/2016, https://fr.wikipedia.org/wiki/La_Libre_Belgique.
- “La Libre Belgique.” Laatst geraadpleegd 13/05/2016, <http://warpress.cegesoma.be/nl/node/8946>.
- “Le Soir.” Laatst geraadpleegd 13/05/2016, https://fr.wikipedia.org/wiki/Le_Soir.
- “The Independent. British newspaper.” Laatst geraadpleegd 13/05/2016, <http://www.britannica.com/topic/The-Independent-British-newspaper>.
- “History of the Guardian.” Laatst geraadpleegd 13/05/2016, <http://www.theguardian.com/gnm-archive/2002/jun/06/1>.
- “Le Monde.” Laatst geraadpleegd 13/05/2016, https://fr.wikipedia.org/wiki/Le_Monde#Ann.C3.A9es_2010.
- “Libération.” Laatst geraadpleegd 14/05/2016, <https://nl.wikipedia.org/wiki/Lib%C3%A9ration>.
- “De geschiedenis van de Volkskrant.” Laatst geraadpleegd 14/05/2016, <http://www.volkskrant.nl/binnenland/de-geschiedenis-van-de-volkskrant~a614928>.
- “The New York Times.” Laatst geraadpleegd 14/05/2016, <http://www.britannica.com/topic/The-New-York-Times> en “The New York Times,” laatst geraadpleegd 14/05/2016, https://nl.wikipedia.org/wiki/The_New_York_Times.
- “VN benoemt Emma Watson als gloednieuwe ambassadrice voor de vrouwenrechten.” Laatst geraadpleegd 15/05/2016, <http://weekend.knack.be/lifestyle/people/vn-benoemt-emma-watson-als-gloednieuwe-ambassadrice-voor-de-vrouwenrechten/article-normal-475879.html>.
- “Stil protest? Michelle Obama zonder hoofddoek in Saoedi-Arabië.” Laatst geraadpleegd 15/05/2016, <http://weekend.knack.be/lifestyle/people/stil-protest-michelle-obama-zonder-hoofddoek-in-saoedi-arabië/article-normal-528949.html>.
- “Grabar Kitarovic is eerst vrouwelijke president Kroatië.” Laatst geraadpleegd 15/05/2016, <http://www.hln.be/hln/nl/960/Buitenland/article/detail/2178752/2015/01/12/Grabar-Kitarovic-is-eerst-vrouwelijke-president-Kroatie.dhtml>.
- “Speech Arquette krijgt Meryl Streep aan het roepen.” Laatst geraadpleegd 15/05/2016, <http://www.hln.be/hln/nl/1314/Oscars/article/detail/2228456/2015/02/23/Speech-Arquette-krijgt-Meryl-Streep-aan-het-roepen.dhtml>.
- “Taylor Swift is een van de machtigste vrouwen ter wereld.” Laatst geraadpleegd 23/05/2016, <http://www.hln.be/hln/nl/33202/Joepie/article/detail/2338564/2015/05/27/Taylor-Swift-is-een-van-de-machtigste-vrouwen-ter-wereld.dhtml>.

- "Google haalt topvrouw Morgan Stanley binnen." Laatst geraadpleegd 15/05/2016, <http://www.nrc.nl/nieuws/2015/03/24/google-haalt-topvrouw-morgan-stanley-binnen>.
- "Dit journalistieke multitalent wordt de eerste vrouwelijke hoofdredacteur van The Guardian." Laatst geraadpleegd 15/05/2016, <http://www.hln.be/hln/nl/960/Buitenland/article/detail/2261530/2015/03/23/Dit-journalistieke-multitalent-wordt-de-eerste-vrouwelijke-hoofdredacteur-van-The-Guardian.dhtml>.
- "Eerste vrouw en westerling in top Toyota." Laatst geraadpleegd 15/05/2016, http://www.standaard.be/cnt/dmf20150304_01561107.
- "Silicon Valley discrimineert vrouwen." Laatst geraadpleegd 15/05/2016, http://www.nieuwsblad.be/cnt/dmf20150323_01593614.
- "Angela Merkel opnieuw machtigste vrouw ter wereld volgens Forbes." Laatst geraadpleegd 19/05/2016, <http://www.hln.be/hln/nl/960/Buitenland/article/detail/2337867/2015/05/26/Angela-Merkel-opnieuw-machtigste-vrouw-ter-wereld-volgens-Forbes.dhtml>.
- "Ex-HP-CEO Carly Fiorina doet gooi naar presidentschap." Laatst geraadpleegd 19/05/2016, <http://www.hln.be/hln/nl/960/Buitenland/article/detail/2308483/2015/05/04/Ex-HP-CEO-Carly-Fiorina-doet-gooi-naar-presidentschap.dhtml>.
- "Nobelprijswinnaar neemt ontslag na heisa rond seksistische uitspraken." Laatst geraadpleegd 19/05/2016, <http://www.hln.be/hln/nl/960/Buitenland/article/detail/2355264/2015/06/11/Nobelprijswinnaar-neemt-ontslag-na-heisa-rond-seksistische-uitspraken.dhtml>.
- "Indiase premier onder vuur om bekrompen uitspraak: hoewel zij een vrouw is ..." Laatst geraadpleegd 19/05/2016, <http://www.hln.be/hln/nl/960/Buitenland/article/detail/2351775/2015/06/08/Indiase-premier-onder-vuur-om-bekrompen-uitspraak-Hoewel-zij-eeen-vrouw-is.dhtml>.
- "Universiteit van Oxford krijgt eerste vrouwelijke rector." Laatst geraadpleegd 19/05/2016, http://www.nieuwsblad.be/cnt/dmf20150528_01703363.
- "David Cameron wants to close the gender pay gap. Now comes the hard bit." Laatst geraadpleegd 19/05/2016, <http://www.telegraph.co.uk/women/womens-business/11736872/David-Camersons-gender-pay-gap-legislation-Will-it-work-for-women.html>.
- "Waarom het belangrijk is dat Mark Zuckerberg 2 maanden vaderschapsverlof neemt." Laatst geraadpleegd 19/05/2016, <http://weekend.knack.be/lifestyle/radar/waarom-het-belangrijk-is-dat-mark-zuckerberg-2-maanden-vaderschapsverlof-neemt/article-normal-627927.html>.
- "Danira leest voor de Slimste Mens haar haattweets voor." Laatst geraadpleegd 19/05/2016, <http://www.hln.be/hln/nl/929/TV-Gids/article/detail/2556443/2015/12/14/Danira-leest-voor-De-Slimste-Mens-haar-haattweets-voor.dhtml>.
- "Danira! Leer mijn naam!" Laatst geraadpleegd 19/05/2016, <http://www.hln.be/hln/nl/929/TV-Gids/article/detail/2505801/2015/10/28/Danira-Leer-mijn-naam.dhtml>.
- "Opinie: een tang van een vent, bestaat dat ook?" Laatst geraadpleegd 19/05/2016, <http://www.demorgen.be/opinie/een-tang-van-eeen-vent-bestaat-dat-ook-b287f36a>.
- "Vlaanderen is nog niet klaar voor Danira Boukhriss." Laatst geraadpleegd 19/05/2016, <http://www.hln.be/hln/nl/929/TV-Gids/article/detail/2518729/2015/11/09/Saartje-Vandendriessche-Vlaanderen-is-nog-niet-klaar-voor-Danira-Boukhriss.dhtml>.
- "Twelve steps to a compassionate life, by Karen Armstrong." Laatst geraadpleegd 23/05/2016, <http://www.independent.co.uk/arts-entertainment/books/reviews/twelve-steps-to-a-compassionate-life-by-karen-armstrong-2171924.html>.

BIJLAGEN

BIJLAGE 3

12 maanden van het kalenderjaar 2015 met het aantal geselecteerde krantenkoppen die handelen over vrouwen over vrouwen in topfuncties uit de RoSa mailingslijsten per maand

JANUARI 2015 (30/12/2014 – 30/01/2015)

119 krantenkoppen uit een totaal van 794

LEGENDE

	Kleurgebruik
	paars voor Britse kranten,
	geel voor Belgische,
	groen voor Franse,
	blauw voor Nederlandse en
	wit voor Amerikaanse.

Chronologische afloop van
einde maand naar begin
maand

01.	Emma Watson: Inspiring our world's youth, one tweet at a time	(The Independent, 30/01/2015)
02.	Colleen McCullough: we'll celebrate a woman for anything, as long as it's not her talent	(The Guardian, 30/01/2015)
03.	HerForShe founder: social media will help to solve gender inequality	(The Guardian, 29/01/2015)
04.	Doctors as Advocates for Family Leave	(The New York Times, 29/01/2015)
05.	Arabic Saoudite: les dignitaires refusent de serrer la main de Michelle Obama	(Le Soir, 29/01/2015)
06.	Michelle Obama choqueert Saudi's	(De Standaard, 29/01/2015)
07.	En Arabie Saoudite, Michelle Obama non voilée n'a choqué presque personne	(Libération, 29/01/2015)
08.	Prinses Elsa tovert Barbie weg	(De Morgen, 28/01/2015)
09.	Schrijfsterpijn en meidenvenijn	(De Morgen, 28/01/2015)
10.	Ophel om 'onzedige' Michelle Obama	(De Morgen, 28/01/2015)
11.	Grèce: toutes les sensibilités ont au gouvernement mais pas une seule femme	(Le Soir, 28/01/2015)
12.	Michelle Obama highlights harsh restrictions faced by Saudi women after meeting	(The Independent, 28/01/2015)
13.	King Salman without wearing a headscarf	(The Guardian, 28/01/2015)
14.	'I never thought it would take more than fifteen years to have women bishops'	(The Guardian, 28/01/2015)
15.	"Elke vrouw kan in de val trappen"	(De Morgen, 27/01/2015)
16.	Royal Troon Golf Club announces review of female member policy	(The Guardian, 27/01/2015)
17.	20% of women in business believe they'll never make it to the boardroom	(The Guardian, 27/01/2015)
18.	Michelle Obama Navigates Limits on Women in Saudi Arabia	(The New York Times, 27/01/2015)
19.	Nations Will Only Succeed if Women Are Successful, Obama Tells India	(The New York Times, 27/01/2015)
20.	Troon May Be Ready to Allow Women Members	(The New York Times, 27/01/2015)
21.	'Tourist' maakt op zwart-komische wijze komaf met heersende mythes over mannelijke moed	(De Morgen, 27/01/2015)
22.	Vrouwen aan de macht bij Justitie	(De Standaard, 27/01/2015)
23.	'Op hogere niveau's hebben we nog een lange weg af te leggen'	(De Standaard, 27/01/2015)
24.	'Vrouwelijke begint op universiteit'	(De Standaard, 27/01/2015)
25.	L'Eglise anglicane d'Angleterre ordonne sa première femme évêque(Le Monde, 27/01/2015)	
26.	For First Time, Church of England Consecrates a Woman to Serve as a Bishop	(The New York Times, 27/01/2015)
27.	Girlpower in het gerechtshof	(De Standaard, 26/01/2015)
28.	Binnen 10 jaar nog altijd maar 1 op 3 leidinggevend een vrouw?	(De Standaard, 26/01/2015)
29.	Eerste vrouwelijke bisschop gewijd in Britse anglicaanse kerk	(De Standaard, 26/01/2015)
30.	La féminité, le seul Dieu valable	(Libération, 26/01/2015)
31.	if men menstruated, would periods still be taboo?	(The Guardian, 26/01/2015)
32.	Helena Morrissey, Aiming at Britain's Glass Ceilings, Gets Results	(The New York Times, 26/01/2015)
33.	Complaints Challenge Orders Limiting Female Guards at Gtmo	(The New York Times, 26/01/2015)
34.	Voor het eerst meer vrouwen dan mannen bij justitie	(De Morgen, 26/01/2015)
35.	Voor het eerst meer vrouwen dan mannen bij justitie	(De Standaard, 26/01/2015)
36.	Libby Lane's appointment as the first female bishop might have been understated, but its importance echoes around the world	
37.	First female bishop: I want to be a role model for girls	(The Independent, 26/01/2015)
38.	Melinda Gates: more women in work will boost the lives of the poorest	(The Guardian, 25/01/2015)
39.	Where are the women at Davos?	(The Guardian, 25/01/2015)

40. Na 171 jaar is een vrouw de baas bij The Economist (De Morgen, 24/01/2015)
41. Le nouveau discours émouvant d'Emma Watson sur l'égalité des sexes (La Libre Belgique, 24/01/2015)
42. Les femmes réagissent plus intensément aux images négatives que les hommes (La Libre Belgique, 24/01/2015)
43. Inside Lines: Will a woman soon run the FA's old boys' club? (The Independent, 24/01/2015)
44. Libby Lane, première femme évêque d'Angleterre, discrète et fan de foot (La Libre Belgique, 23/01/2015)
45. Le sport se féminise dans les médias (Le Monde, 23/01/2015)
46. Pour Christine Lagarde, le roi Abdallah était « un grand défenseur des femmes » (Le Monde, 23/01/2015)
47. The Church of England doesn't like to get its hands dirty by touching women – even though we're the ones who must keep up the faith (The Independent, 23/01/2015)
48. Davos 2015: Only 17% of participants at this year's World Economic Forum are women. (The Independent, 23/01/2015)
49. This is why (The Independent, 23/01/2015)
50. It's not surprising women are more religious than men. What else do they have to believe in? (The Guardian, 23/01/2015)
51. King Abdullah, a feminist? Don't make me laugh (The Guardian, 23/01/2015)
52. Lagarde calls King Abdullah 'advocate of women' - despite ban on driving (The Guardian, 23/01/2015)
53. This woman's work: why the gender employment gap hampers prosperity (The Guardian, 23/01/2015)
54. Emma Watson at Davos: 'Women need to be equal participants' (The Guardian, 23/01/2015)
55. Emma Watson Urges Men to Join Gender Equality Battle (The New York Times, 23/01/2015)
56. 'The Economist' krijgt eerste vrouwelijke hoofdredacteur (De Morgen, 23/01/2015)
57. Bèta-opleiding helpt vrouw niet aan baan (De Volkskrant, 22/01/2015)
58. Les femmes retraitées moins bien loties que les hommes (De Morgen, 22/01/2015)
59. Meer leidinggevende holebi's bij Vlaamse overheid (De Standaard, 22/01/2015)
60. 'Men only' op VN-conferentie over vrouwendiscriminatie (De Standaard, 22/01/2015)
61. Meer leidinggevende holebi's bij Vlaamse overheid (De Morgen, 21/01/2015)
62. Wat hebben die holebi's nog te klagen? (De Volkskrant, 21/01/2015)
63. Vrouwelijk potentieel onbenut laten is gewoonweg dom (The New York Times, 21/01/2015)
64. On Many Fronts, Women Are Fighting for Better Opportunity in Hollywood (The New York Times, 21/01/2015)
65. Davos Elite Told British EU Exit Hinges on Low-Income Women (The Guardian, 20/01/2015)
66. Putting the brakes on gender stereotyped advertising (The Guardian, 20/01/2015)
67. Is the Sun's scrapping of Page 3 topless models a victory for women? (The Guardian, 20/01/2015)
68. The Sun page 3: 17 November 1970 – 16 January 2015 ... RIP (The Guardian, 20/01/2015)
69. End of topless women on the Sun's Page 3 welcomed by MPs (The Guardian, 20/01/2015)
70. Page free: A symbolic victory that shows how Britain is changing (The Independent, 20/01/2015)
71. Why boobs are still news: Farewell Page 3 (The Independent, 20/01/2015)
72. UK's Sun Drops Topless 'Page Three Girls' After Campaign (The New York Times, 20/01/2015)
73. Geen blote vrouwen meer op pagina drie (De Standaard, 20/01/2015)
74. Nee, dames, dit onderzoek vereist talent! (De Standaard, 20/01/2015)
75. Maggie De Block vervangt 'geneesheren' door 'artsen' (De Standaard, 20/01/2015)
76. Vrouwen en mannen kunnen over 81 jaar economisch gelijkwaardig zijn (De Volkskrant, 20/01/2015)
77. "The Sun" renonce aux photos seins nus en page 3 (La Libre Belgique, 20/01/2015)
78. Le tabloïd «The Sun» renonce aux tétons en page 3 (Libération, 20/01/2015)
79. One in five women thinks their gender stops them from reaching a senior management role in business, survey finds (The Independent, 20/01/2015)
80. Maak plaats, Oprah: dit is nu de rijkste zwarte vrouw ter wereld (De Morgen, 18/01/2015)
81. Oscars 2015: All about Eve? In today's films, it's more like All about Adam (The Guardian, 18/01/2015)
82. Mormon Women's Group Board Member Says She's Forced to Quit (The New York Times, 18/01/2015)
83. Listen to Women More. Don't Be Macho, Pope Tells Men (The New York Times, 18/01/2015)
84. Brilliant? Dat moet een man zijn (De Morgen, 17/01/2015)
85. De best betaalde zakenvrouw ter wereld was vroeger een man (De Morgen, 17/01/2015)

85. Trop blanche, trop mâle, la sélection aux oscars fait polémique (Liberation, 17/01/2015)
86. It's time to stop blaming women for having breasts (The Guardian, 16/01/2015)
87. In politics and boardrooms, quotas – wrong in theory but right in practice – are no panacea (The Guardian, 16/01/2015)
88. En de winnaar is... alvast geen vrouw (De Morgen, 16/01/2015)
89. Een op de tien Belgische mannen werkt deeltijds (De Morgen, 15/01/2015)
90. Een op tien mannen werkt deeltijds (De Standaard, 15/01/2015)
91. Topvrouw federale politie is overheidsmanager van het jaar (De Standaard, 15/01/2015)
92. To eliminate sexism from the kitchens, women chefs just start their own (The Guardian, 15/01/2015)
93. The secret plague of women at work: 'maninterrupting' (The Guardian, 15/01/2015)
94. The Oscars celebrates white men. What about the rest of us? (The Guardian, 15/01/2015)
95. Find recruiting female staff difficult? These students are smarter than you (La Libre Belgique, 14/01/2015)
96. Moins il y a de femmes, plus les hommes veulent s'engager (The New York Times, 14/01/2015)
97. Chile to Reform Voting System, Increase Women in Congress (De Morgen, 14/01/2015)
98. Openbare omroep zoekt 'straffe madammen' (De Standaard, 14/01/2015)
99. 'Waarom moeten vrouwen zich altijd beter gedragen dan mannen?' (De Morgen, 13/01/2015)
100. Amper vooruitgang voor vrouwen in Hollywood (De Morgen, 13/01/2015)
101. Kinderopvang op het werk, een goed idee (De Standaard, 13/01/2015)
102. Women now outnumber men on construction training board (The Guardian, 13/01/2015)
103. What holds women back in the workplace? (The Guardian, 13/01/2015)
104. Women Run 30 Percent of All Businesses, but Only 5 Percent of the Biggest, Study Shows (The New York Times, 13/01/2015)
105. Amper 5 procent van toplui grootste bedrijven is vrouw (De Morgen, 12/01/2015)
106. Nauwelijks vrouwen aan hoofd van grote bedrijven (De Standaard, 12/01/2015)
107. Women can't end sexism in the workplace just by showing up (The Guardian, 12/01/2015)
108. Grabar Kitarovic is eerst vrouwelijke president Kroatië (De Morgen, 12/01/2015)
109. Kroatië krijgt vrouw als president (De Morgen, 12/01/2015)
110. Croatians Elect Kolinda Grabar-Kitarovic as Their First Female President (The New York Times, 12/01/2015)
111. Conservatieve kandidaat Grabar Kitarovic op kop in Kroatië (De Standaard, 11/01/2015)
112. Steeds minder vrouwen in bestuur Duitse bedrijven: 37 versus 626 mannen (De Standaard, 07/01/2015)
113. Five simple steps to a better work-life balance in the new year (The Guardian, 07/01/2015)
114. How to Get More Women to Join the Debate (The New York Times, 06/01/2015)
115. Where Working Women Are Most Common (The New York Times, 06/01/2015)
116. "Enige mogelijke carrière voor vrouwen is moederschap" (De Morgen, 02/01/2015)
117. Vrouwen zoals u geven me bij voorbaat een schuldgevoel omdat ik deeltijds zou willen werken (The Guardian, 30/12/2014)
118. Listen up, women are telling their story now (The Guardian, 30/12/2014)
119. Where are all the female computing students? (The Guardian, 30/12/2014)

FEBRUARI 2015 (31/01/2015 – 27/02/2015)

82 krantenkoppen uit een totaal van 825

1. 'Vrouwen zijn niet perfect: Wij tonen dat' (De Morgen, 27/02/2015)
2. E3 Prijs voert 'seksistisch' spandoek af (De Standaard, 27/02/2015)
3. Koers promoten met blote billen: hoe de tijd in Harelbeke bleef stilstaan (De Morgen, 26/02/2015)
4. 'E3 Harelbeke moet campagne stoppen' (De Standaard, 26/02/2015)
5. Instituut voor de gelijkheid van vrouwen en mannen eist stopzetting Campagne E3 Harelbeke (De Morgen, 25/02/2015)
6. The next James Bond baddie should be a woman (The Guardian, 25/02/2015)
7. Only in cycling could a sexual assault inspire a race's advertising strategy (The Guardian, 25/02/2015)
8. Just because you've got a rich ex-husband doesn't mean you shouldn't have to work for a living (The Independent, 25/02/2015)
9. Patricia Arquette responds to Oscars feminism controversy, and Hillary Clinton supports her (The Independent, 25/02/2015)
10. Economie heeft nood aan vrouwen (De Morgen, 25/02/2015)
11. Katrijn van Hauwermeiren wordt hoofdredacteur Vlaanderen van De Bezige Bij (De Morgen, 25/02/2015)
12. Samenzwering tegen vrouwen mag nu stoppen (De Morgen, 25/02/2015)
13. Gelijkheidsinstituut stelt E3 in gebreke voor reclamecampagne (De Standaard, 25/02/2015)
14. Clinton '16 Would Give Gender More of a Role Than Clinton '08 Did' (The New York Times, 25/02/2015)
15. 'Wieleraffiche E3 Harelbeke is seksistisch' (De Standaard, 24/02/2015)
16. Why more men should fight for women's rights (The Guardian, 24/02/2015)
17. So most women don't wash every day – what's the big deal? (The Guardian, 24/02/2015)
18. En de Oscar voor politiek statement gaat naar... (De Standaard, 24/02/2015)
19. Loonkloof: wel in Hollywood maar niet bij ons (De Morgen, 24/02/2015)
20. Christine Lagarde says 'conspiracy' against women makes the world poorer (The Guardian, 24/02/2015)
21. Patricia Arquette wants people of color to fight for women. What have I been doing? (The Guardian, 24/02/2015)
22. Pleidooi voor vrouwenrechten redt de Oscars (De Standaard, 24/02/2015)
23. Wat onthouden we van deze Oscareditie? (De Standaard, 24/02/2015)
24. Van de bobbel van Neil Patrick Harris tot feminisme op de rode loper (De Standaard, 23/02/2015)
25. Vrouwenraad wil meer vrouwen in hoge functies Vlaamse overheid (De Standaard, 23/02/2015)
26. The Oscar for spotlighting wage inequality goes to ... Patricia Arquette (The Guardian, 23/02/2015)
27. 'wage equality and equal rights for women' (The Independent, 23/02/2015)
28. Oscars 2015: Patricia Arquette criticised for urging 'all the gay people and all the women of colour' to join equal pay battle (The Independent, 23/02/2015)
29. After the Oscars, Diversity Remains a Topic of Discussion (The New York Times, 23/02/2015)
30. Patricia Arquette and the Motherhood Gap (The New York Times, 23/02/2015)
31. IMF's Lagarde Calls for End to 'Conspiracy' Against Women (The New York Times, 23/02/2015)
32. "Yes!": le cri de Meryl Streep n'est pas passé inaperçu aux Oscars (La Libre Belgique, 23/02/2015)
33. Patricia Arquette impassioned Oscars speech: 'It's our time to have wage equality and equal rights for women' (The Independent, 23/02/2015)
34. Oscars 2015 AskHerMore: Reese Witherspoon, Patricia Arquette and Julianne Moore back red carpet campaign to take women seriously (The Independent, 23/02/2015)
35. Beyoncé? Cindy Crawford? Kate Middleton? Bodies are lumpy, bumpy and sometimes saggy – so why peddle perfection? (The Independent, 22/02/2015)
36. Beyoncé isn't a goddess made out of unicorn dust? How horrifying (The Independent, 22/02/2015)

37.	Bagdad krijgt vrouwelijke burgemeester	(De Volkskrant, 21/02/2015)
38.	'Vrouwenquota werken in macholanden'	(De Morgen, 20/02/2015)
39.	Beursgenoteerde top weer een vrouw rijker	(De Standaard, 20/02/2015)
40.	Zestig procent huisvestingsmaatschappijen moet op zoek naar meer vrouwen	(De Standaard, 20/02/2015)
41.	6 op de 10 huisvestingsmaatschappijen moeten extra vrouwen zoeken voor raad van bestuur	(De Morgen, 19/02/2015)
42.	200.000 mannen steunen oproep Emma Watson voor meer vrouwenrechten	(De Standaard, 19/02/2015)
43.	Meer vrouwen bereiken absolute top ambtenarij	(De Morgen, 19/02/2015)
44.	Meer vrouwen bereiken absolute top ambtenarij	(De Standaard, 19/02/2015)
45.	'Why Not Us Women?'	(The New York Times, 19/02/2015)
46.	De gouverneur houdt van mannen én vrouwen	(De Morgen, 18/02/2015)
47.	No, the sky won't fall in if new mothers return to work part-time	(The Guardian, 17/02/2015)
48.	Why is bearing children seen as more important than surviving pregnancy?	(The Guardian, 17/02/2015)
49.	Men Seeing 'Fifty Shades' Have the Same Reason as Women: Curiosity	(The New York Times, 17/02/2015)
50.	Bias in the Workplace	(The New York Times, 16/02/2015)
51.	Aspepoester met te smalle taille heeft het verkorven	(De Morgen, 16/02/2015)
52.	Female academics face huge sexist bias – no wonder there are so few of them	(The Guardian, 13/02/2015)
53.	Waarom Uma Thurman uw begrip verdient	(De Standaard, 12/02/2015)
54.	Britse prestigieuze golfclub accepteert voor het eerst vrouwelijke leden	(De Standaard, 11/02/2015)
55.	Women Enter a Male Golf Bastion	(The New York Times, 11/02/2015)
56.	There are officially fewer Hollywood films with a female lead today than in 2002	(The Independent, 10/02/2015)
57.	Royal & Ancient Announces First Female Members	(The New York Times, 10/02/2015)
58.	Film Study Finds Fewer Roles for Women	(The New York Times, 09/02/2015)
59.	Allochtonen vrouwen willen geen huismoeder zijn	(De Standaard, 09/02/2015)
60.	Quota pas afschaffen als ze overbodig zijn	(De Standaard, 09/02/2015)
61.	Kluisvrouw is gat in de markt voor single vrouwen	(De Volkskrant, 08/02/2015)
62.	Angela Eagle: The woman who won't calm down	(The Independent, 08/02/2015)
63.	Sheryl Sandberg and Adam Grant on Women Doing 'Office Housework'	(The New York Times, 08/02/2015)
64.	Voetbal, een vrouwenbastion	(De Morgen, 07/02/2015)
65.	Is the Professor Bossy or Brilliant? Much Depends on Gender	(The New York Times, 07/02/2015)
66.	if I were Prime Minister: I would put a cap on the maximum wage	(The Independent, 06/02/2015)
67.	Het glazen plafond en de schoolbel	(De Standaard, 06/02/2015)
68.	De blinde vlek van het privilege	(De Standaard, 06/02/2015)
69.	Nancy Thomas: Producer and director who overcame prejudice to establish a career at the BBC that lasted for more than three decades	(The Independent, 06/02/2015)
70.	The kids are to blame: and other myths about women and work	(The Guardian, 05/02/2015)
71.	Quota breken old-boys-netwerken open	(De Standaard, 05/02/2015)
72.	'Vrouwen in raden van bestuur zijn geen excuustruzen'	(De Standaard, 05/02/2015)
73.	Iedereen is tegen, maar quota voor vrouwen werken	(De Morgen, 05/02/2015)
74.	Maak verlof voor ouders ruimer en flexibeler	(De Volkskrant, 05/02/2015)
75.	Get real ladies, quotas on boards are for losers.	(The Guardian, 05/02/2015)
76.	What is 'the British dream' for women?	(The Guardian, 04/02/2015)
77.	Waarom mannen en vrouwen minder verschillen dan we denken	(De Standaard, 03/02/2015)
78.	How can politicians court the female vote when they don't know how we live?	(The Guardian, 02/02/2015)
79.	Patricia Arquette: 'There's a lot of pressure on actresses to look strange and unrealistic'	(The Guardian, 02/02/2015)
80.	Mannen komen van de aarde.	(De Morgen, 02/02/2015)
81.	'Mijn werk is mijn leven, en omgekeerd, so what?'	(De Morgen, 31/01/2015)
82.	UNIZO zoekt vrouwelijke ondernemer van het jaar	(De Standaard, 31/01/2015)

MAART 2015 (28/02/2015 – 31/03/2015)

146 krantenkoppen uit een totaal van 1182

1.	Vlotte prater, bikkelaarke zakenvrouw	(De Morgen, 31/03/2015)
2.	De strijd van de meid	(De Standaard, 31/03/2015)
3.	Global push for more women in top jobs	(The New York Times, 30/03/2015)
4.	Ten Labour women who changed the face of Westminster	(The Guardian, 29/03/2015)
5.	Women don't like public speaking? Small wonder	(The Guardian, 29/03/2015)
6.	She Sounds Smart, but Look at Her Hair!	(The New York Times, 29/03/2015)
7.	Koningin van harteer leidt de wereld	(De Morgen, 28/03/2015)
8.	Techbedrijf niet vrouwvriendelijk volgens jury	(De Morgen, 28/03/2015)
9.	Ellen Pao Disrupts How Silicon Valley Does Business	(The New York Times, 28/03/2015)
10.	Vrouwengroep in Duitsland een feit	(De Volkskrant, 27/03/2015)
11.	Women in parliaments: if we want to change society, we need power	(The Guardian, 27/03/2015)
12.	Indian Companies Scramble to Find Women Directors	(The New York Times, 27/03/2015)
13.	"Taylor Swift is meest invloedrijke vrouw"	(De Morgen, 27/03/2015)
14.	Egalité femmes-hommes : 1 500 entreprises mises en demeure, 48 sanctionnées	(Le Monde, 27/03/2015)
15.	Why women are still missing out despite a rise in UK employment	(The Guardian, 27/03/2015)
16.	Nigeria election: The country's first-ever female presidential candidate hoping to inspire other women to become politically active	(The Independent, 26/03/2015)
17.	Meer vrouwen en alloctonen aan de slag bij Vlaamse overheid	(De Standaard, 25/03/2015)
18.	Forget flexibility. What working women really want is power	(The Guardian, 25/03/2015)
19.	'Machtigste vrouw van Wall Street' naar Silicon Valley	(De Standaard, 25/03/2015)
20.	All-time UK high in female boardroom members, but no time for complacency	(The Guardian, 25/03/2015)
21.	Google Hires Finance Chief Ruth Porat From Morgan Stanley	(The New York Times, 25/03/2015)
22.	UK Study: Women to Make Up 25 Pct of Boards by End of 2015	(The New York Times, 25/03/2015)
23.	Google haalt topvrouw Morgan Stanley binnen	(De Morgen, 24/03/2015)
24.	'Machtigste vrouw van Wall Street' verkast naar Google	(De Standaard, 24/03/2015)
25.	Ellen Pao discrimination case: Major Silicon Valley venture capital firm was 'run like a boys club', court told	(The Independent, 24/03/2015)
26.	Stubborn Pay Gap Is Found in Nursing	(The New York Times, 24/03/2015)
27.	Silicon Valley Gender Trial Enters Final Stages	(The New York Times, 24/03/2015)
28.	Dit journalistieke multitalent wordt de eerste vrouwelijke hoofdredacteur van The Guardian	(De Morgen, 23/03/2015)
29.	'Silicon Valley discrimineert vrouwen'	(De Standaard, 23/03/2015)
30.	The Hoopla is closing but it didn't fail. The market failed smart women	(The Guardian, 23/03/2015)
31.	The five things I want to tell employers about women returning to work	(The Guardian, 23/03/2015)
32.	For Business, More Women in Charge Means Bigger Profits	(The New York Times, 23/03/2015)
33.	Katharine Viner moet 'The Guardian' leiden	(De Standaard, 23/03/2015)
34.	Sophie De Schaepdrijver wint Davidsfonds Geschiedenisprijs	(De Standaard, 22/03/2015)
35.	Call for museums and galleries to appoint more women to top jobs	(The Guardian, 22/03/2015)
36.	Two Women, Opposite Fortunes	(The New York Times, 22/03/2015)
37.	'Zonder dwang komen vrouwen niet hogerop'	(De Standaard, 21/03/2015)
38.	'The Guardian' krijgt vrouw aan het hoofd	(De Morgen, 21/03/2015)
39.	Een nieuwe rédactrice en chef au « Guardian »	(Le Monde, 21/03/2015)
40.	The Guardian krijgt vrouwelijke hoofdredacteur	(De Standaard, 20/03/2015)
41.	Rick Perry Disavows Aïd's Comments on Women in the White House	(The New York Times, 20/03/2015)
42.	Waarom vrouwelijke topwetenschappers een feestje nodig hebben	(De Morgen, 19/03/2015)
43.	Vriendinnen, maar nu even niet	(De Standaard, 19/03/2015)

44. Vlaanderen kan aantal topvrouwen niet tellen (De Morgen, 19/03/2015)
45. Prijs voor hem, niet voor haar (De Standaard, 18/03/2015)
46. De vrouw verdient alle lof (De Standaard, 17/03/2015)
47. Les femmes à la conquête des départements (Le Monde, 17/03/2015)
48. Gender equality in science: a better future for everyone (The Guardian, 17/03/2015)
49. Female Senior Partner: No Discrimination at Investment Firm (The New York Times, 17/03/2015)
50. Workplaces With Equal Mix of Men and Women Happiest: Economist (The New York Times, 17/03/2015)
51. Why Female Athletes Shouldn't Have to Beat Men (The New York Times, 16/03/2015)
52. More women on business boards – but number at government bodies falls (The Guardian, 16/03/2015)
53. De vrouw an sich wordt niet met minder regards benaderd dan andere menstypes (De Morgen, 14/03/2015)
54. Zakenadvocaat wordt powerwoman (De Standaard, 14/03/2015)
55. De comebackmeisjes (De Standaard, 14/03/2015)
56. Equal Pay Day: "Aan dit tempo moeten we nog 32 jaar campagne voeren om kloof te dichtten" (De Morgen, 13/03/2015)
57. Wat vrouwen écht willen... (De Morgen, 13/03/2015)
58. Vrouwen aan de macht in academisch mannenbastion (De Volkskrant, 13/03/2015)
59. Gustaaf Peek: 'Vrouwen moeten zo snel mogelijk de topposities innemen' (De Volkskrant, 13/03/2015)
60. Vrouwen maken makkelijker carrière onder een topvrouw (De Volkskrant, 13/03/2015)
61. 'Als ik mijn benen niet meer scheer, krijg ik dan ook 20% meer loon?' (De Standaard, 13/03/2015)
62. Vrouwen zijn (bijna) gelijk (De Standaard, 12/03/2015)
63. Vrouwelijke CEO zegt "sorry" tegen alle werkende moeders (De Morgen, 12/03/2015)
64. Le Salon de la femme n'est pas le seul du genre (Le Monde, 12/03/2015)
65. Moins de femmes dans les comités de direction que dans les CA (Le Soir, 12/03/2015)
66. Ethel Smyth belongs on the list of great women composers (The Guardian, 12/03/2015)
67. Gender pay gap could have been closed by now (The Guardian, 12/03/2015)
68. Jane Fonda Urges US to Guarantee Equal Pay for Equal Work (The New York Times, 12/03/2015)
69. Professor, powervrouw en fijnprouwer (De Morgen, 12/03/2015)
70. Gender Equality: What's in it for Men? (The New York Times, 12/03/2015)
71. Hou jij deur open voor een vrouw? Seksist! (De Morgen, 11/03/2015)
72. Een grave griet die zich niet schaamt (De Standaard, 11/03/2015)
73. 'I see Hillary as an anti-Barbie': action-figure creators play politics (The Guardian, 11/03/2015)
74. Krijgt Ban Ki-moon vrouwelijke opvolger? (De Morgen, 11/03/2015)
75. Minder dan een op de vijf ministers wereldwijd is een vrouw (De Morgen, 10/03/2015)
76. Politique: dans quels pays les femmes sont-elles le mieux représentées (et inversement)? (La Libre Belgique, 10/03/2015)
77. World leaders pledge to achieve gender equality by 2030 (The Guardian, 10/03/2015)
78. Vrouwen stellen zich te weinig kandidaat (De Standaard, 10/03/2015)
79. Genderactieplan KU Leuven heeft een jaar na lancering nog geen resultaat (De Morgen, 09/03/2015)
80. Les femmes, toujours en minorité dans les médias (Le Monde, 09/03/2015)
81. Emma Watson on why feminist women should pick up the bill after dinner (The Independent, 09/03/2015)
82. Teabags, makeup and sweets: women don't need a care parcel for their periods (The Guardian, 09/03/2015)
83. Women are the future of cities – and New York City gives them the keys to empowerment (The Guardian, 09/03/2015)
84. Legal barriers prevent women's empowerment in more than 170 countries (The Guardian, 09/03/2015)
85. Scottish parties fail the gender equality test before general election (The Guardian, 09/03/2015)
86. UN Chief Urges Equality for Women by 2030, Says Men Are Key (The New York Times, 09/03/2015)
87. Hillary Clinton Urges Action to Achieve Women's Equality (The New York Times, 09/03/2015)
88. 'Not There' Campaign Cuts Women From Ads to Highlight Inequality (The New York Times, 09/03/2015)
89. En hoe gaat het met Mevrouw? (De Morgen, 08/03/2015)
90. 'Mannen en vrouwen verdienen evenveel' (De Standaard, 08/03/2015)
91. Ambitieuze? Dan verhuist u als vrouw beter naar Letland (De Standaard, 08/03/2015)

92. Vrouwenquotum is een paardenmiddel, maar het is nodig (De Volkskrant, 08/03/2015)
93. Pourquoi la planète manque-t-elle de femmes (Le Monde, 08/03/2015)
94. International Women's Day 2015: 10 ways to make equality happen (The Independent, 08/03/2015)
95. Beyonce, Lady Gaga and Meryl Streep among high-profile women to sign open letter calling for female empowerment in global poverty battle (The Independent, 08/03/2015)
96. Mary Portas says Marks & Spencer needs a 'female touch' at the top (The Independent, 08/03/2015)
97. Military's 'brass ceiling' to melt as women take command (The Independent, 08/03/2015)
98. Mona Eltahawy: It's time to stop treating women like a cheap bargaining chip (The Independent, 08/03/2015)
99. Girls star Desiree Akhavan: There is room for more than one female director in New York (The Guardian, 08/03/2015)
100. Whatever their views, women should vote (The Guardian, 08/03/2015)
101. How I made it happen: leading businesswomen share the secrets of their success (The Guardian, 08/03/2015)
102. Science: Where are the women? (The Guardian, 08/03/2015)
103. 45 years after the Equal Pay Act, there's still a long way to go (The Guardian, 08/03/2015)
104. Female parliamentary candidates are on the rise – but why aren't women voting? (The Guardian, 08/03/2015)
105. Actress Emma Watson Urges More Men to Fight for Gender Equality (The New York Times, 08/03/2015)
106. Blijven mannen genieën en vrouwen storen? (De Morgen, 07/03/2015)
107. "Mijn naam is niet Hey Sexy" (De Morgen, 07/03/2015)
108. Streng verboden een kind te krijgen (De Morgen, 07/03/2015)
109. Je mag hen best dwingen een keer een vrouw te vragen (De Volkskrant, 07/03/2015)
110. International Women's Day 2015: From Elsa in Frozen to Daenerys in Game of Thrones - the strongest women on screen so far this century (The Independent, 07/03/2015)
111. Poverty is sexist: leading women sign up for global equality (The Guardian, 07/03/2015)
112. Germany Sets Gender Quota in Boardrooms (The New York Times, 07/03/2015)
113. Vrouwendagen blijven nodig, ook hier, en zelfs niet alleen op vrouwendag (De Morgen, 06/03/2015)
114. Vrouwen half zo vaak manager als mannen (De Volkskrant, 06/03/2015)
115. A la recherche du sexe perdu (La Libre Belgique, 06/03/2015)
116. A l'école, les garçons restent moins performants que les filles (Le Monde, 06/03/2015)
117. Égalité des sexes : Berlin met les quotas en boîtes (Libération, 06/03/2015)
118. International Women's Day: Gender pay gap will not close for 70 years if trends continue, UN says (The Independent, 06/03/2015)
119. International Women's Day 2015: The high-profile women who prove that the pay and equality gaps are still alive and well (The Independent, 06/03/2015)
120. International Women's Day: How much could be achieved if we scrapped the idea of 'male' jobs? (The Independent, 06/03/2015)
121. Head of UN Women: No Country Has Reached Gender Equality (The New York Times, 06/03/2015)
122. Vrouwen verdienen in ons land gemiddeld 10 procent minder dan mannen (De Morgen, 05/03/2015)
123. Belgische vrouwen verdienen gemiddeld tien procent minder (De Standaard, 05/03/2015)
124. Les femmes gagnent en moyenne 10% de moins que les hommes en Belgique (La Libre Belgique, 05/03/2015)
125. Gender pay gap will not close for 70 years at current rate, says UN (The Guardian, 05/03/2015)
126. Women composers deserve much better (The Guardian, 05/03/2015)
127. More Than Quotas Needed to Keep Number of Women MPs Rising: IPU (The New York Times, 05/03/2015)
128. Gerianne Stoncke is vrouwelijke ondernemer 2015 (De Morgen, 05/03/2015)
129. Eerste vrouw en westerling in top Toyota (De Morgen, 04/03/2015)
130. Waarom vrouwen zo graag half man willen zijn (De Morgen, 04/03/2015)
131. Eerste vrouw en westerling in top Toyota (De Standaard, 04/03/2015)
132. Voor het eerst vrouw en westerling in top Toyota (De Volkskrant, 04/03/2015)
133. Hillary Clinton to Democrats: don't you want to see a female president? (The Guardian, 04/03/2015)
134. Het Clooney-effect: De slimme vrouw wordt sexy (De Morgen, 03/03/2015)
135. Vrouwen aan de top bij overheidsbenoemingen (De Standaard, 03/03/2015)

136. Stay at home mums: Spending all day with children is a luxury few can afford (The Independent, 03/03/2015)
137. Feminist academics take note: women are not all white and straight (The Guardian, 03/03/2015)
138. Vrouwen aan de openbare top (De Morgen, 03/03/2015)
139. Fewer Women Run Big Companies Than Men Named John (The New York Times, 03/03/2015)
140. Meer vrouwen in toptunes bij overheid (De Morgen, 02/03/2015)
141. Anna Wintour onthult de geheimen van haar succes (De Standaard, 02/03/2015)
142. 'Ik wil er zijn voor alle vrouwen' (De Standaard, 02/03/2015)
143. Barbara Woodward: Britain's first female ambassador to China intends to forge strong links with the growing economic superpower (The Independent, 01/03/2015)
144. Not all women are created equal (The Guardian, 01/03/2015)
145. Ik ben niet de Messias van de mollige meisjes (De Morgen, 28/02/2015)
146. Sexy Zuhai: rolmodel voor de moderne vrouw? (De Morgen, 28/02/2015)

APRIL 2015 (31/03/2015 – 30/04/2015)

50 krantenkoppen uit een totaal van 1009

1. Time, gentlemen: when will the last all-male clubs admit women? (The Guardian, 30/04/2015)
2. "Top Gun Afghane", la première femme pilote qui vole au dessus des préjugés (La Libre Belgique, 29/04/2015)
3. 'Puinvrouwen' worden nieuwe kostwinners (De Morgen, 29/04/2015)
4. Women at the top is better for business and the environment (The Guardian, 27/04/2015)
5. How to Attract Female Engineers (The New York Times, 27/04/2015)
6. Iron Lady to #GrandmotherKnowsBest: Hillary Clinton plays 'gender card' to win (The Guardian, 26/04/2015)
7. Former MasterChef contestant Kim Woodward becomes first woman head chef at Savoy Grill restaurant (The Independent, 25/04/2015)
8. Doorbreek het glazen plafond! (De Standaard, 24/04/2015)
9. Ook de Republikeinen hebben een vrouw (De Standaard, 23/04/2015)
10. Amper vrouwelijke regisseurs in Hollywood (De Morgen, 23/04/2015)
11. Loretta Lynch, première femme noire à la tête de la Justice américaine (La Libre Belgique, 23/04/2015)
12. Delphine Ernotte sera la première présidente de France Télévisions (Le Monde, 23/04/2015)
13. Black Women Want Top Jobs (but They Aren't Getting Them) (The New York Times, 23/04/2015)
14. Clinton Gives Glimpse of How She Plans to Run as a Woman (The New York Times, 23/04/2015)
15. Héliène Darroze sacrée "meilleure femme chef du monde" (La Libre Belgique, 22/04/2015)
16. Become a yes-woman and break from the thinking patterns that hold you back (The Guardian, 22/04/2015)
17. Campaign Launches to Elect First Female U.N. Secretary-General (The New York Times, 22/04/2015)
18. Female leadership, entrepreneurship and self-belief can close the gender gap (The Guardian, 21/04/2015)
19. "Te weinig vrouwen in politietop" (De Morgen, 17/04/2015)
20. Women need the same rights as men, because development needs equality' (The Guardian, 17/04/2015)
21. US Senator Says it's Time to Put a Woman on the \$20 Bill (The New York Times, 17/04/2015)
22. Venus staat haar mannetje (De Standaard, 16/04/2015)
23. De eerste vrouwelijke ambassadeur voor Iran (De Standaard, 16/04/2015)
24. Steeds meer vrouwen hebben aanvullend pensioen (De Standaard, 16/04/2015)
25. Excuustruus, maar wel hoopgevend (De Morgen, 16/04/2015)
26. Amerika heeft al een vrouwelijke president (De Morgen, 15/04/2015)
27. Où sont les femmes ? Pas dans les programmes du bac littéraire (Le Monde, 15/04/2015)
28. National Equal Pay Day: Shop charges women less than men to raise awareness of inequality (The Independent, 15/04/2015)
29. Bij Google is de CEO altijd een man (De Morgen, 15/04/2015)
30. 'Vrouwelijke docent eerder vast contract' (De Volkskrant, 15/04/2015)
31. A l'université, les femmes tenues à l'écart des responsabilités (Le Monde, 14/04/2015)
32. Iran to appoint first female ambassador since Islamic revolution (The Guardian, 14/04/2015)
33. General election 2015: what happened to the push for women's votes? (The Guardian, 14/04/2015)
34. What Equal Pay Day Says About Working Men (The New York Times, 14/04/2015)
35. It's Official: Many Women Become Invisible After 49 (The New York Times, 13/04/2015)
36. Vrouwelijke nerds, verenig u (De Standaard, 13/04/2015)
37. Niet alleen in India, maar ook hier valt er verdorie nog veel aan de weg te timmeren (De Morgen, 12/04/2015)
38. Wie zijn de vrouwen achter Hillary Clinton? (De Volkskrant, 12/04/2015)
39. 'Als vrouw moet je een non zijn' (De Standaard, 11/04/2015)
40. Mais pourquoi les femmes simulent ? (La Libre Belgique, 09/04/2015)
41. Ambitieuze vrouwen: kies de mannen in uw leven juist (De Standaard, 08/04/2015)
42. Ze zijn zo gemeen, mevrouw (De Standaard, 08/04/2015)
43. Remember the Women (The New York Times, 08/04/2015)

44. Why women need a stronger voice in politics
(The Guardian, 05/04/2015)
45. Steeds groter aandeel vrouwen in Belgisch leger
(De Standaard, 02/04/2015)
46. Eindelijk: een vrouwelijke voetbalcommentator
(De Morgen, 01/04/2015)
47. Emma Watson au top du classement des 99 femmes les plus remarquables au monde
(La Libre Belgique, 01/04/2015)
48. 'Rosamund Pike wordt de eerste vrouwelijke James Bond'
(De Standaard, 31/03/2015)
49. Keira Knightley: 'Where are the female directors and writers?'
(The Guardian, 31/03/2015)
50. 'I decided time with my family was a once in a lifetime opportunity
that I couldn't afford to miss'
(The Guardian, 31/03/2015)

MEI 2015 (30/04/2015 – 29/05/2015) 52 krantenkoppen uit een totaal van 911

1. Vrouw zonder stem (De Standaard, 29/05/2015)
2. The 24/7 Work Culture's Toll on Families and Gender Equality (The New York Times, 29/05/2015)
3. Fifa 16 to add women's teams for the first time (The Guardian, 28/05/2015)
4. Women reveal the sexist questions they've been asked at job interviews (The Independent, 28/05/2015)
5. Angela Merkel opnieuw machtigste vrouw ter wereld (De Standaard, 27/05/2015)
6. Angela Merkel opnieuw machtigste vrouw ter wereld volgens Forbes (De Morgen, 26/05/2015)
7. Angela Merkel, toujours la femme la plus puissante du monde selon Forbes (La Libre Belgique, 26/05/2015)
8. Vrouwen, kap met koffie voor de afdeling halen' (De Volkskrant, 26/05/2015)
9. Merkel tops Forbes 100 most powerful women list with Clinton close behind (The Guardian, 26/05/2015)
10. Gap for a House of Commons select committee on women and equalities (The Guardian, 26/05/2015)
11. Mars van vrouwen naar de top verloopt tergend traag (De Volkskrant, 26/05/2015)
12. It's an open secret that women work harder to reach the top in prep schools (The Guardian, 24/05/2015)
13. In North Korea, Men Call the Shots, Women Make the Money (The New York Times, 24/05/2015)
14. Oma's aan de top: vrouw én oud zijn is niet langer een nadeel in de politiek (De Morgen, 23/05/2015)
15. Want your daughter to earn more? Be a working mother (The Guardian, 22/05/2015)
16. The 10 best unsung female scientists (The Guardian, 22/05/2015)
17. Minister zet databank topvrouwen op afstand wegens kritiek (De Volkskrant, 21/05/2015)
18. 'Ook wij, meisjes, houden van wetenschap' (De Standaard, 19/05/2015)
19. Kan de 30-urenweek ons evenwicht tussen werk en privé redden? (De Morgen, 18/05/2015)
20. Jane Fonda Says Gender Pay Gap 'Unacceptable' (The New York Times, 17/05/2015)
21. Poor Little Rich Women (The New York Times, 17/05/2015)
22. Les rapports hommes-femmes, une question de centimètres (Le Monde, 15/05/2015)
23. Marjorie Townsend: Electrical engineer who joined Nasa and became the first woman to manage the launch of a US spacecraft (The Independent, 15/05/2015)
24. Gertrude Schimmel, First Female Chief With N.Y.P.D., Dies at 96 (The New York Times, 12/05/2015)
25. A.C.L.U. Letter on the Exclusion of Women Directors (The New York Times, 12/05/2015)
26. Een vrouw moet mooi zijn, of niet zijn (De Standaard, 12/05/2015)
27. Aantal vrouwelijke proffen stijgt naar één op vier (De Morgen, 11/05/2015)
28. Egalité homme-femme au travail : critiqué, le gouvernement amendera la loi sur le dialogue social (Le Monde, 11/05/2015)
29. Women in UK politics: 'We don't all agree' (The Guardian, 11/05/2015)
30. Happy (working) Mother's Day: has the balancing act gotten any easier? (The Guardian, 10/05/2015)
31. Almost a third of all MPs are now women – a milestone has been reached (The Guardian, 08/05/2015)
32. The power of visibility: why need to keep asking 'where are all the women?' (The Guardian, 08/05/2015)
33. Record numbers of women set to become MPs (The Independent, 07/05/2015)
34. Ook topvrouwen verdienen soms fors salaris (De Volkskrant, 07/05/2015)
35. Minister Peeters roept op verhouding mannen-vrouwen te respecteren op verkiezingslijsten (De Standaard, 06/05/2015)
36. Lid! moet stoppen met 'kook dus lekker en gezond voor uw man'-spot (De Standaard, 06/05/2015)
37. Een vrouw bepaalt wie Brits premier wordt (De Standaard, 06/05/2015)
38. 'Het draait niet om seks. Het draait om macht' (De Standaard, 06/05/2015)
39. Ignore what the media would have you think, politics is not a 'man's game' (The Guardian, 06/05/2015)
40. Take care, female students – you owe it to yourselves (The Guardian, 06/05/2015)
41. U.S. Tech Industry Needs Women, Must Interest Them at School (The New York Times, 06/05/2015)
42. Women Who Choose Engineering (The New York Times, 06/05/2015)
43. A Mother's Day Gift That Benefits More Women Than Just Mom (The New York Times, 05/05/2015)

44. 'O ja, jil bent de man van' (De Standaard, 05/05/2015)
45. How Some Men Fake an 80-Hour Workweek, and Why It Matters (The New York Times, 05/05/2015)
46. Carly Fiorina doet gooi naar Witte Huis (De Standaard, 04/05/2015)
47. Carly Fiorina, l'ancienne PDG de HP, se lance dans la course à la Maison Blanche (La Libre Belgique, 04/05/2015)
48. How can we get more women into top jobs? (The Guardian, 04/05/2015)
49. Better Roles for Women: A Dandy Idea (The New York Times, 03/05/2015)
50. 'Maggie is geboefwaardiger dan Laurette' (De Standaard, 30/04/2015)
51. La fondatrice du célèbre régime Weight Watchers est décédée (La Libre Belgique, 30/04/2015)
52. General election 2015: a campaign full of women but not about them (The Guardian, 30/04/2015)

JUNI 2015

(30/05/2015 – 30/06/2015)

82 krantenkoppen uit een totaal van 1097

1. Labor to debate raising affirmative action quotas for women to 50% (The Guardian, 30/06/2015)
2. Women in Science (The New York Times, 29/06/2015)
3. Gender equality is a founding value of the EU, so why the lack of progress? (The Guardian, 27/06/2015)
4. Vrouwen scoren (eindelijk) in de game-industrie (De Morgen, 26/06/2015)
5. Bewezen: een werkende moeder is goed voor de kinderen (De Morgen, 25/06/2015)
6. L'égalité des femmes et des hommes ne progresse pas en Belgique (La Libre Belgique, 25/06/2015)
7. Working mothers don't need to feel guilty – but it can be a useful tool (The Guardian, 25/06/2015)
8. Ontslag wegens veel afwezig bij zwangerschap is discriminatie (De Morgen, 24/06/2015)
9. Having a working mother works for daughters (The Guardian, 24/06/2015)
10. The accidental mentor: why we should all help other women climb the ladder (The Guardian, 24/06/2015)
11. Vrouwen niet aan de macht in de sport (De Standaard, 24/06/2015)
12. Where are all the women inventors? (The Guardian, 23/06/2015)
13. Hide your family and live in the office: how women in engineering get ahead (The Guardian, 23/06/2015)
14. Why Women Apologize and Should Stop (The New York Times, 23/06/2015)
15. Hoe meer gelijkheid tussen man en vrouw, hoe minder depressies (De Standaard, 22/06/2015)
16. Gelijkheid man en vrouw maakt iedereen gelukkiger (De Morgen, 22/06/2015)
17. Four myths about why women aren't getting the top jobs in universities (The Guardian, 22/06/2015)
18. 10 of the best female role models in tech – in pictures (The Guardian, 22/06/2015)
19. Catherine De Bolle leidt hoogste veiligheidsorgaan (De Standaard, 20/06/2015)
20. Women's World Cup 2015: It is tactically naive to judge women on gender not ability (The Independent, 20/06/2015)
21. Changing Views on a Female President (The New York Times, 20/06/2015)
22. Voor het eerst leidt een vrouw het Duitse ruimtevaartbureau (De Standaard, 19/06/2015)
23. De wereld zou gebaat zijn bij iets minder eikels of vrouwvriendelijke klotzakken (De Morgen, 18/06/2015)
24. Les femmes dirigeantes : des dirigeantes presque comme les autres (Le Monde, 18/06/2015)
25. Encore trop peu de femmes dans le monde de la gestion (La Libre Belgique, 17/6/2015)
26. Qu'est-ce qui rend les femmes belges heureuses? (La Libre Belgique, 16/06/2015)
27. Julia Gillard's views on sexism in politics are about every woman in every job (The Guardian, 16/06/2015)
28. Over 30 Million Women Players, but Only One Seat at FIFA's Table (The New York Times, 16/06/2015)
29. Steun voor biochemicus Hunt na ontslag om 'vrouwengrapje' (De Volkskrant, 15/06/2015)
30. Voormalige first lady Mexico kandidaat presidentschap (De Morgen, 15/06/2015)
31. Waarom in topsport de vrouw nooit evenveel zal verdienen als de man (De Morgen, 13/06/2015)
32. How well are women represented in UK science? (The Guardian, 13/06/2015)
33. Vrouwelijke wetenschappers zijn #distractinglysexy na uitspraken Nobelprijswinnaar (De Standaard, 12/06/2015)
34. Voor elke vrouw een rolmodel (De Standaard, 12/06/2015)
35. Liever geen 'meisjes' in het labo (De Standaard, 12/06/2015)
36. De vrouw aan de haard en de man bij zijn maten (De Morgen, 12/06/2015)
37. Tim Hunt struikelde over vrouwen in het lab (De Standaard, 11/06/2015)
38. Steeds meer vrouwen worden deurwaarder (De Standaard, 11/06/2015)
39. "Seksistische Nobelprijswinnaar illustreert groter probleem" (De Standaard, 11/06/2015)
40. Why It Matters That So Few Mutual Fund Managers Are Women (De Morgen, 11/06/2015)
41. Hire the Next First Lady (The New York Times, 11/06/2015)
42. "Aan KU Leuven is het nog lang wachten op eerste vrouwelijke rector" (De Morgen, 10/06/2015)
43. Nee, u werkt niet meer dan vroeger (En mannen doen nog altijd weinig in het huishouden) (De Morgen, 10/06/2015)
44. Les femmes entrent en force au Parlement turc (Le Monde, 09/06/2015)
45. Les femmes investissent le sport de haut niveau, mais les inégalités persistent (Le Monde, 09/06/2015)

46. "Bien qu'elle soit une femme": la phrase de trop de Narendra Modi, Premier ministre indien (La Libre Belgique, 09/06/2015)
47. Opvallend: recordaantal vrouwen in Turkse parlement (De Morgen, 08/06/2015)
48. Indiase premier onder vuur om bekrompen uitspraak: "Hoewel zij een vrouw is..." (De Morgen, 08/06/2015)
49. Eerste Tony Award ooit voor vrouwelijk componistenduo (De Volkskrant, 08/06/2015)
50. Narendra Modi pays Bangladeshi Prime Minister Sheikh Hasina compliment for doing a good job... despite being a woman (The Independent, 08/06/2015)
51. Women top the bill at Apple's developer conference in first for company (The Guardian, 08/06/2015)
52. Italiaanse breekt record van langste ruimtevlucht door vrouw (De Morgen, 07/06/2015)
53. Prinses Astrid steunt vrouwen in het leger (De Standaard, 07/06/2015)
54. 'Queen bee syndrome' among women at work is a myth, study finds (The Guardian, 07/06/2015)
55. Gone native: how Manhattan's richest women follow the laws of the jungle (The Guardian, 07/06/2015)
56. (The New York Times, 06/06/2015)
57. Gender Bias at Work (The New York Times, 06/06/2015)
58. Women Take the Wheel (The New York Times, 06/06/2015)
59. Our Problem With Powerful Women (The New York Times, 05/06/2015)
60. Alex Salmond tells female Tory minister: 'Behave yourself, woman' (The Guardian, 04/06/2015)
61. Readers suggest the 10 best unsung female scientists (The Guardian, 04/06/2015)
62. 'Sad truths' about women in US media – it's still dominated by men (The Guardian, 04/06/2015)
63. Last All-Male Oxford University College Opens Doors to Women (The New York Times, 04/06/2015)
64. Loomkloof man-vrouw stagneert (De Standaard, 04/06/2015)
65. Dear G7, it's time to put girls and women at the top of your agenda (The Guardian, 04/06/2015)
66. In Hindi Films, Strong Women Are a Formula That Works (The New York Times, 04/06/2015)
67. Report: Women Produce About a Third of US News Content (The New York Times, 04/06/2015)
68. Loonkloof verkleint, maar nog lang niet weggewerkt (De Morgen, 03/06/2015)
69. Hoe stereotypes de arbeidsmarkt schaden (De Standaard, 03/06/2015)
70. Female Directors Fare Better in Festivals Than in Hollywood, Study Finds (The New York Times, 03/06/2015)
71. Vaders moeten meer verlof nemen (De Standaard, 02/06/2015)
72. "Turkije heeft vrouwen nodig om te blijven groeien" (De Morgen, 02/06/2015)
73. Having women in the cabinet is just the first step (The Guardian, 02/06/2015)
74. Primeur op Mauritius: eerste vrouwelijke president (De Standaard, 01/06/2015)
75. Wat als God een vrouw was? (De Standaard, 01/06/2015)
76. Tweedse vaders krijgen minimaal drie maanden betaald verlof (De Volkskrant, 01/06/2015)
77. Les femmes partent peu bien que les entreprises les y incitent (Le Monde, 01/06/2015)
78. Is God a woman? To ask the question is to miss the point (The Guardian, 01/06/2015)
79. Louise Richardson, première femme à diriger l'université d'Oxford (Le Soir, 01/06/2015)
80. Oxford krijgt voor het eerst een vrouwelijke leider (De Morgen, 31/05/2015)
81. Oxford krijgt voor het eerst een vrouw aan het roer (De Volkskrant, 31/05/2015)
82. New IOC Commissions See Sharp Increase in Women Members (The New York Times, 31/05/2015)
- Je bent zo snel een oude vrouw' (De Standaard, 30/05/2015)

JULI 2015 (01/05/2015 – 30/07/2015)

66 krantenkoppen uit een totaal van 871

		Deal with it	
1.	Sometimes I have to leave work early to pick up my kids.		(The Guardian, 30/07/2015)
2.	5 femmes chefs incontournables dans le monde		(La Libre Belgique, 29/07/2015)
3.	Women on the beat: how to get more female police officers around the world		(The Guardian, 28/07/2015)
4.	Women and the Workplace		(The New York Times, 28/07/2015)
5.	Seulement un tiers de femmes chez les dirigeants salariés d'entreprises(Le Monde, 28/07/2015)		
6.	Christopher Pyne says Liberal party needs more women MPs but no quota		(The Guardian, 28/07/2015)
7.	How bad must it get before Labour elects a woman?		(The Guardian, 27/07/2015)
8.	Maternity leave discrimination: five women tell their stories		(The Guardian, 27/07/2015)
9.	The Liberal party wants to preselect a woman for Canning. Here's why it won't		(The Guardian, 27/07/2015)
10.	Even though they've been taught to fear it, women must now learn to love power		(The Independent, 26/07/2015)
11.	What Hillary Clinton could learn from TV's women in power		(The Guardian, 26/07/2015)
12.	Salesforce Makes Strides Toward Gender Equality in Silicon Valley		(The New York Times, 26/07/2015)
13.	Does philosophy have a problem with women?		(The Guardian, 25/07/2015)
14.	A la sortie de Sciences Po Paris, les femmes sont moins payées que les hommes		(Le Monde, 24/07/2015)
15.	Is it getting tougher for women to have babies and careers?		(The Guardian, 24/07/2015)
16.	Young women, give up the vocal fry and reclaim your strong female voice		(The Guardian, 24/07/2015)
17.	Our party's going to reclaim women's equality: help us make it happen		(The Guardian, 24/07/2015)
18.	Les écoles d'ingénieurs peinent à s'ouvrir aux femmes		(Le Monde, 23/07/2015)
19.	Thousands of new mothers 'forced out of jobs every year because of employer discrimination'		(The Independent, 23/07/2015)
20.	Increasingly, Young Women Plan Career Pauses		(The New York Times, 23/07/2015)
21.	Les 8 qualités que doit avoir un pénis pour une femme		(La Libre Belgique, 22/07/2015)
22.	'We're more than just scantily clad assistants': meet the woman making magic's glass ceiling disappear		(The Guardian, 20/07/2015)
23.	Women and men clubbing together – or not...		(The Guardian, 20/07/2015)
24.	Cameron must work hard to engineer pay equality		(The Guardian, 19/07/2015)
25.	2 Women to Vie in Taiwan Presidential Election for 1st Time		(The New York Times, 19/07/2015)
26.	Oakland Raiderettes: Cheerleaders celebrate new laws that mean they will be treated as employees		(The Independent, 18/07/2015)
27.	Equal pay: Evening up salaries would also benefit men who are under pressure to work longer hours		(The Independent, 18/07/2015)
28.	Simon Read: 'Women are more likely to go bankrupt than men'		(The Independent, 18/07/2015)
29.	The Real Barrier for Women Marines		(The New York Times, 18/07/2015)
30.	Vooral meer vrouwen en jongeren aan het werk		(De Volkskrant, 17/07/2015)
31.	Nearly a Quarter of UN States Want Female Secretary-General		(The New York Times, 17/07/2015)
32.	Een gezin met drie kinderen? Begin op je 23ste		(De Morgen, 16/07/2015)
33.	Big and small companies alike find ways to start closing the gender wage gap		(The Guardian, 16/07/2015)
34.	The Open 2015: The R&A finally permitted women members at St Andrews last year, but many sports remain unequal		
35.	La femme est l'avenir du monde arabe		(The Independent, 16/07/2015)
36.	The bigger picture behind the gender pay gap issue		(Le Monde, 15/07/2015)
37.	'Think manager, think man' stops us seeing woman as leaders		(The Guardian, 15/07/2015)
38.	Décès de Véronique Cornet: «La Wallonie perd une grande dame»		(Le Soir, 14/07/2015)
39.	Closing Britain's gender pay gap will take more than David Cameron's audit		(The Guardian, 14/07/2015)
40.	It's time to take women's ovaries out of politics. Yes, even you, Emily's List		(The Guardian, 14/07/2015)

41. David Cameron to force companies to disclose gender pay gaps (The Guardian, 14/07/2015)
42. Firms who pay men more than women to be 'named and shamed' (The Independent, 14/07/2015)
43. Technology still has a problem with women – but change is in the air (The Guardian, 13/07/2015)
44. Hillary Clinton wants to raise wages for women and average Americans (The Independent, 13/07/2015)
45. Larger companies to be forced to reveal whether they are paying men and women equally (The Independent, 11/07/2015)
46. Beste talkshowmannen, waar zijn de vrouwen? (De Volkskrant, 09/07/2015)
47. 'Mannen zijn niet si, en vrouwen niet la' (De Morgen, 09/07/2015)
48. « L'inégalité salariale entre les femmes et les hommes doit être combattue collectivement » (Le Soir, 09/07/2015)
49. 'If there aren't as many women cycling as men ... you need better infrastructure' (The Guardian, 09/07/2015)
50. Benoeming van eerste vrouw bij Afghaans Hooggerichtshof verworpen (De Morgen, 08/07/2015)
51. Tweede vrouw in hoofdbestuur FIFA (De Volkskrant, 08/07/2015)
52. Want to be a female politician? Mum's still the word (The Guardian, 08/07/2015)
53. Garrick gentlemen's club refuses to admit women because it might ruin the 'banter' (The Independent, 08/07/2015)
54. The app that puts women on the map (The Guardian, 07/07/2015)
55. Wimbledon Players Who Are Mothers Welcome Change in Focus (The New York Times, 04/07/2015)
56. Why is it that there's no women's team at Manchester United? (The Independent, 04/07/2015)
57. Veel meer vrouwen dan mannen thuis door psychische aandoening (De Standaard, 03/07/2015)
58. Former Disney CEO: it's hard to find a beautiful woman who's also funny (The Guardian, 03/07/2015)
59. Sorry, but it's time for women to stop apologising so much (The Guardian, 03/07/2015)
60. In Women's World Cup Viewership, New Generation Is Older One (The New York Times, 03/07/2015)
61. Een vrouwelijke docent is geen grietje (De Volkskrant, 02/07/2015)
62. Women, motherhood and modern society's values (The Guardian, 02/07/2015)
63. Girls' education will only make the grade when intuition gives way to information (The Guardian, 02/07/2015)
64. U.S. Navy Triples Maternity Leave to 18 Weeks for Women (The New York Times, 02/07/2015)
65. EU-Commissie trekt voorstel voor 18 weken moederschapsverlof noodgedwongen weer in (De Standaard, 01/07/2015)
66. Disney Names Its First Female Chief Financial Officer (The New York Times, 01/07/2015)

AUGUSTUS 2015 (31/07/2015 – 31/08/2015)

61 krantenkoppen uit een totaal van 768

1. A shed of one's own: how women are reclaiming the garden (The Guardian, 31/08/2015)
2. Chuka Umunna and Gloria De Piero: Women have waited long enough for equal pay (The Independent, 30/08/2015)
3. 'Je bent toch schrijfster'? Wel dan. Uit met die blouse' (De Standaard, 29/08/2015)
4. Women in their 20s earn more than men of same age, study finds (The Guardian, 29/08/2015)
5. Gender pay gap reversed for women in their twenties but remains rife among over thirties (The Independent, 29/08/2015)
6. Chrches singer Lauren Mayberry calls for shift in attitudes towards women after being targeted by misogynistic trolls for wearing a dress (The Independent, 28/08/2015)
7. Japan Requires Companies to Set Goals in Hiring Female Execs (The New York Times, 28/08/2015)
8. Voor het eerst vrouw premier in Griekenland (De Morgen, 28/08/2015)
9. Hoe kan een zwangere werknemer met ambitie zich weerbaar maken? (De Volkskrant, 27/08/2015)
10. Quand les femmes prennent le pouvoír (Le Monde, 26/08/2015)
11. Women-only carriages around the world: do they work? (The Guardian, 26/08/2015)
12. Ja, ik wil au sérieux genomen worden' (De Morgen, 26/08/2015)
13. Blank, blond en pijlsnel (De Standaard, 26/08/2015)
14. Weekend Courses Encourage Female Conductors (The New York Times, 26/08/2015)
15. Here's one important reason why Labour has never chosen a female leader - and won't this time either (The Independent, 25/08/2015)
16. Female bosses are working for free as gender pay gap persists (The Guardian, 25/08/2015)
17. Rwanda's gender gap: banks must stop failing female entrepreneurs (The Guardian, 25/08/2015)
18. Study: Female Directors Make Work Gains; Minorities Lag (The New York Times, 25/08/2015)
19. Wordt het niet tijd dat een vrouw de VN leidt? (De Morgen, 25/08/2015)
20. Pay gap between men and women means female bosses work 57 days a year 'for free' (The Independent, 25/08/2015)
21. Vrouwen die rechten opeisen pakken ze niet van mannen af (De Volkskrant, 24/08/2015)
22. Show me the money: why women need to stop working for free (The Independent, 24/08/2015)
23. After 70 Years of Men, Some Say It Is 'High Time' a Woman Led the U.N. (The New York Times, 22/08/2015)
24. The Push for a Woman to Run the U.N. (The New York Times, 22/08/2015)
25. Women graduate for the first time from US Army Ranger School (The Guardian, 21/08/2015)
26. Anouk Mertens, vrouw aan het hoofd van een sportzender (De Standaard, 21/08/2015)
27. Jessy McCabe: Teenage girl launches petition calling for more women to be represented in A-level music exams (The Independent, 19/08/2015)
28. In First, Mormon Church Appoints 3 Women to Leadership Councils (The New York Times, 19/08/2015)
29. What does the university gender gap mean for the future of our society? (The Guardian, 18/08/2015)
30. Vrouwen maken inhaalslag op arbeidsmarkt (De Volkskrant, 17/08/2015)
31. Aantal werkende vrouwen stijgt sneller dan mannen (De Volkskrant, 17/08/2015)
32. Surgeons use #looklikeasurgeon hashtag to protest against profession's male stereotype (The Independent, 16/08/2015)
33. Not just Nefertiti – there are plenty of influential women in history, if you look for them... (The Guardian, 16/08/2015)
34. It's time London had a woman mayor, says Labour frontrunner Tessa Jowell (The Independent, 15/08/2015)
35. Onderhandelen over een beter loon als vrouw? Zo doe je het (De Morgen, 13/08/2015)
36. Vrouwen verdienen meer respect in de Formule 1' (De Standaard, 13/08/2015)
37. #LookLikeAnEngineer – how one woman turned the tables on sexism in her industry (The Guardian, 13/08/2015)
38. Eerste vrouwelijke Amerikaanse elite-pars zwaaien af maar mogen niet in dienst (De Standaard, 12/08/2015)
39. Vlaamse regering wil 'mechanismen wegwerken die vrouwen achterstellen op mannen' (De Standaard, 11/08/2015)
40. Hargreaves Lansdown boss: Gender quotas for firms are 'mad' and men are 'more ambitious and positive' than women (The Independent, 10/08/2015)
41. Kim Chambers becomes first woman to complete shark-infested California (The Guardian, 10/08/2015)

42. Flora MacDonald: Canada's first female Foreign Minister who played a key role in aiding US embassy staff during the 1979 Iran hostage crisis (The Independent, 09/08/2015)
43. The 50 most influential women in sport: The full list (The Independent, 09/08/2015)
44. Zo blond, zo grof en zo geliefd (De Standaard, 08/08/2015)
45. Woman Behind #LookLikeAnEngineer Says Campaign Against Gender Stereotypes Is 'Long Overdue' (The New York Times, 06/08/2015)
46. Futur papa, Mark Zuckerberg s'attaque au tabou de la fausse couche (La Libre Belgique, 05/08/2015)
47. Vrouwen tellen: lastiger dan het lijkt (De Volkskrant, 05/08/2015)
48. Female band manager told to leave industry because she's a woman, in sexist email (The Independent, 05/08/2015)
49. Dear manchild: if you want me to look after you, it's time to pay up (The Guardian, 05/08/2015)
50. The new cold war: why women are chilly at work (The Guardian, 05/08/2015)
51. Brussel lanceert project tegen stereotiepe beroepskeuze (De Standaard, 04/08/2015)
52. Vrouwen blijven ongezien, dus gaan we door met turven (De Volkskrant, 04/08/2015)
53. Four ways to boost the number of women in top jobs in Irish universities (The Guardian, 03/08/2015)
54. Support for women returners is key to closing the gender gap (The Guardian, 03/08/2015)
55. A smart Australia needs diverse engineers (The Guardian, 03/08/2015)
56. Jen Weiter Is Teaching Men, and Girls, as N.F.L.'s First Female Coach (The New York Times, 03/08/2015)
57. Feminisme is een kwestie van turven geworden (De Volkskrant, 02/08/2015)
58. Verplichte publicatie loonloof in bedrijven (De Standaard, 01/08/2015)
59. "Hoezo, vrouwen kunnen de kist niet dragen?" (De Morgen, 31/07/2015)
60. 'De kracht van vroedvrouwen' (De Standaard, 31/07/2015)
61. Meet Bana Gora, the woman planning Britain's first female-managed mosque (The Guardian, 31/07/2015)

SEPTEMBER 2015 (01/09/2015 – 30/09/2015)

56 krantenkoppen uit een totaal van 840

1. Boerenbond krijgt harde tante als baas (De Standaard, 30/09/2015)
2. Female leaders gather to underline importance of educating girls (The Guardian, 30/09/2015)
3. Quand les femmes prennent le pouvoir : « Les quotas sont un mal nécessaire » (Le Monde, 29/09/2015)
4. Companies with women on the board perform better, report finds (The Guardian, 29/09/2015)
5. Lucy Turnbull on why female-friendly cities are better for everyone (The Guardian, 27/09/2015)
6. Barriers for Women in the Workplace (The New York Times, 27/09/2015)
7. We desperately need feminists in Labour – and that includes the male ones (The Independent, 27/09/2015)
8. Vrouwen kunnen de wereld rijker maken (De Standaard, 25/09/2015)
9. Cercle Brugge krijgt vrouw als nieuw algemeen directeur (De Standaard, 25/09/2015)
10. Tackle Gender Inequality at Work to Boost World Economy by \$12 Trillion: Report (The New York Times, 24/09/2015)
11. Sumption encapsulates the law's sexism: only quotas can challenge male privilege (The Guardian, 24/09/2015)
12. Anne-Marie Slaughter's 'Unfinished Business: Women Men Work Family' (The New York Times, 24/09/2015)
13. Goodbye nine to five, hello work-life balance (The Guardian, 23/09/2015)
14. Nieuwe Lady Chef of the Year heet Anne-Sophie Breysen (De Standaard, 22/09/2015)
15. Sophie Wilmes legt de eed af bij de koning (De Standaard, 22/09/2015)
16. Do women need to swing right to get ahead in politics? (The Guardian, 22/09/2015)
17. NWO discrimineert vrouwelijke wetenschappers (De Volkskrant, 21/09/2015)
18. Men Will Have to Sacrifice Pay for Women, Says FFA Boss (The New York Times, 21/09/2015)
19. New Look Australia Cabinet Features a First-Female Defense Minister (The New York Times, 21/09/2015)
20. Nieuwe Australische regering met vijf vrouwen (De Standaard, 20/09/2015)
21. Recruit women, urges engineers' first female leader (The Guardian, 20/09/2015)
22. Nieuwe Australische regering met vrouwelijke inslag (De Standaard, 20/09/2015)
23. Geef vrouwen de macht over het wereldvoetbal. Slechter kan het namelijk niet gerund worden (De Morgen, 20/09/2015)
24. Carly Fiorina, van zich afbijtende presidentskandidate (De Morgen, 19/09/2015)
25. A Look at Women's Integration in the Military (De Standaard, 19/09/2015)
26. The top 10 sexist things that happen to women at work (The New York Times, 19/09/2015)
27. Belgische mannen verdienen zeven procent meer dan vrouwen (The Independent, 18/09/2015)
28. Are women better peacekeepers? These UN officers think so (De Morgen, 17/09/2015)
29. Inhaalslag vrouwelijke profs ligt moeilijk (De Volkskrant, 16/09/2015)
30. Waarom leiders geen vrouwenquotum willen (De Volkskrant, 15/09/2015)
31. Enquête : le ménage reste la tâche principale des femmes (La Libre Belgique, 15/09/2015)
32. Lucy Turnbull: the illustrious career of Australia's new 'first lady' (The Guardian, 15/09/2015)
33. In Search for Athletic Directors, Women Overlooked in Texas and Beyond (The New York Times, 15/09/2015)
34. Male breadwinners 'would take a pay cut to spend more time at home' if it's truly progressive, Labour will have voted in a female leader - regardless of her policies (The Independent, 13/09/2015)
35. Nations Call for Gender Balance in Choosing U.N. Chief (The New York Times, 11/09/2015)
36. Women Rising in Taiwan's Politics Approach Next Stop: The Top (The New York Times, 11/09/2015)
37. Amerikaans marinierskorps experimenteert met vrouwen (De Standaard, 10/09/2015)
38. Report Finds Most Nations Hinder Women (The New York Times, 10/09/2015)
39. Experiment met vrouwen bij mariniers VS loopt uit op drama (De Volkskrant, 09/09/2015)
40. Many Nations' Laws Hinder Women's Access to Jobs, Credit: World Bank Study (The New York Times, 09/09/2015)
41. 63 ans, 7 mois et 2 jours: Elizabeth II bat le record de longévité sur le trône (Le Soir, 09/09/2015)
42. UN Official Says Women in Asia Paid 30 Percent Less Than Men (The New York Times, 08/09/2015)
43. Making Her Mark in the Watch World (The New York Times, 08/09/2015)
- 44.

45. How to Keep a Girl From Skipping School, Marrying? Give Her a Toilet
(The New York Times, 08/09/2015)
46. G-20 Members Launch New Grouping to Empower Women
(The New York Times, 06/09/2015)
47. Beyonce Offers Female Empowerment Themes at Philly Show
(The New York Times, 06/09/2015)
48. How dare Yahoo's Marissa Mayer be her own woman about having babies!
(The Guardian, 06/09/2015)
49. 20 years on: what's changed for women since Hillary Clinton's Beijing speech?
(The Guardian, 05/09/2015)
50. Do women have a duty to take their full maternity leave?
(The Guardian, 04/09/2015)
51. "Les filles devraient moins jouer à la poupée"
(La Libre Belgique, 04/09/2015)
52. Twins and two weeks' maternity leave. Good luck Marissa Mayer
(The Guardian, 04/09/2015)
53. Do women have a duty to take their full maternity leave?
(The Guardian, 04/09/2015)
54. Marissa Mayer has the choice to skip maternity leave. Not everyone does
(The Guardian, 03/09/2015)
55. Quand les femmes (ne) prennent (pas) le pouvoir
(Le Monde, 02/09/2015)
56. The three things holding women back at work
(The Guardian, 01/09/2015)

OKTOBER 2015 (05/10/2015 – 30/10/2015) 59 krantenkoppen uit een totaal van 932

1. Danira - leer mijn naam! - Boukhriss Hoe de slimste vrouw het feminisme nieuw leven inblaast (De Standaard, 30/10/2015)
2. 'I hope we can open more doors for women in Formula One' (The Guardian, 30/10/2015)
3. Chair of Bar Council wants to tackle gender disparity in top law jobs (The Guardian, 30/10/2015)
4. Waarom vrouwen betere leiders zijn (De Standaard, 29/10/2015)
5. Oui, les hommes participent plus... mais ils gardent les tâches les plus gratifiantes (Le Monde, 29/10/2015)
6. Egalité femmes-hommes : les syndicats encore bien loin de la parité (Le Monde, 29/10/2015)
7. Women on boards: what happens now? (The Guardian, 29/10/2015)
8. Nepal: Lawmakers Elect Nation's First Woman President (The New York Times, 29/10/2015)
9. Nepalese parliament elects first female president (The Guardian, 28/10/2015)
10. What does success look like for women today? (The Guardian, 28/10/2015)
11. My career has taught me women's networks are crucial (The Guardian, 27/10/2015)
12. Jommeke in vrouwenhanden (De Standaard, 25/10/2015)
13. "Het zit me dwars dat er vaak minder kansen zijn voor vrouwen dan voor mannen" (De Morgen, 25/10/2015)
14. Scott Morrison flags super top-up for women returning to work after a baby (The Guardian, 25/10/2015)
15. David Cameron forces firms to reveal bonus amounts for men and women (The Guardian, 25/10/2015)
16. UK Firms Agree to 'Name Blind' Hiring to Cut Discrimination (The New York Times, 25/10/2015)
17. In Man's Game, Mark Herzlich Is Standing Up for Women (The New York Times, 25/10/2015)
18. UK Will Force Firms to Publish More Pay Details to Combat Gender Gap (The New York Times, 24/10/2015)
19. 'I was one of the first women to qualify as a UK beer sommelier' (The Guardian, 23/10/2015)
20. The Women's Equality party has a problem – no one hates it (The Guardian, 22/10/2015)
21. UN Official Adds Support for Women Candidates for UN Chief (The New York Times, 21/10/2015)
22. With New SEC Nominees, 4 of 5 Commissioners Would Be Women (The New York Times, 21/10/2015)
23. 'De mannen moeten luisteren, ik ben de baas' (De Standaard, 21/10/2015)
24. 'Moedige vrouw heeft gewonnen' (De Standaard, 20/10/2015)
25. Wat bezield Angela Merkel? (De Morgen, 20/10/2015)
26. The Women's Equality Party has achieved a lot in a short time (The Independent, 20/10/2015)
27. Women's Equality Party leader Sophie Walker: Mainstream political parties have failed to tackle gender inequality (The Independent, 19/10/2015)
28. Helft minder bedrijfswagens voor vrouwen (De Standaard, 16/10/2015)
29. 'Supergirl' Leads a Wave of Female Heroes (The New York Times, 16/10/2015)
30. Supers Who Break the Glass Ceiling (The New York Times, 16/10/2015)
31. En plots was Hillary de energieke nieuwkomer (De Morgen, 15/10/2015)
32. Vrouw aan de haard (De Morgen, 14/10/2015)
33. Jennifer Lawrence klaagt loonkloof tussen mannen en vrouwen in Hollywood aan (De Morgen, 14/10/2015)
34. La GPA est aussi une affaire de femmes (La Libre Belgique, 13/10/2015)
35. On Ada Lovelace Day, here are seven other pioneering women in tech (The Guardian, 13/10/2015)
36. Women's Equality party says quotas could achieve balanced Commons in 10 years (The Guardian, 13/10/2015)
37. UN Official Criticizes Lack of Women at Peace Tables (The New York Times, 13/10/2015)
38. Dear sirs, gender quotas are all about you now (The Guardian, 13/10/2015)
39. LSE study calls for gender quotas to place women in positions of power (The Guardian, 13/10/2015)
40. Mimi Leder on the Struggles of Being a Female Director (The New York Times, 13/10/2015)
41. Femvertising: how brands are selling #empowerment to women (The Guardian, 13/10/2015)
42. Most fund managers not bothered about women on boards, survey finds (The Guardian, 13/10/2015)

43. Opzij: Hennis-Plasschaert invloedrijkste vrouw van 2015 (De Volkskrant, 12/10/2015)
44. La répartition des tâches entre hommes et femmes reste inchangée (Le Soir, 12/10/2015)
45. 'Girls' education is the global civil rights issue of our time' (The Guardian, 11/10/2015)
46. 'Sois belle et tais-toi is nog altijd de norm' (De Standaard, 10/10/2015)
47. Work-Life Balance Poses Challenges Regardless of Wealth (The New York Times, 10/10/2015)
48. Loonkloof tussen mannen en vrouwen gehalveerd sinds 1999 (De Standaard, 09/10/2015)
49. Quotas needed to help women enter politics, says Nicola Sturgeon (The Guardian, 09/10/2015)
50. Een harde tante is nog geen bitch (De Standaard, 08/10/2015)
51. Vaderschapsverlof helpt moeders carrière (De Volkskrant, 07/10/2015)
52. Successful women like Annabel Karmel, shouldn't tell others they 'can't' (The Guardian, 07/10/2015)
53. French Television Celebrates Female Hosts With Ad Implying Households Fall Apart When Women Work (The New York Times, 07/10/2015)
54. Silicon Valley Investment Funds Still Lack Diversity, Study Shows (The New York Times, 07/10/2015)
55. Have you joined the Women's Equality party? (The Guardian, 06/10/2015)
56. Ronda Rousey becomes first woman to land Men's Fitness cover - but some men aren't happy (The Independent, 06/10/2015)
57. Carter Sounds Nearly Ready to Open Combat Jobs to Women (The New York Times, 06/10/2015)
58. The want-to-work mothers trapped at home by prohibitive cost of childcare (The Guardian, 05/10/2015)
59. British banks beat 25% target for women directors but still lag behind EU rivals (The Independent, 05/10/2015)

NOVEMBER 2015 (31/10/2015 – 30/11/2015)

64 krantenkoppen uit een totaal van 895

1.	Geen toekomst zonder emancipatie	(De Standaard, 30/11/2015)
2.	Hoe sterk wordt de mondige poetsvrouw?	(De Standaard, 30/11/2015)
3.	Two disqualified as first Saudi: women begin campaign for election	(The Guardian, 29/11/2015)
4.	Killed defending women's rights: nine female activists who died in 2015	(The Guardian, 29/11/2015)
5.	Low career ambitions ingrained in women at a young age, says research	(The Independent, 29/11/2015)
6.	Waarom er geen vrouwen in de running zijn voor 'Manager van het Jaar'	(De Morgen, 27/11/2015)
7.	Gevraagd: topmanager (m/v)	(De Morgen, 27/11/2015)
8.	Met de hakken tegen het glazen plafond	(De Standaard, 27/11/2015)
9.	Vrouwen die vrouwen helpen	(The Guardian, 27/11/2015)
10.	Why is Britain's minister for women writing feminism out of history?	(De Volkskrant, 25/11/2015)
11.	De 'sterkervrouwen-lobby' is niet tegen humor maar tegen herhaling van zetten	(The New York Times, 25/11/2015)
12.	Student League Washington College Unsafe for Women of Color	(The New York Times, 25/11/2015)
13.	Is Hillary Clinton's Challenge a Glass Ceiling or a Glass Curtain?	(The New York Times, 25/11/2015)
14.	MP Jess Phillips: 'You have to be a remarkable woman to get to the top ... average men get there all the time'	(The Guardian, 23/11/2015)
15.	'It's about to be a good time for young working women'	(The Guardian, 23/11/2015)
16.	Why the 'hidden' work of women needs to be recognised	(The Guardian, 22/11/2015)
17.	New CBI boss Carolyn Fairbairn understands what matters in life	(The Independent, 22/11/2015)
18.	Playwright Penelope Skinner: who says nobody's interested in older women?	(The Independent, 22/11/2015)
19.	Nog 118 jaar wachten op einde van loonkloof	(De Standaard, 20/11/2015)
20.	België boekt weinig vooruitgang	(De Standaard, 20/11/2015)
21.	FIFA Needs More Women	(The New York Times, 20/11/2015)
22.	Vrouwen zullen pas in 2133 evenveel verdienen als mannen	(De Morgen, 19/11/2015)
23.	Women will get equal pay ... in 118 years	(The Guardian, 18/11/2015)
24.	Pregnancy at work is a constant struggle against misconceptions	(The Guardian, 18/11/2015)
25.	Een dagje medelijden met de man	(De Morgen, 18/11/2015)
26.	Peeters wil deeltijds werken soepeler maken	(De Morgen, 18/11/2015)
27.	Topvrouwentekort? Stimuleer moeders om voltijds te werken	(De Volkskrant, 18/11/2015)
28.	\$1m awarded to groups working to empower girls and young women	(The Guardian, 17/11/2015)
29.	Topvrouwen: het wil niet vlieten	(De Volkskrant, 16/11/2015)
30.	Harman wants Labour to create extra deputy leader post for women	(The Guardian, 16/11/2015)
31.	As an MP and a mother I've found out how sexist Westminster is	(The Guardian, 13/11/2015)
32.	Vlaamse huisvrouw sterft uit	(De Standaard, 12/11/2015)
33.	"Ik had geen kinderwens, wel een zorgwens"	(De Morgen, 12/11/2015)
34.	Leading Mexico City women draw up 'manifesto' to improve the city for all	(The Guardian, 11/11/2015)
35.	Ten things you should know about the gender pay gap	(The Guardian, 10/11/2015)
36.	End the macho culture keeping women from the top of NHS	(The Guardian, 10/11/2015)
37.	In Patriarchal Nepal, First Female President Works for Equality	(The New York Times, 10/11/2015)
38.	België is op drie na beste land voor evenwicht werk-privé	(De Morgen, 10/11/2015)
39.	Eerste vrouwelijke dirigent op het podium in Afghanistan	(De Morgen, 10/11/2015)
40.	British Women 'Work for Free' From Now Until 2016, Campaigners Say	(The New York Times, 09/11/2015)
41.	Are We Raising Sexist Sons?	(The New York Times, 09/11/2015)
42.	In the footsteps of Frida Kahlo: how is life changing for Mexico City's women?	(The Guardian, 09/11/2015)
43.	Voor het eerst sinds 1979 vrouwelijke ambassadeur benoemd	(De Standaard, 09/11/2015)

44.	Equal Pay Day: Seven reasons should still be worried about the gender pay gap	(The Independent, 09/11/2015)
45.	Voor het eerst Iraanse vrouw aan hoofd van ambassade	(De Morgen, 08/11/2015)
46.	Iran stuurt nu ook zijn vrouwen uit	(De Standaard, 08/11/2015)
47.	'Women are just better at this stuff': is emotional labor feminism's next frontier?	(The Guardian, 08/11/2015)
48.	Heb je ooit al gehoord over een man die zich een weg naar boven heeft geneukt?	(De Morgen, 07/11/2015)
49.	MasterChef judge tells female contestants to choose between kitchen and family	(The Guardian, 07/11/2015)
50.	Financial Advice for Women, From Women	(The New York Times, 07/11/2015)
51.	Dit zijn de best verdienende vrouwelijke muzikanten van 2015	(De Standaard, 06/11/2015)
52.	Canadese regering: vrouwen, een blinde atlete en een sikh	(De Volkskrant, 06/11/2015)
53.	Married dads earn far more than moms	(The New York Times, 05/11/2015)
54.	U.S. Women Paid Less in All Industries, Every Level: Report	(The New York Times, 05/11/2015)
55.	Vrouwen voeren twee op de drie 'lagere' jobs uit	(De Morgen, 05/11/2015)
56.	Defining Diversity in Silicon Valley and on Wall Street	(The New York Times, 05/11/2015)
57.	As a man, I'd much rather work for a woman	(The Guardian, 04/11/2015)
58.	Turkish equality campaigners condemn sharp fall in female MPs	(The Guardian, 02/11/2015)
59.	In Saudi Arabia, Where Women's Suffrage is a New Idea	(The New York Times, 02/11/2015)
60.	Are women more afraid of success than failure?	(The Guardian, 02/11/2015)
61.	Mozarts zus was even getalenteerd als hij, maar ze moest stoppen om een man te zoeken	(De Morgen, 01/11/2015)
62.	Hurrah for female bosses, but let's not forget their cleaners	(The Guardian, 01/11/2015)
63.	Een tang van een vent, bestaat dat ook?	(De Morgen, 31/10/2015)
64.	Gij zult niet frank en vrouw zijn	(De Morgen, 31/10/2015)

DECEMBER 2015 (30/11/2015 – 23/12/2015)

73 krantenkoppen uit een totaal van 777

1. Dominique Dufourmy, 1re femme bourgmestre d'Ixelles (La Libre Belgique, 23/12/2015)
2. It's time for employers to back domestic violence victims and stand up to abusers (The Guardian, 23/12/2015)
3. Six women who made 2015: from Charlotte Church to Calais campaigners (The Guardian, 22/12/2015)
4. Give Women Combat Roles in Armed Forces, Says British PM Cameron (The New York Times, 20/12/2015)
5. Werken bij overheid? Gender 'X' is oké (De Morgen, 19/12/2015)
6. Altijd de vrouw (De Standaard, 19/12/2015)
7. Afghan Men March to Demand Reinstatement of Woman Governor (The New York Times, 19/12/2015)
8. Thinking Pink: The Holidays May Still Cost More for Women (The New York Times, 19/12/2015)
9. Federale overheid voegt gender X toe aan vacatures (De Standaard, 18/12/2015)
10. Als de Kerstman een vrouw was...reed ze verloren (De Standaard, 18/12/2015)
11. Meer genderneutraliteit in vacatures van federale overheid: M/V wordt M/V/X (De Morgen, 18/12/2015)
12. Eén ding is zeker: zij is de Slimste Vrouw ter Wereld (De Standaard, 17/12/2015)
13. Female fighters are knocking out the critics - but their derisory pay packets are a low blow (The Independent, 17/12/2015)
14. Meer snorren dan vrouwen in medische toptfuncties (De Volkskrant, 17/12/2015)
15. Wordt een vrouw de volgende secretaris-generaal van de VN? (De Morgen, 16/12/2015)
16. VN roepen vrouwen op te solliciteren naar baan Ban Ki-moon (De Volkskrant, 16/12/2015)
17. Gender pay gap can be reduced by sharing the caring (The Guardian, 16/12/2015)
18. New 'Star Wars: The Force Awakens' Lets Women Take the Lead (The New York Times, 16/12/2015)
19. Wordt een vrouw de volgende secretaris-generaal van de VN? (De Morgen, 16/12/2015)
20. Aantal vrouwelijke miljardairs stijgt snel (maar niet zo snel als u denkt) (De Standaard, 16/12/2015)
21. Gender pay gap doubles for women over 40 in management, says study (The Guardian, 15/12/2015)
22. If we truly valued caring, we would fix the gender pay gap (The Guardian, 15/12/2015)
23. Focusing on Leadership as Marine Corps Mandate to Integrate Women in Combat Units Nears (The New York Times, 15/12/2015)
24. Women were written out of political history. We're putting them back in (The Guardian, 14/12/2015)
25. Vrouwen aan de top, het gaat slechter dan ooit (De Standaard, 14/12/2015)
26. 'Of er nu een vrouw of een man aan de top staat, interesseert Homans niet' (De Standaard, 14/12/2015)
27. Eerste vrouwen verkozen in Saoedische gemeenteraad (De Morgen, 13/12/2015)
28. Lt-Col Lucy Giles becomes first woman commander appointed to lead at Sandhurst (The Independent, 13/12/2015)
29. Women in London's Financial Sector Expect Lower Bonuses Than Men-Survey (The New York Times, 13/12/2015)
30. Opening All Military Jobs to Women (The New York Times, 12/12/2015)
31. Het moet duidelijk worden dat de mannelijke waarden niet de enige zijn die ertoe doen (De Morgen, 12/12/2015)
32. Mother does know best. Leave Marissa Mayer alone and let her get on with it (The Independent, 12/12/2015)
33. Vrouwen in de keuken, mannen in de tuin (De Standaard, 11/12/2015)
34. 'Stop met die vrouw af te kraken' (De Standaard, 11/12/2015)
35. Waarom de bevalling van Yahoo-topvrouw wereldnieuws is (De Volkskrant, 11/12/2015)
36. Waarom de bevalling van Yahoo-topvrouw wereldnieuws is (De Morgen, 11/12/2015)
37. Ambitieuze mannen drijven vrouwen weg van onderwijs (De Standaard, 11/12/2015)
38. Sara Cox becomes first female rugby referee to join RFU match official team (The Independent, 10/12/2015)
39. Hier nemen vrouwen het initiatief (De Standaard, 09/12/2015)
40. Saudi women can run for public office, but they're far from equal to men (The Guardian, 09/12/2015)
41. Jessica Chastain calls for more opportunities for female directors (The Guardian, 09/12/2015)
42. Zambian activist Lucy Banda becomes first female Rhodes scholar to have portrait displayed at Oxford University (The Independent, 09/12/2015)
43. 'Zeven maanden zwanger? Blijf dan maar thuis' (De Standaard, 09/12/2015)
44. Bolle buik, vol cv (De Standaard, 09/12/2015)

45. Why are there so few women in power? - transcript (The Guardian, 08/12/2015)
46. Deeltijds werken onmogelijk om financiële redenen (De Standaard, 08/12/2015)
47. Eén vrouw op drie voelt zich gediscrimineerd (De Standaard, 08/12/2015)
48. Caregivers Sometimes Must Sacrifice Their Careers (The New York Times, 08/12/2015)
49. Shell krijgt voor het eerst vrouwelijke president-directeur (De Volkskrant, 07/12/2015)
50. A la sortie de Sciences Po Paris, les femmes sont moins payées que les hommes (Le Monde, 07/12/2015)
51. In the driving seat: India's school for female taxi drivers (The Guardian, 07/12/2015)
52. Women in Combat Jobs (The New York Times, 06/12/2015)
53. Het pak maakt de vrouw (De Morgen, 05/12/2015)
54. Vermont Soldier Is 1st Woman to Graduate as Combat Engineer (The New York Times, 05/12/2015)
55. Onderwijs trekt steeds meer vrouwen aan (De Standaard, 04/12/2015)
56. Women are already on the front lines. Now they get official recognition for it (The Guardian, 04/12/2015)
57. Babe studeert harder dan ze zegt (De Standaard, 04/12/2015)
58. Vrouwen mogen overal meevechten (De Standaard, 04/12/2015)
59. All Combat Roles Now Open to Women, Defense Secretary Says (The New York Times, 04/12/2015)
60. Amerikaanse leger zet de deur open voor alle vrouwen (De Standaard, 03/12/2015)
61. Ce qui nuit le plus à la vie de famille? Le travail (Le Soir, 03/12/2015)
62. «Le harcèlement sexuel à l'université n'est pas un phénomène marginal» (Le Monde, 03/12/2015)
63. How Mark Zuckerberg's Example Helps Fight Stigma of Family Leave (The New York Times, 03/12/2015)
64. Why female experts are outnumbered 3:1 on the small screen (The Guardian, 02/12/2015)
65. Britse wetenschapster geweigerd op Brusselse conferentie omdat ze zwanger is (De Morgen, 02/12/2015)
66. Zeg niet te gauw: het is weer een man/vrouw (De Morgen, 02/12/2015)
67. "Vrouwen zijn betere krijgers dan mannen" (De Morgen, 01/12/2015)
68. Vraag 1: heeft artsproef iets met seksisme te maken? (De Morgen, 01/12/2015)
69. Spreek niet te snel van seksisme (De Morgen, 01/12/2015)
70. Xian Zhang makes conducting history as first woman to have titled role at a BBC orchestra (The Guardian, 01/12/2015)
71. Eerste vrouwelijke voorzitter voor provincieraad (De Standaard, 01/12/2015)
72. De perfecte mama, voor 40 dollar per uur (De Morgen, 01/12/2015)
73. Why are there so few women in power? - podcast (The Guardian, 30/11/2015)

Vervolg bijlage 5
 Woordelijke analyse via de kritische discoursanalyse van de krantenkoppen die handelen over *vrouwen topfuncties bedrijven*

Januari

Nummer kop	Werkwoord(en)	Substantie(ven)	Adjectief(ven)	Gebruik van eigen naam	Waardeoordeel	Taal	Krant
32	Aiming Gets	Britain's glass Ceilings Results	At	Helen Morrissey	Vrij neutraal	Engels	The New York Times
38	Will boost	Women Work The lives The poorest	More In Of	Melinda Gates	Directe quote	Engels	The Guardian
40	Is	Een vrouw De baas The Economist Jaar	Na 171 Bij		Vrij neutraal	Nederlands	De Morgen
55	Krijgt	The Economist Hoofdredacteur	Eerste Vrouwelijke		Vrij neutraal	Nederlands	De Morgen
62	Is Laten	Potentieel	Vrouwelijk Onbenut Gewoonweg Dom		Opinie	Nederlands	De Volkskrant
73	Vereist	Dames Onderzoek Talent	Nee Dit		Teasend Spottend	Nederlands	De Standaard
81	Says She's forced To quit	Women's group Board member	Mormon		Naming = Mormon	Engels	The New York Times
83	Moet Zijn	Een vrouw	Brijlant Dat		Spottend	Nederlands	De Morgen

84	Was	De zakenvrouw Een man	Best betaalde Vroeger		Spottend	Nederlands	De Morgen
86	It's To stop blaming Having	Time Women Breasts	For		Benoemen van een geslachtsorgaan	Engels	The Guardian

Februari

Nummer kop	Werkwoord(en)	Substantie(ven)	Adjectief(ven)	Gebruik van eigen naam	Waarde- oordeel	Taal	Krant
11	Wordt	Hoofdredacteur Vlaanderen De Bezige Bij	Van	Katrijn van Hauwermeiren	Neutraal	Nederlands	De Morgen
39		Top Een vrouw	Beursgenoteerde Rijker		Weer	Nederlands	De Standaard
47	Won't fall To work	The sky Mothers Part-time	No In If New Return		Ironisch	Engels	The Guardian
53	Verdient	Begrip	Waarom Uw	Uma Thurman	Doet vraag rijzen: en anders niet?	Nederlands	De Standaard
63	Doing	Women Housework	And On Office	Sheryl Sandberg Adam Grant	Lokkende titel <i>Housework</i>	Engels	The New York Times
67		Het plafond De schoolbel	Glazen En		Tegenstelling van plafond en schoolbel	Nederlands	De Standaard
70	Are to blame	The kids Myths Women	And Other About		Lokkende titel	Engels	The Guardian

		Work	And					
72	Zijn	Vrouwen Raden Bestuur Excuseertrouzen	In Van Geen			Excuseertrouzen	Nederlands	De Standaard
81	Is	Werk Leven	Mijn Mijn En Omgekeerd So what			Teasend via directe quote	Nederlands	De Morgen

Maart

Nummer kop	Werkwoord(en)	Substantie(ven)	Adjectief(ven)	Gebruik van eigen naam	Waarde-oordeel	Taal	Krant
1		Prater Zakenvrouw	Vlotte Bikkelharde		Tegenstelling vlot en bikkelhard	Nederlands	De Morgen
3		Push Women Jobs	Global For In Top		Nadruk op global	Engels	The New York Times
12	Scramble To find	Companies Women Directors	Indian		<i>Scramble</i>	Engels	The New York Times
26	Is found in nursing	Pay gap	Stubborn		Stubborn Nursing	Engels	The New York Times
32	Means	Business Women Charge Profits	For More In Bigger		Teasend Profits	Engels	The New York Times

35	Call To appoint	Museums Galleries Women Jobs	For And More To Top				Ook in museasector Oproep tot meer vrouwen	Engels	The Guardian
37	Komen	Dwang Vrouwen	Zonder Niet hogerop				Dwang	Nederlands	De Standaard
50		Workplaces Mix Men Women	With Equal Of And Happiest				Teasend: happiest	Engels	The New York Times
54	Wordt	Zakenadvocaat Powerwoman					Zakenadvocat(e)?	Nederlands	De Standaard
59	Moeten Innemen	Vrouwen De topposities	Zo snel mogelijk	Gustaaf Peek			Opinie	Nederlands	De Volkskrant
60	Maken	Vrouwen Carrière Een topvrouw	Makkelijker Onder				Teasend: vrouwen onder vrouwen	Nederlands	De Volkskrant
63	Zegt	CEO Sorry Moeders	Vrouwelijke Tegen Alle Werkende				Lokkende titel	Nederlands	De Morgen
66	Belongs	The list Women Composers	On Of Great	Ethyl Smith			Great women composers	Engels	The Guardian
72	Die zich niet schaamt	Een griet	Grave				Grave griet	Nederlands	De Standaard
78	Stellen zich	Vrouwen Kandidaat					Lokkend	Nederlands	De Standaard
84	Prevent	Barriers	Legal				Women's empowerment	Engels	The Guardian

			Women's Empowerment Countries	In more than 170					
92	Is Het is		Vrouwenquotum Een paardenmiddel	Maar Nodig			Paardenmiddel	Nederlands	De Volkskrant
96	Says Needs		Marks & Spencer A touch The top	Female At		Mary Portas	Female touch tussen aanhalinstekens	Engels	The Independent
98	It's To stop treating		Time Women A chip	Like Cheap Bargaining		Mona Eltahawy	Directe quote	Engels	The Independent
99	There Is		Star Room Director New York	Girls For more than One female In		Desiree Akhavan	Directe quote	Engels	The Independent
101	How I made it happen Leading Share		Women The secrets Succes	Business Of their			Teasend: succes topvrouwen	Engels	The Guardian
107	Is		Naam	Mijn Niet Hey sexy			Hey sexy	Nederlands	De Morgen
114			Vrouwen Manager Mannen	Half zo vaak Als			Half zo vaak	Nederlands	De Volkskrant
115			A la recherche Sexe	Du Perdu			A la recherche	Frans	La Libre Belgique
119	Je mag ... dwingen Te vragen		Een keer Een vrouwen	Hen best			Best dwingen	Nederlands	De Volkskrant
130	Willen Zijn		Vrouwen Mannen	Waarom Zo graag Half			Half man	Nederlands	De Morgen

134	Wordt	Het Clooney-effect De vrouw	Slimme Sexy		Clooney-effect	Nederlands	De Morgen
140	Run Named	Women Companies Men	Fewer Big Than	John	Men named John	Engels	The New York Times

April

Nummer kop	Werkwoord(en)	Substantie(ven)	Adjectief(ven)	Gebruik van eigen naam	Waardeoordeel	Taal	Krant
1	When will Admit	Time Gentlemen The all-male clubs Women	Last		Teasend	Engels	The Guardian
4	Is	Women The top Business The environment	At Better For And		Better	Engels	The Guardian
7	Becomes	MasterChef Contestant Women Head chef Savoy Grill Restaurant	Former First At	Kim Woodward	Vrij neutraal: mededeling	Engels	The Independent
10		Regisseurs Hollywood	Amper Vrouwelijke In		Amper	Nederlands	De Morgen
12	Sera	La présidente De France Télévisions	Première	Delphine Ernotte	Vrij neutraal	Frans	Le Monde

13	Want They aren't getting	Women Jobs	Black Top But Them		Ironisch: they aren't getting them	Engels	The New York Times
15		Chef du monde	Sacrée Meilleure Femme	Hélène Darroze	Vrij neutraal	Frans	La Libre Belgique
17	Launches To elect	Campaign U.N. Secretary- General	First Female		Vrij neutraal	Engels	The New York Times
25		Excuustruus	Maar wel Hoopgevend		Excuustruus	Nederlands	De Morgen
27	Sont	Les femmes Les programmes Du bac	Ou Pas dans Littéraire		Ironisch	Frans	Le Monde
29	Is	Google De CEO Een man	Bij Altijd		Altijd	Nederlands	De Morgen
37	Valt er Timmeren	India De weg	Niet alleen in Maar ook hier Verdorie nog Veel Aan Te		Verdorie	Nederlands	De Morgen
39	Moet je ... zijn	Vrouw Een non	Als		Non	Nederlands	De Standaard
41	Kies	Vrouwen De mannen Leven	Ambitieuze In uw Juist		Aanspreking	Nederlands	De Standaard
46		Een voetbalcommentator	Eindelijk Vrouwelijke		Eindelijk	Nederlands	De Morgen

48	Wordt	De James Bond	Eerste vrouwelijke	Rosamund Pike	Vrij neutraal	Nederlands	De Standaard
49	Are	The directors Writers	Where Female And	Keira Knightley	Directe quote	Engels	The Guardian

Mei

Nummer kop	Werkwoord(en)	Substantie(ven)	Adjectief(ven)	Gebruik van eigen naam	Waarde-oordeel	Taal	Krant
1		Vrouw Stem	Zonder		Teasend	Nederlands	De Standaard
3	To add	Fifa 16 Women's teams The time	For First		Vrij neutraal	Engels	The Guardian
11	Verloopt	Mars Vrouwen De top	Van Naar Tergend traag		Tergend traag	Nederlands	De Volkskrant
12	It's Work To reach	A secret Women The top Schools	Open That Harder In Prep		Women work harder	Engels	The Guardian
13	Call Make	North-Korea Men The shots Women The money	In		Vergelijking mannen en vrouwen	Engels	The New York Times
17	Zet	Minister Databank Topvrouwen	Op Wegens		Afstand en kritiek	Nederlands	De Volkskrant

		Afstand Kritiek								
26	Moet ... zijn Zijn	Een vrouw	Mooi Of niet			Mooi zijn of niet zijn	Nederlands	De Standaard		
32	Need to keep asking Are	The power Visibility The women	Of Why Where All			Vraag : lezer lokken	Engels	The Guardian		
34	Verdienen	Topvrouwen Salaris	Ook Soms Fors			Topvrouwen en fors salaris	Nederlands	De Volkskrant		
38	Het draait Het draait	Seks Macht	Niet Om Om			Seks en macht	Nederlands	De Standaard		
44	Jij bent	De man	O ja Van			Ironisch	Nederlands	De Standaard		

Juni

Nummer kop	Werkwoord(en)	Substantie(ven)	Adjectief(ven)	Gebruik van eigen naam	Waarde-oordeel	Taal	Krant
23	Zou gebaat zijn	De wereld Eikels Klootzakken	Bij iets minder Of Vrouwvriendelijke		Vrouwvriendelijke klootzakken	Nederlands	De Morgen
24		Les femmes Des dirigeants Les autres	Dirigeantes Presque comme		Vrouwen en les autres	Frans	Le Monde
25		Femmes Le monde De la gestion	Encore trop peu de Dans		Encore	Frans	La Libre Belgique

28			Players Seat FIFA's table	Over 30 million Women But only one At		Only one seat	Engels	The New York Times
40	It matters Are		Managers Women	Why that so few mutual fund		Why it matters: lezer aanspreken	Engels	The New York Times
51	Top		Women The Bill Apple Developer Conference Company	At In first for		In first	Engels	The Guardian
52	Breekt		Italiaanse Record Ruimtevlucht Vrouw	Van langste Door		Vrij neutraal	Nederlands	De Morgen
54	Is		Queen bee Syndrome Womenwork A myth	Among At		Queen Bee en myth	Engels	The Guardian
57	Take		Women The wheel			Uitspraak	Engels	The New York Times
58			Problem Women	Our With Powerful		Problem en powerful	Engels	The New York Times
64	It's To put		G7 Time Girls Women The top	Dear And At Of your		Aanspreking	Engels	The Guardian

			Agenda							
65	Are Works	Films Women A formula	In Hindi Strong That				Strong women en formula	Engels		The New York Times
69	Fare Finds	Directors Festivals Hollywood Study	Female Better In Than in				Fare better	Engels		The New York Times

Juli

Nummer kop	Werkwoord(en)	Substantie(ven)	Adjectief(ven)	Gebruik van eigen naam	Waarde-oordeel	Taal	Krant
2		Femmes Chefs Le monde	5 Incontournables Dans		Oncontournables	Frans	La Libre Belgique
4		Women Workplace	And		Tegenstelling	Engels	The New York Times
10	They've been taught to fear Learn to love	Women Power	Even though It Must now		Women must love power	Engels	The New York Times
13	Does Have	Philosophy A problem Women	With		Probleem en vrouwen	Engels	The Guardian
21	Doit avoir	Les qualités Un pénis Une femme	8 Que Pour		Geslachtsorganen	Frans	La Libre Belgique
37	Think Think Stops Seeing	Manager Man Women Leaders	Us As		Think	Engels	The Guardian

38	Perd	Décès La Wallonie Une dame	Grande	Véronique Cornet	Grande dame	Frans	Le Soir
53	Refuses To admit It might ruin	Garrick gentlemen's club Women The banter	Because		Ruin the banter	Engels	The Independent
58	It's To find Who's	Disney CEO A women	Hard Former Beautiful Also Funny		Beautiful en funny	Engels	The Guardian
59	It's To stop apologising	Time Women	Sorry But For So much		Sorry en apologising	Engels	The Guardian

Augustus

Nummer kop	Werkwoord(en)	Substantie(ven)	Adjectief(ven)	Gebruik van eigen naam	Waarde- oordeel	Taal	Krant
10	Prennent	Les femmes Le pouvoir	Quand		Als vrouwen de macht grijpen	Frans	Le Monde
12	Ik wil Genomen worden		Ja Au sérieux		Directe quote	Nederlands	De Morgen
13			Blank Blond En Pijlsnel		Teasend	Nederlands	De Standaard
26		Vrouw Het hoofd	Aan Van	Anouk Mertens	Vrij neutraal	Nederlands	De Standaard

			Een sportzender							Inhaalslag	Nederlands		De Volkskrant
30	Maken		Vrouwen Inhaalslag Arbeidsmarkt	Op						Spottend	Engels		The Guardian
33	There are If you look for them		Nefertiti Women History	Not just Plenty of Influential In						Lokkend	Nederlands		De Standaard
44				Zo Blind Zo Grof En zo Geliefd									
48	Told to leave She's		Band manager Industry A woman Email	Female Because In Sexist						Indirecte quote	Engels		The Independent
56	Is teaching		Men Girls N.F.L.'s Coach	And As First Female				Jen Walter		And girls	Engels		The New York Times

September

Nummer kop	Werkwoord(en)	Substantie(ven)	Adjectief(ven)	Gebruik van eigen naam	Waardeoordeel	Taal	Krant
1	Krijgt	Boerenbond Tante Baas	Harde Als		Harde tante	Nederlands	De Standaard

4	Perform Finds	Companies Women The board Report	With On Better		Rapport = autoriteit	Engels	The Guardian
6		Barriers Women The workplace	For In		Barriers	Engels	The New York Times
9	Krijgt	Cercle Brugge Vrouw Directeur	Als Nieuw Algemeen		Vrij neutraal	Nederlands	De Standaard
23	Geef Kan het Gerund worden	Vrouwen De macht Het voetbal	Over Slechter Namelijk Niet		Spottend	Nederlands	De Morgen
33	In search for Overlooked	Directors Women Texas and beyond	Athletic In		Women overlooked	Engels	The New York Times
42	Bat	63 ans, 7 mois et 2 jours Le record de longévité sur le trône		Elisabeth II	Winnen	Frans	Le Soir
44	Making	Mark The watch world	Her In		Vrouw maakt faam	Engels	The New York Times
51	Devraient Jouer	Les filles La poupée	Moins À		Spelen met de pop	Frans	La Libre Belgique
55	Ne prennent pas	Les femmes Le pouvoir	Quand		Antwoord op	Frans	Le Monde
56	Holding	The three things Women Work	Back At		Vrouwen en werk	Engels	The Guardian

Oktober

Nummer kop	Werkwoord(en)	Substantie(ven)	Adjectief(ven)	Gebruik van eigen naam	Waarde-oordeel	Taal	Krant
2	I hope We can open	Doors Women Formula one	More For In		Vrouwen en formule 1	Engels	The Guardian
4	Zijn	Vrouwen Leiders	Waarom Betere		Vrouwen en leiders	Nederlands	De Standaard
5	Participant Ils gardent	Les hommes Les tâches Les plus gratifiantes	Oui Le plus Mais		Ironische opbouw	Frans	Le Monde
7	What happens now	Women on board			Vraag	Engels	The Guardian
10	Does ... look like	Success Women	What For Today		Vraag	Engels	The Guardian
11	Has taught me Are	My career Women's networks	Crucial		Directe quote	Engels	The Guardian
12		Vrouwenhanden	In	Jommeke	Jommeke en vrouw	Nederlands	De Standaard
13	Het zit me Zijn	Kansen Vrouwen Mannen	Dwars Dat er vaak Minder Voor Dan voor		Minder kansen vrouwen	Nederlands	De Morgen
19	I was To qualify	Women As a sommelier	One of the first UK beer		First women to qualifie	Engels	The Guardian

23	Moeten luisteren Ik ben	De mannen De baas				Directe quote	Nederlands	De Standaard
29	Leads	Supergirl A wave Heroes	Female			Supergirl	Engels	The New York Times
40	Being	The struggles A director	On Of Female		Mimi Leder	Struggles female director	Engels	The New York Times
42	Not bothered about Finds	Managers Women Boards Survey	Fund On			Managers not bothered	Engels	The Guardian
43		Vrouw van 2015	Opzij Invloedrijkste		Hennis- Plasschaert	Invloedrijkste en gebruik van achternaam	Nederlands	De Volkskrant
46	Sois-belle et tais-toi Is	De norm	Nog altijd			Sois belle et tais-toi	Nederlands	De Standaard
56	Becomes To land Aren't	Woman Fitness cover Men	First Men's But some Happy		Ronda Rousey	Some men aren't happy	Engels	The Independent

November

Nummer kop	Werkwoord(en)	Substantie(ven)	Adjectief(ven)	Gebruik van eigen naam	Waarde- oordeel	Taal	Krant
4	Defending Who died	Killed Rights Activists	Women's Nine female in 2015		Female activists who died	Engels	The Guardian
6	Er zijn	Vrouwen De running Manager	Waarom Geen In		Vraag	Nederlands	De Morgen

7	Gevraagd	Het jaar	Voor Van				Lokkend	Nederlands	Nederlands	De Morgen			
8		Topmanager (m/v) De hakken Het plafond	Met Tegen Glazen Die				Spottend	Nederlands	Nederlands	De Morgen			
9	Helpen	Vrouwen Vrouwen	Good For Young Working Why Hidden Of				Lokkend	Nederlands	Nederlands	De Standaard			
15	It's about to be	A time Women	New CBI In				Teasend	Engels	Engels	The Guardian			
16	Needs to be recognised	The work Women	Nobody's In older				Lezer aanspreken	Engels	Engels	The Guardian			
17	Understands what matters	Boss Life	Niet				Lezer aanspreken	Engels	Engels	The Independent			
18	Who says ... interested	Women	Penelope Skinner				Vraag	Engels	Engels	The Independent			
27	Het wil Vlotten	Topvrouwen	Macho from				Ironisch	Nederlands	Nederlands	De Volkskrant			
36	End Keeping	The culture Women The top of NHS	As Much rather For				Keeping women from the top	Engels	Engels	The Guardian			
57	I'd Work	A man A woman	More afraid of Than				Teasend: man die getuigt over vrouw in leiding	Engels	Engels	The Guardian			
60	Are	Women Success Failure	More afraid of Than				Vraag	Engels	Engels	The Guardian			

61	Was Ze moest stoppen Te zoeken	Zus Een man	Mozarts Even Getalenteerd Als hij Maar Om		Teasend	Nederlands	De Morgen
62	Let's not forget	Bosses Cleaners	Hurrah For female But Their		Ironisch	Engels	The Guardian
63	Bestaat dat ook?	Een tang Een vent	Van		Teasend	Nederlands	De Morgen
64	Gij zult Zijn	Vrouw	Niet Frank En		Allusie op de Katholieke Kerk	Nederlands	De Morgen

December

Nummer kop	Werkwoord(en)	Substantie(ven)	Adjectief(ven)	Gebruik van eigen naam	Waarde- oordeel	Taal	Krant
3	Who made	Women Campaigners	Six 2015 From To Calais	Charlotte Church	Lokkend	Engels	The Guardian
6		De vrouw	Altijd		Teasend	Nederlands	De Standaard
12	Is Zij is	Ding De vrouw Wereld	Één Zeker Slimste Ter		Teasend	Nederlands	De Standaard

14		Snorren Vrouwen Topfunctionies	Meer Dan In Medische		Snorren versus vrouwen	Nederlands	De Volkskrant
20	Stijgt U denkt	Aantal miljardairs	Vrouwelijke Snel Maar niet zo snel als		Lokkend	Nederlands	De Standaard
24	Were written out of	Women History	Political		Lezer aanspreken	Engels	The Guardian
31	Het moet ... worden Zijn Die ertoe doen	De waarden De enige	Duidelijk Dat Mannelijke Niet		Mannelijke waarden	Nederlands	De Morgen
39	Nemen	Vrouwen Het initiatief	Hier		Teasend	Nederlands	De Standaard
45	Why are	Women Power	So few In		Vraag	Engels	The Guardian
53	Maakt	Het pakt De vrouw			Allusie op het pak maakt de man	Nederlands	De Morgen
56	Were They get	Women The lines Recognition	Already On Front Now Official For it		Teasend	Engels	The Guardian
57	Studeert Dan ze zegt	Babe	Harder		Babe	Nederlands	De Standaard
66	Zeg Het is	Een man/vrouw	Niet te gauw Weer		Allusie op een volksgezegde	Nederlands	De Morgen

67	Zijn	Vrouwen Krijgers mannen	Betere Dan		Directe quote	Nederlands	De Morgen
----	------	-------------------------------	---------------	--	---------------	------------	-----------

Vervolg bijlage 5
 Woordelijke analyse via de kritische discoursanalyse van de krantenkoppen die handelen over *vrouwen topfuncties overheid*

Januari

Nummer kop	Werkwoord(en)	Substantie(ven)	Adjectief(ven)	Gebruik van eigen naam	Waardeoordeel	Taal	Krant
22		Vrouwen De macht Justitie	Aan Bij		<i>Aan de macht</i>	Nederlands	De Standaard
27		Girlpower Het gerechtsgebouw	In		<i>Girlpower</i>	Nederlands	De Standaard
34		Vrouwen Het eerst Mannen Justitie	Voor Meer Dan Bij		Neutraal	Nederlands	De Morgen
35		Vrouwen Het eerst Mannen Justitie	Voor Meer Dan Bij		Neutraal	Nederlands	De Standaard
98	Zoekt	Omroep Madammen	Openbare Straffe		<i>Straffe</i>	Nederlands	De Morgen

Februari

Nummer kop	Werkwoord(en)	Substantie(ven)	Adjectief(ven)	Gebruik van eigen naam	Waardeoordeel	Taal	Krant
14	Would give Did	Gender A role	More of Than	Clinton '16 Clinton '08	Lokkend met vergelijking van beide data	Engels	The New York Times

25	Wil	Vrouwenraad Vrouwen Functies Overheid	Meer Hoge Vlaamse		Eis van Vrouwenraad	Nederlands	De Standaard
37	Krijgt	Bagdad Burgemeester	Vrouwelijke		Vrij neutraal	Nederlands	De Volkskrant
43	Bereiken	Vrouwen Top Ambtenarij	Meer Absolute		Vrij neutraal	Nederlands	De Morgen
44	Bereiken	Vrouwen Top Ambtenarij	Meer Absolute		Ibidem kop 44	Nederlands	De Standaard
46	Houdt	De gouverneur Mannen Vrouwen	Van En		Teasend	Nederlands	De Morgen
52	Face There are	Academics Bias Wonder	Female Huge Sexist No So few of them		Spottend	Engels	The Guardian
65	Is Depends on	The professor Gender	Bossy Or Brijlant Much		Teasend	Engels	The New York Times

Maart

Nummer kop	Werkwoord(en)	Substantie(ven)	Adjectief(ven)	Gebruik van eigen naam	Waarde-oordeel	Taal	Krant
4	Who changed	Women The face Westminster	Ten Labour Of		Who changed the face	Engels	The Guardian

16	Hoping to inspire To become	Election The country's Candidate Women	Nigeria First-ever Female Presidential Other Politically Active		Country's first- ever female	Engels	The Guardian
44	Kan Tellen	Vlaanderen Aantal Topvrouwen	Niet		Aantal topvrouwen Tellen	Nederlands	De Morgen
58		Vrouwen De macht Mannenbastion	Aan In Academisch		Academisch mannenbastion	Nederlands	De Volkskrant
69		Professor Powervrouw Fijnproever	En		3 teasende substantieven	Nederlands	De Morgen
85	Fail	Parties The gender Equality test Election	Scottish Before General		Fail	Engels	The Guardian
97	To melt Take command	Ceiling Women	Military's brass As		Brass ceiling tussen aanhalingstekens	Engels	The Independent
135		Vrouwen Top Overheidsbenoemingen	Aan de Bij		Aan de top	Nederlands	De Standaard
138		Vrouwen De top	Aan Openbare		Aan de top	Nederlands	De Morgen
141		Vrouwen Topfuncties Overheid	Meer In Bij		Vrij neutraal	Nederlands	De Morgen

144	Intends to forge The growing	Ambassador To China Links Superpower	Britain's first female Strong With Economic	Barbara Woodward	To forge	Engels	The Independent
-----	---------------------------------	---	---	---------------------	----------	--------	--------------------

April

Nummer kop	Werkwoord(en)	Substantie(ven)	Adjectief(ven)	Gebruik van eigen naam	Waarde- oordeel	Taal	Krant
1	Qui vole	Top Gun La femme Des préjugés	Afghane Première Pilote Au dessus		Top Gun	Frans	La Libre Belgique
9	Hebben	De Republikeinen Een vrouw	Ook		Ook	Nederlands	De Standaard
11		Femme Tête De la justice	Première Noir A la Américaine	Loretta Lynch	Vrij neutraal	Frans	La Libre Belgique
14	Gives She plans to run	Glimpse A women	Of how As	Clinton	To run as a woman	Engels	The New York Times
17		Vrouwen Politietop	Te weinig In		Te weinig	Nederlands	De Morgen
23		De ambassadeur Iran	Eerste Vrouwelijke Voor		Vrij neutraal	Nederlands	De Standaard
26	Heeft	Amerika Een president	Al Vrouwelijke		Al	Nederlands	De Morgen
32	To appoint	Iran Ambassador	First female Since		First female	Engels	The Guardian

		Revolution	Islamic						
37	Zijn	De vrouwen	Wie Achter	Hillary Clinton	Vraag	Nederlands	Nederlands	De Volkskrant	
45		Aandeel Vrouwen Leger	Steeds Groter In Belgisch		Steeds	Nederlands	Nederlands	De Standaard	

Mei

Nummer kop	Werkwoord(en)	Substantie(ven)	Adjectief(ven)	Gebruik van eigen naam	Waarde- oordeel	Taal	Krant
14	Zijn Is	Oma's De top Vrouw Een nadeel Politiek	Aan En Oud Niet langer In de		Oma's, vrouw en oud zijn	Nederlands	De Morgen
24	Diest	Chief N.Y.P.D. 96	First Female With At	Gertrude Schimmel	Vrij neutraal	Nederlands	De Morgen
25	Stijgt	Aantal Profs	Vrouwelijke Naar Eén op vier		Vrij neutraal	Nederlands	De Morgen
31	Are Has been reachd	MPs Women A milestone	Almost A third of alle Now		Milestone	Engels	The Guardian
33	Set to become	Record numbers of women MPs			Record	Engels	The Independent

37	Bepaalt Wordt	Een vrouw Premier	Wie Brits		Een vrouw bepaalt	Nederlands	De Standaard
----	------------------	----------------------	--------------	--	----------------------	------------	-----------------

Juni

Nummer kop	Werkwoord(en)	Substantie(ven)	Adjectief(ven)	Gebruik van eigen naam	Waarde- oordeel	Taal	Krant
17	Aren't getting	Myths Women The jobs Universities	Four About why Top In		Myths	Engels	The Guardian
21	Changings	Views A president	On Female		Changing	Engels	The New York Times
42	Is het ... wachten	KULeuven Rector	Aan Nog Lang Op Eerste Vrouwelijke		Nog lang wachten	Nederlands	De Morgen
53	Steunt	Prinses Astrid Vrouwen Het leger	In		Prinses die steunt = autoriteit	Nederlands	De Standaard
59	Tells Behave	Minister Women	Female Tory Yourself	Alex Salmond	Behave yourself woman	Engels	The Guardian
62	Opens	Male Oxford University College Doors Women	Last All-male To		Opens doors	Engels	The New York Times

72	Having Is	Women The cabinet The step	In Just First		Is just the first step	Engels	The Guardian
73		Primeur Mauritius President	Op Eerste Vrouwelijke		Primeur	Nederlands	De Standaard

Juli

Nummer kop	Werkwoord(en)	Substantie(ven)	Adjectief(ven)	Gebruik van eigen naam	Waarde- oordeel	Taal	Krant
3	To get	Women The beat Police officers The world	On How More female Around		Women on the beat	Engels	The Guardian
7	It get Elects	Labour A woman	How bad must Before		Bad to elect a woman	Engels	The Guardian
9	Wants to preselect Here's why it won't	The party A woman Canning	Liberal For		Here's why it won't	Engels	The Guardian
11	Could learn	TV's women Power	What From In	Hillary Clinton	Wat je kan leren van ...	Engels	The Guardian
17	Going to reclaim Help us make it happen	Party's Women's equality	Our		Aanspreken van de lezer: help ons	Engels	The Guardian
61	Is	Een docent Grietje	Vrouwelijke Geen		Docent en grietje	Nederlands	De Volkskrant

Augustus

Nummer kop	Werkwoord(en)	Substantie(ven)	Adjectief(ven)	Gebruik van eigen naam	Waardeoordeel	Taal	Krant
8		Vrouw Premier Griekenland	Voor het eerst In		Voor het eerst	Nederlands	De Morgen
15	Here's Has chosen Won't	Reason Labour A leader Time	One important Why Never Female And This Either		Spottend: deze keer zal het ook niet gebeuren	Engels	The Independent
25	Graduate	Women The time US Army Ranger School	For First From		Vrij neutraal	Engels	The Guardian
29	Does Mean	The university Gender gap The future Society	What For Of Our		Gender gap University	Engels	The Guardian
34	It's Had Says	Time London A mayor Labour Frontrunner	Woman	Tessa Jowell	Directe quote	Engels	The Independent
38	Zwaaien af Mogen	Elite-para's Dienst	Eerste Vrouwelijke Amerikanse Maar Niet in		Tegenstelling	Nederlands	De Standaard

39	Wil wegwerken Achterstellen	Regering Mechanismen Vrouwen Mannen	Vlaamse Die Op		Vrouwen ten aanzien van mannen	Nederlands	De Standaard
42	Played Aiding During	Canada's Minister A role US embassy staff The 1979 Iran Hostage crisis	First Female Foreign Who Key In	Flora MacDonald	Teasend	Engels	The Independent
53	To boost	Ways The number Women Jobs Universities	Four Of In Top In Irish		To boost	Engels	The Guardian
61	Meet Planning	The woman Mosque	Britain's first Female Managed	Bana Gora	Teasend	Engels	The Guardian

September

Nummer kop	Werkwoord(en)	Substantie(ven)	Adjectief(ven)	Gebruik van eigen naam	Waarde- oordeel	Taal	Krant
7	We need That includes	Feminists Labour The ones	Desperately In And Male		Desperately	Engels	The Independent
17	Discrimineert	NWO Wetenschappers	Vrouwelijke		Discrimeren	Nederlands	De Volkskrant
24		Presidentskandidate	Van zich afbijtende	Carly Fiorina	Afbijten	Nederlands	De Standaard

29	Ligt	Inhaalslag Profs	Vrouwelijke Moeilijk	Inhaalslag	Nederlands	De Volkskrant
----	------	------------------	----------------------	------------	------------	---------------

Oktober

Nummer kop	Werkwoord(en)	Substantie(ven)	Adjectief(ven)	Gebruik van eigen naam	Waardeoordeel	Taal	Krant
25	Bezielt		Wat	Angela Merkel	Bezielen	Nederlands	De Morgen
31	Was	De nieuwkomer	En Plots Energieke	Hillary	Enkel voornaam + energieke	Nederlands	De Morgen

November

Nummer kop	Werkwoord(en)	Substantie(ven)	Adjectief(ven)	Gebruik van eigen naam	Waardeoordeel	Taal	Krant
10	Is Writing	Minister Women Feminism History	Why Britain's For Out of		Persoonlijke vraag	Engels	The Guardian
12		Student leader Washington College Women Color	Unsafe for Of		Directe quote	Engels	The New York Times
13	Is	Challenge A ceiling Curtain	Glass Or Glass	Hillary Clinton's	Spelen met challenge versus curtain	Engels	The New York Times
14	You have to be To get to Get there	A woman The top Men	Remarkable Average All	Jess Phillips	Spottende tegenstelling	Engels	The Guardian

			The time					mannen en vrouwen		
31	I've found out Is		A MP A mother Westminster	As And How Sexist				Sexist Westminster	Engels	The Guardian
37	Works		Nepal President Equality	In Patriarchal First female For				Patriarchaal Nepal	Engels	The New York Times
52			Regering Vrouwen Een athlete Een sikh	Canadese Blinde				Lokkend	Nederlands	De Volkskrant

December

Nummer kop	Werkwoord(en)	Substantie(ven)	Adjectief(ven)	Gebruik van eigen naam	Waardeoordeel	Taal	Krant
7	March To demand	Men Reinstatement Governor	Afghan Of Woman		Men en woman governor	Engels	The New York Times
26	Er staat Interesseert	Een vrouw Een man De top	Of Nu Of Aan Niet	Homans	Of-of	Nederlands	De Standaard
30	Opening	Jobs Women	All military To		Opening	Engels	The New York Times
37	Drijven	Mannen Vrouwen Onderwijs	Ambitieuze Weg van		Ambitieuze mannen versus vrouwen	Nederlands	De Standaard

40	Can run They're	Women Office Men	Saudi For Public But Far from Equal to		Tegenstelling	Engels	The Guardian
60	Zet	Leger De deur Vrouwen	Amerikaanse Open Voor Alle		Vrij neutraal	Nederlands	De Standaard
68	Heeft Maken	Vraag 1 Artsenproef Seksisme	Iets met Te		Teasend	Nederlands	De Morgen

BIJLAGE 6
overzicht van enerzijds de 12 maanden van kalenderjaar 2015, en anderzijds 6 categorieën wat betreft de analyse van de 910 krantenkoppen

	Totaal # kranten- koppen RoSa lijst per maand	#krantenkoppen over topfuncties na selectie uit totaal per maand	#casussen over topfuncties geselecteerd per maand	#krantenkoppen onder de casussen	#aantal casussen die woordelijk ontleed zijn	#krantenkoppen van ontlede casussen samen geteld
Januari	794	119	12	78	4	24
Februari	825	82	5	49	2	15
Maart	1182	146	12	102	5	18
April	1009	50	2	29		
Mei	911	52	6	35	2	6
Juni	1097	82	10	58	3	10
Juli	871	66	5	40	1	7
Augustus	768	61	7	45		
September	840	56	9	42	1	5
Oktober	932	59	8	43	1	1
November	895	64	6	55		
December	777	73	7	62	1	4

10901

910

